Bayerische StaatsBibliothek
Münchener DigitalisierungsZentrum
Digitale Bibliothek

Diodorus <Siculus>

Diodorus Siculus

Paris ca. 1510

4 A.lat.b. 312#Beibd.1
urn:nbn:de:bvb:12-bsb00019865-3

Copyright

Das Copyright für alle Webdokumente, insbesondere für Bilder, liegt bei der Bayerischen Staatsbibliothek. Eine Folgeverwertung von Webdokumenten ist nur mit Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek bzw. des Autors möglich. Externe Links auf die Angebote sind ausdrücklich erwünscht. Eine unautorisierte Übernahme ganzer Seiten oder ganzer Beiträge oder Beitragsteile ist dagegen nicht zulässig. Für nicht-kommerzielle Ausbildungszwecke können einzelne Materialien kopiert werden, solange eindeutig die Urheberschaft der Autoren bzw. der Bayerischen Staatsbibliothek kenntlich gemacht wird.

Eine Verwertung von urheberrechtlich geschützten Beiträgen und Abbildungen der auf den Servern der Bayerischen Staatsbibliothek befindlichen Daten, insbesondere durch Vervielfältigung oder Verbreitung, ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig und strafbar, soweit sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Insbesondere ist eine Einspeicherung oder Verarbeitung in Datensystemen ohne Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig.

The Bayerische Staatsbibliothek (BSB) owns the copyright for all web documents, in particular for all images. Any further use of the web documents is subject to the approval of the Bayerische Staatsbibliothek and/or the author. External links to the offer of the BSB are expressly welcome. However, it is illegal to copy whole pages or complete articles or parts of articles without prior authorisation. Some individual materials may be copied for non-commercial educational purposes, provided that the authorship of the author(s) or of the Bayerische Staatsbibliothek is indicated unambiguously.

Unless provided otherwise by the copyright law, it is illegal and may be prosecuted as a punishable offence to use copyrighted articles and representations of the data stored on the servers of the Bayerische Staatsbibliothek, in particular by copying or disseminating them, without the prior written approval of the Bayerische Staatsbibliothek. It is in particular illegal to store or process any data in data systems without the approval of the Bayerische Staatsbibliothek.

00012865

¶ Diodorus Siculus

¶ Venundantur Parisius in vico
Sancti Iacobi sub signo
Lilii Aurei

00019865

Pogius Florentinus ad Nicolaum. Quintum. Pon.Max.

VLlus antea quantū vis p̄clarus rerum ſcriptor fuit Sanctiſſime pater : qui ſuum opus aquę merito: atq; ego tibi has meas vigilias: alicui principi dicaret. Quid eſt enim ęquius q̄ ingenii monumenta ad eum deſtinare qui omnibus ingenio p̄ſtet & doctrina? Aut qđ magis debeā q̄ meos riuulos ad eū fontē referrę a quo curſus p̄ſētis operis emanauit? Nā licet antea q̄cq̄d ocii ſuperat ad ſcribendi curā (ne p ſecordiā efflueret) mea ſponte cōferrem erat tū paulo remiſſior animus tēporū: ne dicā ſuperiorū pōtificū culpā: cū oīne ferme tēpus nō in literarū prout optabā ſtudiis: ſed in quęſtu ad vitę ſuſtētaculū cōſumi rerū inopia vrgeret. Et certe quā q̄ vitę meę inſtitutio ea ſēp fuerit: vt pluris virtutē q̄ pecuniā fecerem: tamē nimiū aliquādo (ſi verū loqui licet) noſtri pontifices in erigendis ornandiſq; doctorū virorū ingeniis dormitarunt: Quidā bonarū artiū iſcitia: qdā ita pecunię addicti: vt plures apđ eos ābitionis & q̄ſtus: q̄ virtutis aut litteraū ratio valeret. Quę res bonis viris ad moduꝫ grauis: multorū mentē a ſcribēdi cogitatiōe aliēauit. Indignū q̄ppe eſt: nec ſapientibus viris ęquo aio ferēdū: eos ſępiſſime reiectis melioribus p̄ę cęteris extolli quos (vt leuiter dicam) nihil p̄ter pontificū volūtariā indulgentiā cōmendet. Te ſolū hęc noſtra conſpexit ętas. qui cum probenoris virtutem vitę mortalium ducez eſſe p̄ſtantis doctrina viros ſubleuares: & ab inerti ocio ad ſcribendi negocium traduces Vt vere hanc noſtrā chriſtianā rēpublicā ab eo nūc regi gloriari poſſimus: qui & ſapientibus exiſtat: & diligat ſapientię ſtudioſos. Quod vnum ſane cœleſtis dei donū tāti faciendū cenſeo: quanti eſt virtus viciis p̄ferēda. Nā vbi doctrinarū ceſſant exercitia: vbi nullū inter doctos atq; ignauos diſcrimen vigent: vbi nullus virtuti locus nulla ſtudiorū ratio habetur: vicia ibi regnent: torpeſcant ingenia: principatus & regina decidant: rerūq; omnium dominetur cōfuſio: neceſſe eſt. Itaq; nūquam ſatis pro meritis tua probitas ac virtus laudari poteſt: q̄ quū omnę ante actam vitā variis diſciplinis impēderit: nunc & doctis fauet viris: & ſua munificentia reliquos ad eādē inuitat virtutis ęmulationem Ego ſane cuius inter oēs tenuis eſt & doctrina & dicendi facultas: profiteor me tuis exhortationibus liberalitateq; compulſum operoſius q̄ ante

ſcribendi ſtudio incubuiſſe. Nam quum prius hortatu tuo Xeno
phontem de Cyri vita latinis legẽdum tradidiſſem. & hos quoq;
ſex Diodori ſiculi libros. quos fabuloſos ob antiquitatẽ tẽporum
(nam ante bellum troianũ acta cõtinẽt) appellauit. traducendi
munus te inſtante ſuſcepi. Haud ignarus rem ſatis difficilẽ me
ſubire: & multorum expoſitam obtrectationi: q̃ licet ſit praui bo
nis pendenda: tamẽ quũ priſcos illos ſumma auctoritate viros
aliquando laceſſiuerint: quid de nobis extimandum eſt quos nõ
auctoritas nõ dignitas tuetur: Sed tuo qđ eſt exquiſitiſſimum
doctorũq; iudicio fretus hoc opus abſolui eã michi tranſferendi
legem inſtituens quę a me in Xenophontis prohemio p̃ſcripta
eſt vt omiſſa verborum: qua multi grẽcorũ vtuntur ãbage: ſentẽ
tiis hęrens noſtrũ dicendi morem fuerim ſalua fide rerũ ſecutus
A lectoribus vero vt noſtris acgeſcãt copiis: poſtulo: neq; vltro: q̃
vires ferant: exigere a nobis velint. Si quis ampliora perat ingra
ti hois munere funget: nõ cõtẽtus his: q̃ nulla cũ ipenſa vltro libe
rali manu porrigunt. Ne gs vero id inſcitia factũ putet: ſciat con
ſulto me breuitati cõſulentẽ: aliqua omiſiſſe. q̃ ſocietatẽ orationi
peperiſſent potius quã venuſtatẽ. Licet aũt i libri primordio ſatis
ab auctore de hiſtorię vtilitate ſit explicatũ: hęc tñ antiquitatis
indagatio: in qua ois priſcarũ rerũ a primorũ hoim vſq; ad bellũ
troianum cognitio verſatur. p̃cipuis ẽ laudibus efferẽda Ad hoc
enim veluti hyſtoriarum fonte: qui poſtmodum ſecuti ſunt in pri
ſcis hyſtoriis fabuliſq; recenſendis hauſere: vnde ad cętero s trãſ
fundere valerent. Opus hoc certe varium eſt: egregium luculen
tum: noſtris vero adeo vtile cognitu: vt exiſtimam legentes ex
tot rerum excellentium noticia labori noſtro gratiam habituros
Sed iam ipſe Diodorus loquatur.

Tituli Primi Libri.

Prohemium totius operis.

Quę de mundi creatione: deq; omnium prima origine ab ęgy
ptiis traduntur.

Quę de diis fabuloſę ęgyptii ferunt: & quę in ęgypto ab eis vr
bes ſint conditę.

De primo hominum ortu: & eorum priori vita.

De honore immortalium: & templorum ędificatione.

De ſitu ęgypti: & quę de nilo pręter opinionem dicuntur.

De cauſa inundationis nili: & quę de illa tum hyſtorici: tum phi
loſophi ſentiunt eorumq; contradictionem.

¶Diodori Siculi a Pogio Forentino ī latinum traductī de antiquorum gestis fabulosis. Lib I.

Agnas merito gratias re tū scriptoribho mines debēt: q suo labore plurimuz vitę mortaliū profuere. ostendūt. n. legētib' p teritorū exēplis: qd nobis appetendū sit: quidue fugiēdū. Nā qui multarū experimēto rerū variis cū laboribus piculisq; p cul ipsī ab oī discrimīe gesta legim⁹: nos admonēt maxime qd cōferat ad degēdā vitā Ideoq; Heroū sapientissimus ē habitus is/q sępius aduersam fortunā exptus multorū vrbes ac mores cōspexit. Cognitio vero ex aliorum: tū secundis tū aduersis rebus pcepta: doctrinā habet omniū piculorū expertē Oēs p̄terea mortales mutua quadam cognatiōe vinctos: licet locis ac tēpore distantes sub vnū veluti conspectum redigūt: diuinā sane ꝓuidentiā imitati: q̄ tum cœli ornatū: tū naturas hominū varias cōi ordine quodam p oē ęuum cōplexa qd quēq; deceat diuino munere imptitur. Eodē pacto qui totius orbis velut vnius ciuitatis acta suis opibus istruxerūt: in cōem ea vtilitatē cōscripsere. Pulchrū est igit ex aliorū erratis in melius instituere vitā nostrā: & nō qd alii egerint q̄rere sed qd optie actū sit nobis ꝓponere ad imitandū seniorū consilia: quos lōga ętas prudētiores effecit laudant a iunioribus. At hos tanta antecellit hystoria: quāto plura exēpla rerū cōplectitur diuturnitas tēporis quā hois ętas. Itaq; ad vitę institutionē vtilissima hystoria cēsenda ē. tū iunioribus. quos lectio diuersarū rerū ātiqoribus ęq̄t prudētia: tum vero ętate maturis quibus diuturna vita rerū exprimēta submīstrauit. Adde q̄ priuatos vīros imperio dignos effictt Impatores ob imortalē gloriā ad p̄clara facinora ipellit. Milites ꝓpter laudē q̄ mortuos sequit: ꝓmptiores efficit ad pícula ꝓ pria subeūda. Improbos timore infamię a malis facinoribus deterret Deniq; lr̄arū monumētis q̄ testimoniū virtuti p̄bēt moti qdā tum cōdidere ciuitates. tū leges vtiles vitę mortaliū ediderūt. Nōnulli nouarū artiū doctrinarūq; iuentores ad vsum gentium extitere. Sed omniū rerū: qbus fœlicitas hominis paratur laudem prę-cipuam causamq; historię tribui decet Est eniz custos eorū: quę cum virtute acta sunt: testem se malefactis beneficiāq; erga omne genus hominum prębens. Et n. si ea: quę de inferis & qdem

Quis sapiens hystoriarum lectionem ꝓpositā fore dubitet?

hystorię vtilitas.

hystorię laus.

Inferi fabulosi

fabuioſe ferunt: multũ cõferũt hoibus ad pietatẽ ac iuſticiam ſeruandã: quanto magis putandũ eſt hyſtoriã veritatis aſſertricem tanq̃ totius philoſophię parẽtẽ: mores noſtros effingere ad virtutem. Oẽs. n. fere mortales naturę infirmitate maiorẽ vitę partem ocioſi ac ſegnes degunt: quorum vitę ac mortis ęqua obliuio eſt cum parvtriuſq; interitus ſequatur. Virtutis non facinora immortalia ſunt: p̃ſertim cum hiſtorię beneficium acceſſit. Et quidẽ decorum eſt mortales labores perpeti pro gloria immortali. Hercules quidẽ magnos multoſq; dum vixit labores ac pericula ſponte adiit: vt ſuis erga oẽs gentes bñficiis immortalitate donaret. Cęteros egregios vittute viros: hos quidem heroũ hos vero honores aſſecutos videmus: omnes certe magna laude dignos ſed eorum tamen omnium geſta ac virtutes hyſtoria ab interitu vẽdicauit. Et. n cętera monumenta ad paruum tempus petdurant variis caſibus diſturbata hyſtorię virtus per vniuerſum orbẽ diffuſa: ip̃m quod cętera conſumit: tẽpus cuſtodẽ ſui habet. Affert

eloquẽtię virtꝰ.

pręterea multũ opis eloquẽtię: qua nil ferme pręclarius reperit. Hac greci barbaris: docti indoctis pręferuntur: cum hęc vna ſit qua homines inter ſe cęteris antecellant: videtur quoq; res eſſe tanti: quanti fuerit dicentis virtus & eloquẽtia. Et quidem viros bonos laude dignos arbitramur: vt qui virtutis iter nobis oſtenderũt: verũ cũ alii aliud iter ſibi delegerint: poeſis quidez magis

Poeſis

Leges

oblectare animos q̃ prodeſſe videtur: & gentiũ leges ac inſtituta magis punire q̃ docere. Ita & artium reliquarũ: hęc nil ad fœlicitatẽ cõferunt harũ vtilitas dãno permixta eſt. Quędam pro vero docẽt mentiri. Sola hyſtoria pares verbis res geſtas repreſentãs: omnẽ cõplectit vtilitatem. Nã & ad honeſtũ impellit: deteſtatur vicia: probos extollit: deprimit improbos. Denicq; rerum quas deſcribit experimento plurimum proficit ad rectam vitam. Aduertentes igitur quanta laus ſcriptoris maneat: exemplo eorum moti: qui ſcribendo operã prębuerunt: hanc hyſtoriam aggreſſi ſumus. Verum cum ſuperiores memoria ſcriptores repetimus: paululũ admirari multorũ cogimur cõſilia: qui cũ multarũ diuerſarũq; rerum noticiam plurimũ in ſe continere vtilitatis norint: eorũ tamẽ quidã aut gẽtis aut vrbis vnius hyſtoriã abſoluere: pauci a vetuſtis hyſtoriis initium ſumẽtes vſq; ad eorũ tempora geſtas res & in cõi poſitas complexi ſunt. Et hi quidem ſua tẽpora tãtũ tradidere haud continuata ſuperioribus reruꝫ ſerie: hi barbarorum geſta tranſgreſſi ſunt. Alii antiquas hiſtorias veluti fabulo-

hyſtoria ad hõeſtum impellit.

sas propter earum difficultatez contẽpserunt. Nonnullorũ cum cępissent: mors ꝓueniens historias interrupit. Nonnulli vero trãscendere scribendo macedonũ tẽpora: in Philippi aut Alexandri aut successorũ gestis tantummodo versati Multis aut memoratu dignis rebus deinceps vsq; ad nostrã ętatem actis nullus historicus ea scribere vnica historia cognatus est rei magnitudine forsan diffusus. Quapropter licet tẽporũ rerũq; varietate: tũ scriptoribus diuersa tradẽtibus: arduaꝫ videatur & memoratu difficilis ꝑ teritorũ descriptio: attñ decreuimus & ipsi eã historiã: multis ꝙ Historia desset: obesset nemini legẽtibus tradere. Nam si qs memoratu di cõnexa gnas & totius orbis: tanq̃ vnius ciuitatis: priscorũ tẽporũ ad suã vsq; ętatẽ gesta res scripserit: laborioſũ qppe subibit opus: verũ satis audiẽtibus vtile. Licebit em̃ tãq̃ ex fõte vberrimo qd cuiq; vsui existat haurire. Quod si quis ꝓcurrere oẽs scriptores cupiat: opprimetur tũ librorũ multitune.: tũ diuersa scribentium varietate: vt haud facile verũ possit elicere. At ea q̃ sub vnicã historiã digeruntur: in prompru sunt lectoribus: faciliſq; eorũ noticia ẽ Deniq; eo scribendi modus hic est prẽstantior cęteris: quo vtilius parte aliqua totum habetur: continuũ rei prẽstat diuersę. Id quoq; qđ tẽporibus disptitur notius est eo: qđ est tꝑ confusum Igitur pensitantes hũc scribẽdi modũ esse vtilissimũ verũ pluri mo labore & tꝑ longo egentẽ: triginta annos in hoc opus absũ psimus. Multis n. difficultatibus ac periculis maiorem asię per agrauimus europęq; partem: quo maiori quę a nobis descripta sunt ex pte locis cõspectis certa lris mandaremus. In multis em̃ locorũ ignorantia errarũt nõ solũ quidã rudes scriptores: sed etiam docti. Vrbs prẽterea Roma in qua plurimo temptore versati sumus. ob imperii magnitudinẽ ꝑ vniuersum orbẽ diffusi: plurimũ nobis adscribendum opitulata est. Orti.n. ex argita Sicilię ciuitate percepta a romanis qui ad eã confluebant. latina lingua Historię ex veteribus eternalibus & duces eorũ & gesta nouimus. Initiũ initium vero scribendi sumpsimus ab his: quę tum grẽci: tum barbari prisci scriptores tanq̃ fabulis similia litterarum monumentis explicuerunt. Et quoniã prisca illa ad nostram vsq; ętatem tempora complectimur: in hunc modum paucis historiam nostram diuisimus Primi sex libri antiquorum gesta: quę illi fabulosa appellant: ante bellum troianum continent: inborũ primis tribus barbarorũ in reliquis antiquę grẽcorum res narrantur. In vnde cim deinde conferuntur: q̃ a troiano bello vsq; ad Macedonis

Librorũ multitudo Ingeniũ opprimit

Historię diuisio.

Alexãdri mortẽ gesta sunt. In reliqs tribus & vigiti cõiicimus: q̃ deinceps vsq; ad bellũ gallicũ cõtinentur: qđ romani duce Iulio cęsare (is ob gesta egregia iter deos est relatus: virtute cuius gallia omnis subacta est) gessere protenditur vero romanũ imperiũ vsq; ad britannię insulas. Huius res priores gestę primo centesimę octogesime olimpiadis ãno actę sunt principante athenien sibus Erodo. Tẽporũ quę nostra historia ante belluz troianũ cõ p̃hẽdi: scriptorũ inopia haud satis certa nobis rõ cõpta est: ab eo

Apollo dorus.

Apollo dorus atheniẽsis octoginta annorũ historiã cõtexuit: vsq; ad reditũ heraclidarũ: a quibus vsq; ad primã olympiadẽ ãni cõputãt trecẽti & viginti octo nũerato tp̃e: quo reges lacedemonię iperarunt. A pria vero olympiade vsq; ad initiũ belli gallici: qđ nobis statuimus scribendi finẽ: septingẽti sũt & trigita anni

Historię libri. xli

Ois hęc ergo historia quadraginta explicata libris ãnos cõplectitur mille cẽtũ trigita octo: his exceptis quos vsq; ad bellũ descripsimus Troianũ. Hęc diligẽter partiti sumus: quo & legentibus nota fiat historia: & inuidi abstineãt a detractiõe. Quãuisq; rite scripta erũt: carebũt inuidia. q̃ vero inscitia omittent: alii ortũ industria corriget. Nunc principiũ scribendę historię sumetur.

Historię pricipiũ

Quid de diis & qui primi eos colere docuerunt: & quid de illorũ immortalitate senserint: haud paucis ꝓpter rei difficultatem exprimi potest. Sed q̃ ad historiã ꝑtinere videbũtur: quo sint notiora legẽtibus in certa distribuemus capita: vt nihil dignum memoria omittat. De genere autẽ hominũ: deq; his: q̃ in orbe terrarum antiquitus dicuntur gesta: diligenter q̃tũ in tam: remotis

Mundi creatio.

ꝓpter ãtiquitatẽ rebus licebit a priscis illis tẽporibus sumpto initio scribemus.

hominũ gñatio

PRima hominũ generatio apud doctissimos ac pręstantissimos viros: qui verã naturam & historiã tradiderunt duplex fertur. Quidã mundũ ingenitum & incorruptibilẽ & genus hominũ ab ęterno extitisse: neq; habuisse ortus pricipiũ sensere. Quidã genitũ corruptibilẽq; arbitrari: & hoies dixerũt generationis initiuz tempore esse sortitos. Nam a rerũ primordio & cęlum & terrã vnicã habuisse ideam immixta

Chaos elemẽta

eorũ natura. Exinde distinctis inuicẽ corporibus cœpisse mundũ hunc ordinẽ quẽ videmus. Aerem quidẽ motũ hũc cõtinuũ sortitũ: & igneã partẽ eius superiora loca ꝓpter leuitatẽ aiũt appetisse. Eadẽ causa solem & astra cursus suos sortita. Quod vero humori mixtũ eodẽ stetisse in loco ꝓpter grauitatẽ: q̃cum mix-

ta essent: ex humidis qdem mare effectũ: ex durioribus vero ter Aialiũ
rã lutosam euasisse: & oino mollẽ: Hęc primũ cũ solis ardore dẽ creatio.
sior euasisset: eius postmodũ supficie vi caloris tumefacta mul-
tis in locis humores quosdam esse concreatos: in qbus putredi-
nes tenui cõtectę pellicula sint excitatę: quẽadmodũ in paludi-
bus & stagnis ęgyptiis videmus accidere: cũ frigida tetram subi
to ęstus aeris calefacit. cũ vero in humidis calore adibito genera
tio fiat: & noctu qdẽ circũfusus aer humorẽ ꝑstet q die solis virtu
te cõsolidetur tandẽ putredines illę ad sũmũ ꝓductę aduenien-
te veluti partus tempore exustis cõfactisqꝫ pelliculis ois generis
educũt animantiũ formas. quorũ ea q̃ maiorẽ calorẽ sortita sunt
in superiorem regionẽ volatilia effecta abierunt. q̃ vero plus ter
ręcõtinebant serpentia aliaqꝫ terrestria euaserũt animantia Na
turam aquosam nacta in sui generis elementum delata sũt. & ap
pellati pisces. Terra deinceps tum solis ardore tum ventis indi-
es magis ad escam: gignendis maioribus animalibus desiit.
Sed quę generata erant mutua commixtione alios animãtes ꝓ E uripi-
crearunt. Hoc & euripides Anaxagorę physici discipulus senti- des
re videt cum in menalippo cęlũ & terram mixta olim fuisse tra-
dat Sepata postmodum generasse sigula arbores volatilia: feras
ac omne mortalium genus. De prima terrę generatione q̃uis ꝑ-
ter opinionem nõnullis esse videatur tamẽ ea q̃ nunc quoqꝫ fiũt
his testimoniũ videntur afferre. nam iuxta thebaidẽ ęgypti cum
nili cessauit inundatio calefaciẽte sole limum ab aqua relictum Mures
multis in locis ex terrę hiatu multitudo murium oritur Quod hoinũ
argumentũ est ab ipso orbis primordio animantia similiter oia cibus.
generata esse. Eodẽ quoqꝫ modo & hoies a principio genitos
dñt in agris pastum quęrentes siluestri & incondita vita vixisse:
quibus herbę & arborũ fructus vltro victũ pręberent. Beluas in
super iis fuisse infensas: quibus vt obsisterent cętus hominum
obtimorẽ factos aiunt cõmunis vtilitatis gratia: auxilaqꝫ inuicẽ
prębita: & loca habitaculis quęsita. Sonus oris cõfusus cum eẽt verborũ
paulatim discreuisse vocẽ aiunt: & res ois suo nomine appellasse initiũ.
Verũ cum diuersis siti essent in orbis locis: nõ eisdẽ vsos verbis
fuerũt: ꝓpterea & diuersos litterarũ caracteres extitisse. Primos
qꝫ hominũ cętus suę quęqꝫ gentis initiũ fuisse Verũ primi hoies Hoies
nullo subsidio fulti durã agebant vitã Erant eñ nudi nullio ne nudi
qꝫ ędiũ neqꝫ ignis adinuento vsu: cibo in dies q̃sito: cum ignora
rent agrestes fructus i vsum futurũ condere & seruare ad gesta

Spelũcę tem. Quo fiebat vt hyeme plures aut fame au frigore interirent Expetimento deinde edoctos: & ſpeluncas aiunt quęſiſſe ad euitandã frigoris vim: & fructus ſeruare cœpiſſe. Ignis autem notícia cęterarũq; vtiliũ rerum percepta: & cęteras quoq; vitę hominũ cõmoditates breui tempore eſſe adinuẽtas Deniq; neceſſitatẽ ipſã rerũ magàſtrã factã: ſingulorũ pitiam ingeniis mortalium

Neceſſitasquid ſubminiſtraſſe: quibus coadiutores datę ſũt manꝰ: ſermo animiq; pręſtãtia. Sed hactenus q̃ ad primũ hominũ ortũ & victũ vetuſtũ ſpectarẽt: nũc ea diuerſis orbis locis geſta litterarũ monumenta tradiderũt recẽſeamus. Qui primi fuerĩt in orbe reges nequaq̃ cõpertũ hẽmus cũ nulli hiſtorici eos tradant Impoſſibile quippe eſt lr̃as æq̃ ac primos reges vituſtas extitiſſe. Si vero qs lr̃as etiã tũ fuiſſe cõtẽdat certe rerũ ſcriptores multo poſt tẽpore fuere Sed q̃ antiquior ętas tulerit: nõ ſolũ greci dubitãt: ſed etiam q ſe indigẽtes primoſq; rerũ ad vitã vtiliũ ſcriptores appellant barbari: atq; ab ſe multorũ tẽporũ geſta memorię ꝓdita affirmãt. Nos vero q̃ gẽtes quę natiões aut q̃ternus tẽpore: aut quot annis priores cęteris fuerint haud quaq̃ ꝓ cõpto tradentes: quę a ſingulis ſcriptoribus de antiquitate veteribus vt geſtis ſunt tradita: quę ſimilia videantur vero ſequuti initium ſumemus a barbaris: non q; eos grecis antiquiores putem: quẽadmodũ epho-

Dii primi ęgyptii rus dixit: ſed vt cum barbara abſoluerimus: gręca narrantes nihil externũ eorum rebus inſeramus. Quoniam apud ęgyptios deorũ genus primũ fuiſſe fabulantur: aſtrorumq; ab iiis veteres obſeruationes reptas. Plurima quoq; ac p̃clara excellentiũ virorũ geſta ferũtur. digna memoratu: ab rebꝰ eorũ hiſtoria ordiet.

Hominũ ortuſ

Radũt ęgiptii ab orbis initio primos homines apud ſe creatos cũ bonitate fœlicitateq; ſoli: tũ ꝓpter nilũ q̃ & multa genera: & ſuapte natura: q̃ genuit facillime nutrit. Nã & arundinũ radices p̃bet & lotũ: & ęgyptiam fabã: & quẽ dñt orſeum: multaq; p̃terea ad victũ hoĩm expoſita Prima animantia apud ſe orta ea vtuntur cõiectura: q; nũc etiã in thebaidis agro certis temporibus multi ac magni generentur mures Qua ex re plurimum ſtupent homines cum videant quorundam anteriorẽ vſq; ad pectus & priores pedes murium ptem animatã moueri: poſteriori nondũ inchoata ſed informi. Exhoc perſpicuum fieri aiunt ab ipſo orbis ortu primos homines ęgyptum protuliſſe: in nulla. n. orbis parte accidit eo modo animalia creari. Nã ſiue diluuiũ deucalionis tp̃e plura animãtia ab

Mures

Aegyptus

ſumpſit ęgyptum aiunt vtputa ad meridiem poſitam: cum in ea pluuię rarę ſint exptem eius calamitatis fuiſſe: ſiue (vt quidam ſentiunt) ſingula interierunt: ęquum eſt ſi terra rurſus animalia genuit: apud ęgyptū principium generis omnium animantium extitiſſe tēperiē quippe aer ęquū eſt p̄buiſſe generationi principium & cauſam generandi. Et.n. & nūc quoq; poſt nili vndationem cōſpiciť diuerſorū animantiū fętus abſcedēte.n. aqua limo q; terrę a ſole arefacto ferūt q̄daz aialia pfecta ſemipfecta aliaviderí in terrę gleba. Igitur primi illi hoies olim in ęgypto geniti. hūc mūdi ornatū cōſpicientes admirāteſq; vniuerſorū naturam duos eſſe deos & eos ęternos arbitrati ſunt: ſolē videlicet & lunā & hūc q̄dem oſiridē: hāc Iſidē certa nois rōne appellarūt. Et oſiridē q̄dē gręca interp̄tatione: vt qui ſuis radiis veluti plurib⁹ oculis terrā ac mare luſtraret: multos oculos habentē dixere. Cui rei poetę quoq; verba cōgerūt: ſolem oia cōſpicientē dicentes atq; audientē. Gręcorū vero quidā: q antiquiores ſcripſerunt fabulas Dionyſiū ſyriū cognomine appellāt: quorū Eumolpus in carmi nib⁹ bacchicis inq̄t Dionyſiū aſorū inſigne incēſū radiis. orphe⁹ vero eū ſplēdētē ac Dionyſiū vocat. aiūt ēt quidā cognomen illi a pelle p̄pter aſtrorū varietatē idictū. Iſidē vero iterp̄tatā eē anti q̄ ſūpto noie ab ętерno & veteri eius ortu. Addūt ſibi cornua: tuz p̄pter aſpectū ita.n. vī quo tpe primis diebus appetū q̄ bos ei ab ęgyptis ſacrificať. Hos deos arbitrati aſſerunt illos vniuerſum circuire orbē ac nutrire augereq; oia tribus ānī tp̄ibus: motu continuo p̄ficiētes orbem: vere: ęſtate: ac hyeme. Hęc inuicē contraria annū cōficiūt firma cōcordia. Quorū deorū natura plurimuz conferat ad oim animātiū generationē: cū alter igneus ac ſpiritalis exiſtat: Deorū alterū igneū eſſe ſpiritalē: altera humida atq; frigida. aervtriq; cōis. Ab eis itaq; generari atq; nutriri corpa oia rerūq; naturam ſingularem a ſole & luna perfici. Partes quas cō memorauimus quinq; eſſe: ſpūm videlicet: ignem: ſiccum: humidum: aera. Sicuti vero in hoie caput: manus: pedes: aliq; p̄tes enumeranť: eodē mō & mūdi corpus ex p̄tib⁹ his p̄ficiť: quarum q̄libet exiſtimať deus: p̄prio nomine ab ęgyptiis a principio: ſecundū cuiuſq̄ naturā: vocatus. Nam ſpūm verbi interprętatione appellarūt (quod cā vitę mortalibus exiſtat) tanq̄ cōem oim patrē. Idē & gręcū inſignē poetā de hoc deo ſentire volūt: eū deorū hominumq; patrem vocantem. Ignem vulcanum interpretantur magnum illum deum exiſtimantes: & multum ad generatio

expers diluuii aialia ex terra

Sol dei. lūa dea.

Oſiris Iſis

Dionyſius.

Iſidis cornua.

Tempora tria

Mundi partes

Dei vulcanus. terra mr

nem ꝓfectionēq; rerū cōferre. Terrā tāq; vas aliquod eorum quæ fierent putātes/matrem appellarūt. A gręcis similiter terra mater mutato deinde paulum verbo dimittērē dicta: sicut & Orpheus est testis: q terrā omniū matrē dixit diuitias largiētē. Humiditatē oceanū prisci vocitaruntveluti nutriētē nominis interpretatione matrem. Gręcorum nonnulli oceanū dñt: de quo poeta inquit: oceanū generatorē deorū & matrē thetim ęgyptii putant oceanū esse nisum a quo & deorum genus ducunt. Nā apud eos tantum plures esse vrbes asserūt a priscis diis cōditas: quēadmodū iouis. solis. mercurii. apollinis. panis. lucinę. & aliorum plurium deorū Aerē vero nominatū palladē ac iouis filiam dici & virginem fuisse: quoniā & nō corrūpatur: & sublimiorē locum teneat. Quapropter ex vertice iouis dr nata. Eādē dictam esse trigeminam ꝓpter tria anni tempora: ver: ęstatem: hyemē. Dicit etiam Glaucopis: nō ea causa quę gręci quidā arbitrant: q; oculos habeat albos: qđ stultū vr: sed quia aer glauci sit aspectus. Ferūt āt hos quinq; deos omnē peragrare terram: apparentes hominibus in sacrorū animaliū formis qñq; āt i hominū aut aliorum species quod minime fabulosum videt. Siquidē isti sunt q oia generant & producunt. Et Homerus: qui ad ęgyptios profectus est: multa q; ab eorū sacerdotibus percepit: hęc tanq; vera in opere suo fuisse describit Deosq; sępius i alienis formis circuire vrbes vicia & virtutes hominū inspiciētes. Hec de cœlestibus diis deq; eorum genere ęterno ęgyptii tradunt. Ferunt insuper alios ex hiis genitos qui fuerint mortales sapientia vero & inhumanū genus beneficiis immortalitate potitos. Horū quosdā in ęgypto regnasse partimq; eo fuisse nomine: quo & dii cęlestes: partim propriovocitatos: Solē: Saturnū: Rheā: Iouem quoq; a nonnullis ammona appellatū: Iunonē: ꝑterea Vulcanum: Vestā: vltimo Mercurium. Primū quidem regē fuisse apud ęgyptios solem eo nomine quo & cęleste astrum: Quidam sacerdotes affirmant primum regnasse vulcanū inuentorē ignis: eoq; beneficio ducem ab ægyptiis constitutū. Cum enim arbor ictu fulminis in montibus conflagrasset: ligna propinqua hiberno tempore a flamma sunt cōprehensa. Qua ex re vulcanum calore lętatum deficiente igne addidisse illi nouā materiam: & eo mō cōtinuato igne alios homines conuocasse ad eius aspectum tanq; a se reperti. Deinceps Saturnū qui sororem Rheā cœpit vxorē: aiūt extitisse genuisseq; secundū quosdam Osiridem & Isidē plures genuisse Iouem ac

Oceanꝰ Tethis

Aer pallas cur iouis filia.

Trigemina.

Videtur.

Glaucopis.

homerꝰ ęgyptꝰ

Dii itē hoies.

Sol rex. primus

vulcanꝰ Ignis iuentio.

Saturnꝰ Rhea

Osiris Isis

Iunonem tradunt: qui propter virtutez vniuerso orbi imparint: Hos quinq; genuisse deos: prout apud ęgyptios dies habentur quinq; intercalares Osiridē. Tiphona. Appollinē: venerē: & Osiridē. Typhōa. Apollinē & Venerē & Osiridē interpretatū Dionysiū Isidē vero Cererē. Hac Osiris in vxorē sūpta regnoq; suscepto multa cōtulit advsū vite cōis. Eiꝰ em̄ virtute mutuę cibi grā cędes hominū cessarūt. Inuento. n. ab Iside primum tritico & ordeo q̄ prius incognita hoibus casu iterꝫ cęteras herbas oriebātur Ab osiride vero eorum fructum cibi vtilitate animaduersa: oms eo nutrimenti genere esset vsos: tum propter cibi reperti suauitatem: tum quia vtile videbatur seuitię crudelitatiſq; promiscuę cām abesse Signa huius inuentę segetis ferūt qđ ab eis veteri lege: & nunc quoq; obseruatur: vt messores ęstate spicas maturas ad manipulū excerpant in deę oblationē: atq; Isidem inuocent. Honorē ei deo inuentę frugis reddentes. Apud quasdam vero vrbes in Isidis põpa inter reliqua triticū & ordeum ferri in memoriam repertorū: leges quoq; Isidē statuisse ferunt: quibus iusticia ęque omnibus seruaretur: vi atq; iniuria timore pœnæ sublatis. Hac de cā ptiscos gręcos Isidē legiferā appellarunt tanq; primam legum inuētricē. Fertur etiā Isidis tēpore condita esse vrbs in thebaida ęgypti centum portarum a matre denominata Thebę. Posteri vero partim Iouis ciuitatem: nonnulli thebas dixere. Eius em̄ conditorē vrbis non soluz reliqui scriptores: sed etiam ęgiptii sacerdotes incertum hūt. plures tradunt non Osiridis tēpore: sed multos post ānos a rege quodam thebas fuisse cōditas Verū de hoc posterius suo loco dicetur. Erexisse quoq; templum Ioui & Iunoni parētibus insigne: cū magnitudine: tū ornatu. Duo insuper tēpla aurea statuit: vnū maius Ioui cęlesti: alterum mius Ioui regi eorū pri quē quidā Ammonē vocāt. Fecit etiam aliis diis quod retulimus aurea templa honoribus cuilibet & sacerdotibus institutis. Artiū quoq; aut rerum ad vtilitatem vitę spectātium reptores ab Osiride & Iside in honore habiti fuere. Inuenti insup ęris auriq; in thabaida fabri armaq; facta: quibus & feras occiderent: excolerentur terrę. Statuę pręterea & deum templa aurea ab his cum omni ornatu fabricata sunt. Fuisse & Osiridem studiosum agriculturę tradunt Nutritum aut in nysa fœlicęs arabię propinqua ęgypto: cuz esset iouis filius: vnde & gręci a patre & loco Dionysium appellant. Huius vrbis poeta. qui in ęgypto fuit in suis hymnis meminit dicens esse Nysam vrbē supra montē excelsum ac florētem lōge a phęnicia ferme

thyphō Apollo: Venus Ceres dionysius Triticum Ordeum.

Fruges:

Leges Isidis.

Thebę.

Ammō Arma Templa

Statuę

Agricultura osiris. nysa Dionysius.

Vinea. egypto cõterminũ: Vineę quoq; fuisse inuentorẽ in nysa tradũt quã plantãdi ac vini conficiendi seruãdiq; ex alio transferendi

Mercuri iuẽtaver borũ or dolitterę

vsum edocuit: Mercuriũ quoq; maxime omniũ ab eo honoribus affectum: & repertorem rerũ plurimarũ: quibus vitę homi= nũ cõsuleretur. Volũt hunc. n. primũ & verba in ordinẽ redegisse & multis indixisse rebus noia. Fuisse quoq; litteratũ inuentorem

Deorũ cultus astra Palęstra Numeri Medici na.

aiunt: instituisseq; : quo honore quibusue sacris colerentur dii. Is primus obseruator astrorũ cursus fuit: & vocũ armonias adinuenit. Palestrę numerorumq; & ad corpora curanda medicinę artis/ lyrę insuper ex neruis triũ cordarũ instar triũ anni tẽporum repertorẽ tradũt: Tres enim instituit voces: acutã grauẽ: & mediã: acutã ab ęstate: grauẽ ab hyeme: mediã avere sumemus. Hic & grecos docuit verborũ interptationẽ. Vnde & ipsum hermem

Lyra Hermes

hoc est interptẽ appellarũt: Deniq; & qui tempore Osiridis fuere sacrarũ litterarũ scriptores hęc eadẽ ab illo accepta referunt.

Olea Osiris

Osiridẽ etiã plurimũ suo consilio vsũ: oleę quoq; plantam ab eo non a minerua quẽadmodũ greci dicunt: repertã. ¶ Osiridem vero tãq; virũ bonũ glorięq; cupidũ ferunt ingentem exercitum

Vites

coegisse: vt peragraret orbẽ doceretq; mortales plãtare vites ac tritici & ordei segetẽ: pecorũq; fructum existimans si hoies ab agresti vita ad cultiorem mitiorẽq; traduceret honores se (quod & consequutus est) potiturũ immortales. Non enim prisci illi tãtum sed posteri etiã ꝓpter inuẽtas ab eo segetes beneficii memores ꝓ maximis diis habere. Tradunt autem osiridẽ egypti regno constituto reũq; omniũ cura Isidi vxori pmissa tradidisse

Mercuri us.

ei mercuriũ: cuius consilio (quoniam prudẽtia videretur excelle re) inter amicos vteretur. Ducem vero exercitus: omniũq; quę

herculeſ

sue ditionis erãt. reliquisse Herculẽ: tum quia genere proximus: tum quia fortitudine roboreq; corporis erat admirabili. Regni

Busiris Antęus

gubernationem itaq; partitus est. Phęnicię & Maritimę oręs Busiridem. Ethiopię Libyęq; proximis regionibus Antęum

Apollo

prefecit. Ipse cũ omnibus copiis ex egypto in expeditionem ꝓ

Laurus

festus est: secum fratrem ducens: quem greci apollinem dicunt

Hedera

& lauri reptorem: obq; id luãrũ ei dicatã esse: hederã vero ab ossi ride reptam: quã ei consecrarũt: quemadmodum & Dionysio greci. lingua vero egyptia hederã Osiridis plantam vocant. In

Myritus

sacris autem hedera vitibus ꝑfertur: quoniam eę folia amittant illa vero seruent continuã viriditatẽ. Quod & apud antiquiores iin ceteris ątboribus: q̃ semꝑ virẽt: accidit. Nã & veneri myrtum

& Apollini laurum dedicarunt. Oſiridem vero duo filii virtute diſpares: Anubis & Macedō ꝓſecuti ſunt Vterq; armis vſus eſt i ſignibus aliquo animali haud ab eorum natura diſſimili. Nam Anubis caṅem: Macedō lupū inſigne armorum tulit. Qua ex re hęc aialia ęgyptii ſummo in honore hñt: & horum animantium formis apud ęgyptios coluntur. Duxit inſuper ſecum Pana cui ab ęgyptiis diuerſis modis pręcipuus honor habitus eſt. Nam eius regionis accolę non ſolum ſtatuas ſibi in templis omnibus poſuere: ſed & in thebaida ciuitatē ſui nois ędificarunt chēmin: id ē panis vrbē vocitatā. Secuti quoq; ſunt eum in agris colēdis experti: qui vineas plantare nocet Maron. Qui triticum ſerere tri ptolemus. Omnibus deinde cōpoſitis. Oratis diis oſiridē comā quoad in ęgyptum rediret nutriſſe aiunt: ac verſus ęthiopiā pro fectū. Quę cōſuetudo vſq; ad hęc tempora inoleuit apud ęgypti os: vt peregrinātes quoad domū reuertuntur nutriant comas. Cū eſſet in ęthiopia ferunt oblatos ei ſatyros comas vmblicotenus habentes. Dicitur oſiris fuiſſe cupidior riſus: delectari ſolitū mu ſicis & choreis. Quapropter illum muſicorum multitudo ſeque- batur. Inter eos nouem fuiſſe virgines adoleſcentulas: tum cane re ſolitas: tū in aliis eruditas: quas deinceps gręci appellarunt muſas. Has apollinē docuiſſe dicunt: qua ex re muſicus eſt noia tus. Satyros vero ad pſallendū cātādū ad animi remiſſionē aptos ſecū in caſtris habebat. Non enim bellicoſus aut p̄liis periculiſq; deditus fuit: ſed ocio & hominum ſaluti. Quo beneficio pro deo oēs eū gētes hēbant. Ethiopib⁹ agricultura oſtendēs: inſignibus inſea vrbibus a ſe ędificatis & p̄fectos dedit: & tributa inſtituit p ſtari. Hoc tempore nilū ferunt circa ſyrii canis exortum: nunc. n. maxime creſcere cōſueuit: maiorē ęgypti partē: & eam maxime: cui Promotheus impabat inūdaſſe. Abſumptis. n. ferme oñibus eius regionis incolis Prometheū dolore motū ſe interficere vo- luiſſe. Fluuiū vero ꝓpter curſus velocitatē ꝓfunditatēq; aquarū aquilā tunc appellatū Herculē: tū cōſilii magnitudine: tū virtute volūt eueſtigio cōpreſſiſſe aquarū impetū: & ad priorē curſum cō uertiſſe. Vnde & gręci quidā ꝓpetę rē geſtam in fabulam verten- tes: herculē tradunt aquilā Promethei iecur depaſcentem occi- diſſe. Fluuii nomen vetus oceanus fuit: poſtq̄ eius compreſſus eſt decurſus: aquila deinde a rege quodam ęgyptus appellatus. Quod & poeta teſtatur: dicens fuiſſe ęgypti flumine naues tri- remes: locum vbi nilus in mare defluit: theonim vocatum ferunt

Anubis macedō Canis Lupus Pan. Chēmis Maron. Tripto- lemus coma oſiridis Satyri Muſę Apollo muſicus Satyri Diluuiū Prome- theus Nilus Agla ꝓ methei. oceanus Nil⁹ ȳ.

antiquum egypti emporiũ. Postmodũ a nileo rege nili quo nũc vtuntur nomẽ sortitum. At vero osiris cũ esset i montibus ethiopię vtrasq; ripas nili aggere cinxit: ne modũ excederet inundatio: sed veluti p portas quasdã exiẽs lenis esset: atq; agris ꝓficua Deinde p arabiã iuxta rubrũ mare iter faciens ad extremos indos puenit. Vbi & plures cõstituit vrbes: ex qbus vnã nysã noiauit in eius memoriã in qua est nutritus vbi hederam plantauit: q̃ sola eo loco alitur & in nysa egypti. Multa quoq; alia reliqt sui apud indos monumẽta. Ex quibus posteri deũ illũ esse opinati sunt: asserentes eum genere indum esse Exercuit quoq; elephãtorũ venatiões. Colũnas insup multis in locis statuit suę expeditionis testes. Peragrauit aũt & cęteras asię nationes: ac per helle spontũ in europã transiens lycurgũ i thracia barbarorũ regẽ sibi obsistentẽ pemit: Illi ꝓuincię maronẽ iam senem p̃fecit: q̃ ædificauit ciuitatem quã ab se maroneã noiauit. Macedonẽ filiũ regẽ statuit eius prouincię: quę ab eo Macedonia dicta est. Triptolemum colendis agris prefecit. Deniq; cum orbem ferme circuisset domesticis fructibus excoluit hominum vitam. Si qua regio vitibus inepta esset: docuit ex ordeo potũ fieri haud multum virute gustuq; vini inferiorem: cum in egyptum rediisset: tulit dona sę cũ a diuersis gẽtibus data. Qua ꝓpter magnitudine bñficiorũ & donatus immortalite: & honores est cęlestiũ secutus. Deinde cuz ad deos ex hominibus trãsisset: & honore illi & sacra vt maximo deorum ab iside & mercurio istituta sunt: multaq; in mystica ad cultum addita: qbus eius dei potentiã ampliorem redderẽt. Verũ ex vetustis sacerdotũ arcanis: qui osiridis tẽpore fuerant postea comptũ est: osiridẽ egypto iuste regnantem a typhone fratre impio atq; nephario interemptum. Quẽ illi in sex ac vigiti ptes dissectum cuilibet eorũ q secum tanti sceleris pticipes fuerant ptem dedit. Veluti eius facinoris consciis: Et simul vt ipsos defensores custodesq; haberet regni fidos: Isis fratris eiusdẽq; viri mortem auxilio filii (Oros eiñ nomen erat) vlto typhone & qui cędis consciі fuerant interemptis: egypti regnum cœpit. Commissa ea est pugna iuxta fluuiũ in parte arabię antęi appellant vicũ. Qđ nomẽ ex antęi morte ab hercule occisi osiridis tẽpore sortitus ẽ locus: Osiridis ptes ois dispersas p̃ter pudẽda cum inuenisset cupiens incertũ esse viri sepulchrũ: ab egyptiis aut singulis honorẽ haberi ex aromatibus ac cera singulas eas partes in formam hominis viro similem composuit. Conuocatis deinceps ægypti

Nysa

lycurgo maonea ciuitas macedonia triptolemus.

Ordei pot⁹ ab osiride inuentus

osiridis cædes Typhõ.

ãtęivic⁹ osiridis partes

ſacerdotibus ſingulis dedit Oſiridis imaginẽ: aſſerẽs ei ſoli cor
pus illius creditũ: atq; adiurans vt nunq̃ apud ſe eſſe ſepultura
oſiridis vlli panderent: vtq; illud in abditis ſeruatũ vt deum co=
lerent: eiq; animal ex ſuis quod mallent dicarent: quẽ & colerẽt
veluti oſiridẽ dum viueret: & poſt obitũ ſimili cerimonia obſer=
uarent. Vt aũt maiori beneficio ſacerdotes ad hęc ſibi promptio
res facerẽt: tertiã eis agrorũ partem ad deorũ cultum & ſacra cõ
ceſſit. Hi tũ meritorum oſiridis memores: tũ beneficio iſidis alle
cti: eius mandata pfecere: qua ex re etiã nũc ſacerdos quilibet
teſtatur penes ſe oſiridẽ ſepultũ eſſe: Aiantia quoq; a principio
ei dicata i honore hñt. & cũ moriuntur in eorũ funere renouant
oſiridis luctũ. Tauros aũt ſacros hunc qdẽ apim: Alterũ Mẽphiz
noiatos ſacrificant oſiridi: Quos etiã veluti deos ęgyptii oiñes
colunt. Hoc eñ animalitritici iuentores multum adiutos ſe aſſe=
runt: & ad ſerendũ & ad cõmunẽ agrorũ culturã: iuraſſe aũt iſis
dicitur viro mortuo nulli ſe amplius nupturã. Iuſſo deinceps re=
gnauit iperio: beneficiis in ſubditos reliquos ois excedens. Poſt
obitum vero imortalium honores conſecuta eſt. Sepultaq; apud
mẽphim in vulcani loco. Vbi vſq; ad hoc tps ſepulchrũ eius mõ=
ſtratur. Nõnulli horũ deorũ corpora nõ illic ſita arbitrãtur: ſed in
ęthiopię ęgyptiq; montibus iuxta inſulam: quę nili portę ab a=
gro diis ſacro appellantur. Veſtigia huius oſtendunt: tum ſepul=
chrum oſiridi conſtructum atq; a ſacerdotibus ęgyptiis in hono
re habitum: tum vrnas trecentas ſexaginta: quas quottidie la=
cte replent ſacerdotes ad id inſtituti: luctumq; renouãt deos no=
mine vocantes. Hac de cauſa inſula a tranſeuntibus aditu prohi
betur. Apud thebaidem vero: quę ciuitas antiquiſſima eſt omni
um incolas maximum habetur iuſiurandũ p oſiridem i nubibus
exiſtentem. Omnibus oſiridis partibus vt rettuli: pręter pudẽdis
ſepultis. Ea quippe in fluuiũ a typhone cum nullus ex cędis con
ſciis illa penes ſe eſſe vellet erant ꝓiecta. Ab iſide poſtea non mi
nori honore: quam reliquę partes: fuerunt ſepulchro condita.
Eius imaginem coli: ſacraq; ei ac cerimonias pie vt deo fieri do
cuit nomen eius dei pręcipuum reddens atq; inſigne. Quapro=
pter greci cum orgia ſacraq; dionyſia ex ęgypto tranſtuliſſent:
huic quoq; porrioni honores impenderunt eam in ſacris ac ceri=
moniis phalon appellantes. Ab oſiride vero atq; iſide vſq; ad
alexandrum macedonem: qui in ęgypto ſui nominis vrbem cõ=
didit: annis dicunt amplius decem milibus: vt vero quidam aſſe

apis bos Mẽphis bos.

Iſis dea Iſidis ſe pulchrũ.

Oſiridis Iuſiuran dum.

Orgia. Phalos.

asserunt paulominus tribus ac vigiti milibus extitisse. Qui deũ hunc tradunt thebis boetię ex semele & ioue fuisse genitum ab errare videntur Orpheũ enim cum ad ęgyptios transisset percœ pisset q̃ apud eos sacra & mysteria dionysia (esset ãt amicus the= banis: a quibus plurimo in honore habebatur) rettulisse ad eos tradunt ĩ ipsorũ gratiã huius dei originẽ. Plębẽ postea: tũ igno= rantia: tũ vt deus in gręcia ortus videretur: libenter ea sacra ac orpheus mysteria suscepisse. Orpheum vero hanc generis & sacrorũ origi Cadmus nem ea cõiectura volunt: ad gręciã trãstulisse: q̃ cadmus ex the Semele. bis ęgypti ortus p̃ter cęteros filios & semelẽ susceperit: eam a quo piã corruptã post septimũ mẽsem peperisse infantem ferunt osi= ridi simílem neq̃ illum vixisse diutius siue diis improbantibus siue repugnante natura. Quod ęgre ferens cadmus responso ac ceptor vt parentum iussa seruaret: infãtem deaurauit: illiq̃ sacra ostriscur instituit. vt esset argumentum illum ab ostride natum. Ad iouem ex ioue. insuper genus rettulit: vt & ostridis factũ cohonestaret: & corru= Orphe⁹. ptionis infamiam demeret. Id causam prębuit gręcis: vt crederẽt cadmi semelẽ ex ioue ostridẽ pepisse. Orpheũ postea cui magna erat apud gręcos gloria: tũ p̃pter cãtus sua uitatẽ: tũ p̃pter sacra hospitio acceptum a thebanis ferunt: magnoq̃ in honore apud eos habitam. Hic cum ab ęgyptiis theologiam percœpisset anti= quum ostridis genus ad posteriores transtulit. Inq̃ thebanorum gratiã nouum constituit sacrificiorũ ritũ: quod fabulis causam dionysi⁹ prębuit vt iouis ac semelus filiús dionysius putaretur. hoĩes vero partim insciti a partim orphei fama & opinione moti: eum vt gręcum libenter susceperunt deum. Postea adhibitis poetarum (quas theatra comprobabant) fabulis certa est p̃bita huic generi fides. Dñe: prętera gręcos vt suos ac domesticos sibi vendica= re insigniores heroas ac deos. Se eorum insuper colonias asse re ab se missas. Nam hercules qui genere ęgyptius fuit: cum sua Hercules virtute pambulasset magnã orbis partẽ in lybia colũnam posuit ęgypti⁹. cuius rei testimoniũ a gręcis capere nitũtur: cum. n. cõstet omni bus herculẽ adfuisse diis in bello: quod aduersus gigantes ges= sere: ferunt nequaq̃ gigãtes ex terra gigni ea potuisse ętate qua gręci asserunt hęrculem pauloante bellum troianum extitisse: Sed potius vt ipsi d'cunt: in primo humani generis ortu. Ab hoc enim plusq̃ decẽ milia ab ęgyptiis numerantur anni. A troię Claua vero tẽpore minusq̃ mille ducenti. Eadem modo claua & leonis herculis pellis antiquo herculi conueniunt: quo tpe nondum erant arma

adinuenta: sed fustibus hoies iniurias propulsabant: ac ferarum pellibus tegebãt pro armis corpa & hunc quidẽ Iouis filiũ matrẽ incertam ferunt Qui ãt exalcmena genitus est plus annis mille post extitit Et ipse alcęus ab ortu vocatus cui post herculis cognomen est inditũ Nõ ꝙ ꝓpter Iunonẽ sit gloriã adeptus: sicut omitres ait: sed quia virtutẽ illius prisci imitatus Cõuenit quę ab his debẽt apud gręcos fama herculẽ orbis monstra ꝓdomuisse Quod illi herculi tribui nequit qui fere coęuus tꝑibus tenacis fuit Iam maiori ex parte cultura agrorũ: tũ vrbibus plurimis tũ vero hominum vbiq; inhabitantiũ multitudine domesticis. Magis igitur ea decent illum herculẽ: qui prisca ętate fuit: cum homines infesta rentur a beluarũ multitudine in ęgypto pręsertim cuius nunc quoq; regiones deserte sunt: & feris imanibus plenæ Huius simile veri est: veluti patrię misertum herculẽ eiusmodi feris occisis eã reddidisse hominibus colẽdam: eoq; beneficio cęlestium honore donatum Ferunt insuper Perseum ęgypto natum: atq; Isidis genus a gręcis ad argos referre fabulantes Io in bouem fuisse mutatam Sed vana est de his diis opinio Nam quidam Isidẽ: alii cererẽ: quidã thesmophoram: alii lunã nõnulli Iunonem: alii alio nomine appellant. Osiris vero tum Serapis dicitur: tum Dionysius: tũ Pluto: tum Ammõ: tum Iupiter Alii pana eundem vocant. Multi existimant Serapim esse: quez gręci plutonem putant asserũt autẽ ęgyptii Isidẽ pluriũ inuentricẽ ad morbos medicamẽtorũ: & medicinę arti admodũ contulisse: quã imortalitate quoq; potitam gaudere hominũ cultu inq; eorũ valitudine pręcipue versari. Quinetiam in sõnis opitulatur palã eis quos censuerit dignos. Tũ ostẽdens suũ numẽ: tũ erga beneficentiã egẽtes curãdis. Signa horũ esse dicũt nõ gręcas fabellas sed opera certa. Omnis enim ferme orbis hanc deam colit propter manifestas eius morborum curas. Et.n. in somnis illam dicunt non recte valentium auxilia morbis prębere. Et qui eius monitis optemperant pręter opinionem curari: etiam quorum medici salutem desperarint. Visu quoq; aut alia quapiam corporis parte debiles eius deę numen implorantes in pristinam valitudinem restituuntur. Ab ea quoq; medelam ad assequendam immortalitatem aiunt esse inuentum. Itaq; orum filium a titanis insidiis interfectum: ac per a quam repertum non soluz in lucem restituit: sed & fecit immortalem. Videtur autem vltimus iste deorũ regnasse: postq̃ pr̃ Osiris fuit ad deos translatus

Arma prischorum

Alcheus hercules

Perseus

Io. Isidis nomina

Osiridis nomina

Isis medicine augmẽtatrix & morborũ curatrix

Or'dict' Appollo

Orũ dicũt appollinem interptari: ac medendi diuinãdicq; artem a matre Isidε edoctũ: multũ hominibus tũ oraculis tum medelis attulisse vtilitatis.

Opinio.

Egypti sacerdotes a Solis regno vsq; ad Alexãdri tempus: quo i asiã trãscẽdit: annos cõputãt fere mille & viginti. Fabulant quoq; priscos illos deos regnasse annis amplius mille & ducẽtis. Posteriores vero nõ minus tẽcẽtis. Et cũ annorũ numerus fide carere videat cõnãtur qdã cum apd antiquiores nõdũ solismotus not⁹ eẽt ad lunę cursũ ānũmeriri: Ita cũ ann⁹ trigita dierũ cõficeret haud impossibile fuit quosdã annos mille ducẽtos vixisse: Si qdẽ nũc cũ duodecim cõficiatur mẽsibus plures centesimũ excedunt annũ. similiter & de his accidit: quos aiũt trecẽtos regnasse ānos: Illi em tũc mẽsib⁹ ānũ cõficiebãt secũdũ tria eius tẽpora ęstatẽ videlicet ver ac hyemẽ

Gigãtes

q̃ causa fuit vt qdã greci annos sicut ptẽ ei⁹ vocarẽt horas annuas vero scripturas aduersaria. Scribunt in super egyptij Isidis ętate vasto fuisse corpore homines: quos Gigantes greci dixere sacerdotes egyptii monstra quędam ab Orisde postmodum deuictos. Sunt qui hos existimẽte terra genitos recenti adhuc prima animantium generatione. Alij robore corporis ceteris validiores cum multa prędara edidissent opera gigãtum nomen casu sortitos affirmant. Multi existimant cum Ioui Osiridiq;

Fr & soror mrimonio copulati

diis bellum intulisient omnes peremptos fuisse: lege quoq; egypti pręter communem cęterorum omnium morẽ sanxere fas esse sororẽ a fratre vxorẽ capti Exemplo Isidis moti: q̃ fratris Osiridis nupsisset: eoq; mortuo & iurasset illi amplius non nubere: & viri mortem vltra iusto imperio regnasset: plurimum etiã de genere hominũ suis in eos beneficiis merita His de causis plus honoris ac dignitatis reginę q̃ regi ipenditur. In priuatis quoq; mulier viro dñari dicit ꝓfitẽtibus i dotis cõfectiõe virilis oibus eẽ vxoris arbitrio parẽdũ. Haud vero insclus sũ a nõnullis scriptoribus

Vxores maritis patere debent.

tradi horũ deorũ sepulchra in nysa arabię sita: qua nyseũ Dionysiũ appellãt. esse autẽ vtriq; dicatum colũnam sacris sculptam Osiridis litteris tradunt: inq; colũna Isidis hęc scripta esse. Ego isis sum & Isidis egypti regina a mercurio erudita: quę ego legibus statui nullus colũnę. soluet. Ego sum mater Osiridis: Ego sum prima frugum inuentrix. Ego sum ori regis mater: Ego sum i astro canis refulgẽs. Mihi bubastia vrbs condita est. Gaude gaude egypte q̃ me

nutristi In colũna Osiridis hęc scripta debent'Mihi pater saturnus deorũ omniũ iunior. Sum vero Osiris rex qui vniuersum peragraui orbem vsq; ad desertus indorum fines Ad eos quoq; profectus: qui arcto subiacent vsq; ad histri fontes Et iterum alias quoq; orbis adii vsq; ad mare occeanum partes Sũ saturni filius antiquior: germen ex pulchro & generoso ortum: cui non semen genus fuit neq; vllus est in orbe ad quem non accesserim locus: docens oẽs ea quorum inuẽtor fui Hęc tãtũ in columnis legi posse affirmant alia (quę plurima sunt) tẽpore esse corrupta & de his sanę quę in sepulchris extant consentiunt fere omnes Nam quę sacerdotes condita i arcanis habent nolunt vt veritas ignota sit ad multos manare pęna iis adiecta qui ea in vulgus proderent Tradunt insuper plures ęgypti ab eis colonias per vniuersum orbem deductas. nam in babiloniam colonos traduxisse Belum neptuni volunt libyęq; filium: qui sedem vrbi pone euphratem cum elegisset sacerdotes hos caldeos babilonij vocant: more ęgyptiorum instar obseruarent Phisicos etiam astrologię qui dediti essent instituit. Ferunt etiam danaũ ex ęgypto profectum antiquissima fere vrbium græcię agros condidisse Chocleorum quoq; gentẽ: qui in ponto sunt: iudeos isuper qui arabiam intra syriamq; consedere ab ipsis testantur trãsmigrasse Quapropter & apud has nationes antiquo more circunduntur pueri: ab ęgypto ea consuetudine traducta Quineriam athenięses colonos saitaruꝫ ęgyptię gẽtis eẽ: eo asserere argumẽto nitũtur ꝙ apud gręcos tantũ vrbs asty vocatur ab ęgyptiorum more olim tripartita fuisse asseuerãt Nã primus gradus erat nobiliũ: qpręceteris doctrinę. dediti maiore honore digni hẽbantur: ĩ ea re sacerdotibus ęgyptiis perssimiles Secundus eorũ: quibus agri erant assignati vt armis intẽti essent pro primę defẽsione: illis pares qui in ęgypto agros tenẽtes milites ad belluꝫ subministrabãt Tertius plębis erat atq; opificum qui artibus mercẽnariis intenti necessarias operas p̃berent. Ordo ab ęgyptiis sumptus

Belo rex

asty vrbs Triplex ciuitatis ordo.

Verunt & ęgyptij quidã athenienssiũ duces. Dipetes enim mnestei qui ad troiam militauit pater cum esset ęgyptius postmodũ athenienssiũ ciuis & rex factus est Eũ duplicis naturę extitisse aiũt: quoniã duplicis politię gręcę. s. & barbare quarũ altera partẽ fere hẽt hois altera particeps fuerit. Similiter & erichtheũ tradũt ęgyptium genere athenienssibus iperasse. Cuius rei hęc asserũt argumẽta. Cũ

Dipetes. mnestei pr̃ Athenięssium

Erichtes cereris cultor.

maxima ſiccitas oẽm fere orbẽ ꝑter ægytpũ ꝓſuaſiſſet ex qua in gens frugum hominũq; ꝓnities ſecuta eſt: atruliſſe ex ęgypto di cũt erictheũ ꝓpter cognationẽ atheniẽſibus frumentum: obq; id bñficiũ eis regẽ cõſtitutũ: qui ſumpto regno docuit eos cerimonias ac myſteria Cereris eleuſinę ab ęgyptiis trãſlata. Eã quoq; deã his tẽporibꝰ coeuã athenas frumẽta cõportaſſe dĩt: & ſerere denuo triticũ docuiſſe Aſſentiũtur atheniẽſes regnãte erichtheo cũ oẽs terrę fruct ſiccitas abſũpſiſſet cereẽ ꝑſẽtez frumento eos iuuiſſe. Sacra inſup & myſteria eius deę tũc in eleuſina ſuſcepta. Quę eadẽ & pene ęgyptios celebrantur. Nam & Eumelpides ab ęgyptiis ſacerdotibus traducti ſunt: & a paſtophoris ꝑcomes ſolos ex gręcis atheniẽſes ꝑ Iſidẽ iurare ac forma moribuſq; ęgyptiis ſimiles: pluraq; alia his ſimilia magis ãbitioſe q̃vere afferũtur. Sed de hac colonia ãbigit ꝓpter gloriã ciuitatis. Verũ plures colonias affirmant ęgyptii a ſuis maioribus advaria orbis locatũ ꝓpter amplitudinem regũ: tũ ꝓptet hoim multitudinẽ traductas: de q̃bus cũ neq; certis veſtigiis ſcriptorũ teſtimonio conſtet indignas exiſtimauimus quę lr̃is mandarentur. Sed hactenus de his: quę theologi ęgyptii tradunt. Nunc de ſitu eius deq; nilo ac cęteris memoratu dicendum dignis.

egypti ſitus

Egyptꝰ ferme ad meridiẽ ſita: tũ quia ipſa natura munita eſt: tum regionis amœnitate cęteris vr̃ regnis excellere: Ab occidente deſertum tutat. & ſilueſtris libiæ pars in lõgũ ꝓtenſa nõ ſolũ aquarũ inopia: ſterilitate rerũ difficili aditu ſed admodũ ꝑiculoſo. A meridie tum nili cataractis angit: tũ mõtibus ei cõtiguis A troglodítis exttemiſq; ęthiopię finibus ſtadiis q̃nq; milibus & quingentis: neq; facile nauibus fluuius eſt peruius: nec aditi itinere terreſtri poteſt niſi aut a regibus aut a magno quodã ꝑparato ad victũ commeatu

ſeruonia palus.

Ab oriente vero tũ fluuio munita eſt: tũ deſerto latiſſimi campi barata appellati. Eſt ſyriã inter ęgyptũq; palus admodum profunda: quã ſeruoniã dĩt latitudine oio anguſta: longitudo ſupra ducenta ſtadia ꝓtẽditur: loci iſciis ꝑicula inſpata afferũtur: In arcto em̃ cõtractã: arenę cumuli circũſtant: qui notis ventis agitati in aquã deferũtur: adeo arena denſa vt immixta aq̃ continens videat neq; facile terra ſit an aqua diſcerni queat. Quo fit vt plures ignota loci natura neq; viã edocti vadum tenentes cũ omni exercitu abſorti ſint. Nam arenam: q̃ eminens ſtare vt continens vr̃ ingreſſi labuntur longius: neq; deinde raptis gur-

gite:regrediendi aut emergendi facultas datur. Limo enim de-
merſi nullã ſperant ſalutem:cum eniti aut vti viribus nequeant: Baratrũ.
ſed abſorbeantur in ꝑfundũ ab arena aqua circũfuſa cumveluti
limus neq; vado neq; nauibus ſit ꝓuius: q̃ res baratri cognomẽ
dedit. Et hęc de tribus:qbus ęgyptus munitur partibus dicta:
a quarto latere mare clauditur i portuoſo:& quod difficilẽ prę-
beat adeuntibus acceſſum. Nã a paretonio lybi ioppam vſq; quę Ioppe.
eſt in ſtrię ſinu:ſtadiis vero quinq; milibus nullus nauigãtib⁹ ex
cepto pharo tutus eſt portus:loca ſunt p̃terea ꝑ vniuerſum littus
ſtagnãtia atq; ignota nautis.quo accidit vt maris ſe fugere picu
la exiſtimãtes tanq̃ in tutũ ad littus directis nauibus de improui
ſo in ſtagnis hęreãt omni euadẽdi ſpe ſublata. Quidã cũ ꝓuide-
re cõtinẽtem nequeant:regio.n.omnis plana ac depreſſa ẽ: hi q̃
dem ad ſtagna ac paluſtria loca:hi ad deſerta deferunt.ęgyptus
igitur his locis redditur tuta.Forma eius oblonga: nã maritima Aegypti
ora duo milia complectitur ſtadia.Me diterraneavero:ſtadia cir forma.
citer milia ſexaginta.olim nũero hominũ oẽs fere orbis gentes
ſupauit neq; nũc quoq; aliis nationibus multitudine cedẽs.opi-
da inſignia ciuitateſq; priſcis tẽporibus vltra decẽ & octo milia
fuiſſe in ęgypto libri ſacri cõtinẽt. ptolomęi lagi tempe amplius ptolomę
tria milia:q̃ & vſq; ad noſtrã ętatẽ ꝑdurãt: ãnumerata ſunt Vni- uslagus
uerſi populi numerũ fuiſſe antiqtus ſepties decies cẽtena miliũ:
nũc haud pauciores eſſe ter decies centenis milibus tradunt. hęc
extitit cauſa cur tradantur priores ęgypti reges magnis miran-
diſq; opibus ab ſe multitudine hominũ conſtructis:immortalia
glorię eorum monumenta reliquiſſe. Sed de his poſterius ſcti-
betur diligẽtius. Nunc nili naturã regionũq; quas interfluit ſi-
tum & ꝓprietatẽ ꝓſequamur.Nilus a meridie ad ſeptemtrionẽ
fertur:ortus ex fontibus in extremis ęthiopię finibus ad quę lo- Nili ort⁹
ca (deſerta enĩ ſũt) ꝓpter ęſtus intemptẽ nullus aditus fuit. Ma-
ximum omnium flumẽ cũ ꝑ varias pluresq; feratur regiones:ma
gnos flexus facit. q̃q; ad orientẽ & arabiã q̃q; ad occidentem
& lybiam fluens.Eius decurſus ab ęthiopię mõtibus vſq; ad ma
re ſtadia duodecim ferme milia cum eius flexibus complectitur.
Facit autem inſulas in ęthiopia tum plures alias tũ maxime vnã
inſignẽ noie meroẽ. Vbi duorũ & viginti ſtadiorũ latitudinẽ ha
bet. Ab inferioribus locis arctior eſt curſu eius in duas partes di- Meroe
uiſo.harum vnã:q̃ in lybiam defluit: vaſtę ꝓfundęq; abſorbent
arenę. Quę contra in arabiam fertur in paludes ac ſtagna in-

gentia: quę circũ varię inhabitant gentes flectitur: ęgyptum in greſſus tũ decẽ ſtadiorũ tum pauciorum latitudine non recto cur ſu varios flexus agit: & nũc orientem nũc occidẽtem verſus quã doqꝫ in meridiem cõtrario delatus curſu. Sunt montes ab vtraqꝫ fluuii parte protẽſi cõuallibus & anguſtiis p̃cipitiis interiectis: i qꝫ magno impetu lapſus rurſus tãq̃ vi repulſus p̃ cãpos funditur ad meridiẽ ſpectãs vſqꝫ ad locũ efficanũ noie: & naturalẽ deiceps repetit curſum. Tum inſignis fluuius ſolus omnium abſqꝫ fluctibus quietus eſt & trãquillus: p̃terq̃ cũ fertur inter cataractas. locus eſt latitudine ſtadiorũ decem accliuis: p̃ceps i anguſtũ: clauſus inter conualles. vbi frequẽtia ſaxa ſcopulis ſimilia aquã magna vertigine mirabiliqꝫ alliſam reflectũt: inqꝫ contrariũ curſum ſpumis agunt redundantibus. Quę res ſtuporẽ aſpicientibus p̃habet. Eſt. n. velox hoc in loco aquę decurſus vt ſagittę ſimilis videatur. Cũ augetur aquarum incremento nilus: iõ. p̃ leniore curſu aqua ſuperemiente ſcopulis quidã p̃ cataractas nauibus venti cõtrarii diſcedunt: Aſcendendi nulla eſt facultas fluminis oẽ hominũ igenium ſuperante. Cataractę plures ſunt: ſed maxima in ęthiopia atqꝫ ęgypti finibus ſita. complectitur fluuius inſulas plurimas. ſed p̃cipuã meroẽ in qua eſt vrbs inſignis inſulę noie quã cãbiſes condidit a matre eius denoiata. Huius inſulę forma ſcuti p̃ſimilis magnitudine ſuperat cęteras nili inſulas. Patet. n. lõgitudine ſtadiis trib⁹ milibus latitudie mille. ciuitates i ea ſũt plures. ſed cęteris nobilior meroe: ab cuius vno latere lybiam verſus plurimi arenę cumuli cum ab altero ad arabiam poſitę p̃cipitia mõtis inſulam cingũt. Effodiuntur in ea aurũ: argentũ: ęs ferrũ. hebenũ inſup fert: lapidũqꝫ multiplex genus. Tot ãt nilus inſulas continet: vt ferme ſit incredibile. Nam p̃ter eum locum quẽ a forma loci appellant delta: ferunt alias quoqꝫ in eo inſulas circiter ſeptingentas harũ quaſdam ab ęthiopibus incoli miliũqꝫ in eis ferí. Quaſdã ſerpentibus ac cynocephalis variiſqꝫ feris ſilueſtribus infeſtas. Ac propterea acceſſu difficiles. Nilus in ęgypto in plures ſciſſus partes eam formam quam delta dicunt effecit. Profundioreꝫ fluuiũ reddit maris ingreſſus ſeptẽm oſtiis in pelagus delatũ. horũ primũ ad orientẽ vergit quod peluſium vocant: ſecundũ paniticum. Deinde tertium mendeſium vocãt: phęniticũ ſebẽniticũ bolbitinũ. vltimum canopicum. a nonnullis Herculem nominatim. Sunt & alia oſtia manufacta minime p̃tereunda. In eorũ quolibet vrbs ſita eſt diuiſa flumine pontibus

Nili cataractę.

Delta.

nili oſtia

ab vtraq; parte exitus & custodiis munita Ab ostio peluſiaco fos Fossa i o
sa est ope sumptuoso ad arabicum signuz ac rubrum mare ducta stio pelu
Hanc primũ a nechao sammatichi filio agi ceptam Darius psa= siaco.
tũ rex pficere aggressus iperfectã reliquit: admonitus a qbusdaz sũptuosa
si locus interiacens effoderetur fore vti egyptus omnis cum ma
ri rubro esset depressior: ab aquis mergeretur. Secundus postmo=
dum ptolomeus illã pfecit oportuniori loco fossam summa arte
efficiẽs. Huc cum nauigare cuperet aperiebat eam rursus cũ vsus
esset claudens flumẽ quod in fossam defluit: a nomine authoris
ptolomeũ vocant: In exitu ciuitas cõdita est Arsinoe appellata Arsinoe
Ea quã deltam diximus: similis sicilię formę ab vtroq; latere cõ= ciui.
tinet stadia septingenta & qnquagita. Quę vero est mari ꝓpiqua
stadia mille trecẽta. Ipsa iſula pluribus fossis manufactis diuisa.
Agros hẽt fert illissimos egyptj: circũdata eiñ flumie atq; irriguа
tum fluuii incremento magnã vim limi effundentis: tum cura in
colarum terram omnem quadam machina ab archimede siracu
sio adinuenta: quam a figura cocleam dixere: irrigantiũ multi=
plici fructu copiosa est. Nilus etiã leniter fluens cum multãvariã Nilifęcũ
q; terrã secum ferat quibusdam in locis humilibus paulũ stagnãs ditas.
regionem fructiferam fertilemq; effecit. Radices in ea multifariã
nascuntur gustu varię fructum & olerum natura q̃ multum tum
egenis conferunt: tum infirmis ad valitudinem: non solum ve=
ro cibos varios affatim prębet ad saturitatem egẽtibus: sed aliis
quoq; necessariis ad vitam rebus non parum confert adiumen=
ti: lotum pręterea fert plurimũ ex quo panem conficiunt ad vi=
ctus egestatẽ ciborũ insup abundãtius fert quod appellant egy=
ptiam fabam. Sunt & arborũ plura variaq; genera quaruz q̃dam
persęę dñr: cibus dulcedine pręstans a persis ex ethiopia allatus Faba ę=
quo tempore cambises ea loca subegit. Sycomorum vero alię gyptia.
mora ferunt alię fructum ficubus similem: quem cuz toto ferme
anno prębeant nõ parui adiumẽti vulgo exurientibus pręstant.
Vata q̃ inixaria dñr circa nili ostia nascũtur: q̃ quoniam suauia
sunt gustu tragẽmatis: prębentur loco: conficiunt quoq; ex or=
deo poculi genus Citõ nomine haud multo iferius sapore vini. Citon.
Vtũtur etiam pro oleo ac lucernarum vsum liquore expresso ex
planta: quam cicam vocant. Plura insuper fert alia egyptus vi= Cica.
ctui hominum vtilia q̃ singulatim prosequi longum esset. Be= crocodi=
stias nilus quam plures nutrit forma dissimili ac natura: sed duo li natura
precipua: quę admodum inter se differunt Crocodilum & equũ

horum Crocodilus ex minimo i immensum animal euadit. Naz cum oua eius anserinis similia existant: ex his gentibus pullus ad sexdecim cubitorũ magnitudinẽ excrescit lõgitudine vitę ho minis ferme est: lingua caret: corpus mirabile natura muniium. Nam dorsum eius vniuersum squamosum est duritię p̃cipua: ex vtroq; oris latere dẽtes habet pplures: in quis duo maxime emi nent. Nõ solũ homines comedit: sed & cętera terrestria anima= tia flumini appropinquãtia vnguibus grauiter discerpit. Morsu est aspero tetroq;: vt quod dẽtibus laceret nunq̃ sanetur Capiebat rethe valido prout & quidã pisces: qñq; i resto ferreo ex ciba ad caput iniecto eorũ igens est multitudo i flumine & stagnis pro= pinquis tũ quia fęcũditate excedit. Singulis. n. parit annis: tum quia praro capiatur. Nam & a q̃busdã accolarũ vt deus venerat & externis est inutilis labor ob carnes esui malas. At illorum fœ cunditati natura salubri remedio obstitit. Aial caniculo persimi= le. Ichneumũ: nã iuxta flumen bellua parit: oua inquirẽs cõterit. Ichneu= mon. Quodq; dictu mirabile est: nec oua comedens: neq; illa sua vtili= tate: sed natura duce ad necessariã q̃dã mortaliũ cõmoditatem. nilię qu9 Equi vero: quẽ vocãt: magnitudo haud minor cubitis q̃nq;: quat tuor pedibus vngula more bouis fixa. Dẽtes ex vtroq; latere tres habet: vltra reliquas feras eminẽtiores aures caudãvocem equis similẽ: reliquũ corpus haud dissimile elephanto. pellis est vltra cę teras belluas durissima. Aquatilis ac terrestris bestia die quidem i imis aquis latet: noctu in terram egressus: tum frumenta depasci tur: fœnum destruens passim propinquas agrorum messes. Fœ= cũdissimũ ple animal vt qđ singulis annis parturiat capit arte quadã hominũ illos telis appetentiũ. Cũ. n. apparent: circũstant vndiq; hoies: vulnerantq; telorũ q̃ aligãt funibus iactu: laxantq; quoad anguis factus capiat Carnibus est durissimis & ad dige= rendum difficilimis. Interiora singula inutilia ad vescendum. Preter has belluas varium ac multiplex piscium genus Nilus af= fatim prębet vsui non solum eius regionis incolis sed externis quoq; ad quos saliti deferuntur. vtilitate commodisq; cęteros or bis fluuios excellit. Incrementuz eius a solstitio incipiens ęstiuo vsq; ad ęquinoctium: semperq; nouum limum secum querens. Rigat tum cultas regiones tũ incultas q̃to tempore velint agri= colę. Aqua. n. leniter fluente facile eam paruis aggeribus arcen inducũtq; pro cõmodo terrę: tãtam vero fertilitatẽ infert: & agri

colẽdi facilitatem: vt cum ſeruerint aut oues introducat in campos ac cõculcanda iacta ſemina: aut aratro leui terram ſubducãt neq; niſi quattuor aut quiq; exactis menſibus ad meſſem redeuntes: breui tempore vberrimos fructus abſq; vlla impenſa aut dãno reportent. Alibi agricultura magno labore exercetur ac ſumptu. Soli ęgypti minima impenſa labore tenui fruges fertiles afferunt. Vineę quoq; eodem rigatę modo vino abundant Tertia inculta pecori ad paſtum relicta adeo exuberat herbis: vt oues bis anno pariant: biſq; p̄beant lanã. Incrementum nili aſpicientibus vr̄ admirabile incredibile audientibus. Solus em̄ inter reliqua flumina adeo ęſtate creſcit. cũ decreſcant cętera vt to tam inundet ęgyptum hyeme minuitur cum reliqua augetur. Eſt ęgyptus plana & campeſtris cũq; vrbes vici: agricolaruꝫ mapalia aggeribus munita aquę inundatione diuitent tanquã cyclades apparent aſpicientibus. Terreſtres belluę omnes quę in cãpis remanent ſuffocant aqua: q̃ euadũt: ad altiora cõfugiunt loca Pecora inundationis tempore in ſtabulis recluſa nutriunt a colonis ad id antea prępparato paſtu. vulgus remeſſis operibus ruſticis ocioſum epulis indulget ac voluptati. Quoniam pluri-ma cura moleſtiaq; vrgebat accolas nili inundatio: excogitata eſt in memphi quidam incrementi et menſurandi a regibus obſeruatio Itaq; qbus id negotii p̄ mãdatum erat: p̄ epiſtolas vrbibus viſciſq; ſignificabant quot cubitis quotue digitis fluuius auctus eſſet: & ſimul quo tẽpore cœdiſſet decreſcere quo mõ vacuꝰ reddebat ea ſolicitudine populus: incremẽti magnitudine decremẽtoq; notis vbertatẽ futurã e veſtigio ab inundationis hmõi cauſa multos dubitare tũ phõs tũ hiſtoricos: ac varia ſentire cõpulit. De qua re paucis differimus: vt neq; modũ excedat hiſtoria: neq; ab oñibus adeo q̃ſita agitata q̃ res relinquatur intacta

Oues ſę cũdę nili icremẽtũ

Modus ęgyptio rũ viuẽdi tẽpore nili iundationis

DE nili incremento de eius fontibus: de oſtiis: quibus deſcẽdit in mare: deq; rebus aliis: qbus maximꝰ olim in orbe ſũta cęteris differat. Quidã ſcriptorũ nihil auſi ſunt tradere licet qñq; etiã de puis torrẽtibus cõſcripſiſſẽt. Alii cãs reddere cognati p̄cul a vero ſenſerũt. Herodo Nam q ellanici cadmiſq; & ecati ętate fuerunt: omẽſq; priſci illi tꝰ arguiꝫ ſcriptores ad fabulas declinarunt: herodotus quí multarũ cõſcripſit hiſtoriã cauſam reddere volens ſibi ipſi repugnat. Xenophon tucydides quorum hiſtorię veritas comprobatur ęgypti

loca minime attingerunt. Eos autē q circa ephorū ac theopōpū extitere p ceteris hec scrutatos deseruit veritas. Aberrarunt vero oēs non negligentia sed regionū situs ignorātia. nam priscis vsq ad Ptolomeū philadelphū tēporibus nulli grecorū nedū in ethiopiā: sed ne egypti qdā mōtes Ita difficiles aditus periculo si q admodū ad ethiopiā erant: transcenderunt. Ptolomeus primus oim cū grecorū exercitu ethiopiā ingressus diligenter de ſi tu earū parciū scruptatus est. Itaq locorū iscitia errandi materiā priscis scriptoribus pbuit. Nili fōtes locaq ex qbus fluit: nullus ad hoc tēpus scriptor neq vidisse se dicit: neq audisse ab aliis: q se affereret aspexisse: ex quo res ad opiniones cōiecturas puenit Egyptii sacerdotes ab oceano q orbē circuit. nilū habere principiū ferūt: nil afferentes certi: secūdū certa incertioribus soluentes Rōnes vero reddūt in eodē fidē qplurima indigeāt fide. Troglodytę: q ppter estū loca incolūt eminētiora: volgios vulgus appellat aiūt loca aquosa esse e qbus cōiiciūt ppter plurimos eius regionis fontes in vnū cōfluentes nilū effici. Meroē vero insulam habitantibus quorū opinio cum sint eis locis ppinquiores veri similior deberet videri adeo nili ortus est incertus vt ipsum astopō id est ortas ex tenebris aquam vocent. Ita nilū ab locorum iscitia cognominarunt. Nobis autē proprius vero eē videtur: qđ procul ab omni figmento est alienum. Haud vero ignoramus herodotum: qui lybeā q ad orientem quę ad occidentem vergit interfluere nilum scribit arbitrari eos quos nasamonas dīt: diligentius nili ortum scrutātes: ideoq tradere: ex stagno quodam oriri percq ethiopiam ferri. Verum neq id lybiis: q̄uis verum sequi videantur: neq scriptori incerta afferenti fides est adibēda. Sed qm iam satis de fontibus cursuq nili scripsimus: deinceps causas incrementi discutiemus.

Sit ignorātia Multi philosophi insimulant

Nili ortus

Troglodytę Volgii Astopos.

Thales anaxagoras & euripides errasse vident

THales qui sapiens inter septē est annumeratus: tradit spirantibus etesiis nili cursum amari reprimi: eoq aquis excrescentibus egypti. q plana est & humilis regio: inundationem seq. Quę rō q̄uis nō nihil videatur afferre tm facile arguivt falsa pōt. Nā si id verū eēt fluuiioēs flātibus etesiis simili augerent incremēto. Quod quia minime accidit in reliquis orbis partibus alia causa verior quere da est. Anaxagoras physicus incrementi causā dixit esse niuem in ethiopia liq̄factam. Quod & eius discipulus euripides vr̄ sentire scribens nilum excrescere: cuz egypti liscescant niues: quę

ratio facillime potest refelli cum palam sit oibus propter caloris intẽperiẽ aut in ęthiopia niuẽ non esse aut in eis locis pręsertim circa nili decursum gelu aut oio hyemẽ vigere. Quod si quis in ęthiopia esse niuiũ copiam cõcedat tñ cõuincit falsam eam cãm videri. Nam flumẽ omne niuibus excrescẽs aurã frigidã aeremqꝫ crassum reddit. At solus oim nilus neqꝫ nebulas neqꝫ auram frigidã gignit. Herodotus nilũ ait ipsa natura esse talem qualis sit incrementi tẽpore. Hyeme vero solem ad lybiã delatuꝫ attrahere ad se humorẽ: ob eãqꝫ rẽ p̃ter naturã eo tpe flumen decrescere ęstate vero abscedente versus arcto sole: cum gręcię: cum similes um locorum fluuios arescere minuiqꝫ. Nõ esse igitur quod de nilo fertur admirãdum: si ęstiuo crescit tẽpore diminuitur hyeme. Verum si hoc nilo accidatur solis ęstu hyeme humiditas attrahatur & in reliquis quoqꝫ lybię fluuiis id cõtingere necesse esset: vt hyeme arefacto humore diminuant. Qđ cuꝫ procul vero sit: certe scriptoris error palã dep̃ndit. Et.n. gręcię non quia sol longius absit augentur hyeme flumina: sed propter pluuias frequẽtes. Democritus abderites nõ meridionali niuę aquarũ augmentũ fieri dicit: sicut euripides Anaxagoraꝫ sensere: sed septẽtrionali. Niuiũ enim coaceruatã magnitudinẽ in boreę regionibus ait brumę congelatã tempore: ęstate liquescere. Ideoqꝫ eleuatis sursum vaporibus multas densasqꝫ nebulas circa montana tolli cacumina: q̃ ab etheśiis ad altissimos quales i ęthiopia sunt: mõtes delatę dein̄ in pluuiam versę magnos inficiant imbres: quibus ethesiarũ tpe nilus augeat. Hęc opinio facile reiici potest si quo tpe flant ęthesię perpendas. incipit.n. crescere nilus solstitio ęstiuo nõdũ flãtibus ethesiis Cessat aũt eqnoctio autũnali iã oliꝫ his vẽtis qescentibus. Quando igitur ratio opinionem superat: laudandũ est ingeniũ scribentis: sed haud quaq̃ adhibenda fides. Prętereo quod palam est nõ magis arcto flare ethesias: q̃ ab hespero. Non enim boreas haud septẽtrionales venti sed qui ab ęstiuo occidente flant: ethesię vocantur: Dicere hoc autem maxime circa ęthiopię montes contingere: non solum improbanduꝫ est: sed etiam non credendum. Ephorus recentiorem causam persuadere conatur: plurimũ tamen a veritate remotam. Ait enim ęgypti terram omnem nili inundatione exaggeratam ratam aridamqꝫ natura esse. In qua terrę hiatus maximis diuersisqꝫ in locis existant. Ideoqꝫ hyeme humiditatem omnem attrahere atqꝫ in se continere quem ęstate veluti sudorem quendam quo flu-

Democritus.

Nili incremẽtum.

Ethesię

quo flumen augetur:emittat. Sed hic auctor non ſolum videtur
ęgypti loca naturamq; neſciſſe: ſed ne eos audiſſe quidem qui
ſcirent. Nam ſi ex ipſa ęgypto nilus incrementum ſuſciperet ne=
quaq̃ in ſuperioribus inundaret per ſaxa & loca fluens. Sed
amplius ſex milibus ex ęthiopia delatus eodem eſt:quo anteq̃ ę
gyptum ingrediatur:incremento. Pręterea ſi nili curſus humili=
or eſſet raritate terrę a flumine inſuperductę: impoſſibile vide=
retur hiatus:qui in ſuperficie forent:tantam aquarum vim ab=
ſorbere potuiſſe. Item ſi nili decurſus humilior terra ſuperindu=
cta foret:ſuperiores terrę hiatus eſſe contingeret. a quibus impoſ
ſibile fieret tantum aquę manare. Si vero ſuperiorem tener flu=
uius locum haud eſt poſſibile ex locis depreſſioribus concauiſq;
ſurſum ferri aquarum curſum. Quis vnq̃ crederet fieri poſſe hu=
mores:qui ex raritate terrę affluerent: tantum incrementũ flu=
mini adituros vt vniuerſa ferme ęgyptus inundaretur:Prętereo
meãder hanc rationem in raritate terrę exaggeratę tantum aquę conti=
neri:mendacẽ deprehendi palam poſſem. Meander quippe flu=
uius plurimũ terrę attulit Aſię regionibus:per quas fluit in quo
nil ſimile nili incremento conſpicitur:Simili modo & in acarna
nia etholus cephiſus in boetia a phoceis deſcendẽs:non parum
eis oris terre ſuperaddidere quę coli poſſet. Ex q̃bus manifeſte
deprę henditur ſctibentis error. Itaq; nullus ab eo veritatem ex=
quirat videns eum in paucis vera ſenſiſſe. Quidam in memphi
philoſophantes rationem huius incrementi reddere conati ſunt
magis quę non reprehendi: q̃ quę probari poſſet. Nam orbem
in partes tres diuidentes vnam eſſe aiunt quam nos incolamus
Alteram huic econtrario ſitam. Tertiam in tebas inhabitabilem
ſolis calore aduſtam. Si ergo nylus hyeme creſceret certe a no=
ſtra zona ortum haberet. cum eo tempore apud nos pluat maxi=
me. Verum. cum ęrate augeatur videtur ſimile veri in zona no=
bis oppoſita hyemẽ eſſe: eoq; ingentem aquarum vim eo tem=
pore manantem incremẽto cauſam prębere. Hac re nulli ad fon=
tes nili acceſſus patere tradunt: quoniam in ex oppoſita zona
ortus per inhabitabilem fluat. cuius rei teſtis ſit aquarum nili p=
cipua dulcedo:cum per loca ſole aduſta decurrat:quod ca uſam
prębet vt dulcedine cętera exuperet flumina: tanq̃ caloris natu=
ra eum ſaporem flumini pręſtãre. Sed huius ſententię depulſio
in promptu eſt. Impoſſibile. n. veſter. ex oppoſito nobis orbe flu=
meu:ſi quid terra rotunda exiſtat: ad nos ſurſum ferri. Si quis

vero conetur ſuis argumẽtis veritatẽ euertere: natura ipa rerũ re
pugnat. Verũ illi quo recta ſenſiſſe viderẽtur loca deſerta inculta
q̃ interpoſuere. ne eorũ ſentẽtia manifeſto argumẽto ipugnaret.
Sed ęquũ eſt: q̃ aliquid pro compto affirmant aut certũ ſue ſẽtẽ
tię afferre teſtẽ: aut eã ex cõceſſis priciꝑiis ꝓbare: nã qũo iter oẽs
fluuios nilus ex illo orbe ad nos ſolus fertur: reliqua quoq̃ flu=
mina quẽadmodũ in hoc orbe cõtigit ab eo effluere merito de=
berẽt Dulcedinis vero fluuii cã quã afferẽt: rõe penitus caret ſi. n.
caloris ęſtu decoctus fluuius dulcedinẽ ſortireꝫ: neq̃q̃ gignerẽt
animãtia neq̃ varias piſciũ aut ferarũ ſpecies cõtineret. Aqua.
n. ois a natura ignis alienata nequaq̃ generat. Cum aũt nili na Aquai
tura oino huic cõtraria exiſtat: exiſtimãdũ eſt eas incremẽti cau ęſtate i
ſas nequaq̃ veras eſſe. Inopides chius tradit ęſtate aquas ifra ter locis ꝓ
tã eſſe frigidas: calidas hyeme. Hoc in puteis profundis planum ſũdis in
oſtendi quorũ aqua maximis caloribus admodum frigida ſit. In cluſa fri
gẽti frigore calida: & nilo igitur merito accidere: vt hyeme par= gida eſt
uus compreſſuſq̃ propter terrę caliditatem cõſumptã: cum ęgy= In hye=
ptus pluuia humilitate exiſtat. ęſtate vero cum ęgyptus pluuia mevero
careat: terra minime aquam abſorbente flumen nullo impedi= calida
mẽto augeri. Huic quoq̃ reſpõdẽdũ eſt plureslybię fluuios oſtiis Nilꝰ cur
& curſus nilo ſimiles diſſimili eſſe argumento: cum hyemę im creſcat.
pleãtur: q̃ ęſtate ſint exiliores. Ex quo arguit̃ non recte ſenſiſſe
auctorem. Agathargines gnidius propius veritatem acceſſit.
Ait enim ſingulis annis per ęthiopię montes continuos ab æ
ſtiuali ſolſtitio vſq̃ ad equinoctium autumnale imbres fieri:
haud mirum igitur nilum hyeme compreſſum ſecundum na=
turam iis aquis fluere quas fontes ſubminiſtrent. ęſtate vero
propter imbres incrementum capere: licet autem hucuſq̃ cer= Nota.
tam huius incrementi rationem reddiderit: non tamen noſtra
opinio contemnenda eſt. Multa enim propter naturam fieri
ſentur: quorum caſus difficile eſt ad vnguem noſcere. Nonnul
la huic rei ſunt argumento: quę in aliquibus Aſię locis fiunt.
Montes etenim ſcythię caucaſo contiguos annis ſingulis: iam
ex acta hyeme immenſę niues continuis pluribuſue diebus im
plent. In oris indię: quę ad ſeptemtrionem vergunt certis tempo
ribus plurimę grandines incredibili magnitudine diſcendunt.
Apud Idaſpem fluuium ętatis initio continui imbres pluunt:
In ęthiopia vero poſt dies aliquot idem contigit. Non ergo pro
cul a vero eſſe dixerim ex ęthiopię montibus: quę in ægypto

adiacet continuos imbres incrementum fluuio prębere prę-
ferant. Si autem: quę de nilo feruntur cõtrariã habẽtis: quę apd
nos esse dicuntur naturã non tamẽ propterea fides rebus detra-
henda est. Est enim notum apud nos pluuias afferre videm9
ęthiopibus serenitatem. Et ventos quoqȝ boreę in euopa esse
vehemẽtes in illius vero regionibus remissos. Et de nili inunda
tione ne modum excedamus hactenus. Quoniam hunc librum
in duos: ne modum trãsgrederemur partiti sumus absoluto prio
ri: secundus nobis ordinandus est. In quo de antiquis ęgypti re
gibus: deqȝ its quę priscis temporibus acta sunt: differemus.

Finit liber primus.

Incipit secundus in quo hęc continentur.

Gesta regum ęgypti vsqȝ ad amasum regem.
De sepulchris pyramidibusqȝ ęgypti quę inter septem miracu-
la annumerantur: & eorum conditoribus.
De legibus ac iudiciis ęgyptiorum.
De animalibus diis apud ęgyptios sacris: eorumqȝ cultu.
De moribus quos in sepeliendis mortuis seruant.
De grecis excellentibus doctrina viris: qui eruditionis gratia in
ęgyptum profecti sunt.

QVm primus liber ꝓpter ipsius magnitudinẽ i duos
sit libros diuisus: prior totius opis ꝓhęmiũ cõtinet:
& q̃ de mundi creatiõe deqȝ prima oĩum origine ac
de diis quasue sui nominis i ęgypto cõdidisse vrbes
ęgyptii tradũt Primũ insuper hominum ortuȝ & eo
rum priorẽ vitam. Propterea honores immortalium & templo-
rum ędificationem. Tum describitur ęgypti situs: & quę de nilo
pręter opinionem feruntur eiusqȝ inundatione: qdue de ea: tum
historit: tum philosophi sentiant in ea re scriptorum dissensio.
Hic autem liber continuato superioribus scribendi genere: pri-
mũ victus a primęua ęgyptiorum vita initium sumet. Priscis victum ęgy
ptiis herbas ac palustres caules radiceqȝ quas gustu expreti
Agrisis comprobassent fuisse tradunt: eaqȝ quam agrissim dicunt herba
herba. rum pręcipua dulcedine: tum hominibus ac iumentis vtilis in
primis vsus. Eius vtilitatis memores ad hoc vsqȝ tempus viri
hąc manibus decerpta deos ornat: existimantes hoĩem limosuȝ

ac paluſtre animal eē: ſumpta coniectura: tum ab eius humili naturaliq; ortu: tum qa magis humidis: q̄ ſiccis egeat cibis: piſces deinde ſecundū cibū ęgyptiis fuiſſe tradūt: nilo eorū copiā pręſertim cū decreſcens in alueū redit ferēte. pecorū quoq; canibus veſcētes qdā eorū pellibus ꝓ veſtevtebant. Domos ex arūdinibus cōficiebāt cuius rei veſtigia penes ęgypti paſtores pmāſere: huc vſq; nulla alia niſi ex calamis facta habitacula ꝓbēt. Hac vita primo tēpore exacta poſtmodum aliis fructibus in quis panis erat ex loco factus veſci cęperūt. Horū inuentionē qdā ad Iſidē quidam antiqorem nomine Menā referunt ęgypti regem. At vero ſacerdotes diſciplinarum artiumq; repertorem Mercurium fuiſſe tradunt. Eorū vero quę ad vitam ſpectant reges. Quapropter antiquitus non ad principantium progeniem ferebantur regna: ſed eos: qui plurimum de hominū vita meriti viderentur ſiue ad cōmunem vtilitatē creante ſibi reges populo: ſiue ita in libris ſacris contineretur. Eorum nōnulli fabulātur deos primū & heroas in ęgypto Paulo minus decem & octo milia regnaſſe annos. Deorumq; poſtremū orū iſidis regno potitum homines vero paulo minus annorū quindena milia vſq; ad centeſimam atq; octogeſimaz olympiadem: quo tempore in ęgyptum tranſcendimus regnante ptolomęo qui nonus eſt Dionyſius appellatus Aegypti maiorem partem tenuere reges indigetes: pauca ęthiopes: perſęq; ac macedones. ęthiopes quattuor: non continuis ſed diuerſis temporibus: regnarunt annis ferme ſed & triginta. Perſę duce cambiſe rege: qui ęgyptum armis ſubegit annis centum trigintaquinq;: quorum inſolentiā crudelitatem q; atq; in deos patrios impietatem dānantes ęgyptii ab eis poſt modū deſciuere. Poſtremi Macedones: & qui ab eis manarunt: annis ducentis ſeptuaginta ſex ęgyptiis imperant. Pręter hos temporibus reliquis ęgyptii omnes regnum tenuere viri quidem quadringenti ſeptuaginta: mulieres quinq;. Quę omnia ſacrorum librorum monumentis ſacerdotes a priſcis illis temporibus ſcripta poſteris reliquerunt: cuiuſlibet regum magnitudinem naturam: mores: ętatem: geſta ſcriptis mandates. Nos autem: cum de quoq; ſingulatim tradere longum nimis ſuperfluumq; eſſet iis quę digna memoria videbuntur contenti: hiſtoriam cōtexímus. Primum poſt deos in ęgypto regnaſſe ferunt Menam qui populos colere deos: ſacraq; his facere: menſas inſuper & lectos ſternere docuit: delitiis aſſuefaciens & cultiori vitę. Quą

Domus ęgypti.

Menas rex ęgyptí.

mercur. inuenta

Orus rex. Diodor ięta ſ

cābyſes

Menas poſt deos ęgyptius primus imperauit.

Deorũ cultus Gnefactus

ex re multo post tempore gnefactum vecchoridis sapiẽtis partẽ dicunt in Arabiam cum exercitu profectum: commeatu in locis desertis atq; asperis deficiente: coactum esse cibum vilem ab idiotis: qui forte occurrebant sumere. Quo lętatũ cum prętermodũ suauis visus esset despexisse aiũt: atq; ab hominatũ esset qui primus regnũ sũptuosiori cibo esset vsus. Adeo. aũt sibi tũ cibus: tũ potus: tũ lectus humilis cordi fuit vt hoc in libris sacris inscribi inpetrarit ac thebeis in tẽplo iouis poni. Eaꝫ causã ferunt: cur nulla męę gloria aut honor ad posteros manarit. Huius regis deinceps ꝑgenies: regnũ tenuit quinquagita duo reges annis mille & quadraginta: a qbus nil memoria dignũ prodiit Busiris deide octoq; ab eo posteri regnarũt. quorũ vltimus Busiris quo ꝑ noie ciuitatem cõdidit magnã: solis vrbem ab ęgyptiis: a grę cis vero thebeas appellatam: cuius mœnia centum quadraginta sint stadia ambitu complexa. Eam magnis ędificiis ac specio sis deorum templis: aliisq; ornamentis pulcherrimis exornauit

Solis vrbs alio nomine thebe

Simili modo & priuatorũ domus vsq; ad quartam aut quintam cognationem conctruxit. Ciuitatem insuper omnem omnium non ęgypti solum sed aliarum orbis omnium reddidit fœlicissimam. Huius vrbis propter eius potentiam excellentiamq; vbiq; diffusam & poeta meminit inquiens ęgypti thebas ornatas ędificiis: in qua centum sũt portę inq; earum qualibet custodes duocentos excellere equis & curribus. Quidã asserũt non cẽtũ portas

Ecce vę thebę cẽtũ iacet obruta portis

fuisse ciuitatis: sed plures egregiasq; tẽplorũ portas a qbus centũ sit tanꝫ plurimarũ portarũ dicta. Ex ea viginti milia curruũ ad bellũ ꝑdire: receptacula quoq; equorũ centũ quorũ singula supra ducentos equos caperent. Iuxta flumen inter mẽphim ac thebas libyã versus fuisse aiunt. Eorũ etiam nunc vestigia monstrari. Non solum vero hunc regem sed & qui post eũ regnarunt multa accipimus ad huius ciuitatis amplitudinẽ atq; ornamẽta contulisse. Donis prętereą decorasse pluribus aureis: argenteis eburneis: statuis insuper colossorum instar: atq; obeliscis ex vnico lapide factis: vt plane constet nullam sub sole vrbem ita

Tẽplũ mirabile

fuisse exornatam. Ex quattuor enim templis pulchritudine magnitudineq; admirabile constructis: vnum erat antiquissimum cuius circuitus stadiis terdecim pateat. Altitudo cubitis quinq; & quadraginta: muri latitudo sit pedum quattuor & viginti. Respondere huius templi magnificentię aiunt ornamentorum cultum: quamuis magna impensa sit & mirando

opere constructum. Ea structura vsq; ad posteriora permansit tẽ pora. Aurum vero argentum ebur & lapidum sumptus atq; ornatus a persis ablata: quo tempore cambyses ęgyptiorum templa combussit. Transtuliss quoq; in Asiam ab ęgypto ferunt nõ cãbyses solum ornamenta rerum plurima: sed & artifices quorum opera tẽplorũ regię insignes: tum in persepoli: tum in susis: tum in medis sint egyptio constructę: Tantam pecuniarum copiaz in ęgypto fuisse tradũt rũ icẽsor vt ex incendiis quę omnia assumpsere inter cętera paruum licet & ppha quid auri quod tamen vltra trecenta talenta sit pensum affluxe natorit: argenti vero duo milia & trecenta. Sepulchra quoq; regum priscorum mirabili operę & quę minime ęquari a posteris possent: fuisse aiunt. Referunt sacerdotes septem & quadraginta sepulchra regia quorum vsq; ad ptolomęum lagum decem & septem tantum supererant: in eorum libris scripta contineri: & eorum etiam plurima (quo tempore ad ea loca accessimus) absumpta erant olympiade centsiema atq; octogesima. Non solum vero ab ęgyptiis sacerdotibus hęc traduntur: sed greci quoq; plures: & in his hecatheus qui ptolomęi lagi tempore thebas profecti historias ęgyptias scripsere nobiscum sentiunt: de priorisbus enim regum sepulchris: in quibus traditur iouis pellices fuisse conditas: recensens singula: regis monumentum: qui simandius dictus est fuisse tradit stadiorum decem. Cuius in aditu porta erat vario lapide constructa. Et huius longitudinem duoruz iugerum: altitudinẽ quinq; & quadragita cubitorum fuisse ait. Post hanc ingredientibus aderat lapideum peristilum quadratũ cuius singula latera iugera quattuor complecterentur. In eo procolũnis animalia erant sita ex vnico lapide decem & sex cubitorum ad antiquam formam fabricata. Textura omnis superior tecti confecta ex lapidibus duorum passuum latitudine varisq; stellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: & in eo porta priori similis: sed sculptura vberiori. In ingressu statuę tres postę erant ingentes vnici lapidis Mennonis opus. Harum vna sedens cuius pedis mensura septem excedebat cubitos cęteras ęgypti statuas magnitudine superabat. Duę prętera vsq; ad genu: altera a dextris: altera a sinistris filię & matri minores postę. Hoc opus non solum magnitudine conspicuum: sed arte mirabili & lapidum natura excellens fuit: cum in tanta mole neq; fissura quępiam: neq; macula inesset. Scriptum erat in eo rex regũ Simaudius sum. Si quis qualis fuerim

Simãdius rex.

simãdiepyta-phium.

et vbi iaceam nosse velit meoruꝫ aliquid operum exuperet. Esse quoq; & aliud signum matris ferunt vnico lapide cubitorum viginti: habens supra caput regias tres quę ostenderent filiã vxorem q; se & regis matrem fuisse. Post hãc portã & aliud erat peristilum nobilius superiore sculpturis variis: i quis bellũ erat cõtra bactrianos quibus regis filii imperabant deciscẽtes ab eo gestũ hos aduersus quadringẽtis militibus peditum equitum viginti in quattuor partes diuiso exercitu cum profectus esset: prima muri pars obsidioné vrbis sculptam continebat ab ea parte qua fluuius muros abluit. Rege deiñ cum parte hostium cõgresso: leovna cũ eo inita pugna hostes in fugam verterat. Scriptores quidã veraꝫ historiam fuisse leoniscq; opera domi enutriti regem in pugna vti solitum ad victoriã ferũt. Alii ob fortitudinẽ corporis p̃cipuam leonis similitudine corporis animiq; vires ipsum ostẽdere voluisse. Secundus paries sculptus erat captiuis abscq; pudendis manibusq;: a rege ductis: quę nota erat illos animo esse viles: & corpore imbecilles. Tertium latus sculpturis variis picturisq; decoris: regis sacrificia triumphumq; deuictis hostibus continebat. In medio peristili latere statuę iacebant duę ingentes ex vnico lapide cubitorum septem & viginti ad quas tres ex peristilo aditus patebant. Has prope domus erat columnis suspensa: cuius latus quodlibet duo iugera complectebatur. In ea statuę ligneę posteę haud paruo numero repręsentantes: tum eos: qui de re dubia disceptarent: tum respicientes eos: qui in iudiciis sententias ferrent. Hi ab vna muri parte sculpti triginta numero erant: & i medio iudicandi princeps: cuius a collo suspensa veritas penderet: & oculis esset subclausis librorum cumulo circunstante. Hę imagines prę se ferebant iudices integros esse debere prętorem solum inspicere. Dehinc deambulatorium erat domibus plenum inq; eis diuersa epularum geners suauia gustui pręparata. Sculptus deinde eminens cęteris rex variis coloribus: aurum atq; argentum quę ex aureis argenteisq; metallis annuatim coeperat: deo offerens. Inscripta quoq; summa erat omnis in argẽtum redacta: minę terdecies centena: & ducenta milia milium. Sequebatur dehinc sacra bibliotheca: in qua inscriptum erat animi medicamentum. Erant deinceps ęgypti deorum omnium imagines regis quoq; dona ferentis: quę cuiq; cõpeterent deo ostendentis insuper & osiridem & posteriores reges: tum i deos cultu: tum inter homines iustitia. plurimum vitę mortalium

Belum notatur bactrianum.

Mirum de leõe.

Veritas.

profuiſſe: pene bibliothecam domus ſita erat ęgregia: in qua viginti eſſent Iouis ac Iunonis lectiſternia Regis inſuper ſtatua vbi & regis corpus ſepultum videbatur Hanc circunſtabant plurima habitacula: in quibus picta cernebantur animãtia ęgyptia ſingula ſacris apta omnia ſepulchrum verſus aſcendentia. Circuibat monumentum aureus circulus cubitis trecentis ſexagintа quinq; vnius cubiti ſpiſſitudine In quo deſcripti erant per ſingulos cubitus dies anni: & aſtrorum ortus atq; occaſus: quidue ea ſecundum ęgyptios aſtrologos obſeruata ſignificarent. Eum circulum ferunt: & cambyſes & perſę quo tempore ęgyptiis imperarunt ablatum: Hoc ſimandii monumentum non ſolum cęteris omnibus ſumptuoſius: ſed & artificio excellentius fuit.

THebei quidem ſe antiquiſſimos omnium profitentur: primumq; philoſophiam ac aſtronomiã ab ipſis repertas Seq; a regionis ſitu adiutos ad cognſcendos orientũ ac occidentium aſtrorũ motus. Inſup & mẽſes ab eis & annos eẽ inſtitutos. Dies non lunam: ſed ſecundm ſolẽ metiuntur triginta dierum mẽſẽ cõfitẽtes. Quinq; aũt dies & quartũ duodecim mẽſibus adiungentes anni curſũ pficiũt. Intercalares mẽſes non interponũt. neq; dies ſubducũt: ſicut & grecorum quidã. Solis & lunę defectus diligẽter ſcrutati ſunt Ex quibus multa futura p̃dicere cœperũt. Ab huius regis ꝑgenie ꝑfectus poſtea Ogdous: q̃ vchoreus cognominatus eſt Memphium condidit ãbitus ſtadiorũ cẽtum & quiquaginta vrbẽ omnium ęgypti prę clariſſimam oportuniori totius eius orę: loco vbi nullus in plures ſciſſus partes efficit formam deltę. Quo fit vt tanquam in nili clauſtro poſita aditum prębeat prohibeatq; ad ſuperiora loca naui gantibus. Vrbs munita eſt: ac optime ſita: nam fluente iuxta eam nilo ad cohibendam aquarum inundationem verſus notũ aggeres ingentes oppoſuit: & incremento fluuii pręſidium: & aduerſus hoſtes: qui a terra irent munimentum a partibus cęteris vndiq; effoſſus eſt lacus ingens ac profundus: qui ſuperabundantia fluminis in eum delata: ac locis vrbi vicinis: excepto aggere: aqua repletis vrbẽ efficit munitiſſimam. Talem igitur eius vrbis conditor loci oportunitatem elegit: vt poſteri reges ferme omnes relictis thebis & regiam & habitationes in ea ędificarint. Quapropter deinceps diminuta thebarum magnificentia: aucta Memphis vſq; ad Alexandri macedonis tem

Thebei. philoſophia
Aſtronomia.
Menſis
Annus.
Eclipſes
Ogdous
Mẽphis
Delta

Alexandria ab alexãdro magno condita

pus. Is vrbem sui nominis iuxta mare condidit. In augmentum cuius postea reges ęgypti oẽs incubuerũt. Hanc ciuitatem quidẽ deorũ donis plurimisq; decoris rebus adeo exornarũt: vt prima apud quosdã: aut secũda in orbe habeat. Sed de hac separati posterius dicet. Memphis cõditor post fructum aggerẽ stagnũq; effossũ regiã ędificauit haud inferiorem reliquis: q̃ alibi cõstructę sunt. Superiorũ vero regnũ magnificentia atq; ornatu imparem ęgypti sane omnino paruifaciendum prędens vitæ tempus esse putant. Futuri vero gloriam: quę virtute comparatur maximi ex timandum Domos nostras diuersoria appellant tanq̃ breui tempore a nobis inhabitandas. Defunctorum sepulchra sempiternas domos: quoniam apud inferos infinitum sit tempus vocant. Ideo domus ędificandę curam contemnunt. Circa sepulchrorum magnificentiam summum studium operamq; impendunt. Memphim quidam a conditoris filia denominatam volunt. Eius amore fabulantur nonnulli captum nilum fluuium: tauriq; forma compressisse mulierez: exq; ea gentium: quem propter virtutem incolę ęgyptum dixere quo & regio sit omnis denominata. Hic cum regnum cœpisset perhumanus ac iustus fuit: inq; singulis excellens. Qua ex re comprobata ab omnibus eius erga singulos beniuolentia: hunc honorem nominis sortitus est. Hoc defuncto rege duodecima post eum proles ęgypti regnum possedit nomine miiris: ędificauitq; in memphi boreale propyleum opus reliquis excellentius. Supra ciuitatem decem stadiis lacum effodit: miranda vtilitate magnitudine operis incredibili cum pateat ambitu stadiis tribus milibus sexcentis. Profundum eius quibusdam in locis sit vlnis quinquaginta: vt qui rei magnitudinem aduertat Eius in omnes ęgyptios beneficentiam regisq; prudentiam nullis pro meritis satis laudari posset nam cum nihil incerta sint incremẽta: & ab eorum modo fractus terra p̃beat: lacum hunc effodit aquę inundantis receptaculum: ne cum supra modum excresceret stagnãtibus prędter solitum aquis: limo superfluo p̃ria inutilis redderetur: neue ex defectu aquę fructus ex siccitate perirent. Fossam vero a fluuio duxit ad lacum stadiis octoginta quinq; iugeris latitudine. Per hanc fluuii aqua & recepta & prohibita prębet agricolis fertilitatem. Nunc aperto ore fossę: nunc clausa iuxta incrementi modum non absq; magna impensa. Cum quinquaginta talentis opus sit siue claudere siue reserare os fossę velint. Perman

Fabula.

Aegypti rex

Miiris rex Lacus ingens

fit hoc ſtagnum ſumma ęgyptiorum vtilitate vſq; ad noſtram ę= tatem a conditore Mitide appellatũ. Relictus eſt a rege qui cum effodit: in eius medio locus in quo ſepulchrũ ędificauit duobus ſuperimpoſitis pyramidibus altitudĩe ſtadii: vna ſibi: altera vxo ri. Super his ſtatuas quoq; duas lapideas collocauit in throno ſe= dẽtes. exiſtimãs his operibus relinquere ſuę virtutis memoriam immortalẽ. Vectigal piſciũ q in ſtagno capiebãtur vxori conceſ= ſit. tum ad vnguentorum vſum tum ad reliquum corporis cultũ. Id talenti argentum ſingulis diebus pendit. Traduntur duo & viginti piſcium genere in eo eſſe. Tantãq; eorum capi multitu= dinem: vt abunde prębeat his etiam cum plurimi ſint qui salien dis piſcibus operam prębent poſt Miiridem prole ſeptima Seſo= ſis rex factus ſuperiores omnis gloria & rerum magnitudine ex ceſſit. Sed quoniam de huius regis geſtis non ſolum gręci ſcri= Seſoſis ptores ſed etiam ęgyptii ſacerdotes & q quantũ eius laudes or= rex. nant non eadẽ ſentiunt. Ex his tum quę ſuperſunt veſtigiis tum in'qbus ſcriptores cõueniũt ſimiliora veri cũ ſcribemus. Poſt eius Pueri cõ ortum pater decorum ac regium opus aggreſſus eſt. Nam ex to= uiuẽtes. ta ęgypto oĩbus qui eadẽ die qua filii nati erãt infantibus con= gregatis nutriri educari ac ſingulos eadem diſciplina exercitio q; erudiri fecit: exiſtimãs hoc pacto ſimul educatos atq; inſtru= ctos tum amiciores inuicem: tum audentiores melioreſq; in bel lo fore. Hos continuo vſu ad malorum patientiam exercebat. Nõ eĩm licebat alicui cibum: priuſq; curſu centum octoginta ſta= dia cõfeciſſet capere. quo exercitio oẽs viri euaſerant: & robuſto corpore & animo pręſtantes. Primum ſeſoſis in Arabiam cum Seſoſis eorum qui ſimul nutriti erant exercitu a parte miſſus aſſuetuſq; rex. ſenatui ac cibi potuſq; abſtinentia omnẽ eam gentem ſubegit li= beram antea & ſeruitio inſuetam. Deinde in Lybiam profectus maiorem eius partem in ditionem adhuc adoleſcentior redegit Defuncto patri cum in regno ſucceſſiſſet: rebus ab ſe geſtis ela= tus adiecit animũ ad imperium orbis. Dicunt quidã a filia illum Athyrtia a thyrtia ad monarchiam hortatum: eãq; ingenio ac prudentia pręſtantem docuiſſe patrem facillime ex eo exercitu imperare omnibus poſſe. Alii eam ferunt diuinationis peritam futura tum cœleſtibus ſignis tum ſacrificiis noſſe. Aſſerunt & plures patri poſt natum ſeſoſim: in ſomnis vulcanum prędixiſſe infan= tem genitum toti orbi imperaturum. Eamq; fuiſſe cauſam: cur filium cum coquis (vt diximus) pueris inſtituerit aſſuefeceritq;

regię eruditioni: quo dignior esset qui imperio potiretur. Sed iam vir factus cū dei prędictionē nosset: magno animo parauit exercitum. Verū imprimis: quo facilius optata perficeret: sibi omniū ęgyptiorū beniuolentiam conciliauit: vt & milites ꝑ eorum ducibus ad oppetendam mortem promptiores redderet: & qui in patria reliqui essent nouis rebus abstinerēt. Omnes vero bñficiis affecit. Hos donauit pecuniis: alios agris: nonnullos remissione pœnę singulos oratione & humanitate deuinxit. Omnes q i regē deliquerant: dimisit impunitos. Ob ęs alienum vinctos (magna hęc multitudo erat) soluit ęgyptū omnem in sex & triginta regiones: quas leges dicunt: diuidens: cuilibet prętorem: q & tributa regia exigeret & pro regionis varietate cōmodoq; omnia exqreret: ꝑfecit. Ex robusto milite exercitum elegit: quo animi consilia ꝑficeret. Fuere pedestres copię milia hominū sexcenta: equitū milia quattuor & viginti. Currus bello apti octo milia & viginti. Deinde varios duces ex his: qui vna secum nutriti erant exercitui pręposuit: viros exercitatos bello & a pueris virtuti deditos. Hi erant numero amplius mille septingenti: fraterna oēs mutuaq; erga regem beniuolentia. Quibus distribuit agros fertiles: vt rebus necessariis fulcti nullaq; ducti inopia liberius militię vacarent. Prępartis ad bellum rebus primum ęthiopes qui ad meridiem spectant: aggressus victos acie tributum pendere compulit: hebenum aurum & elephantorum dentes. Deinde ad mare rubrum classe quadringentarum nauium missa. Primus omniū longis nauibus vsus: & insulas omnis eius orę sibi subdidit: & partes maritimas vsq; ad indos subiecit. Asiam quoq; oēm pedestri exercitu deuicit: neq; solum prouincias expugnauit ab Alexandro postmodū subactas: sed & gentes quasdam ad quas nunq̄ Alexander accessit. Nam & gangem transiit: & vniuersam mediam vsq; mare oceanum peragrauit. Scytharum quoq; gentem ad tanaim vsq; fluuium q europam ab Asia diuidit: ꝑtransiit. Ibi multis ęgyptiis iuxta meotim paludem relictis colchorum genti originem prębuit. Hanc nationem ęgyptiis manasse argumēto esse dicunt: q; apud eos pueri ęgyptiorum ritu circūcidantur: priscum morem: quem & iudęi secuntur: colonia seruante. Asiam quoq; reliquam sibi parere coegit Cycladas insulas maiori ex parte potitus est: transcendens in europam omnēq; thraciam pertransiens: periculum exercitus subiit: tum propter inopiam frugum: tum locorū asperitate. Finē expeditionis

Naues longę.

tanais. f. Colchi.

in thracia ſtatuens: multis in locis ab ſe deuictis colũnas erexit i quibus ęgyptiis quas ſacra dicũt: litteris ſcriptum extat. Hanc ꝑ uinciam armis ſubegit rex regum principantium Seſoſis Colo= niam inſuper ſtatuit: in bellicoſis quidem/ab ſe ſuperatis genti= bus: hominis pudenda: In his vero q̃ eſſent imbelles ac timidę: muliebria habentem ſculpta: a potiori hominis parte gentes ab ſe deuictas oſtendẽs. In locis quibuſdã ſtatuam ſuam lapideã ea: qua tũc erat ętate reliquit: arcũ & iaculum tenẽtem ſupra quattu or cubitorũ magnitudinẽ. Ipſe cũ ſumma humanitate erga om= nes ſubditos vſus eſſet: omiſſa poſt nouem annos armorum cura ſtatuit ſingulas gentes quotannis ad ſe dona in ęgyptum ferre. Cum omnibus deinceps (ꝑmagna ea vis erat) captiuis ſpoliiſq; deuictarũ nationũ in patriam rediens: maximis ab ſe rebus ge= ſtis: & quę ſuperiorum acta excederent: tẽpla deum omnia ęgy= pti donis inſignibus ac ſpoliis hoſtiũ ornauit. Milites: quorum optima in bello opera vſus eſſet pro meritis donauit. Neq; ſolum ex hac expeditione ditati rediere milites: ſed & ęgyptus vniuer ſa maxima rerum copia vtilitate cumulata eſt. Fine bellis impoſi to: militibus: quorũ ſpectata ſibi virtus erat: quę parta erant con ceſſit. Ipſe gloriã ſempiternam appetẽs magno ſumptu opera ꝑ multa edidit: & imortalẽ laudẽ cõparans: & ęgyptiis in poſterũ ſecuritatẽ. Primũ a diis incipiẽs in ſingulis ęgypti ciuitatibus tẽ plum ei deo conſtruxit quẽ ꝑcipue colerent. Ad eorum ſtructurã non ęgyptiorũm: ſed quę cęperat: ſeruitiorum opera vſus eſt. In omnibus vero inſcripſit templis. nulli ęgyptio ad id opus ſe gra uem fuiſſe. Aſſeritur autem ſeruos babylonios operum labore ca lamitateq; ꝓteſos: a rege deſciſcentes. cum pone oram fluminis conſediſſent: bellũ ęgyptiis mouiſſe: Tandẽ aſſignatis ſibi: quos ecperant agris condidiſſe vrbem: quã a patria babyloniam dixe rũt. Eadem ex cauſa & appellatã Troiã ferunt etiam nunc iuxta nilum ſitam. Nam cum menelaus ab ilio ad ęgyptum cum capti uorũ manu nauigaſſet: troiani ab eo deficientes cũ ipſo aliquan diu pugnarunt: quoad data libertate vrbem condidere patriq; nomen ſortitam. Haud vero inſcius ſum Etheſiam gnidium di= uerſa de his ciuitatibus ſcripſiſſe. Illos videlicet: qui cũ ſemirami de ad ęgyptum penetraſſent: has ab ſe conditas vibes ſuorũ no mine appellaſſe. Sed de his verum ſcrutari difficile eſt. Nos quę ſcriptores tradiderint: rettulimus: quo poſteri verum iudicium ſequi poſſint. Per multos i ſuper ac magnos erexit Seſoſis agge=

Templa ditia.

Babylo nia. Tro ia iuxta nilum

res: in qbus ciuitates quę in humili ſolo erant: conſtruxit: quo homines pecoraq; ab nili inūdatione tuta redderentur. In omni vero ora: q̄ a memphi ad mare ſpectat: frequētes a fluuio duxit foſſas: quo fructibus breuiori itinere facilius inuectis maior rerū copia eſſet. Quod vero maximū fuit: munit & ea loca: qui bus ad ęgyptū patere hoſtibus ingreſſus poſſet. Antea potior fe re ęgypti pars ois aditu facilis: propter frequentes a fluuio du= ctas ab eo foſſas: munitior difficiliorq; acceſſu poſtmodū facta eſt. Duxit & murū ab eo latere ęgypti: qđ orientē verſus ad ſy= Nauis aurata ria atq; arabiā ſpectat: a pelusio vſq; ad ſolis ciuitatē p deſertuz ſtadiis mille & quingētis. Nauem excedro fecit ducentorū octo ginta cubitorū longitudine. deauratā exterius itus vero de argē tatā: quā dono obtulit deo qui maxime thebis colitur. Duos p terea obeliſcos ex lapide duro: vtrūq; altū cubitis centū viginti in quibus: tū imperii magnitudinē tū multitudinē vectigalium deſcripſit: addidit & quas ſubęgit nationes Mēphi in vulcani tēplo ſuas & vxoris lapidis vnius ſtatuas: altitudine cubitorū tri ginta: ſoliorum vero viginti ob hanc rē collocauit. Cuz dimiſ= ſo exercitu ęgyptū reuertiſſet ac circa peluſiū vacuus bello laxa Seſoſtris ret curis animū: frater ei apud ſe cuz vxore ac filiis cęnāti iſidias ignis. parauit. Nā illis poſt cibū a vino quieſcētibus: lignis aridis ad id antea occulte p̄paratis: ignē in cubiculū noctu iniecit. Increbe ſcente flāma: qui ad curā regis poſiti erant: ſublato more ebrio rū clamore: regē excitarūt qui ambas extendens manus: ſalutēq; filiis & vxori deos orans illeſus p̄ter opinionē cū ſaluus flammā euaſiſſet: tū cęteris diis: tū maxime vulcano: vt liberatori: vota p̄ſoluit. Cū multis ac p̄clariis facinoribus nobilitatus eſſet: tū id magnificētiſſimū eſt habitū. quod cū nationes tū ab ſe deuicta tum hi quibus regna tradiderat: duces quoq;: quos diuerſis prę fecerat quinciis: p̄ſtituto die in ęgyptū venientes ei dona offere bant Hos ſuſcipiens benigne: aliis quidem in rebus vario hono re afficiebat. At ſi quādo aut ad templū aut per vrbē accederet: quattuor ex eis loco equorū currui iūctis: oſtēdebat cum cęte= ros oēs reges duceſq; p̄claros bello ſuperaſſet: nullos ſibi neq; virtute neq; rebus geſtis eſſe comparandos. Et ſane rex iſte vi= detur omnes qui vnq̄ regnaſſent: tum rebus bellicis. tum erga deos munificentia: tū vero operibus ab ſe in ęgypto conſtructis anteiſſe. Annos tris & triginta cum regnaſſet ex optato vitam deficientibus oculis finiuit. Cuius virtuti haud facile reperitur

dignũ nomẽ. Vir magni animi: neq; solũ sacerdotibus: sed vni uersis ęgyptiis admirabilis: cum eadẽ animi magitudine: qua opa effecerat: & mortẽ appeteret. Adeo aũt diuturna eius gloria ingensq; ad posteros manauit: vt cũ multis postea sęculis: persis ęgypti iperiũ tenentibus: darius xerxis pater vellet i mẽphi suã ante. Sesosis statuã ponere: princeps sacerdotũ publice cõtradi, Darius ceret asserẽs illũ nodũ Sesosis opa ęquasse. Quod respõsũ haud Xerxes. qua quã ęgre ferẽs rex. sed letatus admodũ libertate loquẽdi: se Sesosis. curaturũ iquit: vt nihilo illius virtute: si tantũdẽ viuere: esset in filius ferior hortatusq; est: vt ętatis eiusdẽ cõferret gesta: id verũ argu mẽtũ esse virtutis. Defuncto Sesosi eius filius regnũ capiẽs assũ pto patris nomine: nulla in re gloriã paternam est imitatus: sed eodem quo pater casu afflictatus est: oculis enim captus: siue p pter communem patris naturam: siue (vt quidam fabulantur) propter impietatem erga nilum: cuius cursum iaculatus est: co= actus est ad deorum auxilium confugere: ac plurimo tempore variis peractis sacris ad placanda numina: nulla ope adiutus ẽ. Casta Decimo post anno respõso ei reddito: vt placato deo: q in he= vnica. liopoli coloretur. faciem mulieris inspceret: q̃ nullũ nisi ꝓpriũ nosset virũ. ab vxore propria incipiens cũ multas expertus esset nullã reperit incorruptam: pręter hortulani cuiusdam: quã visu restitutovxorem cœpit. Reliquas ois in vila quadam viuas com bussit. Quẽ locum postea ęgyptii sacra in glebã vocitarunt Deo aũt heliopolis gratias secundum oraculũ acceptũ reddẽs: duos erexit vnius lapidis obeliscos latudinis octo: altidudinis cubi torũ cẽtũ. Post hunc plures reges nil memoria dignum gessere Tãdem Amasis quidam regnauit violentius q̃ cęteri: p multos enim p̃ter ęquũ pœna afficit: alios fortunis spoliauit: in omne Amasis impotens ac superbus. Tolerata est eius crudelitas: cum vlciscẽ di locus non cessit quo ad Actisanes ęthiopum rex in ęgyptum contra eum descendit. Tunc odia occulta erupere: & cum multi Actisa= ab eo descissent rege capto: ęgyptus in ditionem ęthiopum ces= nes. sit. Actisanes fortunam capitti regni humaniter ferens: summa ęquitate ęgyptiis imperauit. Latrocinia nouo more compe= scuit. Sontes neq; morte plectens: neq; linquens impuni= tos. Eorum iudicio constitutos reos omnis in vnum cogẽs: mi= Rhino= ti sententia damnauit: amputatis enim naribus in vltima deser cera. ci ire compulit: ibiq; ciuitatẽ cõdidit: ab excisis nasis rhinocerã appellatam. Ea in ęgypti arabiq; finibus haud ꝑcul amari sita

obus vitę cõmodis caret. Nã ois vicina regio salsa est intra vr-
bis mœnia vnicus est puteus: & is inutilis: vtpote aqua amara
gustu. Hos aũt eo in loco posuit: ne suis moribus vicinas gentes
inficerent: neue eorũ erga reliquos iniurię essent occultę: sed vt
tanq̃ in oram desertam relegati: omni re egentes: cogente neces
sitate: sibi victũ exquirerent. Fissis itaq; calamis quos ex vicinis
agris collegerãt: longa sibi rethia fecere. Quibus iuxta littus per
plura stadia dispositis: ex capris cotnicibus (nã magnꝰ earũ nũe
rus in littore ad capiẽdos pisces versatur) victũ sibi cõpararunt.

Miris rex.

Eo rege defuncto ęgypti regno sibi vẽdicato regem ex suis cre-
arũt Miridim noie: quẽ nõnulli maronem cognominant: virum
minime bellis aptũ Is sepulchrũ sibi cõstruxit quod labyrithus ap
pellatur. Rem mirãdã ꝑfecto nõ tm̃ magnitudine: quantum ar-
te ad imitandũ difficili. Nã igrediẽtibus haud facile regressus da
tur nisi duce itineris experto. Ferũt qdã Dędalũ ad ęgyptũ pene

Maro rex labyrinthus.

tantẽ admiratã huius operis artẽ. similẽ in creta regnãti minoi
construxisse: in quo fabulant extitisse minotaurũ. Sed cretensis
labyrinthus defecit: siue opera hominũ: siue tempore corruptus

Dędalꝰ

Egyptius vero vsq; ad nostra tẽpora iteger manet. Defuncto re
ge post quintum genus: cum ęgyptus rege careret ex digniori-
bus quidam in regem assumptus est: quem ęgyptii cetem: greci

Cetes.

protheũ appellant qui illiaci belli tẽpore extitit Hũc artiũ perituꝫ
fuisse tradũt: & in varias se formas vertere solitũ: vt nũc animal:
quandoq; arbor aut ignis aut quid aliud videretur. Quę eadem

Protheꝰ

& sacerdotes de illo scribunt. Harum rerum cognitionem conti-
nuo ex astrologorum ac sacerdotum vsu rex est assecutus. Con-
suetudo autẽ regibus tradita: grecis cãm huiusmodi transmuta-
tiones fingendi prębuit. Nam ęgyptiis mox erat regibus: aut le
onis aut tauri: aut draconis priorem partem in capite ferre insi-
gnia principatus. Quandoq; vero arborem: aliquando ignem.
quandoq; redolentia supra caput vnguenta: hęc tum ad decorẽ
spectabãt atq; ornatũ. tũ stuporẽ ac superstitionẽ quandam aspi-
cientibus iniiciebant. Mortuo protheo filius successit per omneꝫ
vitã vectigalibus & ad cumulandum vndiq; thesaurũ intentus:
vir pusilli animi atq; auarus: vt qui neq; deorum muneribus ne-
q; vlli beneficentię vacarit: Ita vt nõ rex: sed vt dispẽsator bonus
pro virtutis gloria. plus auri argentiq;: q̃ pręteriti reges omnes:
quadringenta talentorũ milia ea fuisse tradunt: reliquerit. Post
obitum septem fuere reges in tantũ ocio dediti ac voluptati: vt

ſacri libri nulla eorũ geſta cõtineãt hiſtoria digna ꝑter vnius Nileí: a quo fluuius ſortituseſt nomẽ: cum antea ęgyptus vocaret Hic cũ plures foſſas atq; oportunis feciſſet locis: & nilũ vtilem admodũ incolumis reddidit: & noſs cãm ꝑbuit. Octauus deinceps rex Chẽmis mẽphis ãnos regnauit quinquagita: ędificauit q; triũ pyramidũ maximã iter ſeptẽ ꝑclariſſia opa ãnumeratam Hęc verſus lybiã ſpectãt lõge a mẽphi ſtadiis cẽtũ viginti: a nilo aũt quiq; & quadragita: q & artificio & opis magnitudine mirabile ſtuporẽ ꝑberet aſpiciẽtibus. Earũ maxima quattuor ẽ laterũ quorũ qđlibet ab iferiori ꝑte iugera ſeptẽ cõtinet Altitudo ãpliꝰ q ſex iugera tollit latus qđlibet deducta paulati vſq; ad verticẽ altitudine cõtinet cubitos ſexſagita quinq;. Ex lapide duro diffi cilq; ad tractandũ: ſed ęternum ꝑmãſuro ſtructura ois conſtat. Nã ferme mille annis: vt aiũt quidã: vt alii tradũt: ampliusq; milibus quadragentis ad nos vſq; ea moles integra permanſit Ferunt eos lapides ex arabia lõgo admodum itinere aduectos Aggeribus autem fabricata eſt: nõdũ eo tempore inuẽtis machinis. opus certe mirabile pręſertim in terra vndiq; arenoſa: vbi nulla neq; aggeris: neq; cæſi lapidis ſint veſtigia: vt non ab hominibus ſed a diis tãta moles ſtructa videatur. Conantur ęgyptii mira quędã de his fabulari: ex ſale & nitro aggeres eos factos poſteaq; nili incremẽto liquefactos abſq; hoim labore penitus defeciſſe. Verũ id procul avero abeſt Nã & multitudine hominũ aggeꝛ conſtructus: & multitudine delectus. Trecenta enim & ſexaginta hoim milia (vt aiunt) ad id opus deputata ſunt: quod viginti ferme annis abſoluerunt. Poſt huius regis obitũ frater eius Cephus regnum cępit: tegnauitq; annis ſex & quiquagita Quidã nõ fratrẽ: ſed filiũ regnũ tenuiſſe aſſerunt noie chabreum quod ſimilibus vero videtur. Quoniã qui ei ſucceſſit imitatus ſuperiorẽ regẽ: ſecundã pyramidẽ ędificauit ſtructura & arte priori ſimilẽ: magnitudine imparem: vtpote cuius ſingula in baſi latera ſtadiũ cõprehẽdãt. Pecunia ois ad opus prioris impenſa in olera tantum herbaſq; is enim cibus opificum fuit ad mille & ſexcenta talenta exceſſiſſe dicitur. Aliarum non extat ſumptus illius aditus ab vno tantum latere pateat. Verũ nullus ex his: quit eas ſibi piramides in ſepulchra condidere: rex in illis ſepultus eſt. Nam partim nimii labores in operibus abſumpti. partim cruditas regũ et inſolentia: ira populorum cõpulere: vt eorũ aut diſſiparent corpora: aut eiicerent ex monumentis. Qua ex re

Nileus rex nilo vnde Chẽmis pyramides.

Cephus rex Chabreꝰ rex pyramiſ

domesticis mandarunt qdam vt sua corpora in loco vili obscu=
roqꝫ conderent: quo effugerunt sęuitiam plębis. Hunc regē secu
Myceri nus tex tus est Mycerinus: quem nonnulli cherinum vocant prioris py
ramidis auctoris filius. Hic tertiam ab se inceptam minime per
Cherinꝰ rex fecit p̄uentus morte. Erāt singula latera in basi iugerū triū murꝰ
vsqꝫ ad qntūdecimū cubitū ex lapide nigro: thebaico simili: re
liqua pars ex eo lapide quo & reliquę pyramides: est constructa
Opus sane: tū magnitudine: tū artificio: tū vero lapidū sumptu
cęteris pyramidibus iferius. Scriptū erat in latere ad boreā verso
nomē auctoris: mycerinus. Hūc tradūt superiorū crudelitatē ab
ominatā vitā vixisse summa cū humanitate & in subditos bene
ficentia. Fecissetqꝫ sedulo oia quibus benuolētiā oīm sibi com
pararet Pecuniā cōtēpsit: prębēs munera etiā iis: q iuste rectęꝫ
Pyrami des iudicassēt. Sūt & alię tres pyramides quarū sīgula latera ad duo
iugera ꝑtēdūt vniuersū opus: structura p̄ter magnitudinē: supi
oribus similis. Has dicunt a tribus: regibus quos retulimus suis
vxoribus ędificatas: quę traduntur alia ęgypti opera: non so=
lum mole ędificiorum atqꝫ impensa exuperare: sed artificum ex
cellentia magisqꝫ affirmant admiranda esse architectorum in
genia: & artem q̄ regū sumptus. His enim ꝑpriis animi dotibus
illi alienis pecuniis laboribusqꝫ tanta opera erexerunt. Verum
de harum pyramidum auctoribus nil certi: neqꝫ apud incolas:
neqꝫ apud scriptores constat. Quidam eos: quos diximus reges
Rhodo pe. Boc chorus rex. Sa= bacꝰ rex illas ędificasse. Alii alios tradunt. ꝑut maioris asserunt. Arme=
um extitisse conditorem. Secundę amasum. Tertię masū quam
volunt quidam thodopids pellicis sepulchrum fuisse: Et id non
nullorum principum: q eam amassent. cōmuni opa absolutum
Regnū deinceps sumpsit. Bocchorus corpore qdam robusto ac
valido ingenio vero superiores excedens reges. Multi deinde
actis sęculis regnauit ęgyptiis. Sabacus noie: genere ęthiopos
deorum cultu liberalitateqꝫ prę cęteris regibus excellēs. Argu=
mentū virtutis vel maximum sit integritas: vtilisqꝫ in seruan
dis legibus animaduersio Nam capite damnatos nequaq̄ mor=
tis affecit pœna: sed opus facere vinctos compedibus per ciuita
tes coegit. quę res non paruo extitit vectigali: plus enim ex eo
seruitio pecunias contraxit: eorum opera multos aggeres con
struxit. fossas variis locis oportunas fecit. Ita &pœnę acer=
bitatem leniuit: & inutilem pœnæ asperitatem in magnum
commodum vertit. Eius egregiam pietatem: & a principio vi=

tę institutionem: facile quis ex visione somnii perspiciat. Visus est & deus q thebis coliť i somno dicere: regnum suũ in ęgyptios neqꝫ fęlix neqꝫ diuturnũ fore: nisi sacerdotibus ęgypti omnibus occisis p media ipsorũ cadauera cũ suis transiret: hoc somnio sę pius oblato oēs vndiqꝫ sacerdotes cōuocauit: narratisqꝫ: q̄ p somniũ accepat: nolle se ingt in ęgypto manētē alicui perniciē struere: sed malle purũ omniqꝫ. solutũ scelere ab ęgypto abscedere sefatisqꝫ vitā reddere: q̄ ipia cędę in q̄ natũ regno potiri. Ita ęgyptiis regno tradito i ęthiopiā rediit. Duobus annis ęgyptii absqꝫ rege fuere turbatis oibus cũ etiam ad ciuilia bella puentũ esset: duodeci loco regis ex maioribus ducibus p̄ficiunť: q̄bus ois regni cura p̄missa est. Conueniētes hi in mēp hi cōi cōsilio iperium exercebāt. Cũ vno animo cōcordiqꝫ q̄ndeci ānis vt rex administrassent: decreuere vt sibi cōe sepulchrũ ędificareť: vt quēadmodũ in vita vno cōsensu: pari honore ęgyptũ gubernassent: ita & post obitũ cois esset omniũ vnius sepulchri gloria conati sunt in ea re oia suplorũ regũ opa excedere. Electa ad id iuxta paludē libyę: aqua q̄ i miridē descēdit: ex pulcherrimis lapidibus sepulchrũ ędificarũt quadratũ: quaqꝫ versus stadii vnius. sculptura atqꝫ artificũ opę nihilo iam antea factis cedēs. Ingredientibus illius ambitũ domus aderat colũnis circũfulcta: quattuor ad latus q̄libet colũnis positis. Et huius tecti contiguatio vnius erat lapidis sculpta p̄sepibus: variisqꝫ picturis ornata. Er ātribi summo artificio depicta ęgypti regũ templorũ sacrorumqꝫ monumenta Tanto autem sumptu: tanta magnificentia ea moles ab his regibus excitata est: vt si ante eorum dissensionem fuisset absoluta: cętera sepulchra excellentia operũ superassęt. Verum cum annis quindecim simul imperium tenuissent: regnum ad vnicũ redactum est. Psamniticus saites vnus ex duodeci: cui maritima ora obuenerat: tributo emporiis oibus p̄sertim phęnicibus gręcisqꝫ impositio: magnaqꝫ vi pecunię contracta: amicitiam plurimarum gentium principumqꝫ sibi liberalitate cōparauit. Huius rei inuidia moti reliqui bellum sibi intulerunt. Quidam ex antiquis scriptoribus fabulantur: responsum imperantibus: redditum: qui ex illis prior ęream phialam deo: qui erat in memphi: domo tuliset: eum solum rerum in ęgypto potiturum psamniticum cum extulisset sacerdotum quispiam e templo phialas aureas vndecim eleganriorem ab se electam deo obtulisse. Quod rescisscentes cęteri: cum nollent occidere relegasse illum perhibent

egypti duces. xii.

psamniticus.

in paludes iuxta mare sitas. siue ob causam quã diximus: siue i-
uidia moti. At psamniticus ex arabia: caria: ionia: conducto mi
lite acie illos ꝑpe memphim supauit. Alii reges partim cecidere
in bello: partim fugientes in lybiam cessere regno. Sũpto iperio
psamniticus vestibulũ orientẽ versus: deo in memphi construxit.
Circũ templũ ꝑ columnis colossos duodecim cubitorum posuit:
militibus mercede conductis: prẽter stipẽdium dona large distri-
buens cẽteris agros sorte diuisit paulo supra pelusii ostia quos
multis post annis Amasus rex ad memphim traduxit. Rex ꝑpter
operam a mercennariis militibus nauataꝫ: postmodum externo
milite. plurimũ fisus multũ illorum prẽsidio vsus est. Cum in syriã
exercituꝫ duceret: prẽ cẽteris honore mercennariis impenso: sta
tuit eos in dextra. ẽgyptios a finistra phalangis parte: qua contu
melia irritati ẽgyptii ad ducenta milia eorum: ab rege desciscen
tes ẽthiopiam versus profecti sunt: nouas sedes sibi vendicaturi
Rex ad eos duces primum misit eam ignominiam deprẽcaturos
Ipse quoq; cum nihil profecissent: nauibus prosecutus est. Cum
ipsos iuxta nilum profisciscẽtes: iam iãq; ẽgypti montes trãscen
dentes repperisset: rogabat vt animũ mutarent vtq; templorũ pa
tris: vxorum ac filiorũ in mentem veniret. At hi oĩes vna voce
clamore sublato hastisq; scuta percutientes respondere: ꝙ armo
rum potentes essent: facile se patriam reperturos. Ostensis vero
sublata veste genitalibus nec vxores nec filios: dum eis vti posſ-
sent: defuturos. Hoc dato responso despicientes: quẽ aliis maxi
ma esse viderentur in ẽthiopiẽ parte fertili: sortitis inter se affa-
tim agris consedere. Psamniticus eorũ discessu haud parũ dolẽs
ad curã regni cõuersus: & vectigalia disposuit & cũ atheniẽsib⁹
quibusdãq; aliis grẽcis societatẽ iniit. Erga externos: qui i ẽgy-
ptũ accederent: summa beneficentia vtebatur. Cũ grẽcos pluri-
mũ diligeret filios disciplinis grẽcis eruditos. primus ẽgyptiorũ
regũ cẽteras nationes ad importanda: q̃ apud se erãt: allexit secu
ritate singulis adeũtibus p̃bita Apud supiores enim reges nulli
externi ad ẽgyptũ nauigabãt: cũ partim occiderentur ꝑtim adii
cerent in seruitutẽ. Impietas Busiridis tempore apud ẽgyptios
aduersus exteros seruata: grẽcis causam prẽbuit: licet minime
verã sed multa contractã crudelitate scribendi: quẽ de eo in fa-
bulis feruntur. Post psamniticũ regnauit quarta exinde ꝑgenies
aprieus rex Aprieus annos duos & viginti: Hic aduersus cyprum ac phẽni-
ciam terra mariq; bello moto Sidonem vi captam cum diruisset

reliqs phęnicię vrbibus ſubactis claſſe cyprios ac phęnices ſupa
uit: ſpoliiſq; hoſtiũ cũ pluribus captis: in ęgyptum rediit. Miſſo
deinde contra cyrenem & barcem exercitu. magnaq; ex parte de
uictis: reliquis ab ſe alienauit. Exiſtimantes eñ ipſum in eorum
perniciem cõparaſſe exercituꝫ: quo ſecurius imperaret ęgyptiis
deſciuerunt. Ad hos cõpeſcendos deſtinatus Amaſus ęgyptius
vir inſignis mandatorum. q̃ ad concordiam ſpectabant oblitus: amaſus
cum illos in regem incitaſſet: cõſpiratione facta rex creatur. pau=
loq; poſt cũ plures a rege deſciſcerent: coactus eſt ad mercẽnario
rum (ii. ad triginta milia erant) opẽ cõfugere. Prelio circa mariaꝫ
pagum commiſſo: ęgyptiorum rex ſuperior fuit. Itaq; captus a=
prieus ſtrangulatuſq; interiit. Amaſus ſuſcepto iperio cõuerſuſq; Maria
ad regni curã iuſte iperauit: magna cũ laude multas cyprorũ ci= pagus.
uitates euertit multaq; donis inſignibus deũ templa exornauit.
Cũ regnaſſet ãnis q̃nq; & q̃nquaginta mortẽ obiit quo tempore
Cãbyſes pſarũ rex ęgyptũ armis cœpit: circa tertiũ ãnũ olympia
dis tertię & ſexageſimę: qua victor in ſtadio permenides camari cãbyſes
neus. Recenſitis vetuſtorum temporum: vſq; ad amaſum ęgypti
rebus: nunc admitanda quędam & quę proſint legentibus de
moribus eorum ſunt ſcribenda. Plura enim vetera ęgyptiorum
acta non ſolum ab indigenis extimantur magni: ſed & apud grę
cos quoq; non parum admirationis habent. Itaq; qui plurimum
doctrina excelluerunt in ęgyptum tranſiere: vt et leges eorum &
ſtudia cognitione digna perciperent: quamuis enim ſcirent æ=
gypti aditum externis difficilem: tamen omni ſtudio olim illuc
accedere appetiuerunt in quibus antiquiores extitere. Orpheus orpheꝰ.
poetaq; homerus. Deinde poſteri nonnulli Samius Pythagoras homerꝰ
ac legumlator ſolon. Aſſerunt ęgyptii litteras: aſtrorum curſus. Pytha=
geometriam arteſq; plurimas ab ſe fuiſſe repertas. Optimas in= goras
ſuper ab ſe inſtitutas leges. Quorũ maximũ ferunt eſſe argumen Solon.
tũ ãnis ãplius tribus milibus & ſeptingẽtis idigetes reges ęgy= Litterę.
pto iperaſſe. Eãq; ꝓuinciã cęterarũ orbis eſſe fœliciſſimam quę Aſtrorũ
nullo potuiſſent pacto fieri: niſi optimis moribus ac legibus vi= curſus
xiſſent eruditiq; omni doctrinarum genere fuiſſent. Verum nos Geome
his: quæ herodotus aliiq; nonnulli ęgyptiorum geſta narran= tria.
tes pręter verí opinionem multa voluptatis gratia fingentes tra
dunt: prętermiſſis ſacerdotum diligẽter a nobis ſcrutatos libros
ſequemur. Primum ęgyptii reges vitam: non aliorum regnanti ęgypti
um quibus voluntas pro lege eſt: traducebant licentia. Sed leguꝫ reges

institutа in cogendis pecuniis quottidianoq victu sequebātur. Eorū culti obsequioq nullus deputatus erat: neq empticius neq domi genitus seruus: sed nobilium sacerdotum filii: tum vltra viginti annos nati: tum doctrina prę cęteris eruditi: vt horum corporis ministrorum die noctuq astantium conspectu motus rex: nil turpe committeret. Raro enim potentes rerum mali euadunt: vbi desunt: suarum cupiditatum ministri. Institutę erāt diei noctisq horę: quibus regi legi permissa agere fas erat mane surgentem regem primum epistolas omnis missas canere oportebat: vt cognitis his: quę sibi agenda essent responso dato singula in tempore exq ordine recte agerentur. His actis cum in virorū excellentiū cętu lauisset corpus: vestem p̄claraz indutus sacra diis faciebat Mos erat sacerdotū principi iuxta aram hostiis deductis: astāte rege: magna voce audiēte populo valitudinē p̄sperā oiaq bona p̄cari: regi iusticiā i subditos colēti. Narrate insup pticulatiz regis virtutes: in deos pietatē ac religionē: in homines humanitatem seruantis: tū illū continētem dicere iustū: magniq ai veracem liberalē omniscq frenantē cupiditates: pœnas insuper mitiores q̄ postularēt errantis crimina: exigentē reddentē vero gratiā meritis ampliorē plura hisimilia orans tādem execrationem in malos exequebatur. Tum regē culpa purgans omne crimen in ministros: qui regi iniqua suaderent: conficiebat. His actis sacerdos & regem ad fœlicem diiscq gratiz vitam hortabatur: & simul ad bonos mores: agendūq: non quę suaderent mali: sed quę ad laudē & virtutē maxie p̄tinerēt. Demum cum rex tauro diis sacra feciſſet: sacerdos quędaz ex libris sacris clariſſimorum virorum consilia: actaq proferebat. Quibus rex monitus imperio pie ac iuste aliorum exemplo vteretur.

Prę ces p rege

Nō aūt pecuniis vacandi: iudicandiq solum legibus antiquis: sed deambulandi quoq lauādiq & cū vxore cubādi: omnisq degendę vitę tempus erat lege prę stitutum. Cibo vescebantur simplici: vt quorum mensę nihil prę ter vitulū & anserem: inferretur Vini potandi certa statuta erat mensura: qua neq farciri venter: neq inebriari possent. Deniq ipsorum vita ea; tenebatur modestia: vt non a legislatore: sed a peritiſſimo medico ad seruandaz sanitatē composita videretur. Mirabile vr̄ ęgypti reges non ex volūtate sed ex lege vitā priuatā agere. Sed multo est mirabilius illis: neq iudicandi: neq pecuniā cōgregādi: neq puniēdi quē quā per superbiā aut irā aut aliam iniustam ob causam licentiā

sacerdotū cibi

ꝑmissã. Sed veluti priuati tenebant̃ legibus. neqꝫ id egre ferebãt existimantes parendo legibus se beatos fore Nã ab his: q̃ suis indulgerent cupiditatibus: multa cẽsebãt fieri: qbus damna ꝓiculaqꝫ subirẽt. Scientes enim sꝑpius se peccare: tamen aut amore: aut odio: aut alio animi morbo victi nihilominus abierant Qui vero sapiẽtia cõsilioqꝫ vitã: istitutũ: i paucis ostẽdũt. Hac vsi erga subditus iusticia reges oim beniuolẽtiã adeo assecuti sũt: vt non solũ sacerdotibus: sed singulis ægyptiis maior regis. q̃ vxorũ filiorũqꝫ aut aliorũ pricipũ: salutis iesset cura. Etem̃ plurimi regũ quos rettulimus: ciuiles mores secuti acta fœliciter vita mortez obierunt: quod ea legum disciplina permansit Nationibus prꝫterea variis subactis plures possedere pecunias: regiones ædificiis operibusqꝫ ingentibus vrbes amplissimis donis sũptuosisqꝫ decorantes. Sed ea: quꝫ post obitum ægyptii suis regibus prꝫbuerint: magnã populi erga principes beniuolentiaz monstrat Id honor mortuis impensus ostendit. Nam cum quis regum decedit e vita: ægyptii omnes mortem communi mꝫstitia lugent: vestes lacerant. templis clausis forum non frequentant. Festa solemnia non agunt. Die septuaginta duos luto deturpantes capita: ac sindone subtus mammas cincti: vna viri mulieresqꝫ ducenti ferme aut trecenti circum ambulant bis in die: nouantes luctũ atqꝫ ad numerum cum cantu virtutes regis commemorantes. Cibis animantiuz coctisqꝫ ac vino: omniq̃ mensꝫ apparatu abstinent. Non lauachris non vnguentis non stratis lectis non venereis vtuntur: sed tanquam defuncto filio per eos dis mœrentes lugent. Hoc tempore. quꝫ ad pompam funeris spectant prꝫparatis: postrema die corpus in archa cõditũ ante sepulchri aditum ponunt. Ibi breuiarium in vita ab rege gestorum de morte recitant: volentiqꝫ facultas datur defunctum accusandi. Astant sacerdotes: mortui recte facta laudãtes: populus is permagnus est: qui exequias circunstat applaudet viris laudibus: in reliquis magno reclamat tumultu: quo accidit vt pluris reges repugnãte multitudine: solito caruerint sepulchri honore ac magnificentia. Is timor coegit ægypti reges iuste viuere vetitos futuram post mortem plꝫbis iram atqꝫ odium sempiternum.

Regũ cura

Luctꝰ in regia morte

Laudes Regnuz iusticia.

Antiquorum regum viuendi mos hic maxime fuit. Egypto omni in plures partes: quarũ q̃libet græco verbo nomos appellabatur diuisa cuilibet prꝫtor aderat: qui oim haberet curam. ægypti vectigalibus trifariam partitis: priorẽ portionem percepit colle-

gium ſacerdotũ magna apud incolas auctoritate: tum propter deorũ curã: tũ ꝓpter doctrinã qua plures eruditur. Hãc ꝑtem tũ ad ſacrificiorũ miniſteria: tũ ad priuatę vitę commoda impartiunt. neqꝫ enim deorũ cultũ omittenduꝫ putant: neqꝫ publici cõſilii vtilitatiſqꝫ miniſtris: ęquũ cenſent vitę cõmoda deeſſe Adſunt enim grauibus in rebus hi ſemp cõſilio atqꝫ opere regibus. tum aſtrorũ peritia: tum vero ſacrificiis futura ꝑdicentes Ex libris ꝑterea ſacris priorum geſta referunt: quibus reges in agendis noſcant: q̃ ſint profutura. Non.n quẽadmodum apud grẹcos vnus homo: aut vnica mulier ſacris ꝑeſt: ſed plures in cultu deorum honorecꝫ verſantur: qui eãdẽ ſacrorum cutam filiis tradũt. Hi omnes immunes ſunt ſecundũqꝫ poſt reges honoris dignitatiſqꝫ locũ tenent. Altera portio ad reges peruenit: quam & ad bella & ad vitę cultũ: cũ ad liberalitatem erga ſtrenuos viros pro meritis impendunt Qua ex re fit: vt populares nullo grauentur tributo. Tertiam percipiunt milites: & qui belli ſunt inſtituti miniſterio: vt hoc ſtipendio accepto paratiorem habeant animum ad bellorum pericula obeũda. Iniquum enim foret ad tuẽdã cõem ſalutẽ intẽtos nulla ex ea ꝑ qua pugnarẽt: patria cõmoda ꝓcipere. Ea vero ꝑcipua vtilitas videt̃: ꝙ mercede laborũ ipenſa cũ fiant opulentiores: facilius gignẽde ꝓli operam dant. Quo fit vt refert a multitudine hoim patria nequaq̃ externo milite egeat. Hoc militãdi ordine a ꝓgenitoribus ſuſcepto: parẽtũ virtutẽ a pueritia imitati bellicíſqꝫ exercitati muneribus militeꝫ ęgregii euadũt Eſt inſuper eorũ politia in tria hoim genera inſtituta: paſtorũ: agricolarũ: opificũ Agricolę ꝓua q̃dã mercede ſacerdotibus regecꝫ aut militibus agros mercati: ꝑ oẽm ętatẽ ab iſpa pueritia rei ruſticę ſine intermiſſiõe vacãt. Quo fit vt agricultura cęteris: tũ ob doctrinã a parentibus percęptam: tũ ob continuum vſum prẹſtent. Norunt enim prẹ cęteris diligenter agrorum naturam: rigandi ſerendiqꝫ ac metendi tempora: & fructuum ſeruandorum commoditatis: tum parentum obſeruatione: tum ſua diligentia cognita. Eodem modo & paſtores cura atqꝫ arte regendi pecoris patribus accepta: ſemper in eo gubernando ętatem agunt. Multum eis conferunt: quę a progenitoribus in pecorum cultu multi ac paucis audierunt. A nonnullis etiam quędam ſuo ſtudio adinuenta. Nam qui aues & anſeres nutriunt: prẹter earum: quę apud alios homines habẽtur: procreandi naturam: adeo illis indulgent vt in numerum dictu

Sacerdotũ honores.

agricole ęgiptii.

Paſtoreſ

mirabilẽ auiũ euadant. Nõ enim ouis incubãt aues: sed ipsi ingenio & naturali arte ex ouis. ꝓter cęterorũ consuetudinẽ: educunt fœtus. Artes quoq; & apud ęgyptios admodum excultas vidimus. & ad summũ perductas. Nã soli ęgyptii opifices omissa rerũ publicarũ cura: nullũ nisi aut legibus ꝓmissum. aut a patre traditũ opus exercẽt: vt neq; eos docẽtis iuidia neq; ciuile odiũ neq; aliud qd ab instituto impediat exercitio. Aliis in locis licet artifices relicto priori: opificiis cęteris se dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturę alios pluribus artibus operam prębere. Quidam in ciuitatibus: q̃ a populo reguntur: ad conciones concurrunt: in ꝓnicię ciuitatis pręcio corrupti. Apud ęgyptios: si qs opifex ad rem. p. accedat: aut plures exerceat artes: magna mulctatur pœna. Hanc antiquam tuẽ rei pub. tum priuatę institutionem a patribus traditã veteres ęgyptii habebãt. Iudicia vero nõ casu fiebant: sed rõne: existimabant eñ rite facta plurimum vitę mortaliũ prodesse. Nã punire nocẽtes: auxiliũ ferre oꝑssis: optimã ad ꝓhibenda mala facinora viam putant. Pœnã vero delicti: aut pecunia: aut gr̃a tolli: existimabãt cõfusionẽ vitę cõis fore. Quãobrẽ ex ciuitatibus clarioribus: vt beliopoli mẽphi theobis viros optimos eligebãt: quos iudiciis ꝓficerent: qui iudicum cõsessus: neq; athenarũ ariopagitis: neq; lacedęmoniorum senatui videbitur. Postq̃ hi cõuenerãt triginta numero: inter se eligebant optimum virum: quẽ iudicii principẽ cõstituebant: in locũ cuius ciuitas aliũ iudicem substituebat: his oñibus victus: sed principi opulẽtior a rege dabatur: is aurea cathena: signũ variis ornatũ lapidibus a collo suspensum: quod appellabant veritatẽ gestabat. Cęptis iudiciis ac signo veritatis a principe iudicũ proposito omnibusq; legibus quę octo libris continebantur in medio eorũ cõstitutis: mos erat accusatorẽ scribere ea i quibus aliũ accusabat: modũq; patratę iniurię aut damni facti quãticq; eã extimaret scribere. Reo tempus dabatur rescribendi ad singula: & aut se id non fecisse aut recte fecisse purgandi: aut iniuriam vel damnũ minoris extimandi. Rursus accusatori reoq; inuicem respondendi locus erat. Ita bis auditis litigatoribus: cum iudices de controuersia quęsissent: princeps signo veritatis in partem verior verso: sententiam ferebat. Hic mos iudiciorum apud ęgyptios erat: extimantes accusantium excusantiũq; altercatione & scriptis veritatẽ maxime elici posse. Sane oratorum ars: hipocritarum fraudes. lachrimę periclitantium multos a recto veroq; iu-

Iudicia ęgyptiorum. Pœnaꝝ ꝓdesse

Iudicis monile.

Sẽtẽtię modus.

dicio auerterũt. Videreq̃ dẽ licet. aut errore aut affectiõe aliq̃ aut miſericordia: aut oratione dicentis ſæpius reos fuiſſe ab iudicibus abſolutos. Verum ſi aduerſantium ſcripta penitus intelligãtur: exiſtimarunt iudicari rectius veluti non veritate poſſe cũ neq̃ ingenio neq̃ aſtutia neq̃ mendacio neq̃ audacia neq̃ arte iudicia peruerterentur. Sed cuiq̃ eſſet cõe ius: tũ quia tempus dabatur accuſatori reoq̃ ad diſceptandũ: tũ quia iudices & eorum reſponſis elicerẽt veri iudicii modũ. Quoniam de legum inſtitutione mentio incidit: haud erit alienũ ab inſtituta hiſtoria antiquas ęgyptiorũ leges referre: quo palam ſit q̃tum cęteris pręſtẽt & rerũ ordine & vtilitate. Primũ periuri capite mulctabantur: tanq̃ qui duplici tenerentur ſcelere: vt qui & pietatẽ i deos violarent & fidem inter homines tollerent: maximũ vinculũ ſocietatis humanę: ſi qs iter faciẽs aut hominẽ a latronibus cędi comperiret. aut quãlibet iniuriã perpeti: neq̃ ſubuenire auxilio: ſi poſſet: mortis erat reus. Si auxilium ferre nõ poſſet: denunciare latrones tenebatur: & iniuriam accuſatione proſequi: qui ea negligeret & pelagis ad certũ numerũ plectebat̃: triduoq̃ carebat cibo. Falſo quempiam accuſans: ſi poſtmodum ad iudicium delatus foret: pęnam calumniatoribus ſtatuã ſubibat: Cogebantur ęgyptii omnes ſcripta ſua nomina ad pręſides regionũ: & ſimul quo exercitio viuerent deferre: qua in re ſi quis mentiretur: aut ſi iniuſto viueret quęſtu: in mortis pęnam incidebat. Dicitur hanc eandez legem a ſolone: cum ad ęgyptios penetraſſet: ad athenienſes traductam. Si quis ſponte aut liberum aut ſeruuz occidiſſet: morte damnari leges iubebant. quę non fortunę conditionem: ſed cõſilium facti pendentes: hominis a ſceleribus deterrebãt: & ſimul vindicata ſerui morte reddebantur liberi ſecuriores. Patribus qui filios occiderent: non erat poœna mortis indicta: ſed tribus diebus noctibuſq̃ continuis edictum: vt circa defuncti corpus aſſiſtet & publica etiam cuſtodia aſtante. Non enim iuſtũ putabant eum priuari vita: q vitę filiis auctor fuiſſet. Sed potius continuo dolore factiq̃ pnia affligi quo cęteri ab ſimili facto auerterentur. Parricidis exquiſitam impoſuerunt pœnam. Nam articulatim pręacutis calamis cęſos iubebant viuos ſupra ſpinarum aceruum comburi maximum inter mortales iudicantes ſcelus: eiq̃ mortem per vim inferre: a quo vitam accœpiſſet. Mulierum mortι deſtinatarum ſi pręgnãtes eſſent: partus expectabatur: quã legem multi gręcorum acceperunt: exiſtimantes penitus iniquuz

ęgytiorũ leges periuri pœna

Accuſãs falſo ęgyptiorum nomina

Homicide.

parricidę.

pgnãtes

esse eũ: q̃ nihil cõmisisset: vna cũ facinoroso pœnam pati: aut duos plectι: cũ vnus deliqsset. Cũq; eo: q̃ sponte peccasset criminis vacuũ puniri. Insup cũ sola peccasset mater: minime æquũ censebãt filiũ patri matriq; cõmunẽ luere maternã pœnam. Et .n. sæpe reptũ est iniquos iudices mortis reos liberasse: dãnasse insontes In bellis vero: q̃ aut ordinẽ reliqssẽt: aut nõ parerent ducibus: nõ plectabant̃ morte: sed maxia oim ignominia: qua postmodũ virtute & recte facto deleta: ad priorẽ statũ redibant Ea lex & hoies assuefaciebat: vt id dedecus pessimũ malũ: morteq; ipa grauiorẽ cẽserẽt Et simul admonebat mortuos niliam vitæ mortalum prodesse: Ignominia vero affectos: pluriũ bonorũ virtutis desiderio causã futuros: His: q̃ secreta hostibus reuelassent: liguam lex iubebat abscindι Ei q̃ monetam circuncideret: aut adulterinam cuderet: aut pondus vel signa immutaret: aut lr̃is iscriberet: aut descripto demeret: aut falsas syngraphas afferret: ambæ ãputabantur manus. vt q̃ corporis ps peccasset: per vniuersum vitam lueret pœnã. Cætere quoq; aliorum calamitate moniti ab simili scelere abstinerẽt. Asperæ etiam: circa muiierũ delicta: pœnæ statutæ erant. Nam ei: qui mulierem liberam violasset: virilia execabãtur: quoniam vno crimine tria haud parua scelera complexus esset. Iniuriam: corruptelam: & liberorum cõfussionẽ. In adulterio spontaneo deprehensus virgis cædebatur ad mille plagas Mulier naso mutilabatur. Quo dedecore vultus incontinentia maculatus ea mulctaretur parte qua maxime facietis exornatur Legum: quæ ad hominum cõmertia ptinẽt Bocchoridẽ latorem scribunt fuisse. Hæ mandant creditis absq; scriptura mutuo pecuniis si negarentur: stari debitoris iuramento: vt quæ iusiurandũ veluti religiosam rẽ magni extimarent. Nam cũ certum sit iis: qui sæpius iurant: abrogati fidem: plurimi ducunt ne boni viri nomen amittatur: raro ad iuramẽtum descendere legit insuper latro omnem fidem in virtute constituens bonis moribus iudicauit assuefieri homines ad probitatem: ne indigni fide viderẽtur debere. Iniquũ etiã putauit eis: quibus absq; iureiurãdo credita pecunia esset: de re sua iurantibus non præstari fidẽ. Fœnus: quod ex scripto contrahebatur: prohibeat vltra contracti mutui duplũ exigi: solutio ex bonis debitoris solũ fiebat. Corpus non poterat addi creditori putabat enim oportere bona tãtum subdita esse debitis. Corpora quorum opera & bello & pace vterentur: ciuitatibus adicta esse. Non enim æquum videba-

Inobedientes Futiles.

monetã adulteria. falsarii.

Adulteria.

Boccoris legũ latro iusiurãdũ

Fœnus Vsura.

tur milites: qui pro patrię salute pericula subirẽt. ℞ vsuris in car cerem duci: aut ob vnius auaritiam in periculum agi patrię salu tem. Hanc quoq; legem videtur. Solon ad athenienses transtu lisse: quam sisatheam appellauit: decernens: ne obvsuras ciuiuꝫ corpore necterentur. Haud iniuria queruntur quidam de non= nullis grȩcis legemlatoribus: qui arma: aut aratrum: aut aliud quiduis operi necessariũ prohibeant ob fœdus adduci credito= ri corpora vero: quę his vtuntur tradi permittant. Lex prȩterea priuatim de furibus apud solos ęgyptios hęc erat. Iubebãt eos qui furari volebãt: nomen suum apud principem sacerdotũ scri bere: atq; euestigio furtum ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundem rei sublate tẽpus diem & horã scri bere tenebantur: Hoc modo facile inuẽto furto q̃ rem amisisset quarta mulctabatur pte: p̃ daretur furi. Satius lator esse legis du xit: cum impossibile esset furta prohiberi potius alicuius portio ni: q̃ totius rei amisse: hoies iacturã pati. Nuptiarum non idem apud ęgyptios mos est. Sacerdotibus vnã tãtũ vxorem ducere li cet Reliq; ꝓ volũtate & facultatibus plures hñt. Quã lege cõferre existimãt, ppter hoim mꝰtitudinẽ & ad fęlicitatẽ & ad potẽtiã ciui tatũ. Nullꝰ ex eis ne ex serua q̃dẽ empta genitꝰ: spuriꝰ habetur Solũ em̃ partẽ existimãt generis auctorẽ: matrẽ & nutrimẽtum & locũ infãti p̃bere. Arbores vero fructũ ferẽtes: p̃ter grȩcorum morẽ appellãt mares: fœminas: q̃ adiuuãt maturitatem. Natos adeo pua educãt faciliq; ipẽsa vt vix credi possit. Nã tũ scripto rũ: tũ aliis radicibus: quas sub cineribꝰ coquũt: cũ caulibꝰ palustri bꝰ quas parti coctas: ꝑtim assas igni: ꝑtim crudas ꝓ cibo p̃bent liberos nutriũt. discalciati nudiq; maiori ex parte ob patrię tẽpe riem: vitam ducunt. Omnis sumptus in pueros: quousq; ad ętatem perueniant: a pentibus impensus non excedit dragmas vi= ginti. Qua ex causa contingit ęgyptũ gentes cęteras hominum numero excedere: pluraq; i ea magnifica esse opera effecta. Eru diunt sacerdotes filios & litteris quę appellantur sacrę: & aliis: quę. ad communẽ spectant doctrinam. vt plurimum geometrię arithmeticęq; studio intenti. Fluuius em̃: q̃ singulis ãnis ꝓpter inundationẽ varias agrorũ formas sup̃ inducit: magnas contẽ tiones inter vicinos de finibus agrorum excitat: quę absq; geo= metrię adminiculo: haud facile componi possent. Arithmetica vero & vitę domesticę est vtilis: & ad geometriam atq; astrolo giam maxime confert. Accuratę vero & ab aliis gbusdam & ab

Furum mos.

Aegyptioruꝫ vxores.

Cibus infantũ

Sacerdotũ filii.

arithmetica geometria.

Astrorũ motus

ęgyptiis traduntur ordo & astrorũ motus eorũq; descriptio : res multi antea ſęculis ſummo ſtudio obſeruata. Planetarum inſuper motus: cõiũctiones: epiciclos: cuilibet: q etiã vires erga animantium generationẽ: q̃ue aut bona aut mala iportarẽt hoibus diligẽter ſcruptati ſũt ſępius quoq; quo meli⁹ occurri futuris poſſet. Sterilitarẽ p̃terea fructuũ vbertatẽ: morbus tũ hoib⁹: tũ pecoribus iminẽtes: terrę motũ atq; inũdationum tpa cometarumq; ort⁹ p̃dicebãt Multa etiã reliqs cognitu difficillia diutina obſeruatiõe: nota ſignificabãt. Aſſerunt etiam in babylonia chaldeos ęgyptiorũ colonos aſtrologię: vt eſt ab ęgyptiorũ ſacerdotibus accepint peritos eẽ. Reliqua ęgyptiorum multitudo a pueris ex p̃re aut cognatis diſcũt vt dictũ ẽ: exercitia vitę Litteras pcipiũt nõ oẽs ſed artificio dediti. Paleſtę aut muſicę nõ vacant: exiſtimãtes quotidianũ illius exercitiũ iũioribus ifirmũ eſſe: & periculoſum. Exq; eo breuiores vires effici. Muſicã nõ ſolum inutilem ſed nocuum ducunt tanq̃ virorũ aios effęminantem. Morbos vel ieiunio curant vel vomitu: idq; aut quotidie: aut tribus diebus: aut quattuor interiectis. Aſſerunt enim ex ciborum ſuperfluitate omnes creari morbos. Eam ergo ad valitudinem curam eſſe optimam quę morborũ principia auferat. In militiam aut pegrinationẽ pfecti: nulla impenſa mercede curantur. Medici.n. ex publico victũ ſumunt. ęgros ſecundũ legẽ curant ab' antiquis medicis cõprobatiſq; ſcriptoribus traditum Si quis normã facti libri ſecutus infirmũ ſanare nequerit: omni caret crimine. Si pręterea: quę libris continentur: illũ curauerit morte punitur. Credidit eñ legiſlator ea medendi cura: q̃ plurimo tp̃e ab optimis medicis obſeruata profectaq; ſit: haud facile meliorem repiri poſſe Animãtia diis penes ęgyptios ſacra haud immerito pręter fidem videtur: quanto honore habeantur credere. Colunt enim animantia quędam pręter modum non ſolum viua ſed etiam mortua: ſicut felem Ichneumonas: canes: accipitres: ibides: lupos: crocodillos & eiuſmodi plura. Quorum cauſas reddere ſi prius pauca de his diſſeruerimus: enitemur. Primum ſingulis animantibus: q̃ colunt: ſeparatim quãpiã regionem ſacrant. q̃ ſatis ſint ad earũ curã ac victum. Faciunt etiã diis qbuſdã vota ęgyptii p̃ pueris: qui modo euaſerint: radenteſq; capillos: ac in auro argentoue ponentes dant nimis magis. Qui eiuſmodi animalium curam habent. Alii carnes inciſas accipitribus volãtibus proiiciunt: magna voce donec carnes capiant appellantes

Chaldęi

Muſica

Morborũ curatio.

Medici publici.

Aegyptiorum aialia culta.

Vota ęgyp.

In cibum vero felis ac Ichneumõis blandientes illis ac allicien-
tes panẽ in lacte ponunt aut nutriũt piscibus nili. Eodem pacto
& animalibus cęteris oportunũ cibũ p̃bent. Non solũ vero ho-
rũ cultũ palam profiteri non erubescunt: sed tanq̃ in honoribus
deorũ effusi, id laudi sibi & decori ducunt. Cũq; signis illorum
p̃priis vrbes ac varia loca circũeant: procul ostentante: q̃ obser-
Anima uant animalia: ea more supplicum singuli venerantur. Cum ali
liũ sepul quod eorum moritur sindone contectũ cũ vlulatu pectus percu-
turę. tientes sale liniunt ac cedri liquore vnguentisq; odoriferis: quo
diutinus feruetur corpus vnctum in sacris locis sepeliunt. Siquis
quod horum sponte animalium occiderit morte damnatur Elu
re & Ibide exceptis: quos sponte an secus occiderit interficitur
accurrente turba: & absq; iudicio hominem variis supplicis affe
ctum interficiente: Quo, timore qui hos mortuos conspexit pro
cul astans lamẽtatur testificãs aĩal absq; sua culpa mortuum esse
Adeo aũt mentes hominũ ea supstitio peruasit: adeoq; infixus
aĩs horũ cultus: vt quo tempore Ptolomęus rex a romãis socius
De ro atq; amicus dictus est applaudentibus ęgyptiis italosq; ad se ve
mano nientes summo studio colentibus: maximeq; annitentibus ne
felis ite quam dissensionũ aut belli causã p̃berẽt: tñ cũ qdã romanus Fe
rẽptore lẽ occidisset ad domũ eius cõcursu plębis facto neq; ab regiis ad
vltio id missis pricipibus neq; a romanorũ timore a pęna hois absti
sumpta reri potuerũt: q̃uis nõ spõte bestiã occidisset. Quã rẽ non auditu
pcępimus: sed visu cũ eo tẽpore in ęgyptũ nauigassem? Vidẽtur
Mira a hęc forsan indigna fide nõnullis: & fabulis q̃ vero similia. Sed
canibus indigniora multo videri debẽt q̃ sequũtur p̃mẽte aliqñ ęgyptios
cęteriq; fame: adeo vt plures ab humana carne ob iopiã cibi nõ abstine
aialibus rẽt: aialia sacra oino intacta reliq̃te. Sicubi vero canis domi mor
sacris ab tuus ceptus esset: singuli eius domus totum corpus acta lamẽ-
stinẽti a tatione radũt. Hoc quoq; est mirabilius. Sicubi vinũ frumẽtũue
Diuersa aut aliud quid victuri accomodatum vbi simile animal expira-
diuerse uit inuentũ esset non ampliusilliusvtebant. Eodẽq; luctu etiam
regiões ad alia loca profecti elures & accipitres mortuos ad ęgyptum
adorãt deficiente pspe viatico deferebant. Quamuis etiam facile sit
aialia. quõ apud memphim apis: apud heliopolim Mneuis: apud mi
detã hircus Crocodillus apud merediem paludẽ. Leo apud leon
tem ciuitatẽ multaq; alia varie colantur: referre tamen difficile
est ea apud hmõi rerũ inscios credi. Nutriũtur hęc aialia sũma
cura atq; impensa in tẽplorũ ambitu: a viris haud quaquã con-

tẽnendis. Quę ſimilagine & halica variiſq epulis lacte conditis cibant. Anſeres inſuper tum elixos tum aſſos opponunt quotti die. His qui cruda edunt aues captas prębent. Deniq eas omẽs magna ſuſtẽtant cura ac ſumptu. Lauãt inſuper aqua calida vn guẽtis optimis odoriferiſq lectosquoq illis ſumptuoſos ſternũt atq ornatos. Si quod ex eis infirma natura naſcitur diligenter curant: ꝓterea fœmellas cuiq generi animaliũ ꝓparãt ſpecioſas quas appellant pellices. Inq his nutriendis plurimum impenſæ atq operę ponunt. Eorum mortem ęque: ac filiorum lugent: ſepeliuntq ſumptuoſius: quam eorum facultas ferat. Poſt alexandri obitum: cũ Ptolomęus lagus ęgyptum teneret: boue in mẽphi ex ſenecta mortuo: qui illius nutriendi curam cœperat: pecuniam quę in eius ſumptu data erat per magnam ac inſuper quinquaginta talenta argenti mutuo a Ptolomęo ſumpta i eius ſepulturã impendit. Noſtra quoq ętate quidaz qui ea animalia nutrierant: in illorum ſepulchra haud minus cẽtum talentis contulere. Addemus & his quæ circa ſacri tauri: quẽ vocant apim: curam fieri pręcepimus. Eo mortuo magnificeq ſepulto quęrũt ad id delecti ſacerdotes vitulum priori perſimilem inuento populus luctum luit. Sacerdotes quibus ea imminet ſollicitudo primum in ciuitatem nili vitulum perducunt: in qua eum nutriunt diebus quadraginta. Deinceps in nauim contectã habitaculum aureũ habentem introducẽtes: & ad Memphim vt deũ ducẽtes in vulcani fano locant. His diebus ſolę mulieres taurũ vident: q̃ ante eius faciẽ aſtantes: veſtibus ſublatis ei abraſum fœmẽ oſtẽtant. Reliquo tpe ꝓhibẽtur in cõſpectũ huius dei accedere. Honoris boui impẽſi cauſam nõnulli tradũt ꝙ defuncti Oſiridis aia i bouem tranſmigraſſet: quę deinceps ad poſteros pergens fuerit tranſfuſa. Alii a thyfone: interfecto Oſiride ferunt apim membra eius collecta in bouẽ ligneum corio bouis albo circundatum conieciſſe: ideoq ciuitatẽ buſiridẽ appellatã. Multa alia de api fabulantur: quę longum eſſet ſingulatim referre. Omnia vero miranda & fide maiora de eiuſmodi animaliũ honore differentes ęgyptii: dubitationẽ haud paruã quęrentibus cãs iniecerunt Sacerdotes ſecretiora q̃dã ſcripta: prout iam diximus: habent. Multi ęgyptiorum tres cãs reddunt: quarum prima oino fabulo ſa eſt: & antiquorum ſimplicitate digna. Aiunt eñ priores deos cum pauci numero eſſent: viribuſq populo impares ipietatẽ veto hominũ timerẽt: ſimilesſe quibuſdã animãtibus finxiſſe: eoq

Magna ꝑ bouis ſepulta impẽſa.

bouis honor curis.

Buſiris ciuitas.

Aialia curcultа

modo crudelitatẽ vimq; hominũ effugiſſe. pto deinceps orbis im perio: vt redderetur animalibus gratia: quę ſuę ſalutis cauſam prębuiſſent: cõſecraſſe illa quorũ ſumpſiſſent formã: oſtendiſſeq; quo pacto & viua nutriẽda eſſent: & mortua ſepelienda. Secũdã cãm ferũt ęgyptios veteres: apd q̃s nulla militaris diſciplina: cũ a vicino ſępius bello ſuperarentur: excogitaſſe ferre aliquod in= ſigne: quod milites ſequerentur. Figuras igitur animaliũ q̃ nũc colũt tabulis pictas duces eorũ in bello tuliſſe: eaq; ex re cogni= to ſeruatoq; ſub quo quiſq; militaret ordine victoriã cõſecutos Igitur viſum eſſe gratiã his animalibus tãq̃ victorię auctoribus reddi. Statutũq; nephas eſſe qdpiã eorum quorũ imago delata fuerit occidi. Sed coli potius debere honoreq; affici. Tertia affert cauſa horũ animantiũ illata victui hominũ vtilitas Nã bos fœ= mella & alios parit qui terrã arant & ipſa haud inutilis ad aran= dũ. Oues bis edũt fœtus lanãq; p̃bẽtes vario accõmodatã vſui: lac caſeũq; abũde nobis p̃bent. Canis tũ venationi tum ad cuſto diã prodeſt. Propterea deũ q̃ apud eos Anubis vocatur: capite fingunt canino ſignificantes cuſtodem corporis oſiridis atq; iſi dis fuiſſe. Quidã aſſerũt Iſidis canes: quo tempore oſiridis quę ſi tus eſt: & feras & obuios omnes ammouentes: vna oſiridis cor= pius inueſtigaſſe. Ideoq; infeſtis iſidis prędite canes pompam: ve teri more antiquã erga canes gratiã oſtentante. Feles vero ad ſer pentum & ad aliorum reptilia morſus plurimũ cõferunt. Ichneu

Ibidis vtilitas.

mon crocodillos obſeruans: oua eorum conterit: qua diligentia occurrit: ne illo multitudine infeſtum flumen reddatur. Quodq; dictu incredibile videatur crocodillos occidunt. Merſi enim li= mo: cum beſtię aperto orę in littore dormientes iacent per os in fra corpus inſiliunt: eoſq; ventre cõfeſtim abſq; vllo periculo fe= ra mortua egrediuntur. Ex auibus tuz ibis vtiliſſima eſt ad ſerpẽ tes ac locuſtas: bruſcoſq; delentes: tum accipitres admodum pro ſunt ad ſcorpiones ceraſtaſq; & parua animalia: quę morſu no= cent. Quidã ob eã cãm honorẽ haberi accipitri volũt: q; his vtan=

Aquilę honor

rur augures in futurorũ prędictione. Alii accipitrẽ priſcis tẽpo= ribus dicunt. librũ puniceis inſcriptũ lr̃is: in quo continebatur q̃

Hirci honor

cultus diis quiue honor deberetur. thebas ad ſacerdotes detuliſ= ſe. Quapropter litterarum ſacrarum ſcriptores & puniceum filiuz

Priapus

geſtant & accipitris alam in capite. Thebę aquilam honorant: tum quia regia videtur auis: tum ioue digna hircum deificarũt ſicut & greci priapum: propter eam corporis partem: a qua ſit

omniũ ortus pudẽdis nõ solũ ęgyptii: sed alii plures sacra faciũt tanq̃ causę animãtiũ creationis. Sacerdotes quoq; cum in ęgypto sacra patria suscipiũt: primũ huic deo initiant. Panas isup & satyros tradũt eadẽ cã ab oibus coli. Igit & imagines harũ pluri- mas nonnulli ingratiã fęcũditatis eorũ in tẽplis ponũt: in hirci natura quã libidinosã esse dicunt similitudinem. Tauros sacros apim scilicet ac Mneuim ꝑ diis honorant: in osiridis velut frugũ ac fructuũ reptoris memoriã apud pastores imortalem. boues ruffos: qm̃ videnť colore similes Typhoni q osiridẽ necauit imolari ꝓmissũ. Et hoies quoq; colore typhonis antiqui reges ab sepulchrum osiridis sacrificio mactabãt. Qua ex causa pauci Russi ęgyptii reperiebant externi plures Hęc res materiam fabulandi grecis dedit. Busiridem hospites necasse: sed osiridis sepulchrum ea crudelitate notatum est Lupos venerari ferunt, ꝓpter similitudinem canum parum enim natura: cum etiam mutuo coeant a canibus differunt. Reddunt & aliam causã honoris huius ęgypti fabulosiorẽ nã cũ Isis vna cũ filio oro cũ typhone ne esset bello dimicatura: ferunt osiridẽ lupi forma ab inferis auxilio & vxori & filio venisse. Victores itaq; typhone interfecto honorem ei animanti impendisse: cuius interuentu subsidioq; victoria parta esset. Tradunt nonnulli agros ęgyptiorũ incursãtes ęthiopes a lupis facta acie vsq; ad ciuitatem elephãti nam repulsos. Qua ex re sit & locus ille dictus lycopolis. Et eis belluis honos a posteris habitus. Crocodillos admirantur multi: cũ homines interficiunt edantq; rem pernitiosam mortalibus. cur lege vt pro diis colantur: fuerit sancitum. Sed videntur toti patriç securitatẽ afferre non tantũ nilus: sed & qui in eo sint crocodili: Quos arabię libięq; latrones veriti non audent flumen transire populatum. Affertur & alia ab historicis huius bestię colendę ratio. Nam regem quem minam dixere: cum sui canes ꝑsequerentur: fuisse aiunt in miridis paludem ibiq; a crocodillo susceptum: mirabile dictu in continẽtem fuisse delatum Igitur vt gratiam aĩali redderet condita ciuitate plaudi propinqua: quã cocodillam appellauit: mandasse accolis: vt pro deo ea bestia coleretur: plaudemq; in earum cibum voluisse. Eo quoq; in loco pyramidẽ quaq; versus quadratã in sepulchruꝫ sibi ac rẽ multis admirandã sęculis labyrinthũ ędificasse volunt. Similia & de multis aliis animantibus ferũt: q̃ breuitatẽ sequentes omisimus Hęc aũt ab eis vtilitatis causa fuisse adinuent iudicium est: nõnullos

Ruffi hoies & boues mactati

Fabula. Lupi honor

Lycopolis. Crocodilli honor

Mina rex.

Croco dilla vrbs.

cibis quibuſdã qui in vſu ſint: abſtinere. Naz quidã lentem: alii fabam: nonnulli caſeũ: alii cępe cum plurimos eiuſmodi fructus ferat ęgyptus: nequaquam edunt. Adiicitur his & alia cã apud priſcos reges ſępius deſciſcente populo: quẽpiã prudẽtia pſtantẽ in plures ęgyptum partes diuiſiſſe edixiſſeqz: q animalia ſeparatim colerent a quibuſue cibis abſtinerẽt. Eo id actum eſſe conſilio: vt cũ quiqz certa animãtia p diis haberent: q ab aliis colerentur contẽptis. alteri alteros perosi nequaquã ſimul aduerſus principes conſpirarent. Quod & ſecutũ eſt. Nã diuerſorũ finiuz homines inuicez diſſentiunt mutuo ſibi cultus impietatem obiicientes. Fertur & alia horũ animaliũ conſecrandorũ ratio Nam a primordio orbis conuenientes ſimul homines ex ſilueſtri vita primum carnibus humanis veſcebantur: bellabantqz inuicem eo cui plus virium inerat: ſuperante. Tum iniuriis potentiorum imbecilles vrgente neceſſitate edocti: acie facta ſignum animalis ſibi ex his quę poſtea conſecrata ſunt propoſuere. Ad quod poſt nodũ cõgregati infirmiores aduerſus aliorũ iniurias ſe tuebant. Quo factũ eſt: vt animali quod ſalutis cã fuerat deorum honores tribuerent. Ita diuerſę ęgyptiorũ gẽtes hmõi animãtibus a ſuis maioribus ſacris: vſqz ad hoc tẽpus honores pbẽt. Ex eare dicũtur ęgyptii pter alias nationes erga benemeritos de ſe grati Exiſtimãt em magnã vitę ſubſidium eſſe gratię retributionem. Et ſane mouent oẽs ad beneficia eis ipẽdẽda: apud quos ſẽſerit gratiã optime locatã eſſe. Hac ęgyptii cauſa ſuos reges ſummo honore veneratiõeqz: vt deos obſeruant. Nam neqz abſqz diuino numine illos tantum imperium credunt aſſecutos: & optime de mortalibus meritos propter rex egregię geſtas diuinę naturę participes arbitrantur. Videbuntur fortaſſis hęc quę diximus miranda: ſed nequaquam minus admiratur quis: ſi quid apud quoſqz fit ægyptios conſideret in funere mortuorum. Priuati diuerſarum gentium mores. Cum quis defunctus eſt propinqui omnes amici qui detur plato luto capite lugẽtes ciuitatem: quo ad mortuus ſepeliatur circumeunt. Interim neqz lauantur neqz vinum aut cibum niſi vilem ſumũt: neqz veſtibus vtuntur ſplendidis. Sepulchrorum tres habentur ſpecies. Sumptuoſa: mediocris: humilis. In prima argenti talentem exponunt. In ſecunda minas viginti. In vltima parum quid ſumptus irrogatur. Qui funera mortuorum curant eo exercitio a maioribus tradito. funeris impenſaz domeſticis deſcriptam ferunt. Scrutantes quanti

Egypti p cũctis gratioſi

Reges

Mos ęgyptiorũ p corporibus mortuo tũ ſepeliendis.

Sepulchrorũ tres ſpẽs

velint celebrari funus: conuẽtione facta corpus eis traditurus: vt iuxta impensam curetur funus. Primus grammaticus (ita enim appellatur) posito humi corpore circa illa describit q̃tũ a sinistra parte incidatur Deinde qui dicitur sciſſor habens lapidẽ ęthiopicũ quantũ lex sinit latus aperit subitoq; cursu pſequẽtibus qui astabant lapidesq; cũ execratione in eũ iacientibus fugit. Existimant em̃ odiũ ihęrere quicumq; amici corpus vulnere illato violarit. Curatores vero corporis hos sallitores appellant: honore digni existimationeq; habentur. Vtuntur enim sacerdotibus templaq; pariter ingrediuntur. His penes cadauer astãtibus vnus p sciſſurã corporis interiora ꝑter renes & cor ducit. Quę singula alter vino phęniceo ex rebus odoriferis lauat: deiñ corpus totuꝫ primũ ex cedro cũ aliis ꝑciosis vnguẽtis vngũt dies amplius triginta. Myrrha deinceps ac cynamomo cęterisq; rebus liniunt q̃ nõ solum id seruare diutine: sed odoriferum reddere queãt. Curatũ cadauer cognatis tradunt defuncti. Ita singulis eius partibus etiã superciliorũ palpebrarũq; pilis integre seruatis vt ois corporis species dormientis more: itegra perduret plures ęgyptii ꝑ genitorũ corpibus domi magno sumptu cõditis reſpicientes suorũ imagines viuentiũ magnitudine & habitu a longa progenie ductas: tãq; viuentiũ aſpectu animo oblectantur. Anteq; sepeliat corpus ꝑdicitur a cognatis tũ iudicibus tum defuncti amici: sepulturę dies. Asserunt vero illum nomine mortuum appellantes paludem transituruꝫ. Astantibus iudicibus amplius quadraginta numero sedẽtibusq; in ꝑparato vltra stagnũ hemicyclo. Trahitur nauis ad id composita ab his: quibus ea cura iniuncta est: regente magistro: quem sua lingua ęgyptii Cyronem vocant. Vnde & orpheum: qua de re paulopost dicetur. Asserunt cum hunc morem apud ęgyptios cõſpexisset: finxisse post modum inferos partim quę viderat imitatum: partim quę ipse commentus esset Perducta in stagnum naui anteq; condatur in archam cadauer: permittitur lege volenti mortuuꝫ accusare. Si quis comprobatur male vixisse iudices sententiam ferũt: qua censent corpus eius sepulchro priuandum. Qui deprehenditur iniuste crimen obiecisse magna mulctatur pœna. Cuꝫ deest accusator: aut per calumniã accusatũ constat: cognati finito luctu ad laudes mortui veniunt nil de genere eius: sicut gręci consueuerunt narrantes. Existimãt enim omnes ęgyptii pariter nobiles esse: sed ordiẽtes a pueritia in qua vitę institutionem eruditionemq; recensent: ad viti

cadauerũ cura.

Cyron.

Inferorũ figmenta

ętatem deſcendunt. Eius erga deos religionem iuſtitiam conti-
mortuo nentiam virtuteſq; ceteras commemorantes. Inuocatis vero infe
tũ laus. ris dis pręcãtur: vt eã inter pios locent. Ad quę verba omnis mul
titudo correſpondet: gloriam mortui extollens tanquam apud i
feros cũ beatis ſemper futuri. Sepeliunt poſtea quiq; ſuos hi in p
priis ſepulchris. hi quibus ea deſunt: domi apud firmiorẽ parietẽ
archa corporis erecta. Qui vero aut crimine aliquot aut fœnore
ſepultura prohibentur domi abſq; archa ponuntur. Quos poſte-
riditiores facti ac debita crimina ſoluentes: honorifice ſepeliunt
pignora Gloriãtur enim ęgyptii ſuos parẽtes maiore ſue magnifice eſſe
parẽtuz ſepultos. Mos eſt apud eos defunctorũ parentum corpora darei
pignus creditori. Summa illos qui non redimunt ſequitur infa-
mia: & ſepultura carent. Mirabitur quis merito eos qui hęc inſti
tuerunt: non ſolum quę ad viuentium mores ſpectarent proſecu
tos: ſed etiam quę ad mortuorum ſepulchra cultumq; pertineret.
Adeo hoc pacto ad bonos mores quantuz fieri poſſet componi
vitam hominum extimabant. Greci ſane qui fictis fabulis ac poe
tarum dictis fidem excedentibus de priorum meritis malorumq;
pœna tradiderunt: nequaq; potuerunt ſuis ſcriptis traducere ho
mines ad virtutẽ. Quin econtra potius deriſi contẽptiq; ſunt ab
improbis. Apud ęgyptios vero non fabulis: ſed viſu impiis pœ-
na: iuſtis laus impartita. Singulis diebus vtroſq; eorum quę vi-
tę vtilia exiſtant admonet cũ videant cuiq; pro his quę ęgit debi
Leges ti pmii memoriã ipẽdi. Qua ex cauſa ad meliorẽ ſinguli vertun
optime. tur viuẽdi normã. Eas eñ optias eſſe leges putãdũ ẽ: qbus nõ di
uites: ſed honeſti prudẽteſq; hoies fiãt. Igit de ęgyptiis legũlato
ribus q eas tã admirabiles exqſita ſq; tradidere dicendũ videtur.

Oſt antiquã ęgyptiorũ vitã quã deũ heroũq; tpe fuiſſe
fabulant tradunt p ſua ſiſſe primũ multitudini ſcriptis
vti legibus. Minoẽ magni ai virũ vitęq; inter oẽs pba
tę. Finxiſſe autem eas mercurii datas pcepto tanq; ma
Minos gnorum bonorum cauſam futuras. Quemadmodum apud grę-
Legiſla cos aiunt in creta quidẽ Minoẽ: apud lacedemonios ligurgũ fe
tor. ciſſe: quorũ alter iouẽ: alter Apollinẽ ſuarum legum auctorẽ ex-
ligurgi titiſſe dixit. Plures quoq; nationes eo mõ traduntur leges ſuſce-
leges. piſſe: quę obtemperantibus multorum bonoruz cauſa fuere. Aria
Moyſi neis namq; ſcribunt zatraſtem ſimulato numine dediſſe leges.
leges. Getis eodẽ mõ zamolxis veſtez pferens leges tulit apud iudeos
Moyſes abiao quem deum vocant accœptas leges date: per ſe

ferebat: siue putantes rem mirandã ac diuinã maximeq; mortalibus vtilem leges esse: siue vt citius populi ob rei excellentiam deum timore legibus obtẽperarent. Secundus apud ęgyptios legumlator dicitur vir prudentia excellens Sasochis Hũc & ad deum religionem cultumq; multa prioribus legibus addidisse perhibent: geometrięq; fuisse inuentorẽ: ac incolis astrorũ cursus ostendisse. Tertium Sooſim regẽ tradunt: qui ad rẽ militarẽ & belli munia plurima cõtulit istitutis suis. Quartus scribitur rex buchoris tulisse leges: dederit & commertia hominum iudiciaq; cõstituerit: cuius mẽoria i multis ob ingenii acumẽ vsq; ad hoc ips manet. Eũ dicũt ifirmo extitisse corpe pecuniarũ prę cęteris cupidũ. Post hũc legibus multa addidit Amasus rex: quẽ tradũt & de his q̃ ad monarchas ptinent: deq; oi ęgyptiorũ iconomia ꝑcepisse. Hũc admodũ pspicacẽ scribũt: iusti ęquiq; amatorẽ: q̃ ex re ab ęgyptiis est rex constitutus: cũ regio gñe ortus nõ eẽt. Cũ elienses circa olympiacũ certamẽ occupati legatis ad eũ missis q̃ sisset quo maxie mõ id certamẽ iuste fieret: si nullus eliẽsis certaret iñdit. Policratũ Samiorũ principẽ: q̃ secum societatem coierat cum & ciues & externos eo nauigantes violẽtius tractaret: ꝑ legatos ad modestiam hortatus est quo sua cõcilia aspernãte ꝑ epistolaz societatem diremit: scribens cũ sciret illum breui impię tyrannidis pœnas daturũ nolle ex amici casu dolere. Admirati sunt grę ci plurimũ viri prudentiã: cum policrati breui quod prędictũ fuerat eueniſſet. Sextum ferunt Darium Xerxis patrem legibus ęgyptiorum addidisse. Cui cum displiceret cambysis: qui antea regnauerat: erga deos ęgyptios iniquitas: humaniter pieq; vixit. Itaq; sacerdotes eorum haud aspernatus theologia ab illis gestisq; quę libris sacris continebantur pręcęptis: priscoruz regum magnificentiam & i subditos humanitatem historiam complexus ẽ Certe virtutem illorum imitatus ab ęgyptiis solus viuens deus appellatus est. Mortuus vero eos honores assecutus: qui regibus antiqua lege tribuebantur. Has cõmunes leges priores illi magna gloria tradidere. plura postmodum quę antea comprobata erant macedonum tempore sunt commutata. Nunc qui gręci sapientia & doctrina prędiți in ęgyptuz prisćis temporibus transierint: vt leges & doctrinam illorum perciperent: recensebimus.

Sasochis Geometria. Astrorũ cursus Sooſis rex. Buccho ris. Amasus rex. Policratus. Darii leges. cãbyses.

Scribunt eorum sacerdotes in sacris contineri libris transisse primum ad ęgyptios Orpheum: Museum: Melampodem. Dędalum: homerum poetam: & spartanum ligurgum. Deinceps Solo

Gręci in ęgyptũ.

nem athenienſem Platonem philoſophum Ac Samium pythago
ram: Eudoxum quoq; mathematicum: ac Democritum abderitē
& inopidem chium. Omnium vero monſtrantur veſtigia: quo=
rundam imagines: nonnullorum loca: tum ab eis: tum ab do=
vide q̄d ctrina: quam ſecuti ſunt denominata. In ęgypto certe percœpe=
priſci de runt omnia: quę illos apud gręcos admirabiles fecere. Nam or=
diis pheum hymnos deorum plurimos: orgia & iferorum fictionem
ſenſerūt attuliſſe tradunt. Oſiridis ſane cerimonias & dionyſii eaſdeȝ eē
ſimileſq; eſſe iſidis cereriſq; nominibus tantum differre. Impio=
rum vero pœnas & campos eliſios & ſtatuarum vſum ab ęgy=
ptiorum ſepulchris ſumpta introduxit. Mercurium quoq; ſecun=
dum antiquos deſtinantem finxit mortuorū animas. Erat mos
ęgyptiis Apis corpus reducentem aliquid prope aſtanti cerbero
abſciſſum porrigere. His ab orpheo ad gręcos traductis home=
rus orpheum imitatus idem in ſuo poemate ſcribens ait mercu=
rium cyllenium animas heroum euocare habentem virgam in
manibus. Rurſuſq; erant prope oceani fluxum & leucades petrā
ſoliſq; portas & ſomnia populorum. Sequebatur virens paratum
vbi iuniorum erant anime ſimulachra mortuorum. Oceanum
igitur nilum vocant: quoniam ab ęgyptiis proprio nomine ni=
lus oceanus appellatur. Solis portas heliopoli dicit: pratum ve
ro habitationem conficiam putat eorum qui trans paludem de=
lati ſunt quę acheruſia nominatur. Ea prope Memphim: circū
q; prata amœna: paludeſq; calamis plenę. Proſequitur deinceps
mortuos hęc incolere loca quoniam ęgyptiorum ſepulchra ma=
iori ſane ex parte in eis locis poſita. Corpora vero per fluuium
& acheruſiam paludem ad ſepulchrum delata: ibiq; condita a=
liaq; plura quæ nunc etiam ſeruant ęgyptii: dant fabulis quę
gręci de inferis finxerunt locum. Nam nauis quę vectat corpora
varis appellatur. Hęc apud gręcos epinathra. Obolum aiunt
dari portitori cui nomen inditum eſt ab incolis Charon: Aſſe=
Charon runt circa hęc loca hecates vmbroſę templum. Cocyti portas at=
q; obliuionis ęreis vectibus diſtinctas. Eſſe & alias portas verita
tis: quas prope ſtatua ſit iuſticię abſq; capite. Multa quoq; alia
fabuloſa de ęgyptiis ferunt: quę adhuc nomine & operę perſe=
uerant. Nā in vrbe Achanta trans nilum lybiam verſus procul a
mēphi ſtadiis centum quinquaginta vas eſt pforatū: ad qđ ſin
gulis diebus ſacerdotes. ccclx. aquam ex nilo deferunt. Aſini
etiam ficti fabula monſtratur in quadam celebritate. Nodos

enim quos vnus in principio longiores funis cõplicat. Alii post equẽtes dissoluunt. Melampodẽ in super ferunt dionysii sacra ab ęgyptiis ad grẹcos transtulisse: quę de saturno feruntur: deq; titanum pugna historiam postremo omnem deorum pas- sionem docuisse. Dędalum quoq; aiunt imitatũ esse laberinthi errores: qui ad hoc vsq; tempus manet. Hunc aliqui ędificasse dicunt Mendetum: alii naronem regem multo anteq; saturnus regnaret. Numerus priscarum apud ęgyptios statuarum idem est: qui est a dędalo grẹcis factus Templi vulcani vestibuli quod pulcherrimum in mempbi situm est. Dędalum architectum fu- isse constat obq; eam rem a populo statua lignea in templo quę ab ipso fabricata sit donatum. Huic propter artis prẹstantiam multaq; ab eo inuenta magna gloria adepta deorum honores ac colę impenderant In vna enim mẽmphis insularum templuz nunc quoq; est dędalo dicatum. Homerum in ęgypto fuisse: tũ alio multa iudicia feruntur, tum maxime portio ab helena in pte ritorum obliuionem Telamacho data. Nã potionem ad abolen- dum luctũ: quam poete helenã cõposuisse scribit: in thebis ęgy- ptis apollinia thomii vxore factã constat. Vbi nunc quoq; mu- lieres hoc medicamine vtuntur. Apud solos vero heliopolitas Eędem enim heliopolis & thebe sunt: priscis etiã temporibus in uẽta esse tradũt & irę & doloris medicamenta. Venerẽ incolę ex antiquo hoie aureã appellãt: agrũq; esse cõstat aureę veneris p pe mẽphim. Quę de Iouis Iunoniscq; cõnubio traduntur: deq; in ęthiopiã peregrinatione exinde videtur traductũ: quo annis singulis ęgyptiis iouis templũ traiecto flumine in lybiã ferẽ: Et constitutis diebus iterũ ad priorẽ locum reducunt: tanq; ioue ex ęthiopia redeunte. Quinetiam ligurgus plato solon multas ab ęgyptiis sumptas leges ad suas res p. detulerunt. Pythagoras insuper multa ex sacris libris geometriã quoq; & arithmeticam prẹcipit: ac animarũ in alia corpora trasmutationem. Existimãt autem & democritum quicq; annis quibus in ęgypto fuit pluri- ma in astrologia didicisse. Similiter & Inopidem cum sacerdoti bus astronomiisq; diutinus versatum: & solis circulum: & aliorũ cursus assrorũ: zodiacunq; ac multa alia ab eis percepta ad grẹ cos digna laude attulisse. Sculptores antiqui maxie in honore ferunt Teledeus ac Theodorus chici filii: a quibus sami pithii apollinis simulacrum inest sculptũ Huius statuę medietas fertur Teledei opus fuisse; reliqua pars theodoro in epheso perfecta

Melam pus.
Dędal⁹.
Mẽdes vrbs
Vulcani tẽplum.
Dędali templũ.
homer⁹.
Potio ab hele na inuẽ ta.
Venus aurea.
Iupiter.
Pytha- goras.
Demo- critus.
Telede⁹
Theo dorus

His ſimul poſitis ita cõueniebat totum corpus: vt ab vno artifice ſeulptũ videretꝫ. Genꝰ artis grecis ignotũ: ſed apud egyptios erat vſu cognitũ. Nã ſoli egyptii nõ oculis totius ſtatuę cõpoſitionẽ metiebantꝫ: ſed dimẽſione vt ex variis multiſqꝫ lapidibus in vnũ corpꝰ ad certã mẽſurã redactis ſtatua pficeretꝫ. Rex pfecto miranda diuerſos artifices variis in locis ita in vnã mẽſurã cõuenire: vt quãdoqꝫ ex viginti quãdoqꝫ ex quadraginta partibus vnica ſtatua cõponeretꝫ Quod in ſamo ſignuꝫ ſimile operi egyptio a capite vſqꝫ ad pudenda ita pari forma diuiſũ conſtat vt vnius opus appareat. Et hec in modũ ſtatuę egyptię fertur ptenſis manibus cruribus i ãbulantis modũ. Et de egyptiis hactenus: nunc ad aſſyrios tranſeamus. Finis

EXPLICIT LIBER SECVNDVS

Incipit tertius: in quo hec continentur. Primum.

De nino qui primus in aſia imperauit: deqꝫ eius geſtis.
De ſemyramidis genere: eiuſqꝫ incremento.
Quomodo ninus dixit vxorẽ Semyramidẽ ꝓpter eius virtutes
Quomodo Semyramis poſt mortem Nini ſuſcepto imperio multa egregia fecit.
Aedificatio babylonię.
De Semyramidis in ægyptum ethiopiam atqꝫ indiam expeditione.
De ſucceſſoribus ſuis regnum babylonię deliciis: & ocio.
Quomodo ſardanapalus vltimus aſſyriorum rex propter voluptates regno ab Arbacto medio priuatus eſt.
De regibus mediis: & quando de eis diſſentiunt ſcriptores.
De caldeis: & de obſeruatione aſtrorum.
Deſcriptio indię: & de his quę in ea fiunt: deqꝫ indorum moribus & inſtitutis.
De ſcythis: amazonibus: & hyperboreis.
De arabia: deqꝫ his quę in ea ſita eſſe fabulantur.
De inſulis verſus meridiem in oceano inuentis.

Ninus.

SVperiore libro: iis quę ad egyptiorũ deos nili naturã reges priſcos: leges: mores: ſacra cęteraqꝫ memoratu digna ptinebãt deſcriptis: ꝑſẽs ãtiquas aſię res cõtinet iitio ab ipcio aſſyriorũ ſõpto. In aſia priſcis tẽporibꝰ regnauere indigetes: quorũ geſta nomẽqꝫ

vestutas aboleuit. Primus rex assyriorū scriptores nactus est nin⁹ q eius gesta litteris traderēt. Is natura bellicosus & virtutis appe tens: cū primū robustissimos iuuentū plurimo tēpore armorum vsu ad oēm laborū patientiā & belli pericula exercuisset coacto exercitu societatē iniit cū arieo arabū rege: quorū opesea tēpesta te: vt res erant: plurimū vi atq; armis p̄stabāt. Hęc gēs libertatē seruās nullū aduenā apud se regnare passa est. Ita neq; persarum neq; macedonuz reges q̄uis potentes armis eorum imperio po- titi sunt. Est. n inexpugnabilis ab externo milite: propter loca p tim deserta: partim arida aquisq; deficientia. Sunt tamen fōtes plurimi: sed absconditi ac solis incolis noti. Ninus igitur arabū rege assumpto exercitum induxit aduersus babylonios arabię conterminos. Nondum enim condita erat babylonia: sed alię circa vrbes nobiles incolebantur: quibus propter armorum de suetudinem facile superatis tributoq; impositō regem eoruz cū filiis captum interemit. Deinde quibusdam armœnię vrbibus in potestatē redactis barzanes rex nino viribus impar cum mul tis donis occurens & se & regnum eius potestati permisit. Huic ninus magno vsus animo armœnię regnū restituit commeatu & militibus impetratis. In mediam deinde auctis viribus trans- gressus: cum ei Farnus rex cum exercitu occurrisset: prelio victū cumq; vxore & septem filiis captum cruci affixit: prospera fortu na elatum ninum cupiditas: cœpit totius asię: quę inter tanaim nilumq; iacet potiundi. Secūdę etem̄ res vt plurimum maioruz ingerūt cupiditates. Itaq; p̄side ex amicis quodam medię im- posito ipse ad reliquā subiiciendā asiā profect⁹ oēm annis decē & septē p̄ter indos ac bactrianos i potestatē redegit. Pugnas sin gulas aut deuictorū numerū nullus scriptor tradidit. Nos q̄ ex cellētiora ferūtur ethesiā gnidū secuti paucis narrabimus. Subie ciţ oēs maritimas ac ꝓpinquas gentes. Egyptios: phœnices & interiorē syriā: ciciliā: pāphiliā: liciā: cariā: phrygiā: misiā: lidiā troada: & phrygiam quę est supra hellespontuz: propontida eti am ac bythiniam & cappadociam. & gentes iuxta pontū barba- ras vsq; ad tanaim flumen sue ditionis fecit. Adiecit imperio ca dusios: tapiros: hyrcanos: drancas: deruicos: carmanios: corū neos: thombos: vorcanios: parthos: persas. pręterea ac susianos capiosq; ad quos angust⁹ est aditus: vnde & portę caspię appel- lantur. pluresq; alias quas recensere instituto opere ꝓlixi⁹ esset ignobiles nationes. Initio cum bactrianis bello cum & locorum

Ninigetista.

Barzanes.

Farnus.

Caspię portę.

difficultate & hominũ numero se tutarentur: retrocedens in tem
pus aliud id certamẽ distulit. Deducto in syriã exercitu: vrbi con
dendę locũ elegit. Verũ cũ superiores ois gloria & rebus gestis
supasset: & vrbẽ quoq; ingẽtẽ cõdere statuit: cui par magnitudi
ne neq; fuisse antea: neq; esset futura. Arabũ regẽ donis spoliis
q; cumulatũ magnifice cũ exercitu domũ remisit. Ipse coactis
vndiq; viribus: & his q̃ ad tãtũ opus spectarent paratis supra eu
phratẽ vrbẽ cõdidit nõ ęqua laterũ dimẽsione: nã duę muri par
tes lõgiores erãt reliquis. Horũ latus quodlibet lõgitudine ẽsta
diorũ centum quinquaginta. breuiores vero stadiis nonaginta
Qua muri dimensione ambitus stadia complectitur quadrin
genta octogita. Et sane spe sua nequaq̃ frustratus est. Nulla em̃
postmodum vrbs tanto ambitu tantaue mœnium magnificen
tia constructa est. Altitudo murorum pedum & centum: latitu
do qua tres currus simul perambularent. Turres mille & quin
gente quarũ altitudo pedũ est ducẽtorũ. Habitare eã coegit ma
iori ex parte assyrios: & q̃dẽ potẽtiores. Ex reliquis nationibus
voluntarios assumpsit. a nomine suo vrbem ninam appellans
Agros ꝓpinquos habitatoribus diuisit. Condita vrbe arma in
bactrianos vertens ibi Semiramidem vxorem cæpit quę cum
clarissima omniũ mulierum feratur: quomodo ex humili fortu
na ad tantã gloriam peruenerit. haud ab re erit referre Est syrie
ciuitas Ascalõ haud procul hac stagnum est piscibus plenũ iux
taq; templum insigne deę quã appellant Dercetam facie homi
nis reliqua parte corporis piscem. Huius causę fabulam ferunt
Venerẽ aliquando obuiã ei deę factã amorẽ cuiusdam specios
adolescentis sacrificanti sibi iniecisse: exq; eorũ esse coitu filiam
natam deam sui erroris pudore ductam amouisse adolescentem
Filiam vero in loca quędã deserta ac saxosa in quibus aueserãt
plurimę exposuisse ibiq; quasi diuino nutu ab auibus infantem
nutritam. Se vero pudore doloreq; cõpulsam in lacum abiecisse
atq; ibi in piscem conuersam. Vnde & syrii vsq; ad hęc tempora
his piscibus abstinentes eos pro diis colunt. Tradunt rem miran
dam aues infantem aliis confouentes nutrisse coagulato lacte
ex proximis pastorũ mappalibus capto. Acto anno cuꝫ firmiori
cibo egeret aues caseum eodẽ ex loco raptum ori infãtis admo
uisse. Qua re a pastoribus ex corrosione casei animaduersa in
fantem speciosam forma cõpertam ferunt. nutritãq; apud se do
no postea datam p̃sidi pastorũ regio nomine Simma. Hic libe-

Vrbis ni
ne a ni-
uo con-
structę
magni-
tudo.

De Semy-
ramidis
ortu.
Fabula.
Ascalon
Derceta
in piscẽ

ris carẽs vt filiã magna cura nutritã: Semiramidem ab auibus: eo enim nomine lingua ſyra vocantur: appellauit. Quas poſtmodum ſyri omnes vt deas honorant. Hęc de Semiramidis ortu fabulę tradunt. Quę cum iam nubilis eſſet: ac pulchritudine cęteras excederet virgines miſſus a rege ad recenſendos greges prę fectus ſyrię Menones: cũ apud Simmã diuertiſſet cõſpectę virgi mẽones nis amore captus vxorẽ illã ſumens duxit in ninã. Exqꝫ ea duos Iaparem atqꝫ Idaſpẽ liberos genuit. Cum plures virtutes ſemiramidis formam exornarẽt vir mulieri deditus nil abſqꝫ eius agebat conſilio. Ninus ciuitate a ſe cõdita adiecit animũ ad bactria nos prĩam mõtuoſam: acceſſuqꝫ difficilẽ & hominũ numero ac viribus validã. Cũ aũt priori expeditiõe nil ꝓfeciſſet: maioribus opus eẽt ratꝰ copiis coacto ex ſingulis gẽtibus electo igẽti exer- ĩbactria citu aduerſus eos ꝓfectus eſt. Tradit etheſias ſcriptor pedites ad nos exdecies ſepties centena milia fuiſſe: equitũ milia ducẽta. Currus petio. vero falcatos paulominus decem milibus & ſexcentis: qui militum numerus icredibilis nunc forſan ſit audientibus: ſed haud quaq̃ ipoſſibile videbitur aſię magnitudinẽ multitudinemqꝫ in ea nationũ animo aduertenti. Nam ſi quis Darii aduerſus Satas expeditionẽ cum octingentis militum milibus. Si quis item xerſis in greciã trãſitũ cum infinita pene hominũ multitudine: ſiqꝫ i europa paulo ante res geſtas cõſideret: minime dictis noſtris abrogabit fidem. Nam ex vnica ſicilię ciuitatum ſyracuſſis. Dioniſius exercitum peditum centum viginti: equitum duodecim milium confecit. Naues magnas partim tiremes partim qui ſiracuſę queremes ad quadringentas ex vno eduxit portu. Romani pauloante Hãnibalis tempora futuri belli ꝑuidentes magnitudinẽ censu in italia tum ciuiũ: tum ſociorũ qui bello apti eſſent habito decies centena ferme milia hominũ deſcripſere. Atea ne vniquidem aſſę prouincię hominũ numero comparanda eſt: quę ideo recenſuimus ne quis ex hac: quę nunc eſt vrbium ſolitudine priſcam illarum gentium expendat copiam. Hunc tantũ numerũ gentium. Ninus cõtra bactrianos patriã aſperã atqꝫ anguſtam ducens exercitum in plures partes diuiſit. Sunt in bactria plures inſignes vrbes quarũ vna ea regia eſt Bactra nomine prę Bactra ſtantior cęteris habetur: tũ magnitudine: tũ arce admodum munita. Bactrianorũ rex erat zoroaſtes: qui comparato hominum zoroaquadringentorũ miliũ valido exercitu nino in finibus occurrit. ſtes. Permiſſaqꝫ de induſtria parte hoſtiũ prouinciam ingredi pugna

fnita hoſtes in fugam verſos ſuperat: perſequitur cędēdo vſq; ad montes ꝓximos ad centum milibus hoſtium cęſis: deinde auxilium ferente ſuis nino ſuperati ꝙa multitudine aſſiriorum Bactriani diſperſi ſuę quiſq; vrbi ſubſidio abiit. Ninus bactriam ingreſſus cęteris vrbibus captis bactriam & natura loci & rebus cęteris quę ad defenſionē ſpectant munitā: cum expugnare non poſſet obſedit ꝓtracta lōgius obſidione vir ſemiramidis is nino aderat amoris ipatiens vxorē accerſit: quę perſpicax magniq; vltra muliebrem ſexum animi tēpus nacta quo virtutem oſtenderet: viā multorū dierū ingreditur. Induta eiuſmodi formę ſtola vtvir mulierue eſſet neqret ꝓſpici. Tuebatur ea ab itineris ęſtu corpis colorem agilis ad omne opus. Cuius. tanta erat commoditas vt poſtmodum medi cum aſſe imperarent perſeq; ſtola Semiramidis vterētur. Cū veniſſet in bactriā ꝓſpecta obſidione. tum locis vrbiſq; ſitu: quaq; adiri poſſet aiaduerſis: arcem quia loco natura munito difficiliq; erat: & quā nullus antea tētarat acceſſu cuſtodis vacuam conſpexit. intentis omnibus veluti arce ab hoſte tuta: vt inferiori parti cāpeſtri ſubſidium ferrent. Sumptis igitur qui ꝓ loca petroſa abruptaq; aſcendere ſoliti erant ꝓ aditū vallis pręcipitem ſuperata loci aſperitate partem arcis cępit: magnoq; ad terrorē excitato tumultu ſignū captę arcis obſidentibus dedit. Qui infra vrbē erant arce amiſſa obſtupefacti derelictis mœnibus fuga ſaluti conſuluerunt. Capta ciuitate admiratus Semiramidis virtutē Ninus imprimis eaꝫ multis donis cumulauit. deiñ pulchritudine eius allectus perſuadere viro conatus eſt: vt illam ſponte ſibi vxorem condonaret: pollicitus filiam ſe matrimonio in eam gratiam daturum nomine Soſanē. Renuenti cōminatus eſt ei ſe oculos ni pareret erueturū. Hoc ꝓculſus timore ſimul & amore incenſus Menones cum laqueo vitam finiſſet. Semiramidem ninus vxorē cœpit. Theſauri omnes bactrianorū magnum auri atq; argenti pondus ad ninū peruenit. qui conſtitutis bactrianorū rebus exercitum dimiſit Genitoq; ex Semiramide filio cui nomen nini indidit: exceſſit e vita imperio vxori relicto. Sepultus eſt in regia ſepulchro ingentis molis altitudine nouēſtadiorū latitudine (vt ait etheſias) decem ei conſtructo. Cum ciuitas iuxta euphratem ſit: in plano condita conſpicitur velut arx q̄dam ea moles. Licet multis ſtadiis diſtans: quam nunc etiam ſtare dicunt. Poſt ninam a medis dirutam quo tpe aſſiriorum iperio potiti ſunt. Semiramis magni mulier animi cupiēs virum rerum

Mira ſemiramidis & ſubtilitas & audacia.

Soſanes nili filia.

Mors menonēs.

Nini buſtum.

gloria excellere vrbem in babylonia condidit: accersitis vndiq; opificibus atq; architectis cęteriſq; q̃ ad tantã rẽ pertinebant paratis. Addidit ad id opus perficiũdum ex omni regno hominuꝫ milia terdecies cẽtena. Vrbs ab vtroq; latere euphratis: vt medi⁹ interfluat ędificata: cuius mœnia ambitu ſtadia trecenta & ſexaginta complectebantur frequẽtibus turribus ac magnis. Erat tã ta operũ magnificentia vt in muri latitudine ſex equorũ currus vna prodire poſſent. Altitudo incredibilis audientibus: vt etheſi as gnidius ait. Vt aũt clitarcus & qui cũ Alexandro in aſiã ꝓfecti ſunt ſcripſere: pedũ trecentorũ ſexaginta quinq; Addiderunt etiam qđlibet anni die ſtadiũ muri abſoluẽdũ: vt tot ſit ſtadiorum circuitus: quot dies annũ cõficiũt Męnia ex lateribus & aſphalto facta: quorũ altitudo (vt etheſias tradit) eſt paſſuum quinquaginta. Vt quidã poſteriores ſcribũt: cubitorũ quinquaginta latitudo amplior quã qua duo currus vehérentur. turres ducẽtę quinquaginta numero: quarũ altitudo latitudoq; magnificentiam ęquat murorũ Non eſt aũt mirandũ in tanto męniũ ambitu pauca turres ędificatas. Nam cũ plurimę paludes vrbem circũſtent: non fuit conſiliũ ea parte turres conſtruere: quę loci natura eſſet admodum munita. Inter murum atq; ędificia pomerium duo iugera conficiunt. Vt celerius opus conſumeretur: cuilibet ex amicis ſtadium perficiundum tradita ad impenſa aſſignauit. His mœnibus ſumma cura vnico anno abſolutis. pontem qua parte fluuius anguſtior fluebat conſtruxit ſtadiorũ quinq; longitudinis columnis in profundo ſumma arte inuicẽ pedes duodecim diſtantes: iactis lapides ędificii trũcis ferreis immixto iuncturis liquefacto plũbo cõiunxit. Ante colũnas ad impetum aquę ſcindendũ curſumq; fluuii reprimendũ firmos cõpoſuit angulos quo ad oĩa q̃ vndiq; circũfluentis vi tutę eſſent pontẽ. Is triginta pedum latitudine erat: ex cedrinis cypariſſiq; ac palmarum trabibus ſpectatę magnitudinis coniunxit Opus nulli arte poſterius eorũ quę a Semiramide facta ſunt. Ab vtroq; fluminis latere murum duxit ſtadiis trecentis ſexaginta pari mœniũ vrbis latitudine. Regias iuxta flumen ex vtroq; pontis latere duas ędificauit: q̃ & aſpectum latę vrbis ꝓberent. & eſſent tanq̃ ciuitatis propugnacula: euphrate p mediam vrbem meridiem verſus fluente. Altera regia ad orientem: ad occidentem altera ſpectat: vtraq; ingenti opere cõſtructa. Nam quę ad occidentem vergit: primum habet ambitum ſtadiorum ſexaginta altis & ſumptuoſis mœ-

Babylõ.

Duę babylonis regię

nibus excocto latere constructũ. Alter deinde interior est circuitus: cuius in crudis adhuc lateribus varia animantia: quęcp suo colore ad naturę ſimilitudinẽ expſſa fuere. Huius longitudo ſtadiorũ est quadraginta: latitudo laterum trecentorum. Altitudo (vt etheſias ſcribit) paſſuũ quinquaginta. Turriũ altitudo ad paſſus ſeptuaginta eleuatur. Est & tertius intimus circuitus: qui arcẽ continet triginta ſtadiorum ambitu. Huius ędificii altitudo latitudocp ſuperat ſecundi muri opus. Inerant diuerſorum animaliũ figurę in turribus ac muris: colore quocp ac forma naturali. Erat inſuper omnis generis animantium venatio. Quorum magnitudo quattuor cubitus excedebat. In his ſemiramis conſpiciebatur ex ęquo pardalum iaculata: iuſtacp eam vir ninus iaculo leonez feriẽs. Erexerat & portas tres: ſupercp eas varias ex ęre poſita ornamenta. Hęc regia excellentior ea: quę ex altera ſita erat fluuii parte fuit tum magnitudine: tum ornatu. Illius enim muri ambitus triginta ſtadia ex octo latere complectebatur. loco animaliuz ęneeę ſtatuę inerant. Nini ac ſemiramidis prędectorumcp: & Iouis inſup quem bellum babyloni vocant. Inerant & acies ſtructe varięcp venationis ad aſpicientiũ voluptatez. In loco babylonię humiliori lacũ quadratũ effodit: cuius ſingula latera ex latere cocto aſphaltocp ędificauit: ſtadia erant ducẽta: ꝓfundita pedũ triginta quincp: ad quã flumine ſup ĩducto ab regia foſſa vtrincp addituũ fecit. Ex vtracp vero parte ex cocto latere fornicibus cõſtructis aſphaltum ſupinduxit ad quattuor cubitorũ ſpiſſitudinem. Erant autem muri foſſę latitudine laterũ viginti. Altitudine ſupra fornices pedum duodecim. Septez diebus opere perfecto flumen priorem curſum reſtituit. Statuit autem ab vtracp foſſę parte portas ęneas: quę vſcp ad perſarum regnũ ſtetere. In vrbis medio templum ioui bello erexit: cuius amplitudinem necp ſcripto res propter vetuſtam: necp vlla memoria ſingulatim tradunt. Conſtat tamen ob illius mirandam altitudinem a chaldeis: tum orientem: tum occidentem verſus aſtrorum in eo obſeruatione factas. Id ex latere atcp aſphalto ſumma arte magnarum impenſa eſt conſtructum. In ſummo templis tres ingentes aureas ſtatuas Iouis Iunonis opiſcp erexit: quarum Iouis adhuc extat longitudine pedum quadraginta mille babyloniorum talentorum ponderis Opis ſimili pondere in ſella aurea reſidet: ad cuius genuat duo aſtant leones iuxtacp ſerpentes argentei ingentis magnitudinis põderis quilibet eſt talentorũ triginta. Iunonis ſtans

Iouis Iunonis & opis ſtatuę

signũ põderis est talentorũ octingentorũ. Huius dextera caput serpentis tenet. Sceptrũ lapideũ siniſtra His oibus cõmunis erat mẽſa aurea manufacta lõgitudinis pedũ quadragita: duodecim latitudinis põderis talẽtorũ qnquagita. Duo ꝑterita charcheſia talentorũ triginta erãt: totidẽ vaſa vaporibus aptavtrãq; talento tũ triginta Crateres ex auro tres: quorũ Ioui dicatus talẽta mille & ducẽta babylonia pẽdebat. Alĩorũ glibet ſexcẽta: q̃ oia poſt modũ ꝓſonatũ reges ſurripuere Regię & reliqua ornamẽta tum tẽpore cõſũpta ſũt: tũ ab hoinib⁹ deleta. Ipſius quoq; babylonię parua q̃dã portio ſupſtat maxia ꝓte intra mœnia cultui agrorũ expoſita. Erat & hortus penſilis iuxta arcẽ nõ a ſemiramide: ſz a qũodã ſyro rege poſtmodũ in gratiã pellicis factus. Quę cum perſa eſſet genere cupiens in montibus. videre iuxta morẽ perſarũ prata viro perſuaſit: vt artificio excitaret hortum: qui arboribus paratiſq; patriã repręſentaret. Huius horti ſingula latera iugeribus quattuor extenduntur. Aditus velut in monte erat ædificiis altero ſuper alterũ conſtructus: vt ex eo conſpectus longe lateq; pareret. Teſtudines in ſolo poſite erant: quę totius horti pondus ſuſtinerent. Inde alię ſupra alias excreſcente ſemper magnitudine ędificate. Nam ſuperiores: in quibus horti murorum ſuperficies continebatur: altitudine quinquagita cubito rum eminebant. Earũ latitudo pedes erant duodecim muri magna impenſa conſtructi ſpiſſitudine erant pedũ viginti duorum Solum hoc modo conſtabat. Erant poſite lapideę trabes longitudine pedũ ſedecim: ſex latitudine. Supra has ꝓ pauimẽto ſtratę arundines aſphalto compactę. Deſuper cocti lateres duplici ordine gypto ſtructi. tertio tegulę plumbeę: ne qua humiditas ad teſtitudines manares. Aquarum in ſuper receptacula: quibus humor efflueret. in hoc pauimento congeſta humus profunda vt magnarũ arborum radicibus ſatis eſſet hortum efficiebat: in eo procerę omnis generis arbores aſpectum iucundũ reddebãt. Lumẽ quoq; adeo teſtudines inuicẽ ꝑbebãt: vt in eis regia diuerſoria haberentur. Pręterea aquę ductus occulte fabricatus rigabat hortum. Et hęc horti moles poſt modum facta eſt. Semiramis & alia vrbes ſupra euphratem tigriq; fluuios ędificauit: in quis emporia conſtituit eorum quę ex media ac paretanis omniq; propinqua regione ferrentur. Poſt nilum enim & gangẽ flumina totius Aſię nobiliora euphrates ac tigris ex atmœnię montibus fontes habent. Diſtant autẽ ab inuicem ſta

Hortus penſilis

Vrbium ẽporia.

Mesopotamia.

diis mille & quingentis delaticq; per mediam & paretanos descē dūt in Mesopotamiā: quā vndicq; circūdātes regioni nomē indi derūt. Deinde p babyloniā fluentes in mare rubrum deferuntur: Flumina ingētia alueo cōpsso magna emporia frequētātib⁹ exi stunt cōmoditati. Vnde & locorū q̄ iuxta aquas sūt mercatores cōtingit ditissimos eē Semiramis ex armœniorū montibus lapi dē excidi fecit lōgitudine pedū cētum quinquaginta latitudine vero spissitudinecq; quattuor & viginti. Hūc magna currū multi tudine ad flumē delatū nauicq; impositū babyloniā detulit: in q̄ via insigniori erexit Res mirabilis aspiciētib⁹: quā a forma obe liscum dicunt inter septem miranda opera annumeratum Cum

Obeliscus.

multa sint babylonię aspicientibus admiratione digna non mi

Asphaltus.

nus mirabitur quis magnam vim qui in ea gignitur asphalti. tanta enim illius supereſt copia: vt non solum satis tottantisq; ędificiis fecerit. Sed et populus licet innumerabilis eo arefacto pro lignis vtatur: adeo magna illius copia tanquam ex largo fō te haurientibus adest. Hunc prope fontem est terrę hiatus haud magnus sed virtute mirabili. Eicit. n. odorem sulphureum ac grauem: qui transeuntes animantes interfecit. Ita enim anheli tum comprimit: vt spiritu intercluso arrepta respirandi facul tate mors subito sequatur: est & vltra flumen palus breui circun scripta loco fumum habens circa solū: in quā si quis insciꝰ in grediatur eueſtigio attrahitur nulla data regrediendi facultate deide paulatim corpore quodam corporis totius in profūduꝫ de latus mergitur paulocq; post mortui corpus supernatat. His per fectis operibus Semiramis magno cum exercitu profecta medi amversus cū peruenisset ad montem: qui bastiganus appellatur

Bastiganus mons.

Is ioui sacer est: castra posuit hortumcq; iusta in cāpis parentibus cuius ambitus stadia duodecim cōplectebatur constructe fonte ibi erecto aqua cuius hortum rigaret. Pone hortū saxum altitu dine stadiorum decē & septē scidens in inferiori eius parte suam effigiem centumcq; ei dona ferentium sculpsit. Syris in eo lr̄is scriptum erat a semyramide subditorum opere id saxum fuisse

chaona

excisum. Deinde cum a patre campestri ęquato aggeribus sa xi pręcipitio in summū transcendens in ciuitatem medię chao nam accessisset anima duersa in quodam elato campo stupen dę altitudinis ac magnitudinis petra. Hortum alterum per ma gnum in medio illius fecit vbi sumptuosa voluptatis delitiarum gq causa ędificia: ex quibus & hortum & omnem exercitū (is in

campis erat) ſpectare poſſet: erexit. Hoc in loco diutius commo-
ta eſt: qeti delitiiſq; dedita. Nam alium virum capere noluit veri
ta ne imperio priuaretur. Sed eos ex militibus eligebat: appete-
batq; q in caſtris erãt forma & decore prçſtantes. Quos oẽs po-
ſtea priuabat vita: iter deinde p ecbatanos flexit ad iarcieum mõ
tem. Ad hunc multis ſtadiis per plura prçcepitia ac conualles e
rat aditus. Cupiens ergo tum immortale ſui monumentum relin
quere: tum breuiorem facere viam abſciſſis anfractibus lociſq; cõ
cauis ad planũ deductis magno ſumptu iter breuius reddidit.
Quod vſq; ad hoc tempus Semyramis appellatur Ad ecbata-
nã inde campeſtrẽ vrbem accedẽs magno ſumptu regiam çdifi
cauit. Verum cum aqua ciuitas nullis propinquis fontibus care-
ret aquç ductum in eam vrbem admodum neceſſariũ magna im
penſa laboreq; pduxit. Eſt mons vrbi ,ppinquus ſtadiis duode-
cim nomine orontes aſper & acceſſu difficilis: vt cuius recto iti-
nere aſcenſus vſq; ad ſummitatem ſtadiorum ſit viginti quinq;
Ex altera montis parte lacus magnus fluuium effecit: quem illa
effoſſo ab radice mõte i vrbem induxit. Erat foſſe latitudo pedũ
quindecim: altitudo quadraginta quinq;. His in media geſtis ve
nit in pſidem: aliaq; aſiç quibus imperitabat loca vbiq; montes
ſaxaq; incidens viam facilem tranſeuntibus reddidit: ilocis pla
nis aggeres ſtatuens: nunc ſepulchra defunctorum ducum: nũc
vrbes in eis çdificauit. Cõſueuit & aliquando in caſtris paruos
aggeres erigere vbi tentorium ſuum tendens caſtra deſpiceret.
Quod factum eſt: vt vſq; ad noſtram çtatem multa in aſia eiuſ-
modi rerum veſtigia pdurent: quç opera Semiramidis vocant.
Vniuerſa deinceps peragrata ægypto libyaq; magna ex parte in
ditionem redacta ad Iouem Ammonem tranſiit ſciſcitatur adeo
ſuç vitç finem. Dicitur reſponſum ei datum ab hominibus mi-
graturam eſſe at; a multis aſiç gentibus immortalium honores
aſſecuturam. Idq; fore cum ei Ninus filius inſidiaretur. Aethiopi
am poſtmodũ ingreſſa plurimaq; ſibi ſubiiciẽs multa in ea mirã
da cõſpexit. ferunt in ea ſtagnum eſſe quadratuz: cui⁹ circuitus.
clx efficiat pedes. Aquç eius colorem ſimilem minio: odorẽ ſua-
uem: neq; veteri vino diſſimilẽ Virtute vero mirabili: vt quç po-
ta inſaniam vertens cogat occulta errata palam fateri. Sed his
haud facile adhibetur fides. Sepulturas defunctorum æthiopes
diuerſas ab reliquis faciunt. Sallientes enim corpora inq; va
ſis vitreis nuda cõdẽtes ſupra colũnas ponũt. Ita p vitrũ defũcti

Semira-
midis lu
xuria

Iarcieus
mons.

Ecbata-
na.

Oromẽtes
mons.

ammon
quẽ ſe-
miramiſ
cõſuluit

æthiopũ
ſepul-
chra.

corpus aſpicitur quẽadmodũ ſcribit Herodotus: quod Gnidius etheſias improbat. Ait eñ ſalliri corpa: ſed nequaq̃ i vitro nudos condi. Vti. n. ideoq; corrupta non poſſe ſpẽm ſeruarem: ſed ſtatuas aureas cauas fieri in quibus mortuos ponant vitro circum eã poſito. Quo fit vt in locis ſuperioribus ſitę circunſtãte vitro imago aurea defuncto ſimilis reddatur aſpicientibus. Et hæc ditiorum ſepulchra eſſe affirmant. Tenuiores argenteas imagines ponunt Inopes vero fictiles. Vitrum abunde cum plurimum fiat in

Vitruꝫ i ęthiopia

ęthiopia omnes habent. Mores ęthiopum aliaq; memoratu digna paulopoſt: cum res eorum priſcę referẽtur: narrabimus. Cõſtitutis ęthiopię ęgyptiq; rebus Semyramis ad bactriãos aſię cũ exercitu deſcendit maximas habens copias. Cum diutius pacęꝫ

In indiã expeditio.

ęgiſſet honoris cupida excogitauit aliquod memoria dignũ bellum gerere. Audiens igitur indorum gentem maximã inter cętteras orbis regionẽ pulchrã fertilemq; eſſe: arma in indiã vertit. imperabat idis ea tempeſtate rex Staurobates maximo fultus exercitu elephãtiſq; plurimis bello aptis. Eſt india prę cęteris pulchritudine excellens: ac multis quę illam rigent fluminibus diſtincta biſq; fructus annuatim ferens. Adeo autem omnibus exuberat ad victum neceſſariis vt affatim vbilibet fructus prębeat. Dicitur nunq̃ i ea ſterilitatem eſſe aut fructuum vaſtitatem. Eſt & i credibilis elephantorum numerus: qui virtute & robore corpis multo libycis pręſtant. Similiter auri: argenti: ferri: ęris lapidum

Staurobates. Indię laus.

elephãti

pręterea p̃cioſorũ cęterarũq; rerũ: q̃ ad delitias atq; opes ſpectãt ſumma copia quę ſingula nota Semyramidi ad bellum indicum eius aim impulere Videns aũt quantũ bellum ſuſceptũ eſſet: magniſq; ſibi viribus opus eſſe: oĩbus ꝓuinciarũ p̃fectis mandauit vt ꝓ magnitudine ꝓuinciarũ iuniores aptos bello cõſcriberẽt vtq; nouas armaturas pararẽt. Reliquis quoq; edixit vt poſt triennium in bactris parati inſtructiq; adeſſent. Iuſſit p̃terea in phœnicea ſyria cypro aliiſq; maritimis locis vbi ea materia ſuppetit naues fluminibus aptas quę diuidi poſſent: parari. Indus. n. magnus prę cęteris eius loci fluuiis regnũ indorum terminans pluribus tũ ad trãſuehendũ: tũ ad ꝓhibẽdos a ripa hoſtes nauigiis eget. Et cũ iuxta flumen haud quaq̃ materia eſſet nauibus apta neceſſe fuit illas ex bactris ꝓ terram vehere. Inferior vero elephãtorum apparatu rem excogitauit: q̃ terreret indos cogitantes neq̃ extra indiam elephantos eſſe. Occiſis igitur trecentis boum milibus carnes operariis conceſſit: coria in ſui fecit ele-

Indus fluuius.

Mira ſe mirami dis aſtutia.

phantorum inſtar. Quę poſtmodũ fœno referta veri elephanti ſpẽm p̃ferebãt. Intus hoĩem. Camelumq; ſup quo ſedẽs formam belluę duceret incluſit. Hęc in loco ſemoto occluſoq; actane qua exterius emanare poſſent: vtq; indi iprouiſa repculſi veras beſtias exiſtimarent. His biennio cõfectis tertio copias ois in bas tris coegit. Fuit militũ numerus (vt ętheſias tradit) terdecies cẽtena miliũ Equitũ milia qngenta Currus ad milia cẽtũ. Erãt totidẽ nũero hoies ſupra camelos cũ gladiis cubitorũ quatuor. Naues diuerſę ad duo milia Quas vna & elephãtorũ ſimulachra cameli deferebãt. Aſſuefecit autẽ equos ne eis ſimulachris terrerentur Qđ & pſeus macedonũ rex multis poſt annis in eo bello imitatus eſt quod cum eo romani elephantos habentes libycos geſſere. Verum neq; illi in bello neq; Semyramidi profuerunt. Audita rex indorum tum exercitus magnitudine: tum ingẽti apparatu belli conatus ẽ excedere Semyramidis vites. Et primum ex arundinibus nauigia confecit ad quattuor milia fluuio accõmodata. Ferunt enim indie: tum flumina: tum loca paluſtria arundinum copiam ita craſſorum vt nequaq; ea vlnis homines amplecti queant. Ex his naues optimę fiunt propter arundinuꝫ robur. Arborum quoq; omnis generis copiam parauit. Ex vniuerſa india accitis maioribus q; quę erant Semyramidis copiis. Elephantorumq; ſilueſtrium venatione facta plurimos ad bellum inſtruxit. Vt terrorẽ aſpicientibus iniicerent Omnibus quę belli vſus poſcit: pręparatis nuncios ad ſemyramidem iam appropinquantem mittens repręhendit eius ambitionem: q; nulla iniuria laceſſita bellum ſibi inferret Multiſq; verbis eam per litteras incuſans deoſq; inuocans teſtes minatus eſt acie victa eſſet ſe illam cruci affixurum. Lecta epiſtola ridens Semyramis non verbis ſed virtute certandum eſſe reſpondit. Deinde ad indum pueniens inuenta claſſe ad certamen parata Et p̃a ſuas naues electis militibus inſtruxit Ibi durũ certamen cõmiſſũ ẽ ac diutius magnis vtrinq; viribus pugnatũ. Tãdẽ ſuperata indorũ claſſe: quą impugna ad mille naues ſubmerſę ſunt multiq; mortales capti: põtẽ quo facilior eſſet tranſitus ſupra flumẽ cõſtruxit: p̃ſidioq; ab vtroq; latere impoſitos ois copias traduxit: inſulas quoq; ac vrbes in flumine ſitas cępit ad centum milia hominũ in ſeruitutem redactis. Claſſe amiſſa indorũ rex ſimulans ſuas copias procul a flumine retro aduxit: vt hoſtes id formidine

Bellicuſ apparatus.

aĩaduer te dictũ

Vincit claſſis indica.

factũ ratifluuiũ transſirẽt. Quo cognito Semyramis cum ex vo=
to res cęderet ꝓte copiarũ ad põtis cuſtodiã relicta : indos cum
reliquo exercitu proſecuta eſt . Pręcedebant elephantorũ ſimu
lachra: quo regii exploratores elephantorũ apparatu conſpecto
regi metũ iniicerent. Verũ ea ſimulatio haud diutius latuit Naz
admirantibus indiis vñ tãta illi elephãtorũ copia ſuppeteret: qui
dã ex Semyramidis exercitu nocte capti rẽ ꝑdidere. Quapro=
pter cõfiſus ſuisviribus rex fictionẽ elphãtorũ ꝑdicẽs: vt ſublato
metu acrius pugnã inirent: copias ois aduerſus aſſyrios eduxit
Inſtructa quoq; acie Semyramis ꝓficiſcebatur. Appropinquan
tibus exercitib⁹ rexeqtes ac currus in pria acie ante phalãgez de
ſtinauit. Semyramis ſimulatis elephãris aduerſus eqtes ꝑmiſſis
initoq; certamine regios eqtes fudit. Aſſueti .n. veris elephantis
eqnoua forma olfactuq; inſueto turbati ſũt: itaq; pars in hoſtes
Aſſyrio equorũ impetu: pars in alia loca defertur. Semyramis cũ electis
rũ & do militibus victoriam ſecuta imprimis pugnans indos in fugam
rorũ cõ vertebat. Quibus ad phalangẽ refugiẽtibus: Staurobates haud
flictus. ea re perculius aciẽ peditum ꝑcedentibus elephantis ꝓmouit.
Ipſe in dextro cornu pugnans ſupq; valido elephante inſidens
aduerſus reginã virili aio proficiſcitur caſu eodem in cornu pu
gnatẽ. Veri elephãti contra ſimulatos ibãt neq; pari robore pu
gnabatur. Superiores erant regii. magnãq; edebant aſſyriorum
cędẽ: partim qui elephantorũ pedibus conterentur : partim qui
interirent: aut lacerati dentibus aut a proboſcide abſumpti. Cũ
magnus interfectorũ alterius ſuper alterũ cadentium: cumulus
fieret timor ac terror oia cõpleſſet : nulli iã ordinem ſeruabant.
Ita omibus ferme aſſyriis ad fugã intentis rex Semyramidi caſu
obuius primũ ſagita brachiũ eius deinde iaculo humerũ ſau=
Semyra ciauit. Regina haud quaq̃ vulnere (Leue .n. erat) exterrita cum
mis equum aſcendiſſet bellua inſequẽte ferme capta eſt. Oẽs in fugã
ſaucia. verſi ad naues tendunt. Inſequentibus indis magna cędes facta
eſt per loca tantę multitudini anguſta . Cum equitibus peditibuſq; qui ad pontem tendebãt imixitis alter alteri impedimẽto
eſſet: vt neq; fugę neq; ſalutis vllus daretur locus. Sed ipſi ſuo
met tumultu oppreſſi interirent. Multi ex vtroq; pontis latere ꝑ
fugientium multitudine in aquã ꝑcipitati ſunt Semiramis: cuz
maior eorũ pars: qui bello ſupfuerant flumen tranſiſſent: pontẽ
(is ſupra naues fabricatus erat) diſcidit . Naues in plures par=
tes diuiſę delatęq; per flumen in diuerſa loca applicuere multis

indorũ qui illas insequendo ascenderãt vi fluminis submersis. Rex multis prodigiis augurũq; respõsis monitus ne flumẽ transiret finẽ psequẽdi fecit. Semiramis pmutatis captiuis in bactrianos rediens maiorẽ exercitus partẽ dimisit. Paulopost detectis quas ei Ninus p eunuchũ parauerat insidiis oiq; iniuria iuxta ãmonis respõsũ remissũ cum oibus filio vt regi parerẽt pdictis mãdasset euestigio euanuit ad deos iuxta oraculi respõsũ (vt creditũ est) translata. Quidã fabulant illã in colũbã fuisse cõuersam cõpluribus. n. nauibus domũ ingressis: & illã cũ reliqs aduolasse volũt. Quod factũ ẽ vt syrii colũbã vt deã colãt imortalẽ reginã arbitrati. impetrauit vniuersę asię pter indos. Vixit annos (quẽadmodũ ethesias gnidius scripsit) duos & lx cũ quadragita duobus regnasset Atheniẽses nõnulliq; alii scriptores asserũt. Semyramidẽ cũ pulchra decoraq; forma esset rege assyriorũ pręter modũ dilectã Cuius modestia fuerit admodũ laudata. Cuj eius vite integritas vulgata admodũ foret persuassisset viro tradunt vt quinq; dies se solam regnare pateretur. Quo impetrato sceptro regni stolaq; regia sumptis prima die splendidum cõuiuium feciſſe: inq; eo omnes duces principesq; adegisse: vt sibi veluti reginę parerent. Secunda die cuj populares nobilioresq; se tanq; reginam colerent: viro incarcerem truso magnoq; animo cum cœpisset regnum: ad seniũ vsq; multis a se pręclare magnificeq; gestis tenuisse. Hęc de Semyramide a diuersis auctoribus traduntur. Post eius obitũ sumpto regno filius pacem cum singulis egit nequaq; matrem imitatus: sed omne vitę tempus reclusus in regia conspectumq; hominũ vitans inter pellices & eunuchos ociuj & delitias secutus traduxit. Existimabant enim incommoda omnia vitare: in continuis versari voluptatibus: vacuum esse curis summã in rege fœlecitatem esse. Ad securitatem imperii & vt a subditis timeretur. ãnuatim certum militum in dicebat numerum aceorum ducem singulis prouinciis imperabat. Exercitus cum extra vrbem conuenisset: ducem cuilibet nationi prudentiorem ex his qui secum erant constituebat. Acto anno copias remissoq; domũ priori milite rursus a puinciis petebat. Quo fiebat vt & subditi promptius imperata facerent: cũ semper timor militum sub diuo agentium immineret Et si qui forte desciscerent timore pœnę q̃ primum dicto parentes essent. Annuã vero militũ mutationẽ ad id cõferre existimauit: vt pari ua tẽporis consuetudinẽ nulla inter eos amicitia contracta neq;

Semiramidis morte sẽtiat aduerte.

Ninus matri lõge dissimilis.

ninias ste

duces nec̄ ceteri aduersus regem conspirarēt. Diutina .n. milí-
tia: tū milites robustiores: tū duces prudentiores solent efficere.
Quę res sępius magnas facultates ad desciscēdū a principibus
p̄buit. Vita vero principis exteriorībus ignota voluptatis eorum
occultas reddit & tāq̄ inuisibilē deū ne verbo q̄dem quis blaspheme
mare pricipē p̄ timore audet. Hoc pacto duces exercitus ꝓuicia
rū p̄sides: domesticarū rerū curatores: iudices insup̄ singularū
gētium aliaq̄ ꝓ regni cura disponens vitā augebat. Similiter &
Assyrio cęteri reges ad Sardanapalū vsq̄ triginta regnū tenuere. Cuius
rū impe tēpore assyriorū imperiū: Qđ annis mille & trecētis sexaginta p
rium. seuerauit: quēad modū etheſias secundo libro tradit: ad medos
transiit. Noia regū quātoq̄ q̄sq̄ regnauit tēpore: cū nil memo
Mēnon ria dignū egerint: nequaq̄ scribit. Solū memorat auxiliū troia
nis ab assyriis missū. Dux p̄sidii Mēnon thitoni filius fuit. Theu
tamo enim in asia regnante vigesimus a Nino atq̄ Semyrami
de descēdit Agamennonē tradūt aduersus troiam cū gręcis bel
lū mouisse: cū assyrii amplius mille annis asię iperasset. Cū vero
Priamus bello oppress⁹ ab rege Theutamo p̄sidium vtpote assy
riis subditus p̄legatos postulasset: ille decē milia ęthiopum toti
dēq̄ Susianos cū ducētis curribus duce Mēnone ad troiā misit.
Menno Erat tūc Titonus p̄fectus p̄sarum acceptus maxie regi. Mēnon
nis exer vero ętate florēs ac animi corpori sq̄ p̄stās viribꝰ maxie in ea tē-
citus. pestate vigebat Aedificasse eū ferūt in susis loco excelsiori regi-
am: q̄ vsq̄ ad p̄sarū imperiū p̄mansit. Mēnonia ab illo denomia
ta. Strauit & viam leoferam ea regione quę adhuc Nēnoniavo
catur. Asserunt qui sunt in ęgypto ęthiopes Mennonia eis in lo
cis natum ostendentes antiquā illius regiam: quam nunc etiam
Mēnoniam dicunt Sed constat illum troianis cum viginti pe-
ditum milibus curribus ducentis prędio fuisse: multosq̄ grę-
cos pugnantem accidisse: tandem per insidias a thessalis inter-
fectum corpus eius ab ęthiopibus erectū crematumq̄ extitisse:
ossaq̄ eius ad thitonum delata. Hęc de Mennone inscriptis re-
Sarda- giis barbari tradunt contineri. Sardanapalus a Nino trigesi-
napalus mus rex: vltimus vero assyriorum. excessit omnes superiores
vltimus desidia ac voluptate. Nam prętereq̄ ꝓ a nullis exterius conspi-
assyrio- ciebatur: virum muliebrem duxit cum pellicibus veste. tum pur-
rū rex. purea indutus: tum molli lana contesta. Stola insuper muliebrī
faciem totumq̄ corpus in modū pellicis fuco componens vltra

luxum muliebrē laſciuiebat: vocem fœmineam loquendo imita
tus non ſolum cibum potumq; qui voluptatem prębęrent conti
nuo appetebat. Sed luxurię quoq; deditus nūc viri nūc mulieris
vice abutebatur: omni poſthabita ſexus: ac pudoris cura. Adeo Sard. e=
vero delitię turpis voluptas incontinētiaq; in eo viguere: vt ſuc pitaphiū
ceſſoribus poſt obitum ſuum in ſepulchro inſcribi barbarica lin=
gua mandarit: quod poſtmodum gręcus interpretatus eſt. Hęc
habeo q̄ commedi: & quę cū amore & voluptate percępi. Ea plu
rima & prębipua relicta ſunt. Vita in hunc modum turpiter exa=
cta Imperiū aſſyriorum: quod diutius perſeuerat euertit. Arba= arbaces.
ces quidam genere medus: virtute & animi magnitudine p̄cla medus
rus dux erat copiarū: quę ſingulis annis in ninama medis deſti
nabantur. Contracta amicitia cum babyloniorum duce nomine Beleſus
Beleſo hortatus eſt ab eo vt principatum aſſyriorū deleret. Erat Caldei
enim inſignis inter ſacerdotes: quos babylonii chaldeos vocāt
peritus aſtrologię diuinationiſq;: multis prędixerat quę erant ꝑ
cul dubio futura. Hic arbaci cum amicus eſſet: cum imperio om=
nium potiturum prędixit: quibus Sardanapalum regnaret Dau
dato viros Satrapāſe illū babyloniorum: ſi vera prędiceret factu
rum promiſit. Ipſe tanq̄ dei vocibus in ſpem elatus cum reliquis
ducibus: tum benigne alloquendo: tum beneficiis ad eius beni
uolentiam attraxit. Cupiens aūt regem atq; eius vitam inſpice=
re data vni ex eunuchis aurea fiala ad Sardanapalum introdu=
ctus eſt. Cōſpecta regis mollitie & muliebri apparatu: illū vt nul
lius rei hominem deſpexit: magniſq; in ſpē incubuit a chaldeo
datam. Inita. cum Beleſo ſocietate vt ipſe medos ad imperium:
perſas ad defectionē ſollicitaret. Ille vero babylonios barbarorū
q; ducem ſibi amicum ad communionem conſiliorū impelleret.
Cum tēpus miſſionis exercitus adueniſſet: quilibet de more i pa
triam ſeceſſit. Arbaces ad medos reuerſus perſuaſit: vt pro impe
rio perſis pro libertate ſumerent arma. ſimiliter & beleſus baby=
lonios impulit ad libertatem: & arabes legatis miſſis prębfectum
eorum ſibi familiarē ad ſocietatē cōſiliorū hortatus eſt. Acto an=
no ad ninā cōuenere oēs ſuccedere ſe de more cęteris ſimulan=
tes: reuera vt imperium Sardanapalo auferrent. Erant quattuor
gentes: q̄ in vnū conuenerent: numero milia hominū quadrin=
genta muniti caſtris: ac de rebus cōibus cōſultantes. Cognita de
fectione Sardanapalus aliarū nationū exercitū aduerſus deſci= Sard. vi
ſcētes ducens cōmiſſa certamine hoſtes ſupat: ꝑfligati admon= &oria

es confugiunt stadiis a nina distantes septuaginta: quibus cum denuo ad campos fortunā experturi descēdissent. Sardanapalus cum omnibus copiis occurrit. Instructa acie p̄ p̄conem ei q̄ Arbacem aut babylonium belesum occidisset: talenta auri ducenta q̄ viuos tradidisset duplex p̄miū ac medię p̄fecturam pollicitus es. Verū nullū ea p̄mia mouerunt. Cōmisso certamine multi ex hostibus occubuere. reliquos Sardanapalus vsq̄ ad castra montibus sita p̄sequitur. Qui cū arbace erāt aduersis p̄liis pauentes initio q̄d victis agendū esset consilio maiot pars in patriā cuiq̄ redeundū Ibi p̄occupanda munita loca alios in societatem belli vocandos: necessaria ad bellum parāda esse cēsebat Belesus babylonius asserēs deos multis cū laboribus periculisq̄ victoriam polliceri persuasit vt in bello perseuerarent. Cōmissa rursus pugna rex superior fuit: castrisq̄ hostium potius vsq̄ ad montes babyloniosi secutus est In eo certamine Arbaces viriliter pugnās multis p̄stratis assiriis vulnus accepit. Tot aduersus p̄liis eorū q̄ defecerant icti duces: cum domum abire decreuissent Belesus sub dio pnoctans ex astrorum obseruatione recedere volētibus p̄dixit paucos post dies vltro illis auxilia aduentura: resq̄ eorū in melius cessuras esse. Hęc astris significare deos. Suadere igitur se: vt suę arti fidentes parum p̄ deorū beneficia expectarent. Huic exhortationi parētibus ducibus: p̄missumq̄ expectantibus tempus nūciatum est bactrianorū exercitum ad regem mitti: p̄pinquūq̄ esse magnis itineribus p̄ficiscentē Visum est igit Arbaci reliquisq̄ cū expeditis militibus obuiā p̄ficisci: vt aut defectionē p̄suaderent bactrianis: aut ad id armis cogerent. Primū duces tū reliqui libertatē asserentes copiis cęterorū sese addiderūt. Hæc Sardanapalus ignorās memor superioris fortunę ad hilaritatem profusus epulū militibus ex sacris: vinumq̄ abundę p̄buit: aliaq̄ epulo accommodata. His intentis assiriis Arbaces q̄ per transfugas hostiū in castris negligentiam: vt qui vino ciboq̄ grauati: somno quietiq̄ indulgebant norat: noctu castra hostiū expugnauit. acie instructi in compositos: parati imparatos adorti: multis interfectis reliquos in vrbem compulere. Sardanapalus cum exercitui ducem p̄buisset Salamenum vxoris fratrem vrbis curam custodiendę sumpsit. Hostes in locis patētibus iuxta vrbē duobus p̄liis copias regias fundunt: interfectoq̄ Salamino reliquos persequentes partim in fuga cædunt: p̄tim i flumen

Bactrianorū aduentus

Salamenus Arbacis victoria

euphratem ꝑcipites agũt. Paucis qui cędi ſuperfuerant in vrbeꝫ compulſis. Adeo ingens numerus occiſorum fuit. vt fluuius redundante hominũ ſanguine colorem mutarit. Obſeſſo in vrbe rege multę nationes quęlibet libertatem aſſerens ad Arbacem deferunt Rex magno in diſcrimine regnum verſari videns filios tres: duaſq; filias cum magna auri argentiq; copia in paphlagoniam ad cottum ꝑſidem miſit ducum oim ſibi acceptiſſimũ tum per epiſtolas: reliquorũ q nõ defecerant: auxilia accerſit ad ferendam obſidionem paratus. Erat.n. reſponſum ꝓgenitoribus datum nunquam Ninam capi poſſe: niſi cũ fluuius vrbi hoſtis fieret. Quod nunq̃ futurũ ratus ſpem cœperat obſidionis traducendę: & ſimul futura auxilia expectabat Hoſtes vrbem quã ꝓpter mœniũ altitudinem expunare neqbant obſedere. Nondum.n. catapultę: neq; vinearũ: neq; arietis quo muri vrbium deiiciuntur vſus reat. Iis q in ciuitate erant oẽs ad vinctũ res & obſidionẽ tolerandam neceſſariq regis cura ad id antea impẽſa ſupererant Cum duobus annis obſidio perſeueraſſet per ſummum ocium obſeſſorũ. tertio cõtinuis imbribus excreſcens ſupra modum fluuius cũ partem vrbis inundaſſet muros deiecit ad ſtadia viginti. Hic rex exiſtimans tempus oraculi adueniſſe deſperata ſalute ne in hoſtium poteſtatem ꝓueniret pyram in regia ingentẽ extruxit: ſupq; eam auro argentoq; omni veſte inſuper regia impoſitis vxoribus quoq; atq; eunuchis in medio pyre recluſis ſe cremandũ vna cum his in ignem iniecit. Hoſtes audita regis morte vrbem ꝑ eam quę ab oraculo prędicta erat muri parte ingreſſi. Arbacem regia ſtola indutũ regem appellarunt omniũ ſibi rerũ poteſtate permiſſa Sumpto imperio arbaces cum belli ſociis procuiuſq; meritis dona impenderet ꝓuinciarũ quoq; ꝑſides ꝓnũciauit. Babylonius beleſus q futurũ impiũ ꝑdixerat admonens prędemiſſurũ ꝑfecturam babylonię obtinuit. Et ſimul teſtatus eſt votum ſe bello: dum in dubio res eſſet. feciſſe victo Sardanapalo regiaq; incenſa: cineresſe ex ea babyloniam delaturum ac pene templum dei aggerẽ erecturũ qui ab omnibus ꝑ euphratẽ nauigantibus conſpiceretur ꝑpetuum monumẽtũ regni aſſiriorũ deleti. Hoc petit ſuaſore eunucho quodam a quo argentum autumq; ad ſe delatum occultum tenuit. Quod ignorans Arbaces exiſtimabat eñ omnia igni vna cũ ſardanapalo abſumpta eſſe deferri babyloniam cineres pmiſit ciuitati immunitate conceſſa Beleſus paratis nauigiis vna cũ cineribus babyloniam vim

Cottus

Nina vrbs.

Sardanapali exitus.

Arbaces rex.

magnã auri argentiq; destinauit. Quare ad regẽ delata iudices eius criminis dati sunt: ex his qui vna secum fuerant victores Cum belesus factam confiteretur iudices eum capite damnarunt. Rex magni vir animi volens regni principia humanitate ac clementia firmiora reddere non solum belesо pœnam remisit: sed asportatum aurum argentumq; condonans prefecturam babyloniorum a principio concessam habere iussit. Asserens maiora illius erga se beneficia: q̃ iniurias esse. Hac vulgata clementia non solum beniuolentiam singulorum: sed & gloriam assecutus est censentibus omnibus illum imperio dignum qui ita parceret delinquentibus. Arbaces suis bonis ciuibus concessit vrbem a solo euertit: aurum argentumq; omne nam ad multa talenta ex incendio efluxerat: detulit in echatanam mediq; vrbem. Hoc pacto assiriorum imperium quod ad trigesimam prolem a nino peruenerat annis mille & quadringentis ad medos transiit. Nũc equũ videt: quo nil memoratu dignum omittamus: de his qui chaldei apud babyloniosvocãtur referre.

Maxia Arbacis ĩ belseũ clemen tia.

Chalde orum. virtus

Haldei babyloniorũ antiqssimi cũ locum in sua repub. quẽ in egypto sacerdotes obtinere. Ad cultum enim deorũ deputati p. omnem vitã philosophant peritissimi astrologiq; habiti. Multi diuinatione quadã futura pdicebãt: tũ auguriis: tũ sacris: tũ aliis qbusdã incãtationib⁹ & mala auertere ab hoibus: bona afferre: auguria insup: sõnia & prodigia interpretari cõsueuere. Eorũ pterea q̃ ad sacra speculanda ptinẽt pitissimi. nõ em̃ quemadmodũ grecis horũ oim doctrinã pcipiũt. Nã pueri a pribus pgeniẽ secuti eã discũt philosophiã oi aliarũ rerũ cura posthabita. Ita tũ qa a teneris ãnis in ea doctrina eruditũtur: tũ qua diuti⁹ i illa pseuerãt doctissimi euadũt Apd grecos vt plurimũ tarde ad philosophiã accedũt paulũq; in ea imorati ad q̃stũ vertũtur. Pauci admodũ in ea imorãtur pdiscẽda lucri gratia ad alia exercitia versi. Nõ em̃ de more imitãtur pen tũ doctrinã: sed ipsi sua spõte variis studiis p libito icumbũt Et enim barbari in suscepto exercitio semp immorantur: greci veto lucri gratia nouis semper opinionibus incũbentes: deq; maximis disciplinis inter se altercãtes incertos discíplinos reddunt animũq; eorũ p omnem vitã dubium nulla certa sentẽtia errare compellunt. Ita si quis preclarissimorum philosohporũ diligenter sectas exqrat repugnantes admodum maximisq; de rebus inuicem contrariis cõperiat. At vero chaldei mundũ sempiternuz

Chalde orum opinio.

esse aiunt: neq; principium habuisse: neq; sortiturum esse finem. Vniuersorũ ordinẽ atq; ornatum diuina quadã prouidentia factum. Cęlestia oia non casu aut sua spõte: sed determinato quodam firmoq; deorũ nutu iudicioq; esse pfecta. Astrorum longa obseruatione cursum naturãq; diligentissime scrutati: multa futura hominibus prędicunt. Maximam vero vim ac motum quinq; astrorũ qui planetę appellant interpretes illi dñt & eius pśertim qui a grȩcis Saturnus dicitur esse affirmant. Clarissimum vero & cuius maxima sit virtus solem dicunt. Reliquos quattuor eo noie: & quo nostri astrologi appellãt Martẽ Venerẽ. Mercuriuz Iouẽ Mercurios illos ꝓpterea vocant: q; cũ aliis astris haud quaq; errantibus: sed motũ ordinatũ habentibus isti soli propriũ cursum sortiti futura ostendãt: tanq; deorũ interpres volũtatis. Nãtum ortutũ occasu: tum colore significare recte aduertẽtibus futura testantur. Aliquando vero ventis quandoq; hymbribus: tuz ęstu nonnunq; cometis: solis & lunę eclipsi: hiatu terrę multisq; nicq; signis: quę prosint quęue obsint non solum gentibus ac locis: sed & regibus & priuatis personis ostendunt. Sub horum cursu esse astra triginta: quę deos consultores appellant: & horum medietatem supra reliquam subtus terram ferri: tum quę apud homines accidunt: tum q; a cęlestibus eueniunt spectantia. Diebus aũt decem ex superioribus vnum ad inferiora veluti astrorum angelum: alterũ rursus ab inferioribus ad supa mitti. Et hũc esse eorũ ꝓscriptũ motũ circuitu sempiterno. Deorũ ꝓcipuos duodecim asserũt esse numero. Quorũ cuilibet mẽsẽ & vnũ ex signis zodiaci tribuunt: perq; ea solẽ ac lunã reliquosq; planetas q;q; efficere motum suum. Solem anno: lunam mense proprios cursus peragere. Reliquorũ planetarũ quẽlibet suum motum diuersis cõsummare tũ velocitate tũ tpe. Hos aiunt planetas plurimuz in generationẽ cõferre vel bona vel mala, cõsequẽda pq; eorum naturã atq; aspectũ maxime cognosci: q; sint hominibus euentura. Multa quoq; prędixere tum aliis tum etiam regibus præsertim alexandro: cum esset cũ Dario pugnaturus. Postmodum Antigono Nicanori Seleuco: prędicunt etiam idiotis futura ita euidenter vt mirum & vltra hominem ingenia esse putetur Viginti quattuor preterea astra prębet zodiaci circulum annumerant: quorum duodecim versus boream: duodecim ad notum vergant. Et hęc quod videri: quę attribuunt viuentibus hęc non apparere: & defunctis adesse putant: quę iu-

Planetę solisvirt?

angelus xii. principales dis xii. menses sortiti.

Planetarum influxus

Lunæ cursus

dices vniuersorũ appellãt. His omnibus inferiorem lunã ferri ꝓpius terrã dicunt: quę breui tempore efficiat cursum suum nõ qdẽ ꝓptervelocitatẽ motus: sed ꝓpter circuli breuitatẽ. Quod vero lumen a sole habet: qꝫ ꝓpter terrę vmbrã obscuretur sentiunt cũ græcis. De solis eclipsi varia sentientes: neqꝫ de ea suam sentẽtiã afferre audent: neqꝫ tẽpus prędicere. De terra priuatas sentẽtias

Terra cõcaua.

afferunt aserentes scaphę ſimilẽ: & cõcauã esse: multaqꝫ de hac deqꝫ reliquis quę in orbe sunt persuadere nitunt: de qbus alienũ ab historia est singulatim referre. Hoc autem concedunt omnes chaldeos astrologię vltra cęteros: cũ diutius in ea versati sint eẽ peritos. Numerum annorũ: quibus se huiusmodi astrorũ doctri-

Astrorũ obseruatio.

nę vacasse affirmant: haud facile quis crediderit: nã quadringẽta tria annorum milia annumerant: vsqꝫ ad Alexandri ascẽsum ex quo astrorum obseruationes ab se cœptas dicunt. Et de chaldeis hactenus. Nunc eo vnde digressi sumus redeat oratio.

Herodoti sęculũ medorũ sermo

QVoniam scriptores plurimi de medorũ ĩperio dissentiunt: haud ab re erit veritatẽ historię exqrenti: i quibus differant referre. Herodotus qui xerxis tempore viguit assiriorum regnũ qui annis antea quingẽtis asię iperi tauerãt scribit a medis euersum deinceps multo tẽpore nullũ fuisse regẽ: qui oĩibus imparet. Ciuitates singulas populari imperio vsas absqꝫ regibus vixisse. Tandẽ plures post annos electum a medis regẽ iustitia insignem nomine Ciaxarẽ: q ꝓpinqs populis in medorũ societatẽ adductis dux omniũ creatus est. Tuꝫ

ciaxares

posteri eius susceptũ imperiũ ꝓpagarũt vsqꝫ ad Astyagem quẽꝫ

astiages

Cyrus pseqꝫ deuicerũt: de quibus nunc paucis contenti postmodũ suo tempore diligentius trademus. Secundo septime ac decimę olympiadis anno factus est medorum rex Ciaxares secundũ herodotũ: ethesias gnidius post herodorũ: qui cum Artaxerse ad

Ethesię seculum

uersus Cyrum fratrem eius militãs captus est: obqꝫ artẽ medicinę annis decẽ & septẽ cũ rege summo cũ honore fuit. Ex ãnalibus: regũ: i qbus prisca ꝓsarũ gesta obseruata consuetudine scripta erant: certam a se comptam historiã ad græcos attulisse affirmat. Is tradit post deletum assiriorũ regnũ medos imperio asiæ

arbaces mãdães

potitos fuisse Arbace regnãte: q cũ Sardanapalũ bello vt dictum est superasset: regnassetqꝫ duo triginta ãnis Mandanes filius de

Sosarmõ

imperium suscepit: qui asię imperauit annis quinquaginta. Post hunc annis triginta regnasse Sosarmonem. Quinquaginta arte

camim Arbianẽ duo & viginti. Quadraginta Arsteum. qui bello maximo cum caduſiis geſto ſuperatus ſit. Eius rei cauſa tradi- tur fuiſſe Parſodes perſa vir fortitudine ac prudentia multiſq; ã- terea virtutibus memorabilibꝰ: q regi apprime charus cũ magna eſſet auctoritate apud eos: qui prẽcipui penes regem habeban- tur: ex quodã iudicio infenſus regi: cum tribus milibus peditum equitibus mille ad caduſios aufugit. A quibus ſuſceptus ſororeꝫ deſpondit vni: qui cẽteris eo tempore potentia prẽſtabat: cum a rege aperte defeciſſet ſuaſit caduſiis omnibus: vt ſe in libertatẽ vendicarent. Dux belli ob virtutem creatus exercitum maximuꝫ ad ducenta hoim milia coegit. Caſtriſq; in finibus caduſiorũ po ſitis. Arceum medorum ducem ſe aduerſus cum octingentis mi- libus hominum profectum pugna inita ſuperauit. Ad quingen- ta milia interfectis reliquos abegit extra caduſiorũ fines. Hac vi ctoria inſignis a caduſiis rex creatus in mediam trãſiit omniq; prouincia vaſtata magnã gloriã aſſecutus eſt. Vergens in ſeniuꝫ cũ inſtaret vitẽ finis: execratus eſt ſucceſſores qui odiũ inimiciti amq; iter Caduſios ac medos deleret: q pacẽ ꝓcuraret exilio mꝰ ctaretur. Siue ꝓgenies ſua: ſeu caduſius eſſet. Quapropter cadu- ſii ſemꝑ medis hoſtes extitere nunq̃ illorũ regibus ſubditi vſq; ad Cyrũ pſarũ regẽ. Poſt arcei obitũ i medis regnauit Artines an nis duobus & viginti. Artibanus quadraginta. Poſt hunc ptꝰ a medis deficiẽtes: cum patriã vrbemq; Sacis tradidiſſent: magnũ bellum inter ſacas medoſq; : quod annis duobus magnis vtrin- q; cladibus geſtum eſt excitarũt. Pax tandẽ cõſtituta: vt parti ſub iicerentur medis: Sacę mediq; amici ſociiq; iuicem perpetuo eſ- ſent. Sacarũ tũ regina erat mulier Tarina noie belloruꝫ appetens audacia quoq; & rebus geſtis cẽteris fœminabus inter ſacas no bilior. Habet ea patria mulieres robuſtas: q̃ viros appetunt p̃ſerti belli gloria illuſtres. Fertur hęc tum pulchritudine tum vero con ſilio prudentiaq; mirabilis extitiſſe: propinquaſq; gentes barba tas, ſupbia elatas ac ſacis imperantes expugnaſſe: maioremq; e- ius regionis ptem ad mitiorẽ traduxiſſe vitã. Multas inſup con- didiſſe ciuitates: quas reddidiſſet prę cẽteris vicinis gẽtibus fœ liciores. Poſt eius obitũ memores beneficiorũ eius virtutiſq; ſub- diti ſepulchrũ ei cõſtruxere: cium q̃ apud ipſos erat magnificen tius. Pyramis ea fuit triãgularis: cuius latus quodlibet tribus ſta diis ꝓtẽdebatur. Altitudo ſtadii erat vnius: vertice i arctũ cõſtru cto. Addiderunt ſepulchro aureã ſtatuam iſtar coloſſi. Honores

Arſteus

ꝓſodes.

Caduſii

Arceus

Bellũ ca duſium

Artines

artiba- nus.

Sacæ.

Tarine virtus

pyramis

insuper heroicos aliacꝫ ad sepulchri magnificentiam impende=
runt: que suis maioribus consueuerunt largiri. Astibara medorũ
rege in ecbatanis obsenectam defuncto filius Apanda regnum
cœpit a grẹcis Astiages nominatus: quo a chyro rege persarum
deuicto medorũ regnũ ad persas trãstit: de qbus suo loco scribe=
mus. De assyriorum medorumcꝫ imperio: decꝫ his in quibus dis
sentiunt scriptores satis dictum putamus. Nunc ad indos: eacꝫ
quę de his traduntur transeundum.

astibara rex apãda q astiages dictus ẽ

Indię situs. emodes mons sacę

INdia in quattuor latera distincta. Quod ad orientẽ quodue ad meridiem vergit magnũ mare circũdat Qđ arctos spectat Emodẽ mõs ab ea scythia quaꝫ habitãt hi q appellanť sacę diuidit. Quartũ qđ ẽad occidẽtẽ fluuius id⁹ terminat oium fere post nilum maxim⁹. Magnitudinẽ idię ab oriẽte ad occasũ scribũt stadioruꝫ vigiti octo miliũ. A septẽtriõe ad meridiẽ miliũ duorũ ac trigita. Hęc tãta indię magnitudo circulo ęstiui tropici vť subiecta. In multis indię locis aiunt erectũ lignũ nullã a sole vmbram redde re nocte arctos nõ videri. In vltimis vero minime aspici arcturũ quo in loco vmbras versus meridiem iclinare dĩnt. India multos mõtes ac magnos cõtinet arboribus ois gẽis oppletos. Campos insup plurimos maximosqꝫ fructibus vberes pulchritudine egre gios. Diuisa est fluminum multitudine agros plurifariam rigan tium. Ista ex re bis i anno p̃bet fructus Animantia varii generis producit p̃ ceteris magna ac robusta: partim terrestria: ptim vo= lantia. Elephantes insup plurimos maximosqꝫ q libycos robore excellũt. Vtunť his quos venatione abũde capiũt in prẹliis: mul tũcꝫ ad victoriã cõferũt. Hoies quocꝫ fert ꝓceros ac validos & ar tificio accõmodatos: vt q aerem purum ducant: & aquaꝫ bibant salubrẽ Terra & domesticis fructibus opulẽta est: & variis multi plicibusqꝫ metallis fœcunda. Nascit in ea ingens argenti auricꝫ vis non parũ quocꝫ ęris ferricꝫ & aurichalci. Multa insuper ad cul tũ vtilitatemcꝫ vitę & belli apparatum. Prẹterea inter alias sege= tes fit apud indos plurimum milii: ac leguminũ agrosa qua flu minũ irrigante. Oriza quocꝫ: & quod appellant bosphorum mul tacꝫ alia ad cibũ vtilia. Plures insuper fructus animantiũ nutri= menta quę longum esset recensere. Ob hanc causam affirmãt nũ quam indiam famæ: aut rerum inopia prẹmi. Nam cum bis an nis singulis segetes ferat: hunc quidem hyeme quo tempore alii risum ferunt percipiunt: alterum ęstate cum oriza Sisamus

Elephãtes.

Indię bona.

Inopia idi non vexanť.

bosphorus milium: seruntur. Quo accidit: vt precipua sit apud indos vbertas: cum & sua sponte nascantur fructus: & palustes dulcedine precipua radices magnam copiamvicti hominum p̄ beant. Omnis enim fere campestris regio dulcem tum a fluminibus humorem suscipit: tū a pluuia: quę certo anni tempore fieri ętate consueuit. Sunt radices quoq; palustres æstu decoctę: sed magnarū precipuę arundinum dulces. Confert etiam ad indo tū fertilitatē cōsuetudo: quę in bellis seruatur. Nam apud cęteras gentes hostes bellorū tempore regiones spoliant: vastantq; neq; agros coli sinunt apud indos vero belli tēpestate in campis opus rusticum exercent absq; cura agricolę procul ab omni discrimine belli. Hostes in preliis mutua cęde crassantur. Agricolis nulla in re nocent: sed intactos reliquunt tanq̄ communis vtilitatis ministros. Neq; vero hostium agros vrunt: neq; cædunt arbores. Habent insuper indi plura flumina ingentiaq; nauigiis apta: quę ex fontibus montiū ad septentrionem vergentium in campestria decurrunt. Horum permulti in vnum coeūtes in gangē defluūt. Eius latitudo stadiorum est triginta. Fertur ab septentrione ad meridiem: inq; mare oceanū ingreditur Delapsus versus orientem per gangaricos: apud quos permulti sunt maximiq; elephantes. Quo accidit: vt nullus vnquam eis rex aduena imperarit ꝓpinquis gentibus numerū vimq; bellua rum veritis. Alexander macedo totius asię imperium adeptus solos gangaros non oppugnauit. Nam cū ad gangē cū exercitu ꝓueniſſet cęteris sibi subditis indis: vt nouit gangaros quattuor milibus elephātis ad bellum paratos: nequaquā eos armis lacessiuit. Indus eodēmō quo ganges ab arcto incipiens inq; oceanū fluēs indiā diuidit: lapsusq; p loca patiētia augēt plurib⁹ egregiis fluuiis q in eū decurrūt: quorū p̄cipui Hypanes Hydaspesq;: & Aresinus dicunt. Sunt p̄ter hos haud vulgaria flumina in diā inter labētia q̄ regiones eas hortis variisq; fructibus vberez reddūt. Cur in india plura maximaq; sint flumina causas philosophi phisiciq; afferunt indiam situ esse humidā. Scythas vero bactrianos arianosq; vicinas gentes elatiores. Merito igitur humiditatē ex superioribus loci ad infima fluētē plures & aquo flores fluuios reddidere: Sed quod accidit inter cęteros fluuios quem dicunt Syllā est dictu mirabile. Defluēs enim a mōte eiusdem nominis abrupto. neq; alterius fluuii decursu auctus absorbetur ab hiatu terrę indiam omnē cum supra modū āplitudine

Indorū Agricultura.

Gāges. gāgari.

Indi ab alexandro victi p̄ter gangaros.

Hypanes. Hydaspes. Aresin

Silla fluuius

Naturę bona.

Dionysius in indiam

excedat multę varięq; incolũt gentes: quarũ nullam originem extra indiam trahit: sed omnes indigetes appellantur. Nunquã externa colonia illuc adiit: neq; ipsi ad alias gentes miſere. Aſſerunt priſcos inde homines his cibis quos terra ſua ſpõte ꝓduceret pellibusq; animaliũ quemadmodũ & græcos ꝓ veſtibus vſos arteſq; & cętera ad vitã neceſſaria paulatim adinuenta vtilitate hoies docẽte: qbus natura manus loq̃lã & animi p̃ſtãtiã adiumẽta vitę dediſſet. Tradũt q̃ prudentiores apud indos fuere: priſcis tẽporibus cũ adhuc hoies diſpſi p vicos habitarẽt: veniſſe adindos cũ exercitus ex occidẽtali plaga dionyſiũ omnẽq; peragraſſe indiã nullus adhuc p̃clariſ conſtitutis vribus: q̃ ei obſiſterẽt. Cũ vero ob ingẽtes ęſtus exercitus eius peſte interiret vt dux prudẽs in mõtes ex locis planis milites traduxit. Vbi cũ venti frigidi efflarẽt & aquę potu vterent quę pura ex fontibus manabat a morbo ſunt liberati. Locũ montanum: in quo exercitus a peſte euaſit femur appellauit. Vnde & græcos tradidiſſet de eo deo poſteris ferunt in iouis femore dionyſiũ eſſe nutritũ Cum multos fructus indos plantare docuiſſet: & vini quoq; aliorũq; ad vitam vtilium vſum dedit: plures inſuper condidit egregias vrbes cogens ex vtilis in ciuitatem migrare. Deorum quoq; cultum tradidit. leges ac iudicia conſtituit. Tandẽ ꝓpter impẽſa beneficia rerũq; varias inuentiones deus exiſtimatus eſt & immortalium honore potius. Scribunt etiã mulierũ multitudinem in exercitu

Dionyſſan⁹ ex mulieribꝰ eſt exercitus cõſtitutus.

circunduxiſſe vſumq; eẽ in acie tympanis cymbaliſq; nondum tuba reperta. Cum indiis imperaſſet annos duos & quinquaginta ſenex defunctus eſt: cui ſucceſſerunt regno filii: ſed paulatim labente ſuceſſorum culpa principatu cum longo tempore poſt regnũ oino defeciſſe: ciuitates libertatẽ aſſeruere. Hęc de Dionyſio deq; progenitoribus eius ab his qui indię montana incolunt tradunt. Herculẽ pręterea volunt ad indos acceſſiſſe: ſicut

Herculis virtus.

& græci clauſa pelleq; leonis ornatum qui corporis robore virtuteq; multo cęteros homines exceſſerit: terre inſuper ac maris monſtra perdomuerit. Cum multas cœpiſſet vxores filios plures natam vnicam genuit: filiis cum ętatem pueniſſent: omnem diſtribuit indiã regnis ꝓ numero filiorum conſtitutis. Filiã ab ſe nutritam reginã fecit. Multas p̃terea ciuitates ab eo conditas ſcribũt maximam clariſſimamq; appellauit Palicotrã. In qua ſumptuoſa ędificata regia multos in eam introduxit incolas ſepulchris etiã luminibuſq; reddidit vrbẽ munitiorẽ. Et ipſe quidem

Palicotra vrbs

hercules cũ e vita migrasset: imortaliũ honorem consecutus est Posteri eius per multa regnantes sęcula nil dignum memoria gessere: neq; exercitu aliquo extra indiam ducto: neq; colũnia ad alias nationes missa. Multis post annis plurimę ciuitates in libertatem se vendicarunt. Nationes quędã regnũ vsq; ad Alexandria aduertum passę sunt. Cum leges apud indos varię habeantur admiratione tamen digne quę fuerunt a prisciseorum philosophis editę. Lege enim sanxerunt neminem oino seruum eẽ: liberos ęquo iure honoreq; haberi omnes qui assuescerent neq; ꝑstare cęteris neq; iniuria quẽq; afficere: optime ad omnes fortunę casus instituisse vitam. Stultum sane videri leges ęquas oñibus positas fortuna non ęquę oibus cões eẽ: Indorum populus in tribus septem est distributus. Prima est philosophorum qui cęteris numero pauciores supereminent dignitate. Hi ab omni opere immunes: neq; seruiunt cuiquã: neq; imperant. recipiuntq; a priuatis & ea quibus sacra diis faciant & curã habeant defunctorũ tanquã chari diis & quę fiãt apud inferos pręcipue norint: ꝓpterea dona plurima honoresq; eis impendũtur. Multũ vero ꝓsunt indorũ vitę. Nã anni principio vna cõuenientes. Siccitates: pluuias: ventos morbos ꝑdicunt: cęteraq; quorũ cognitio possit vtilis eẽ. Futura enim audientes tũ populus tũ rex & futura declinant mala & bonis futuris imminent. Qui phũs falsa ꝑdixerit nullam ꝑterq; quod perpetuo silet pœnã subiit Secũda tribus ẽ agricolarũ: q multitudine supantes cęteros a bello reliquoq; opere liberi solis agris colẽdis tẽpus ipartiũt. Nullus hostis eos lacessit: neq; spoliat: sed existimãs illos i cõmuni vtilitate versari ab oi iniuria abstinet. Ita soluti metu agricolę terrã q; libere colãtes rerũ afferũt vbertatem. Viuũt aũt in cãpis cũ vxore ac liberis neq; in vrbes cõmeant. Dãt regi (ois em̃ india subdita est regibus) tributũ. Nulli priuato licet agros possidere: ꝑter tributũ: & quãtũ quoq; fructuũ ptẽ regibus impendũt. Tertiam tribũ cõficiunt omnis generis pastores: qui neq; in ciuitatibus neq; in vtilis morant. Vtuntur tabernaculis venatu ac retibus tutas a feris auibusq; regiones reddũt. Hoc exercitio indiam domesticã ꝑstant. Multis variisq; tum bestiis tum auibus fementi agricolarum infestis copiosam Quartum locum artifices tenent quorum pars armis pars rusticis instrumentis: alii aliis vtilibus rebus fabricandis vacant. Hi non solum immunes a tributo sunt. sed frumentum insuper a regia percipiunt. Quinto ordine

Indorũ leges

Indorũ tribus.

Indorũ philoso phi.

milites: sed numero secundi belli disciplina exercentur Omnis ea multitudo armis dedita tum equi elephantiq; bello apti ex re gia victū habēt. Sextus est ordo ephorū Hi q̄cūq; in india agunt inspiciētes regi referūt. Vbi rex defit principibus: Septimo loco existūt q̄publicis cōsiliis p̄sunt nūero pauciſſimi nobilitate prudētiaq; maxie ilignes. Ex his eñ ad regū cōsilia tū ad ēp. curā dā tū ad res dubias iudicādas asciūtur. Duces insup ex his deligunt ac pricipes. Has in ptes politia in die distributa haud quaq̄ licet vnius ordinis virū alterius vxorē ducere. neq; exercitiūmutare. Neq; eñ fas est militē agruz colere: aut philosophari artificem. Habet india plurimos maximosq; elephantos fortitudine ac magnitudine p̄stantes. Coit hoc animal non sicut quidā putant promiscue: sed velut equi ad reliqua quadrupedia. Decimo ac sexto adminus mēse vt plurimum pariunt: quandoq; octauo & decimo. Vnicū veluti equi parturiunt. quem nutriunt mares annis sex. Viuūt maiori ex parte ętate l̄ōgeui hoīs. Qui vero maxime senescunt annis ducentis sunt & apud indos statuti pricipes: qui iniurias ab aduenis ꝓhibeant. Si q̄ eorū infirmantur conductis medicis curāt. defunctosq; sepeliūt eorū pecunia proximioribus tradita. Iudices causas cognoscūt. Sontes diligēter puniunt Et de indis hactenus. Nunc de scytis qui sunt indę contermini dicendum. Hi olim a primordio paruam patriam possidebant. Postmodum paulatim per virtutem & vires aucti cum regiones multas sibi subdidissent in magnum imperiū gloriamq; puenere Ea primum natio iuxta araxim flumē patua numero ꝓpterq; ignobilitatem contempta consedit Nacti regem quendam bellicosum & militari virtute p̄cipuum agros ampliarunt. Montanos quidem vsq; ad caucasum: campestres vero vsq; ad oceanum & meotida plaudem aliaq; loca ad Tanaim vsq; flumen. Fabulantur scyt̄ę natam apud eos ex terra virginem vmbilico tenus hominis forma reliqua viperę. Eam genuisse puerum: cuius nomen fuerit scytha Hunc cum omnium qui ante eum fuerāt clariſſimus euasisset: indidisse populis scytharum nomen. Inter huius regis pastores extitisse fratres duos sūma virtute. Et vnum Plutonē alterū Napim appellatos qui magnis rebus gestis regno inter se diuiso alteros populos Plutones alteros Napas vocitarunt. Horum magno post tēpore regū progenies virtute & belli artibus insignis regiones vltra tanaim vsq; ad thraciam subiecit. Versi deinde ad alterā partem armis ad

Elephātorum natura.

Scythę

Araxes

Virgo ex terra Scytha puer Pluto. Napis.

Nilum ęgypti puenere redactiſq; in poteſtatẽ q̃ intermedię erãt gẽtibus vſq; ad oriẽtis oceanũ & caſpiũ mare paludẽq; meotidẽ imperiũ ꝓtẽderũt. Aucta viribus ea gens reges habuit memoria dignos a qbus quidam ſacę hi maſſegete qdã Ariſmape alio nomine appellati. Sub his regibus ex ꝓuinciis ab ſe bello ſubactis colonię deducte ſunt ſed duę maxime altera ex aſſyriis inter paphlagoniã ac pontum poſita Ex medis altera pone: tanaim flumen cuius populũ Sauromates appellarunt. Hi multis poſt annis imperio late diffuſo magna ex parte vaſtata ſcythia eã penitus deſertã cultoribus reddidere. Deinceps deficiẽte ſcytharũ pricipatu regnaſſe fęmias dicũt fortitudie corporũ p̃claras. In his eĩ gentibus exercent̃ ad bellũ fœminę viris nihilo virtute iferiores. Aquarum multis virtute egregiis magne res non tantũ i ſcythia ſunt: ſed in propinquis locis geſtę. Cyrũ quidem p̃ſarum regẽ cũ ingenti exercitu ſcythiã ingreſſum ſcytharũ regina prelio ſuperatũ captũq; cruci affixit. Adeo aũt amazonũ vires claruerevt nõ ſolum multas vicinas gẽtes ſed magnã europę aſięq; partẽ ſubegerint: de quibus poſteaq̃ ſcribere cœpimus haud abſurdũ erit: quę de illis magis fabuloſę: q̃ vere ſcribuntur referre penes thermodunta fluuium primũ gẽs amazonũ fuit q̃ viris ſimiles belicis artibus viribuſq; corporis p̃ſtabant. Earũ regina exercitu mulierũ coacto exercuiſſe traditur eas militari diſciplina: ac nonnullas ex vicinis gentibus expugnaſſe. Eius deinde gloria & viribus ampliatis ꝓpinquiſq; ſubactis gẽtibus filiam genuit: quã martis filiam appellauit. Homines ad texturam muliebriaq; deputauit exercitia. Lege aũt ſtatuit: vt ſolę fœminę in re militari erudirentur. Viris inter dicta eſſent arma: ſeruiliaq; officia ꝓmiſſa Maribus q̃ ex eis naſcebantur crura ac brachia debilitabãt: quo bello inutiles fierent fœminabus dexteram inurebant mammã ne pugnę impedimento eſſet: ex quo & amazonum eis eſt inditũ nomẽ Regina & prudẽtia & rei militaris opinione p̃ſtãs vrbẽ p̃clarã i oſtiis thermodõtis quã appellauit Themiſtram iq; ea regiam inſignem condidit. Cũ in bellis militarẽ diſciplinã ſummo ordine ſeruaret: primum propinquas omnis gentes vſq; ad tanaim flumen ſuo imperio addidit. In quadam deinceps pugna cum viriliter dimicans interiiſſet: filia in regno ſuccedens perq; omnia matris virtutem imitata geſta eius ſuperauit. Nam virgines a primis annis venationibus exercitans quottidie ad belli munia inſtruxit. Marti quoq; & Dianę ſacrificia inſtituit: quę

Sacę. maſſagetę.

ariſmape.

ãtomatę

Cyrus. Amazones

Themyſtra vrbs

Tauro bolium.

Taurobolliũ appellauit: Sacra facere edocuit vltra tanaiz exercitu traducto oẽs eius oꝛę gẽtes ad thraciã vſq; deuicit. In regnum deiñ cum multis ſpoliis reuerſa magnifica eis deis tẽpla conſtruxit oim ſubditorũ beniuolentiã iuſto ęquoq; imperio adepta. Tũ ad alterã fluminis partẽ verſis armis aſiꝛ ptẽ vſq; ad ſyriã bello ſubegit. Poſt huius obitũ propinquior genere in regno ſuccedebat iuſte imperãs ita: vt amazones magno imperio & gloria potirentur. Multis poſt ſeculis vulgata earum per omnẽ orbẽ virtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euriſteo mandatum fuiſſe tradunt: vt hypolitę amazonis baltheum ad ſe ferret. Qua ex re illato amazonibus bello acieq; profligato eorũ exercitu victã hypolitã cum baltheo cœpit quo pręlio amazonum eſt regnũ deletum. Barbaras deinde proximas gentes contẽpto amazonuz nomine p̃teritarũ iniuriarũ memores adeo gentẽ earum continuo bello cõtriuiſſe aiunt: vt ipſarum ſit nomẽ & genus extinctum. Paulopoſt hanc herculis expeditionẽ in troiã belli tpe Pãtaſileã reginã martis filiã tradunt ſuarum cęde pręteritã cũq; amazonũ reliquis ex prima profugam troianis auxilio affuiſſe: ac poſt hectoris obitum multis p̃claris belli facinoribus editis ab achillei terfectã. Hãc poſtremã amazonum pręcipua virtute extitiſſe relí quia ſq; deiceps eius gẽtis paulati defeciſſe ferũt. Ea cã eſt: cur apud paſtores cum robur earum virtuſq; refertur fabularum antiquarum loco accipiãtur. Nobis poſtea q̃ res aſiꝛ: q̃ ad arctũ vergunt dignas duximus quę poſteritati mãdarẽtur: haud abſurdũ viſum eſt q̃ de hyperboreis traduntur conſcribere. Eorũ qui vetere res ſimileſq; fabulis hiſtorias ſcribunt. Ecateus quidãq; alii opinorẽ pone arctos tradũt: habitariq; ab his qui hyperborei eoq; venta boree ſint admodum ſubditi appellantur. Inſulam vero fertilẽ ac fructuoſam: & in qua fructus annui bis naſcantur. Fabulantur latonam in ea nataz: vnde & apollo ibi pręceteris diis maxime colitur. Eſſe quoq; eius inſulę homines veluti quoſdaz apollinis ſacerdotes: cuius laudes & hymnos quottidie in cantu celebrent. ſummeq; eum honorant deum. Pręterea lucum ingentem templumq; appollinis forma rotunda egregium multiſq; donis atq; ornamẽtis cumulatum. Vrbis ei ſacra eſt: cuius icolas maiori ex parte aiunt eſſe cytharíſtas: continueq; in templo ſonare canentes hymnos in apollinis laudem: cantuq; eius geſta exornantes. Hũt hyperborei propriam linguam gręcis: ſed

Hypolite amazõ q̃ ex theſeo hypolitum genuit

Pãtaſileaq̃ prohectoris mortevidicãda præclara geſſit faciora.

Hyperborei.

Latona Apollo.

Atheniẽſibus maxíme delíiſq; ſocíetate ac beníuolentia iuncti ſunt: a priſcis tẽporibus cœpta. Etei grẽcos quoſdã dñt cum ad hyperboreos tranſiſſent: dona ſumptuoſa ín templo appoſuiſſe grẽcis lr̃is inſcripta. Eodem pacto ex hyperboreis: olim Abarím veniſſe in grẽciã amícitiamq; cũ delíis antea contractã firmaſſe. Ferunt inſup lunã hac inſula videri parũ a terra diſtãtẽ ac terreſtres quoſdam veluti cumulos hñtem in ſe manifeſtos. Dícunt quoq; eũ deũ p annos vndeviginti adire inſulam: in q̃bus aſtrorum reuolutiões p̃ficiant. Ob eã reʒ hmõi annorũ tempus a grẽcis metonus ãnus nominat. Interea cytara ſonare: p̃ſallereq; noctu cõtinuo ab eqnoctio vſq; vernali ad pliadum ortuʒ deus exiſtimatur voluptati deditus. Regno ciuitati imperant huic: tẽploq; p̃reſunt ii quos appellant boreadas progeniesboreẽ: quẽ p̃ genus recipit principatum. Nunc ad reliquas aſſẽ partes eas p̃reſertim in quibus continetur arabia tranſeundum. Ea inter ſyriã ẽgyptumq; ſita multis variiſq; diſtinguitur gentibus. Nam quæ vergunt ad orientem partes arabes incolunt: quos nominãt abaros habitantes patriam tum deſertam tum inaquoſam tum i paucis ferentẽ fructus. Id eoq; latrocinĩis vicinis gẽtibus infeſti ſunt atq; inuícti bello. Qui regionem aquis carentem tenent: puteos effodiunt exteris ignotos: quẽ res hoſtium pericula depellit. Nã qui eos perſequuntur aut errantes citi deficiunt fontium inſcitia aut vix redeunt labore defatigati. Ob hanc cauſam arabes ea loca incolentes cum bello expugnari nequeant liberi viuunt: neq; vlli vnq̃ externo regi: non aſſirio medo non perſo paruerunt ipſi macedonum reges nunquam eos ſubigere quantumuis magnis copiis valuere. Eſt in regione abateorum ſaxum natura admodum munitum vnico anguſtoq; aſcenſu eũtibus patens paucis cuſtodibus egens. Stagnum quoq; ingens: vt quod longitudine quinquaginta latitudine ſexaginta ferme ſtadia complectatur. Aſphaltum producens ex quo non paruum vectigal p̃cipit. Eius aqua odoris eſt peſſimi atq; amari. Quo fit vt neq; piſces producat neq; aliquod aquatile animal. Et cũ plures dulcis aquẽ fluuíi in illud decurrant nequaq̃ tñ aquẽ natura immutat. Aſphaltũ ſtagni medietas plurimũ ãnuatim gignit q̃q; ad tria iugera q̃q; ad duo. Vnde & circunſtantes barbari maiorem partem taurũ minorẽ vitulũ appellãt. Plenus aſphalto lacus p̃cul aſpicientibus inſula apparet. Cũ aſphalto lacus eſt egeſturus palã ante vigeſimũ & ſecundũ diem apparent ſigna. Et enim circa

Meto nº ãnus

Arabes ĩ libertate degẽtes.

aduerte q̃ in arabia producunt

ſtagnũ ſtadiis pluribus fetor a venio excitatus ꝓprium argento auroq; & ęri colorem aufert vento iterum reflante reſtituitur Propinqua loca ex calore fetoreq; lacus corrupta & morbos, afferũt incolis & breuioris vitę reddunt. Fertilis eſt ea palmis regio quę fluminibus aut aquis fontium rigatur. Naſcitur & in quadam eius conualle ad multa medicis vtile balſamum maximum vectigal: cum nulla orbis pars alia eam plantam producat. Ab hac deſerta aridaq; prima vicina arabia adeo differt: vt multitudine fructuum cęterarumq; rerum quę in ea naſcuntur fœlix nominetur. Calamo. n. & eo quem appellant ſchinum rebuſq; aliis quæ aromata, dñt: plurimum abundat. Foliis prętęrea odoris ſuauiſſimi: & quod ex arboribus ſtillat gũmi mirrham etiam & diis gratiſſimum perq; vniuerſum orbem diffuſum thus extrema arabię ferunt. Coſtum inſuper Caſiam Cinamomum & alia eiuſmodi plura. Herbę vero & arbuſta odorifera adeo abunde. vt quę cęteri raro ſuper deorum altaribus ponant: illi pro lignis ī furnis cõburant. Hiſq; q̃ apud alios habentur rara arabes ſeruorum domi lectos ſternant. Cinamomum vtilitate excellens ad hoc reſina miriq; odoris therebintus apud arabes naſcuntur. Montes non ſolum abietes ac populos ꝓferunt: ſed cedros & quẽ vocant baraton: plurimas vero alias nutrit plantas ſuauem odorem tranſeuntibus inſpirantes. Natura id ſoli accidit vt dulces in eo odores orta ferant. Nam quibuſdã in locis effoſſa terra aliquę reperiuntur ſuaue olentes glebę: q̃ veluti metalla fuſę lapides ingentes fiunt ędificandie domibus apti. In eos cum gutę aquæ pluuię cadunt ita liquefiunt ex humiditate iunctureę lapidũ: cõmiſcenturq; inuicem: vt vnicus murus appareat. Effoditur in arabia aurum: quod non igni decoquitur vt apud alios cõſueuit ſed eueſtigio effoſſum nucibus id caſtaneis ſimile reperitur: colore eſt ita lucido vt p̃cioſos lapides ab artificibus auro icluſos ſplẽdidiores reddat. Pecorũ adeo fertilis arabia eſt: vt nationes plurimas vitã paſtorũ ducentes enutriat. Frumento non eget multarum rerum vbertate opulenta. Pars ſyrię contermina multas variaſq; nutrit feras. Nam & leones & pardali multo plures maioreſq; in ea q̃ in libya repiuntur. Pręter hos qui babylonii vocant tigres. Ferr & animalia naturę duplicis mixta ſpecie quorum aliquos appellant ſtrutiocamelos: qui ex ſtrutione cameliſq; conſtãt vñ & nomen trahũt magnitudine ad cameli naſcẽtis modũ. Capite ſũt pilis minutis: oculis groſſioribus nigriſq; nõ diſſimili

Aurum.

Leones pardali Tygres. Strutio camelus

forma &colore camelis collo oblongo roſtro breui atq; acuto ela tio mollibus pennis duobus cruribus pedibusvngula fiſſa vt ter reſtrę ſimul volatileq; animal videatur: ꝓpter grauitatē neq; al tius extolli neq; volare poteſt. Sed velociter terra graditur Per ſecunt illū eqtes quos ſępius lapide pedibus veluti fūda iacto fe rit. Cum effugere nequit inter arbuſta ſepius aut vmbroſa loca caput abſcōdit nō naturę deſidia nevideatur aut conſpiciat ab aliis vt quidā putāt: ſed qa ea corporis pars cęteris debilior vm brā ſibi ꝓ tutela parat. Natura.n. optima ſigulis animātibus ad ſui ſalutē magiſtra nō ſuę tantū ſed eorū quoq; quos ꝓcreat cu rā ſalutis gerit. Qui Camelo ꝑdi vocant ab his ambob⁹ a qbus ſortiūtur nomē naſcūtur: ſed camelis exiſtūt minores: & breuio ri collo: capite oculis colore pilis ꝑdi ſimiles. Vngulę fiſſura ca- melo Caudā hñt longam in modum pardi. Naſcuntur etiaz in arabia tragelaphi ac bubali. pluraq; alia varię formę mixtęq; naturę animantia: q̄ breuitatis gratia omiſimus. Videtur autez ſol regioni ad meridiem poſitę plurimam gignendi virtutem afferre ꝓptereaq; plurima eis in locis varia ac pulchra anima- tia natura fieri. Eadem cauſa & in ęgypto crocodylli &fluuiati les equi In ęthiopia vero ac lybię deſertis elephantes multi: va rii ſerpentes: dracones: cęteręq; ferę magnitudine ac viribus ex imię naſcuntur. In idia quoq; elephantes male viribus multitu- dine reliquis ſunt antecellentes. Non ſolum autem his in regio nibus animalia ſpecie diuerſa ſolis opere virtuteq; fiunt: ſed la pides quoq; naturę varię tum colore tū ſplendore admodū luci do Criſtal⁹.n. lapis ex aqua oritur pura cōgelata nō qdē a frigo re: ſed diuini caloris vi: q̄ duriciem ſeruet varioſq; ſucipiat co- lores. Smaragdi.n. berilliq; inter metalla ęra naſcentes a ſuperis formā coloremq; capiunt. Lapidibus etiā aureis ſolis ęſtus eum colorem indidit. Quapropter & adulterios quoq; arte hoim co- lore criſtallos addito fieri tradunt. Carbūculorū inſup varias ſpe cies ſolis virtus efficit. Eodē mō diuerſarū auiū formis color eſt additus: vt inuicē differētes q̄dā oino porphireę alię ſplendido nonnulle croceo: alię ſmaragdi colore exiſtant: q̄ oia lumine ſo lis effici videmus. Hoc & in iride conſpicere cœleſti licet: quia va rios colores a ſole accipit. Horū varietatē naturales ſupioribus tribuunt calore ſolis cooperante qui viuificet oim rerū formas Deniq; florū terręq; colorū ac varietatis cuius naturale opus ars poſtea hominum natura ducente imitata varios ſingulis rebus

Camelo pardi.

Tragelaphi

Aialiū varietates.

Criſtallo

Smaragdi.

Berilli

Carbunculi.

Solisvis

colores addiderit. Et .n. colores fructuuꝫ odores: saporũ varietates: animaliũ magnitudinẽ: cuiuscꝫ rei formã terrarum diuersas spẽs cõstat solis caliditate fieri. qui terrę humiditate concalefacta cuiuslibet rei naturã ꝓducat. Itacꝫ necꝫ parius necꝫ alius quis mirandus lapis cũ arabicis est cõparandus: quorũ & albedo splendida est: & põdus graue: nec cęteris cędunt leuitate. Hanc ei prouincię proprietatem virtus solis vt diximus elargitur. Calor.n. condensat. Siccitas comprimit. Splendor illuminat. Auiũ genus oẽ caloris particeps volans ꝓpter leuitatẽ solis opa: diuersi est coloris in regionibus ꝑsertim soli ꝓpinquis. Babylonia pauones plurimos colore vario distictos nutrit. Vltima syrię fert psytacos porphirioneſcꝫ ac meleagridas pluresꝫ alias animantium spẽs coloribus varias. Simili modo & de aliis similis plagę locis: vt est india: rubrum mare: ęthiopia: & lybię portio. Sed partes orientis quę feraciores sunt nobiliora maioracꝫ ferũt animantia. Reliquę secundum solis virtutem. Eodem pacto inter arbores palmę in lybia fructus producunt squalidos ac paruos In interiori syria q carioti appellantur fiunt aliis excellentiores tũ dulcidine: tũ magnitudine: tum humore. His maiores multo arabia fert ac babylonia quorum magnitudo sex est digitorum Colore sunt quidam subęteo: nonnulli puniceo: alii porphireo aspectu amęni & suaues gustu palmarũ arbor ꝓcera ẽ stipite tereti & vsꝫ ad verticẽ ęquo: coma eius varię circũq̃cꝫ diffũditur Ea q̃ a meridiẽ spectat arabia fœlix cognominatur: iteriorẽ pastores colũt in tabernaculis vitã ducẽtes. Hi pecoribus armẽtisꝫ dediti latos habitãt cãpos: ẽ inter hos fœlicẽꝫ arabiã interiacet absꝫ aqua est: & vt iã diximus deserta. Quę ad occasũ vergit. arenosa ẽ pęnitus ꝑ eã iter qui faciũt quẽadmodũ in mari nautę astri signa itineris duces habẽt. Reliqua pars arabię versus syriam sita multifariam agrorum cultoribus mercatoribusꝫ referta est Qui eorum quę exportant pręmiis allecti quę rara apud cęteros habentur abunde subministrant. Quę ad oceanum pars respicit supra fœlicem arabiam posita: multisꝫ ac magnis diuisa fluuiis plures stagnantes locos paludesꝫ haud parui ambitus facit. Quę tum fluminum: tuꝫ imbrium aquis irrigatu maiori ex parte duplici fructu abũdat. Nutrit autem is locus elephãtorũ greges aliaꝫ varia ac diuersa specie formacꝫ animalia. Pecorum insupęrtim boum atcꝫ ouiũ magnas pingueſcꝫ caudas habentium copiosa est. Multa quocꝫ & diuersa camelorum ꝑbet genera

Pauones Syria.

Psytaci.

Palmę.

Carioti

Arabia fœlix.

tum pinguiũ. tum macilentorũ quorũ nõnulli gibbuꝫ duplicẽ in dorſuꝫ hñt: a quo & ditili nominantur. Horũ carnibus lacteqꝫve ſcuntur incolę. Quidã ferendis oneribus apti ſupra decem frumẽ ti minas hoies vero quinqꝫ in lecto iacentes vehunt. Anacolive ro ligariqꝫ q dromadũ ſub forma. plurimũ vitę conficiunt prę ſertim p deſerta & aquis carẽtia loca. In bello quoqꝫ duos in certa= men ſagittarios ferũt dorſo cõtrarie iuicẽ inſidentes. Alterum a fronte aduerſus hoſtẽ: alterũ contra pſequẽtem pugnãtes. Et de arabia hactenus. Nũc de inſula in oceano verſus meridiẽ repta: & q̃ in ea prẽter fidem narrantur: deqꝫ inuentionis cauſa paucis ſunt explicãda. Iambolusa pueritia eruditus poſt patris qui mer cator extitit obitũ & ipſe mercaturę operam dedit p arabiã tran ſiens ad aromata emenda cũ ſociis itineris a latronibus captus primo cum vno ex cõſeruis paſtor deputatus eſt. Deinde vna cũ eo a quibuſdã ęthiopibus cõprehenſus vltraqꝫ maritimã ęthio= piã ductus. Hi cum eſſent externi in expiationem eius regionis capti ſunt. Mos erat his q ea loca incolebant ęthiopibus a priſcis tpibus ex deorũ reſponſo traditus pqꝫ ꝑgenies viginti annos ve ro ſexcentos (ꝑgenies. n. triginta pficitur annis) obſeruatus duo bus hoibus expiationẽ facere. Habebãt p̃paratũ nauigiolum ad ferendas maris tempeſtates aptũ. Et quod duoviri facile poſſent regere. In id ſex mẽſium victu: quod ſatis eſſet ambobus impoſi to viros iducẽtes manabant: vt ſecundum oraculi reſpõſa naui= culã verſus meridiẽ dirigerent. Venturos eſſe eos ad inſulã fœli= cem & humanos homines: qui beatę viuerent. Eodẽ modo & eo rum patriam: ſi ipſi in inſulam ſalui peruenirent. ſexcẽtis annis in pace fœlicitateqꝫ futuram. Sin vero longitudine maris territi curſus retro verteretur: tanq̃ impios ac ſceleſtos omni eorum gẽ te magnarum calamitatum cauſam prębituros. Aethiopes vero aiunt dies agere iuxta mare feſtos. ſacraqꝫ facere optãtes quo ſo lita fiat expiatio ꝓſperũ nauigantium curſum hi poſt quattuor menſium nauigationem multis acti tempeſtatibus ad inſulam deferuntur figura rotũdã ſtadiorũ ambitu quinqꝫ milium inſulę appropinquantibus accolæ quidã obuii ſcapham deducunt. Alii accurantes mirant alienigenarũ aduentũ eos humaniter beni= gneqꝫ ſuſcipiunt: q̃ apud ſe erant cum illis communicãtes. Sunt ęius inſulę homines corpore ac moribus haud noſtris ſimiles. Eadẽ tamẽ oẽs corporis forma. Sed q̃ magnitudine quattuor cu bitos excedat: horũ oſſa veluti nerui quo velis flectuntur refle=

Ditili.

Iãbolic⁹ merca= tor.

& untur q̄. Corpore sunt plusq̄ nostra agili ac robusto. Nam sīq̄d manibus cęperint: nemo eripere ex digitis pōt: pilis carēt dēptis capite: supciliis: palpebris ac merito reliqua parte corporis adeo perpolita vt ne parua quidē lanugo appeat. Pulchri sunt decori & corpore cōposito. Auriū foramina multo nostris parentiora.

NB

Lingua diuisa

Quēadmodū & lingua a nobis differunt: hēt enim eorum ligua priuati q̄ dā tū natura tū ab ingenio datum. Diuisam. n. linguā natura dedit qua scidit iiferiori pte: vt ab radice duplex esse videatur. Ita varia vtunt loquela: vt nō solū voce hoium loquant: sed

Dictū a nimaduerte admirabile.

auiū diuersarū imitant cātus. Qd vero vr admirabilius vna cum duobus hoibus pfecte simul rndēdo tū disputādo loquunt. Vna n. ligua pte vni loquit: reliq̄ alteri. Purū ibi eēitegro anno aerem constat: quēadmodū poeta scribit pirū supra pirū. malū supra malum: vuā supra vitā ficū supra ficū senescere: esse insup tradūt cōtinuo diē parē nocti. Circa meridiē nullā fieri rei alicui⁹ vmbrā cū supra verticē sol existat. Viuūt aūt scdm cognatiōes ac cetus q̄ tñ q̄ dringētos nō excedāt: habitant in pratis ferēte absq̄ cultura spōte sua vberes fructus terra. Nā isulę virtus aerisq̄ tēpies terrā sua spōte frugiferā vltra q̄ satis est reddit. Nascūtur apud eos arū

arūdies.

dines pluriq̄ ferētes vberē fructū albo eruo psimilē: hos collectos spargūt aq̄ calida: quo ad auct⁹ ouis colūbę magnitudinē eq̄t ex his postmodū cōtritis panē cōficiūt dulcedine pstātē. Sūt etiā i ea aquarū fontes pmagni: ex qbus parti aq̄ calidę ad vsum balneorum ad curā doloq̄ morbos manāt: ptim summa dulcedine frigidę: q̄ ad valitudinē cōferūt: ē quoq̄ oim doctrinarum maxime q̄ astrologię apd eos cura. Vtunt ir̄is quas hūt viginti & octo secūdū virtutē significādi: characteres vero septē: quarū quęlibet q̄ttuor interp̄tat modis lōgissimę sunt ętatis vt q̄ annos centum quinquaginta vitā agāt: & absq̄ aliquo vt plurimū morbo. Si qs febricitat aut corpore ęger fuerit mori statuta lege compellūt. Nō

Diuersa scribēdi modus.

scribunt per latus vt nos: sed a superiori parte relicta linea ad inferiorem. Mos est eis ad certam vsq̄ ętatem viuere: qua perfecta variā sibi mortē sponte constituunt. Gemina est apud eos herba supra quam si quis iacet in suauem deductus somnū morit. Mulieres minime nubūt: sed oibus sunt cōes. Simili modo & filii educant: cōiq̄ amore sunt omnibus. Adducūt sępius a nutrientibus infantes ne matres filiū recognoscāt. Quo fit vt nulla sit apud eos ambitio aut p̄cipua affectio cōcordes absq̄ vlla seditiōe viuāt. Esse insuper aialia ea in isula magnitudine quidē parua: sed

natura ac ſanguinis virtute admirabili. Corpore ſunt rotundo ac teſtudinibus ſimili duabus lineis inuicem per mediū trāſuer ſis in quarum cuiuſlibet extremo ſit auris & oculus: vt quattuor oculus videant: totidē audiant auribus. Vnicis vētre atq; inteſti nis in q̄ cōmeſta cōfluūt. Pedes circū hēt plures: quibus in vtrā= q; ptē ābulat. Huius belluę ſāguinis mirabili aſſeritur virtute. Oē eiñ corpus cōciſū dū ſpirat hoc tinctū ſanguine e veſtigio cohe ret. Similiter & manus cęſa reliquęq; corporis: dū vita ſuppetit partes reſartiūtur. Si recēti adhuc applicētur vulnere. Quiſq; cę tus nutrit magnas diuerſę naturę aues: q̄bus experiūt quales fi lii ſint futuri ipoſitis eiñ ſupra aues infantibus ſi volātes p aera immoti nō expaueſcāt educāt. Si vero timore ingnauiaq; defici unt, piiciūtur: vt neq; diutius victuri & ai exercitio iutiles. Cuiuſ libet cętus ſenior alii ſtāq; rex cui parent oēs iperat. Annis cētuꝝ quinquagita actis ſeipſū vita ex lege priuat. Poſt eū ſenior acci pit principatū. Mare quo inſula circūdat fluctuoſū: & qđ motus ingentes facit. Dulcis eſt aquę guſtus. Arctus & pleręq; ſtellę: q̄ nobis apparēt minime ab illis cōſpiciūtur. Septem vero inſulę ſi mili magnitudine paribus interualis eiuſdem gētiſq; legibuſq; exiſtūt. Cibus ea incolentibus quāuis terra ſua ſponte abūde vi ctū ferat: tū his modeſte vtuntur. Simplices enim cibos appetūt nutrimētū quod ſatis eſt querētes: carnibus tū aſſis: tū elixis ve ſcuntur: coquorū artē variſq; ſaporibus condita vt inutilia reii= ciunt deos & dū qui oia continet ſolēq; reliqua cœleſtia colunt. Piſces aueſq; varii generis capiunt. Naſcūtur ēt ſua ſponte arbo res fructiferę: oleaq; & vites ex quibus olei viniq; copiam edu= cunt. Serpentes magnos ſed innocuos inſula producit: quorum carnes mire dulcedinis edunt. Veſtes parant ex lanugine molli ac ſplendida ex medio arundinum ſumpta: qua maritimis tin cta oſtreis veſtimenta purpurea conficiuntur. Varia exiſtūt ani= mantia: vt quia propter opinionem: haud facile credita. Certuꝝ viuendi ordinem ſeruant: vnico cibo dietim contenti. Nam cer to die piſcis: alio aues. quandoq; terreſtria animalia edunt: oleo aliquando ſimpliciq; menſa vtuntur. Diuerſis ſunt exercitiis de diti. Quidam inuicem miniſtrant. Alii piſcantur: alii exercent artes: nōnulli circa alias res vſui commodas occupantur. Qui= dam exceptis ſenibus partitis iuicem operis ſeruitio vacant. In ſacris ac diebus feſtis hymnos in deorum & maxime ſolis laus descanunt: cui ſe inſulas dicarūt. Mortuos in littore ſepeliun;

ſeniores principatu potientes.

Cadauer cum mare fluit arena obruentes: vt aquę fluxu inūdationecꝫ exaggeretur locus Calamos aiūt ex quibꝰ fructū decerpūt augeri minuiſſe ad lunę modū. Fōtiū aqua dulcis ac ſana caliditatē ſeruat niſi frigida aqua aut vinū immiſceat. Iābolus & q cū eo acceſſerāt cū ſeptē annis in inſula māſiſſēt tandem eiectoꝝ

Iābolus

fuiſſe aiūt inuitos tanꝙ malos maliſcꝫ aſſuetos moribꝰ: igit̄ parata ſcapha cibiſcꝫ impoſitis abſcedere coacti mēſibus quattuor ad regē indie arenoſa; ac vadoſa loca mari appulere. Et alter qdē tēpeſtate periit: iābolus in villā quādā diuertens ab incolis ad regē in vrbem alibrotā plurimū a mari diſtātē deductꝰ eſt. Cū

Alibrotavrbs.

grecos diligeret rex plurimicꝫ eorum doctrinā faceret: multis illū donauit. Deinde ſecure in perſidē primo: tū ſoſpitē in greciā miſit. Hęc poſtmodum iambolus litteris mandauit: multacꝫ de india conſcripſit antea ceteris ignota.

EXPLICIT LIBER TERTIVS

Incipit Quartus in quo hęc continētur.

De ęthiopibus qui ſunt vltra lybiam. decꝫ his quę apud eos antiquitus feruntur.

De auro quod in extremis ęgypti effoditur: decꝫ eius prępara-tionis artificio.

De his qui maritima loca arabię incolunt: atcꝫ ad oceanum ſita verſus indiā loca vergunt. Vbi deſcribūtur ſingulatim nationes: & quibus legibus vtunt: & quam ob cauſam multa de eis varię feruntur minimecꝫ fides illis pręſtetur:

De priſcis lybię rebus: decꝫ his q̄ de Gorgone & amazonibus & ammone atcꝫ athlantibus ſcribuntur.

De his q̄ de niſa ferūtur fabulę in quibus de titanibus de Dionyſio: & de eorum matre continetur.

OSteaq̄ ſuperius de ęgypti aſięcꝫ ſecundū quamcꝫ opportunciam memoratu dignis rebus ſcripſimus: hic liber ęthiopes lybios athlantides complectetur Ferunt ęthiopes primos hominum omnium creatos eſſe cuius rei coniecturam feruntcꝫ non aliunde homines in eam acceſſerint ſed in ipſa geniti merito indigetes omniuꝫ cōſenſu appellentur

Athiopes primi.

Hoies primi.

Et quidem ſimile veri eſt: eos qui ſub meridiem habitant primos a terra fuiſſe homines genitos. Nam ſolis calore terram quę humida erat a re faciente: atcꝫ omnibus vitam dante decēs fuit locum ſoli propinquiorem primo naturam animātium tu-

liſſe. Aſſerunt aũt deorũ apd eos cultũ primitus adinuẽtũ Sacra insup põpas celebritates aliaqbus diis honores impẽdunt ab eis fuiſſe repta. Qua ex re ipſorũ in deos pietate religioneqb interoẽsvulgata vídẽtur ęthiopũ ſacra diis admodũ grata eſſe. Huius rei teſtimoniũ afferũt ãtiquiſſimũ fere: ac: celeberrimũ apud gręcos poetarũ: qui in ſua iliade iouẽ reliquoſqb vna deos introducit in ęthiopiã: tũ ad ſacra q̃ eis de more fiebãt: tũ ad odoruz ſuauitatẽ cõmigrãtes. Dicit etiam ęthiopas ſuę erga deos pietatis pmiũ tuliſſe: qb nũquã ac externis regibus ſubacti ſũt. Semp enim liberi pmãſere. Etem cũ plures magnis copiis aparatuqb aduerſus eos pfecti ſint: nullus tamen eorũ imperio potitus eſt Cambiſes quippe maximis viribus ęthiopas aggreſſus & exercituz amiſit: & ipſe periculum ſubiit vitę. Semyramis & conſilii magnitudine: & rerũ geſtarũ fama excellens: cum ęthiopiã intraſſet: deſperatione rerum ſubito abſceſſit. Hercules quoqz & Dionyſius vniuerſo peragrato orbe ſolos ętiopas etiam ęgypto conterminos: tum propter eorum in deos cultum: tum quia in expunabiles videbantur intractos reliquere. Afferunt inſuper ęgyptios eorum colonos eſſe colonia ab oſiride deducta Quin etiã ęgyptũ olim non terrã firmã habitabilẽqz: ſed mare ab ortis exordio extitiſſe. Ea limo poſtmodum nili inundatione exęthiopia aduecto eaxggerata a fluvie terra paulatim continẽtem factam. Quod in oſtiis fluminis conſpici licet. Annis enim ſingulis noua materia inundatione nili oſtiis appoſita cędit pelagus ob cumulos terrę ſuperinductę: ita regio omnis incrementum ab ęthiopia ex terra allata cœpit. Plurimę etiam leges ab ęthiopibus ſunt ad ęgyptum tranſlatę colonis maiorum ſeruantibus inſtituta. Nã reges deos exiſtimare ſepulchrorũqb pcipuum ſtudium habere: aliaqb eiuſmodi plura ex ęthiopum diſciplina profecta ſunt. Statuarum inſuper magnarum vſum ac litterarum formas ab ęthiopibus acceperunt. Cum ęgypti litteris vtantur propriis. Has quidem vulgo diſcunt omnes has quas ſacras appellant ſoli ſacerdotes norunt a parentibus eorum priuatim acceptas. Apud ęthiopes hiſdem omnes figuris vtuntur Sacerdotes non apud vtramqb nationem eundem ordinem habent: pure enim caſteqb ad culum deorum accedunt vtriqb ſimiles ferentes ſtolas eiuſdemqb figurę. Sceptrum in aratri formaz quo & vtuntur reges Pilleos etiam oblongos geſtant circa finẽ ymbilicum habentes ſerpentibus quos aſpides vocant cir-

Deoruz cultus

Aethiopes a Semyra de Hercule & Dionyſio non victi

aſpides

cũuolutos. Monumẽtũ insigne eos q̃ contra regẽ in surgere au=
deant mortiferis moribus subesse. Plura alia de illorũ antiquita
te dicuntur: ęgyptiorũ ꝑ colonia: de quibus scribere haud opere
ꝑcĩũ videt. Sed ęthyiopum litteris quas ęgyptii sacras vocant:
nequid de priscis rebus omitat dicẽdũ Sunt ęthiopum litterę va
riis animãtibus extremitatibusq̃ hoim atq̃ instrumentis: sed p̃=
cipue artificum ꝓximiles Nõ. n. syllabarũ cõpositione aut literis
verba eorũ exprimũtur: sed imaginũ forma eorũ significatione
vsu memorię hominũ tradita. Scribũt q̃dẽ accipitrẽ Crocodilluꝫ
serpentẽ hois oculũ manus faciẽ & cętera eiusmodi Accipiter tẽ
denotat cito factã q̃m hęc aliasũ ferme oim auis sit velocissima
trãsfert hęc notatio ad domesticas res: q̃ velociter fiant. Croco=
dillus malum significat. Oculus iusticię seruator & totius cor=
poris interp̃tatur custos. Reliquarum corporis paitiũ dextra ma
nus digitis passis libertatẽ designat. Sinistra vero compressis te
nacitatẽ atq̃ auaritiã. Eodem modo & cęterarum corporis par=
tium figura atq̃ instrumenta aliquid certum notabant. Quę me
moria hominum longovsu ac meditatione obseruata e vestigio
quid ea exprimerent inter noscebant. Aethiopum leges quędam
non parũ ab reliquarum gentium legibus maxime vero circa re
gum electionem differunt. Nam sacerdotes optimos ex seipsis
eligunt. Quem vero ex eis deus more quodã bacchantium cir=
cundelatus cœpit hunc regem populus creat. Statimq̃ flexis ge
nibus quoniam sit diuina prouidentia datus: vt deum honorat
assũptus in regem vitam ducit statutã legibus omiaq̃ agit iux=
ta patrios mores neq̃ pręmio neq̃ pœna afficiens quenq̃ prę=
ter traditam a superioribus legem. Mos est illis neminẽ subditũ
etiam damnatum morte punire. Sed quidã ex littoribus p̃ferẽs
mortis signum ad reum mittitur. Quo accepto reus domũ abi
ens sibi mortem consiscit. Cõmutare mortem exilio veluti mos
est apud gręcos nephas habetur. Erunt quendam misso ad se
mortis signo cogitasse ex ęthiopia fugere: quod p̃sentiẽs mater
zona ad filii collum posita nequaq̃ manibus renitere ausum ne
suis dedecori esset transgulasse. Sed pręter omnium opinionem
mirandum videtur quod fertur de regum morte. Nam qui
in meroe sunt circa deorum sacra cultumq̃ dediti sacerdotes
& hi quidem maxima apud omnes pollent auctoritate cum eis
visum fuerit regi nunciant: vt mortem oppetat: ita enim deo=
rum iubere responsa. neq̃ fas esse immortalium voluntatem ab

Aethio pũ litte= rę.

Accipi= ter Cro codillus Oculus Manus

Matris sęuitia.

mortali homine contẽni: aliaſq; addunt rationes: quibus ex ve=
teri obſeruataq; conſuetudine voluntariam regi ſuadeant mortẽ
Et ſane ſuperiores omnes reges ſacerdotibus non armis neq; vi
coacti: ſed ipſa victi ſuperſtitione ſpõte paruerunt. At ptolomęi
ſecundi tempore rex ęthiopum ergamenes gręcis doctrinis phi
loſophięq; deditus hunc primus morem ſpreuit. Vſus nãq; pru= ergamẽ:
dentia rege digna cum militibus in Auarum vbi templum au= nes.
reum erat ęthiopum profectus ſacerdotibus omnibus interem=
ptis veteri q; conſuetudine abolita pro voluntate regnum tenuit
Conſuetudinem quã ſeruãt regis amici q̃uis mirabilẽ tamen per
manere ad hoc vſq; tẽpus ducũt. Moris ei afferũt ęthiopib⁹ fuiſ Aethio=
ſe vt ſi quando res aliqua corporis parte ex quauis cauſa debili pũ rex
retur domeſtici homines ſpõte ſua eandẽ ptẽ debilitarẽt. Tur=
pe etenim exiſtimabãt rege claudo nõ & oẽs claudos amicos eſ
ſe. Et quidem abſurdum videbatur cum vere ſit amicitię ex re=
bus aduerſis amicorum dolore lętari ſecundis non & corporis
quoq; doloris amicos participes eſſe. Ferunt quoq; conſuetudi=
nis eſſe amicos vltro in regis morte vita defungi exiſtimantes
eum interitum glorioſum veręq; amicitię teſtem: ideo haud fa=
cile eſt ęthiopibus aduerſus talem amicorũ ſenſum inſidias pa=
trare cum & rex & amici vno animo communi eorũ cõſulant ſa
luti hęc leges apud eos ęthiopes ui qmetropolim ac inſulã me=
roen vicinaq; ęgypti loca incolunt ſeruant. Sunt & alia genera
ęthiopum admodũ populoſa: puorũ hi vtraſq; nili ripas, iſulaſq;
in nilo ſitas habitãt: hi arabię ſunt ꝓximi. Alii mediterraneas
tenẽt regiones verſus arabiã ſitas. Horum pars maior maxime=
q; iuxta fluuiũ ihabitantes colore nigri ſunt facie ſimiles capillis
criſpis ſilueſtres ferme omnes atq; aſpectu efferi corpore robu=
ſto vngues protenſa s feris ſimiles abſuntq; a mutua humanita=
te plurimum. Vocem pronunciant acutam: in cęteris quę ad vi=
ctum ſpectant nil domeſtici humaniq; hñt: plurimum a noſtris
moribus differentes. Arma ferunt hi quidem ſcuta ex corio cru=
do bouis ac paruas haſtas hi pręacutas ſudes quandoq; ligne=
os quattuor arcus cubitorũ: quibus ſagittant altero protenſo pe
de. Cõſumptis ſagittis ſudibus pugnant. Armant ĩſuper vſq; ad
certam ętatem fęminas qbus vt plurimũ moris ẽ ęreum circulu;
labiis ferre. Veſtib⁹ qdã minime vtunt vitã ꝓ oẽm nudi expoſiti
q; ſolis ardorib⁹ nulla reꝑterq̃ q̃ caſu ſe offert adiuuãt. Nõnulli
pecudũ caudas pudẽdis velamẽ fęmori circundant. Alii pecorũ

veſtiuntur pellibus. Sunt q ſub ligaculis quę ex capillis contexũt vſq; ad medium corpus cooperiantur. Non eñ oues eorum (ita fert regio) lanam habent. Cibis vtuntur quidã herba: quę i aqua ſua ſponte circa ſtagnantia ac paludoſa oritur loca. Quidam ar borum fructibus: quibus etiam corpora ab ęſtu meridiano cir= cũdant. Alii ſiſamũ & lotũ ſerunt. Sunt qui teneras arundinum radices edant. Plures arcu exercitati auibus occiſis famen ſedant Magna pars pecorũ carnibus lacte caſeo vitam ducunt. De diis qui ſuperiores accolunt regiones dupliciter ſentiunt. Nam quoſ dã eorũ opinantur ſempiternos atq; incorruptibiles eſſe veluti ſolem lunam & vniuerſum mundum: quoſdã vero putant mor= tales naturę participes. ſed ꝓpter virtutem & in homine bene fa cta honores imortales fuiſſe ſortitos: iſidem nãq; pana hercule; Iouem pręcipue colunt exiſtimãtes multa ab his hominũ generi bñficia impenſa. Quidã ęthiopũ nullos cenſent eſſe deos. ideoq; ſolem orientem vt hoſtẽ in loca paluſtria fugientes execrantur. Moribus circa mortuorũ funera ſunt variis. Nam hi defunctos in flumẽ ꝓiiciunt exiſtimãtes id optimum ſepulchrũ eſſe. Hi cir= cũdatos vitro diu ſeruant ne eorũ aſpectus ſit poſteris ignotus: neue in obliuionẽ incidãt domeſticorum. Alii in vrnis fictilibus condẽtes circa templa ſepeliũt per quos maximũ habetur prę= tũ iuſiurandũ. Regna tribuunt hi quidem melioribus arbitrati fortunę dona vtraq; & monarchiam & virtutẽ eſſe. Alii bonos pa ſtores in regnum aſſumunt tanq; eos qui rei optimę curã habeãt Quidã ditioribus at qui ſuis facultatibus ſoli cęteris opitulari q= ant regnum mandant. Nonnulli fortitudine pręſtantes eligũt re ges putantes qui bello plurimũ poſſit ſolum imperio diguũ eſſe. Eius iuxta nilum ore q̃ libyam reſpicit nam portio pulchritudi= ne cęteras ſuperat varias ad vſum vitę res copioſęq; afferentes. Ad euitandos vero ardentes ſolis ęſtus paludes aptiſſimum refu gium habet. Qua ex re is locus a libycis atq; ęthiopibus ſępius bello laceſſitur: ipſi quoq; accolę mutuis decertant bellis. Acce= dunt ad eos ex ſuperiori plaga elephantes electi vt quidam tra= dunt fertilitate loci paſtuſq; ſuauitate paludes. n. mirãdę a ripis fluuii manant: in quibus multi variiq; vlua arundineſq; naſcun tur cibi: quos cũ deguſtant libenter in his locis morantur. Conſu menteſq; vt plurimum nutrimenta hominum eos compellũt ad alia loca fugere. At ipſi vtpote paſtores in tabernaculis habi= tantes fertiliores agros ſuam patriam eſſe putant. Elephantes

ęthiopũ de diis opinio.

ęthiopũ ſepul= chra

Elephã tes cum ſerpenti bus

autez mediterranea aridaqꝫ loca ꝑcul ab aquis linquunt pascuo
rũ inopia. Nã tũ ęstus magnitudine. tũ raritate fontiũ pauca ibi
nascunt Tradũt qdã in desertis ac efferis locis serpẽtes q cum ele
phãtis ꝑpter aquas pugnãt magnitudine nũeroqꝫ admirabiles
esse. Cõplicãt eñ in corpus assurgẽtes annixiqꝫ viribꝰ elephãtorũ
crura cõnectũtqꝫ pluribus plicis adeo arcte sũmaqꝫ vi: vt spumẽ
tes bestias natura graues ad casũ cõpellãt tum plurium cõcursu
facto bestiã haud facile mobilẽ depascũt: omissis. n. elephãtis ad
assuetos vertũtur pastus dicũt hos serpẽtes loca fugere cãpestria
Habitare autem inter longas cõualles in altis speluncis neqꝫ as
suetos tutosqꝫ deserere locos. Natura quod cuiqꝫ ad tutelam cõ=
ferat singula animãtia docente. Et de his ęthiopibus hactenus.

Vnc pauca de auctoribus: q de ęgyptiis atqꝫ ęthiopi=
bus scripsere sunt nobis dicenda. Horum nonnulli fa=
ma &qdem mendaci credentes. Quidam scribandi vo=
luptate seducti nullã merentur fidẽ. Agatharchides qꝑ
pe gnidius in secundo rerũ asiaticarũ ac Artemidorus ephesius
in octauo geographię libris nõnulliqꝫ alii qui in ęgypto habi=
tantes historiam edidere in plurimis eorum quę rettulimus con
ueniunt. Et sane nos quo tẽpore ad ęgyptum venimus plurium
sacerdotum consuetudine vsi cũ senioribus quoqꝫ nõnullis qui
es ęthiopia aduenerant collocuti ab his diligenter rerũ veritatẽ
scrutati sumus: multa quoqꝫ ab historicis falso scripta dẽphen=
dẽtes ea in quibus cõueniebãt litteris mãdauimus Nunc ęthio=
pes q meridiẽ versus & rubrum mare incolũt referemus. Verum
prętermittendum nobis nõ videtur quomodo aurũ apud ęgyp=
tios reperitur: in ęgypti finibus q ad ęthiopiam & arabiam ver=
gunt loca sunt metallorũ feracia: ex qbus magno cũ labore atqꝫ
impensa aurum educitur. Nam terra nigra natura meatus ac
venas habet marmoris albissimi: & quod insuper omnes luceat
splendorem. Huic operi qui pręsunt magna hoim copia ad excu
dendum aurum vtuntur. Aegypti enim reges crimie damnatos Auri ef=
omnis ac ex hostibus captos insup ob aliquã falsam calumniaz fossio
aut regũ iram in carcerem detrusos auro effodiendo deputant si
mul sumpta facinorũ pœna & magno quęstu ex eorũ labore per
cepto illi compedibus vincti magnus hoim numerus absqꝫ vl=
la intermissione die noctuqꝫ exercentur nulla neqꝫ requie con=
cessa omniqꝫ ablata effugiendi facultate. Nam barbari milites
diuersa inuicem lingua: eoruz custodię ꝑsunt: quorũ nullus ser

mōnis commertio ſublato aut p̄cibus aut amore pōt corrumpi Ex terra quę fuerit duriſſima plurimo igni decocta aurum extrahitur. Mollioré petrā: & q̄ mediocri labore frangitur ferro effodiunt iſinita fere hoim milia. Qui auri venas diſcernit p̄cedit operarios oſtendens q̄ effodiāt loca. Mōſtratū lapideū marmor robore corporis p̄ualidi nō arte ſed magna vi cuneis ferreis p̄ſcindūt Cuniculos vero agūt nō rectos. Sed quo ſplēdētis auro maioris natura ducit: cū propter varios flexus circuituſq; obſcuri exiſtāt Lumē opifices ante frōtē p̄ferētes ſaxa magno conatu in fruſtra exciſa in ſolū deiiciūt. Ab hoc labore nūq̄ cōquieſcūt contumeliis verberibuſq; ad cōtinuū opus coacti: impuberes pueri in duas partes diuiſi: hi qdē ,piecta fruſta minuatim ſcindūt: hi vero efferunt. Qui annū trigeſimū excedunt ſumpta ab his ad menſuram conciſa fruſta in lapideis vaſis ferreo malleo ad erui magnitudinē terunt. Ea deincepsin molas q̄ plurimę ſunt coniecta: fœmine ſeneſq; duo aut tresad molā poſiti vſq; ad farinę modum contrita molunt. Nota omnibus horum corporis illuuię. neq; veſte vlla operiente pudenda nemo eſt quin eo aſpectu ſœdo tetroq; motustantę miſereantur calamitati. Sed nulla pietas: nulla requies: nullavenia illis dat ſiue eger ſiue febricitas: ſiue ſenes: ſiue fœminę debiles fuerint. Sed plagis oñes ad continuum opus coguntur: quoad miſeri ex debilitate deficiant. Sunt qui timore futurę vitę quam p̄ſenti putant pœna deteriorē morte vitę p̄ferant. Demum opifices ad molam contrita in latis tabulis paulo accliuioribus ponētes iterum aqua iniecta marmor terunt. Eo modo terra defluente aurū ex grauitate in tabulis remanet. Hoc ſępius iterantes manibus aurum fricant. Deinde raris ,ſpongiis terram mollē exprimunt ad velut arena aurea reddatur .allii poſtremo operarii pondere ac menſura in ollas fictiles conficientes ſuperaddunt certa menſura plumbum Algam maritimam furfurēq; ordeaceum. His ad proportionem compoſitis ollas luto diligenter liniunt. Deinceps quinq; continuis diebus noctibus in fornace decoctum rebus cęteris conſumptis ſolum aurum purum invaſis reperitur purum priore pōdere imminuto. Hoc labore induſtriaq; in ęgypti extremis aurum paratur Sane ipſa nos palam docet natura aurū inuentione laborioſum cuſtodiam difficilē q̄ſtu anxium eſſe: vſu inter voluptatem ac dolorem conſtitutū. Horū metallorū inuentio vetuſta eſt & ab antiquis regibus reperta. Nūc de his quę arabici ſinus

littora troglodítaſq; ac ęthiopiã: quę meridiem notumq; reſpícit incolũt gẽtibus dicem⁹. Exordiemur aũt ab eis quos ichthiophagos vocant qui littus habitant carmaniũ gedroſiũq; extremum víq; arabici ſinum longa ſane intercapedo ac duobus epíris altero in exitu ſub fęlicem arabiã: altero ſub trogloditicam orã clauſula horũ barbarorũ quidã nudi poẽq; vitã degẽtes vxores filioſq; oẽs cõmuẽs hñt beſtiis ſimiles vt q neq; voluptatis neq; dolorís vllum niſi naturalẽ ſenſum pcipiant neq; turpís neq; honeſti diſcrimen norint. Habitacula habent non longe a mari iuxta promontoria vbi non ſolum profundę cauernę ſed conualles immẽſe & anguſte ſpelunce exiſtunt egreſſu ipſa natura difficili actortuoſo. Harum tanq; ad eorum vſum natura factarum aditus incole magnorum congerie lapidum obſepiunt qua veluti retibus capiantur piſces. Maris enim fluxu quod his diebus ſingulis circa tertiam ac nonam horam accidit oras littori propinquas inundante aqua in immenſum excreſcens opertis locis omnibus innumeram ſortem diuerſorum piſcium ſecum incontinentem defert. Qui cum in diuerſa loca cibi gratia diuertant refluente marí aqua vero per lapides effluente piſces in ſicco deſtituuntur. Quos incole cum vxoribus pueriſq; concurrẽtes capiũt. Accedũt autem per cetus diuiſi barbari ad ſua quiſq; loca cũ clamore vaſto veluti improuiſam quandam venationem nacti. Mulieres pueriq; minores ab ſe captos piſces in terram proiiciũt. Qui corpore vigent magnorum piſcium capture vacant. Traducunt autem a marí nõ ſolum ſcorpii murene & canes: ſed marini vituli variaq; piſciũ gña & noie & forma ignota. Has marinas belluas non armis expugnant: ſed caprarũ cornibus pręacutis ſaxiſq; iniciẽ abruptis cedunt. Et.n. neceſſitas naturam inſtruit. Quę temporibus parens ſe ad id quod vſui eſſe videtur accommodat. Captos varii generis ſupra petras ad meridiẽ ſitas nimioq; ſolis incenſas eſtu ponũt: paulo q; poſt reuoluunt: tum ad ſolem decoctos perq; caudam appĥenſos quatiũt. Omni excuſſa carne ſpinas ad certum pficientes locum in magnum aceruum cumulãt certo poſtmodũ vſui: de quo poſtea ſcribem⁹ futura poſt hęc carnes piſciũ in concauo ſaxo piſunt admiſtoq; palinuri ſemine: cibum cõficiũt ſibi ſuauiſſimũ. Nam ſic immixtas carnes i modũ longioris lateris formant: ad ſolemq; paulo deſiccatas ſedentes cum voluptate edunt. Non quidem ad certã menſurã aut põdus ſed ad ſatietatem prout cuiuſq; fert libido & ędendi appetitus.

Ichthiophagi piſciũvoratores.

Neceſſitas naturam inſtruit.

Habent.n. ſemp velut e penu ꝓmptū hunc cibū tanq̄ neptuno ꝓ
cerere victū illis ſubminiſtrare. Quandoq; vero maris tempeſta=
te adeo littori ꝓxima loca multis diebus inundātur: vt nulla de
tur piſcādi facultas. Quo tēpore cibi penuria cōchas legūt p ma=
gnas: quarū teſta ſaxis attrita iteriori carne cruda ſapore oſtreis
ꝓſimili veſcunt. Vbi vero tēpeſtas vētorum vi diutius perſeuerat
conchecq; deficiūt ad oſſa cōfugiunt iā cumulata. Ex his teneriō
ribus recētioribuſq; electis quę dentibus poſſunt mandūt. Durio
ra edunt ſaxo cōtrita nil brutis animātibus diſſimiles. Et oſſibus
quidē vt diximus piſcibus aūt miro quodāmodo vltra q̄ q̄s exiſti
maret vtuntur. Nam eorū capture quattuor diebus cōtinuis itēti
epulant palā cū lętitia cantuq; abſono omnibus inuicem cōgra=
tulantibus. Deinde mulieres vt quāq; quis forte icidit cognoſcūt
prolis cauſa omni cura ob ciborum qui pręſto ſint copiam vacui
Quinto die ad fontes pergunt potus gratia vbi aquę dulces fl u
unt: ad quas paſtores greges atq; armenta potū ducunt. Eorum
profectio haud diſſimilis eſt armētis boum oibus ſimul vocē ve=
lut incōditum ſonum tollentibus: lactantes infantulos matres in
vlnis ferunt. Repulſos a lacte patres q̄ quintū excedunt annum
cuꝫ parentibus magno cum gaudio (vt qui ſua ſponte victū que
rant) ꝓficiſcūtur. Natura eorū incorrupta famē ſedare maximum
ducit bonū nullam aduētiam voluptatem querens. Cum paſtoꝝ
rū aquationibus appropinquāt repleto aqua ventre vix regredi
queunt potu graues. Eaq; die nihil edunt. iacet quiſq; aqua ple=
nus diſtentuſq; ſimilis ebrio. poſtera die denuo ad capiendos pi=
ſces redeūt: ita eorū vita per omne tempus tranſacta ob ſimplicē
victum raro in morbos incidūt. Breuioris tñ quam nos ſunt vitę
Hęc eorum qui intra ſinū habitant viuendi norma. At illorum q̄
extra ſinum ſunt multo eſt mirabilior vt qui nunq̄ bibant & na=
tura ab omni ſemoti ſint paſſione. Hi ꝓcul ab terra habitabili tā=
q̄ in loca deſerta a fortuna eiecti piſcationi dant operam. Humi=
da non appetunt: piſces edunt ſemicrudos: non quo ſitim effu=
giant: ſed feritate quadā contentivictu quē a fortuna ſortiti ſunt
Fœlicitatem ſummā putant his carere rebus quę dolorē poſſent
egentibus afferre. id vero mirabile & quod vix credi queat: ꝑ
nulla mouētur animi paſſione. Ab ęgyptiis mercatoribus qui per
rubrum mare iuxta ea loca nauigant etiam nunc eadem quę
nos ſcribimus de his referuntur. Tertius quorum ptolomeus cu=
piens elephantos qui in eis ſunt locis venari quendam ex amicis

Simiã nomine ad ſpeculandã eam regionẽ miſit. Hic diligenter ſcrutatus ſingula vt Agatharcides gnidius refert ait gẽtem hãc ęthiopum qui abſq; paſſione viuunt nullo vti potu: vt quem nõ appetant natura neq; nauigantiũ ſermone aut appropinquanti um externorum aſpectu moueri ſed reſpicientes tantũ immobiles ſtare abſq; vllo ac ſi neminem viderẽt ſenſu. Si quis enſe eductο eos pcuſſerit nõ diffugiũt & verbera & iniurias perferentes: neq; vuiſq̃ alterius vulnere aut dãno moueẽt. Sed ſępius filios aut vxorem ante oculos interfectos abſq; vlla paſſione reſpiciũt nullũ neq; irę neq; miſericordie ſignũ oſtendẽtes. Deniq; oĩa mala quieto animo ferunt aſpicientes ſolum ad percutientes ac ſingula mouẽtes caput. Ferunt eos pręterea ſermone carẽtes nutu manibuſq; ſignificare quibus egeant & quę velint. Quod vetro quis miretur magis Marini vituli inter hos verſantur piſciuꝫ capturę velut homines intenti. Simili ſtudio cubilia partuſq; & natorũ tutelã. Hę gẽtes vnanimi conſenſu paceq; curãt nullo externo animãti infeſtę Quod vitę gñs licet mirabile a priſcis oliꝫ tẽporibus ea gens ſeruauit ſiue ita lõgo tẽpore aſſueta ſiue acta neceſſitate. Habitaculis nõ iiſdem qbus ichthiophagi vtunt: ſed diuerſis habitãt modis. Quidã in ſpeluncis diuerſoria hñt ad arctum poſitis in quibus tum vmbra tũ ſpirãs aura eos ab ęſtu ſolis tutat. Nã q̃ ad meridiẽ loca ſpectãt fornacibus ex nimio æſtu ſimilia acceſſum adea adimũt. Qui ſunt verſus arctum ex coſtis cęterarũ icuruis quas mare plurimas effert ex vtroq; poſitis late te colligatiſq; quas magi salga operiunt. Habitacula ſibi extruũt ad euitandos ęſtus. Natura ſibi artem ex neceſſitate ad ſe tuendam repiente. Eſt & tertius apud ichthiophagos habitãdi modus Arbores quędã iuxta littus plurimę naſcunt iminẽtes mari. Has frequentibus foliis fructu vero ſimili nuci caſtaneę ſimul connectentes vmbracula ſibi conſtituunt. vbi in littore pariter & mari commorantes vitam agũt cũ ſolem effugientes arborum vmbrarum continua maris vnda ventorumq; aura ęſtum mitigare. Qua tũ habitaculorũ modũ ingens iuxta littus cumulus efficit. Qui priſcis olim tpibus ex maritimis herbis arenaq; maris fluctibus immixta editus inſtar montis excreuit adeo firmus ſolide q; compactus vt in eo oblongas effodiant ſpeluncas: in quibus commorantes maris refluxu prodeant ad piſcium capturam Fluxu ad ſpeluncas confugientes epulanteſq; quos cœperant piſces mortuos in mare proiiciunt inundationis tempore ſepulchra ſu

Simia ptolomęi tertii amicus

Admirã dã gẽtis pati ẽtiã aĩaduerte.

Diuerſę habitationes.

is corpora piſciũ prębẽtes: Vnũ ex ichthiophagis genus eas habet habitationes: vt qui eiuſmodi diligenter res inueſtigare valeant fatis ad dubitare cogantur in promontoriis enim p̃cipitibus vndiq; ac prealtis habitãt nonnulli ad quę impoſſibile fuit quẽq; in principio adire: pars mari proxima ne pediti quidẽ eſt acceſſibilis: na uibus non vtuntur cum ſit ignotus illis earuꝫ vſus: ita fateamur oportet illos eſſe loci ab origines neq; ab aliunde generis quidam naturales ſenſerunt principium cœpiſſe. Veruꝫ cũ horum cognitio difficilis nobis ſit nil prohibet multa pollicentes in paucis vera ſentire & quę verbis ſimilia vero audientibus perſuadentur quandoq; longe a vero abeſſe. Nũc eorum quos Chelonophages dicunt vita recenſeatur.

chelonophages.

Vnt in oceano iſulę iuxta cõtinẽtẽ numero plures ſed parue hũileſq; nullo neq; domeſtico neq; agreſti fructu: i his quoniã ferme cõtigue ſunt nulla fit tẽpeſtas aut fluctuũ maris inundatio iter has magnę tranq̃litatẽ. Noctu i ,pfundo commorãt intente cibo. Die iter iſulas diuertentes iacẽt reſpiciẽtes ad ſolem iuerſiſq; natiículis piſcatoríis aſpectu ſimiles excellunt eñ magnitudine precipua inter marinas cõchas. Barbari inſulas incolentes iterdiu paulatim ne ſentiãtur verſus teſtudines natãt. Eas adorti quidã ab vno latere ad terrã p̃munt quidã ab reliquo ſurſum leuãt quo reddãt reſupinas ne vertere ſe neue effugere q̃ant. Tũ longa reſte per caudã ligatas nãdo ad terrã deducũt: in inſula expoſitis omnia interiora paruo tempore ad ſolem aduſta comedunt, Teſtaq; concaua ẽ tũ veluti cimba ad continẽtẽ nauigant: tũ pro aquę receptaculo: pro tẽtoriis vtunt: qbus natura admodũ opitulata eſt: vtvna res vario vſui accõmodaretur. Cibo eñ vaſe domo nauivitã illorum adiuuãt. Haud ,pcul ab his leuis ihabitãt vitã icultã ducẽtes barbari. Nutriuntur enim ex cetis e mari ad littus eiectis quarũ magnitudíne: quandoq; abunde epulantur: quandoq; illis deficientibus torquentur famę coguntur q; cum cętera conſumpta ſint algam & extrema coſtarum mandere. Hęc fer ichthiophagorum vita. Littus quod ad Babyloniam ſpectat cõtiguũ eſt regioni domeſtice & plantis plenę. Tanta vero ineſt piſciũ multitudo: vt in colis nunq̃ eorũ deſit copia. Nã ,ppe littus frequẽtes infigũt humi calamos adeo inuicem cõnexas: vt retia aſpicientibus i littore videantur: in his ſunt plurimi aditus qui oſtiis ita vt in vtrãq;

Teſtudines ingentes.

voluantur partẽ clauduntur. Maris fluxus ad terrã delatus aquę impetu ostia impellens aperit: reflexus claudit. Singulis igitur diebus ex maris inundatione pisces cõtingit ad terram p portas deduci: qui refluente aqua ostiis clausis humi in sicco remanent tanto pępe numero vt cumulum psallentiũ pisciũ dicere. hi & copiã viuendi & haud puũ vect gal prębent Quidaz circũ ea lo pturę. co habitãtes (regio. n. ois plana atq; humilis ẽ) fossas a mari ad eorũ vsq; villas pluribus stadiis ducũt ostiaq; exviminibus facta in imo fossę statuũt q̃ fluente mari aperiunt̃ claudunt̃ refluente Igitur remeante p ostiorũ raritatẽ aqua dep̃hẽsos pisces in fossa sinũt quoad cœperint quos velint. Nunc ad reliquos trãseamus in ęthiopia q̃ supra ęgyptum est iuxta fluuiũ quẽ asamvocãt ilha bitat gens quã rizofagos vocant Radices. n. arũdinũ quas expro piquis locis effodiũt magna cura lauãres barbari lapidibus terũt quo ad molles factę cohereãt. Deinde placẽtas admodũ lateris quãtũ manus capit factas atq; ad solẽ decoctas mandũt. Quẽ so lum cibũ cũ per omnem vitam suauem atq; affatim habeãt eoq; pacem continuam inuicẽ seruant Cum leonibus tamen bellant: Nam aere circũ ęstu feruente e deserto leones ad eos egrediunt̃: & vmbrę causa & vt minores venentur feras. Ab his ęthiopes ex paludibus exeuntes multi pereunt: tum inferiores viribus tũ deficientibus quibus se tutari valeant armis. Et iamdudum ea deleta esset a leonibus natio: nisi natura eis sponte per ciuium tu lisset. Nam sub ortum canis mirabilis atq; innumera nullo agi= tante vento culi cum multitudo ad ea loca aduolat. Homines ad paludes cõfugientes minime ledunt. Leones abire ex his regio nibus cõpellunt tum morsu tũ vocis sono territos. His sunt ilo= phagi spma tophagiq; q appellant̃ ꝑpiqui. Quorũ hi quidẽ fru= ctus q ęstate ex arborib⁹ decidũt colligẽtes absq; labore edũt. Re liquo tp̃e herbã in vmbrosis nascentẽ locis decerpunt quę vitę subuenit egestati: iliophagi vero cum filiis vxoribusq; ad loca campestria accedentes arbores ascendunt ac teneras ramorum sũmitates auferunt. Tantum autẽ ex continuo vsu ramos ascẽdẽ di peritiam habent omnes vt quod incredibile videtur de arbo= re in arborem velut aues prosiliant ascendantq; tenues absq; pe riculo ramos. Macilentia leuitateq; corporis nixi si quando pe= des labantur manibus ramis comprehensis se a casu vindicant quod si forte deciderint nulla in re propter leuitatem corporis lędunt̃: ita ramis tenerioribus dente ex esis ventrem farciunt

Asa fluui⁹. Rizophagi.

Leonũ vastitas

Iliophagi. Tophagi.

Vxores & liberi cões.

Hi semp incedũt nudo corpore cõmunesq; vxores ac liberos hñt pugnãt inuicẽ p locis armati baculis aduersus alios ac dominãtes victis. Moriũtur vt plurimũ fame cũ deficiẽte visu corpus prieẽ eo sẽsu quo cibũ q̃rebat. Reliquã circa regionem ęthiopes tenẽt q Cyneci dicũtur nũero haud multi vita ab reliqs diuersa. Sil

Cyneco rũ viuendi mod° &eorum dẽ cũ bestiis ad ortio.

uestrẽ.n incolẽtes patriã & penitus asperã rariscq; aquarũ fõtibus supra arbores ferarũ timore dormiũt. Sub aurorã ad aquarũ decursus armati p̃deũtes se abscõdũt inter arborũ frõdes. Sub ęstu vero solis agrestes boues pardalisq; ac varia ferarum genera tũ caloris tum sitis impatientia ad aquas potus causa confluunt. Repletas graueisq; aqua bestias ęthiopes cum haud facile mouere possint ex arboribus descendentes adoriuntur: ac lignis adustis saxisq; & sagittis occisas percq; cętus diutsas edunt: Aliquando vero quãuis p̃raro & ipsi a valẽtiori bestia interficiũtur. Sed multas ipsi dolo & arte valentiores belluas capiunt. Si quando desint animalia: antea captorũ pelles madefactas remotis pilis ad ignem leuem ponunt: dispartita sq; singulis aude ad satietatẽ sumũt impuberes pueros exercent ad certũ signũ iacere solis cibum p̃bentes his qui signũ tetigere. Ideo iaculatores optimi euaduut vrgente fame. Ab hac regione qui occasum versus plurimũ distant ęthiopes cũ elephantis certant. Habitantes em̃ in siluestribus & arboribus refertis locis elephantorũ ingressus atq; exitus ex p̃altis arboribus obseruant. Multos vna incedentes non aggrediuntur omni spe vincendi remota. Singulis inii ciunt manus mirabili audacia freti. Nam cum incedens bestia arbori propinquat in sua speculator occultus latet ex ea desiliẽs manibus apprẽhensa cauda pedibusq; ad dextrum femur oppositis securi quę ex humero pendet leui vt quę vnica manu tractari queat: & acie acutissima dextera manu apprẽhensa neruos dextri poplitis crebris ictibus amputat. Sinistra manu regens agile corpus belluę conatus magna velocitate effugit: in eo nãq; certamine versatur vtriusq; salus mortis discrimine in alterius vita posito. Elephas neruis abscisis quandoq; quia haud facile se vertere potest inclinatus in latus saucium in terram cadit ęthiopumq; secũ trahens interficit. Quãdoq; ad arborẽ aut saxum hominẽ allidens ipso pondere quoad animã exalat comprimit quidam elephantes dolore moti cũ insidianti obesse nequeant diffugiunt per cãpos quoad continuis securis ictibus abincidente cęsi decidant. Tũ concurrũt ęthiopũ cętus & adhuc

Pro elephãte interficiẽdo ęthiopũ arte

Magnũ i elephã te occidẽdo pericuz

viuentis beſtię poſterioris partis carnes abſciſas edunt. Nonnulli ex propinquis incolis abſq; vllo diſcrimine elephantos ante ſuperant. Conſueuit hoc animal cum a paſcuis plenus redit dormitum proficiſci plurimum natura ab reliquis quadrupedibus diuerſa. Non enim genu corpus flecti ad terram põt ſed arbori herens dormit. Arborem elephantis adheſione tum attritam tum ſorde plenam aduertẽtes incolę iuxta humum ſecant vt tamen nõ niſi impulſa cadat. Deinde ſui acceſſus veſtigia ad ea loca delent ſubito abeũtes priuſquã beſtia ad ſomnũ redeat Elephas veſperi cibo plenus ad notũ cubile profectus omniq; mole ſecto hęrens arbori ſtatim vna cum eo ad terram proſternitur. Reſupinus tota nocte iacet: cum ſe erigere nequeat Aethiopes die ad locum accedentes abſq; periculo beſtiam occidunt tabernaculiſq; ibidem erectis moram trahunt quo aniual ſit aſſumptum. Harum gentium qui partes ad heſperum pertinentes habitant ęthiopes ſimi ad meridiem ſpectantes ſcrutophagi cognominantur Eſt apud eos auium ſpẽs natura terreſtribus animantibus mixta: vnde & aues ceruinę nominate ſunt Hęc magnitudine ſunt magni cerui collo oblongo rotundis lateribus atq; alatis capite tenui oblongoq; cruribus ac iuncturis firmiſſimis fixo pede. Alte volare propter grauitatem nequeunt Verum ociſſime ſummis pedibus terram tangentes pręſertim cum flans ventus alas veluti nauem extentis velis impellit currunt. Venatores feriunt lapidibus ferme lateris magnitudine pede iactis. Ceſſante vento alarum pręſidio deſituręq; curſuq; victę prehenduntur. Harum cum magna ſit multitudo variis artibus plurimas barbari facileq; capiunt. Et carnes quidem edunt: pellibus vero pro veſtibus vtuntur aclectis. Ab iis veſtris ſe tuentur quę cum magna ſint & ad incidendum apta magno ſũt icolis vſui: cũ haud pua hẽaṫ horũ aimãtiũ copia. Haud pcul ab his abſũt acridophagi deſerto contermini hoies paulo cęteris breuiores macilenti ac ſupramodũ nigri. Veris tempore zephirus ac lybicus venti infinituz pene locuſtarũ ex deſerto ad eos deferũt numerũ Hę pmagnę ſũt: ſed colore alarum turpi ac ſqualido. Aethiopes ad id aſſueti in quandã latã longãq; multis ſtadiis cõuallẽ plurimũ materiei ex proprinquis locis ingerunt. Cum ſuo tempore tanq̃ locuſtaruz nubes a ventis ſupra vallem defertur materiem congeſtam omnẽq; loci herbam antea ſucci

Elephãtis ſomnus.

Scrutophagi. Aues ceruinę

Simię thiopes.

Acridophagi.

Locuſtiſ ꝓciboæ thiopes vtuntur

ſam incedunt. Locuſtę deſuper volantes ingenti fumo eue= ctę paulũ vltra vallem ad terram tanta decidunt copia vt victuꝫ omni genti abũde prebeãt. Has.n. ſaleqđ regio plurimũ fert ſu per infuſo diutius ſeruãt cibũ guſtu eis ſuauem: hic eſt ſolus eo rum per omne tẽpus locuſtarũ victus. Neqꝫ.n. pecora nutriunt neqꝫ piſces edunt procul a mari poſiti: neqꝫ vllum aliud vitę ad miniculum habent. Corpore leues ſunt veloces curſu & vitę bre uis vt qui longiſſime viuunt quadrageſimum non excedant an num. Finis eorũ non ſolum mirabilis eſt: ſed etiam incredibilis.

Quorũ dãę thio pũ pedi culis sala tis opꝑſ ſorũ fer me icre dibilis mors.

Nam propinquante ſenecta pediculi alati non ſolum viſu varii: ſed ſpecie horridi ac turpes incorporibus nativẽtrem primo tum pectus deinde totum corpus paruo tempore excedunt: Qui mor bum patitur primũ veluti ſcabiei cuiuſdam pruritu allectus cor pus ſcalpit voluptate ſiml & dolore perceptis. Deinde exorienti bus pediculis ſimul effluente ſanie morbi acerbitate ac dolore ꝓcitus vnguibus corpus magno cum gemitu lacerat. Tanta ve= ro vermium copia efflunt alii ſuper alios tanꝝ ex perforato vaſe ſcaturientibus vt deleri nequeant. Hoc pacto ſiue cibi ſiue aeris cauſa miſerum ſortiuntur vitę finẽ. Huic genti regio adiacet per ampla varietate paſcuorũ fertilis: ſed deſerta & quę penitus adi ri nequeat. Nõ tamẽ hominibus a principio caruit: ſed poſtmo= dũ intẽpeſtiua ex pluuia deſerta eſt multitudinẽ aranearũ ſcor= pionũqꝫ ferente: tantã.n. harũ beſtiarum exceruiſſe copiã ferũt vt morſibus peſtiferis incolę coacti patriã deſerere & alia loca con fugere cõpellerentur. Neqꝫ vero debent hęc incredibilia videri. Multo.n. his maiora ſũt ꝓ terrarũ orbẽ ĩrarũ monumẽtis tradita in italia muriũ multitudo ſilueſtriũ e terra prodiẽs plures ſolum patriũ linquere coegit. In media adeo ingẽs paſſerũ inoleuit co= pia iacta abſumẽſiũ ſemina vt hoies malo acti ad alia migrarit loca. Eos quos Attariotas vocant ranę e nubibus pro guttis aq̃ in terrã delapſę adegerunt reliqua patria ad eã in qua nunc quo qꝫ reſident oram confugere. Et.n. quis ignorat inter multa egre gia opera quibus Hercules immortalitate donatus eſt illud etiã annumerari ex ſtimphalide plaude innumeras auesquę ea loca infeſtabant ſua virtute expulſas. Quędam lybię ciuitas leonum vi ab deſertis locis ad eas aduentantiũ deſertę ſunt: Hęc eorum gratia qui parum quandoqꝫ fidei ſcriptoribus vt incredibilia narrantibus habent retulimus. Nunc ad hiſtoriam redeamus.

Aranea rũ: ſcor= pionũ: muriũ: & paſſe= rũ multi tudine regio nes mul te deſer tę.

EXtremas ad meridiẽ partes viri tenẽt a grẽcis cynamyni a vicinis barbaris ſilueſtres appellati. Hi barbas habẽt admodum magnas greges ſilueſtrium canum nutriẽtes prẽſidia vitẽ Nã ab ẽſtiuo tropico vſq; ad medium hyemis indici boues innumera multitudine eorũ patriam ingrediuntur. Cã quidẽ incerta eſt. Vtrũ ne alias inſectãtes ſe feras fugiant: an paſtus penuria an alio naturẽ quẽ oĩa miranda gignit impulſu hoĩbus ignoto acte. His hoies cũ obſiſtere nequeãt: ſuis freti viribus ſe canibus tuentur. quibus in venatione vſi boues p multos capiunt. Et hos quidẽ recẽtes edũt. hos ſalliunt ad futurum vſum. Multa inſuper alia animãtia canibus capta comedũt poſtremi qui ad meridiẽ habitant in hominis forma ferarum vitam ducũt: ſed de his hactenus. Nunc de troglodítis loquemur. Hi a grẽcis appellãtur paſtores eo p̃ ex pecoribus viuãt. Cetus ac tyrannos inter ſe conſtituũt. Vxores ac filios habẽt cõmunes excepto qui vnicam tenet tyrannos. Huic ꝓpinquãti mulctã tyrãnus irrogat certo numero pecudes etheſiarũ tẽpore quo maximi decidũt imbres ſanguine & lacte immixtis paulumq; coctis nutriuntur ẽſtu ſolis deficiẽtibus paſcuis ad loca declinãt paluſtria: ꝓ quibus ſolis inuicẽ certãt. Pecora vetuſta auti morbos cadẽtia occidũt: exq; his per omne viuũt tẽpus. Parẽtũ nomina mínime indiderunt filiis: ſed tauri arietis ouis. Et hos quidem patres hos matres quoniã ab his nõ a parentibus quottidianis prẽbeatur cibus appellãt. Vtuntur potu idoite paliuri ſuco: potentiores ex quodam flore expreſſo qui eſt deterrimo noſtro muſto perſimilis. Armentorum greges ſecũ ducẽtes varias ne iiſdẽ i locis morẽtur diutius regiones mutãt. Corpora prẽter virilia quẽ pellibus teguntur nudi: pudenda troglodite oẽs velut ẽgypti circũcidũt. His demptis quos a caſu claudos appellant. Hi ſoli intra regionem heſternorum habitantes ab infantia nouacula incidun tur. Arma ferunt troglodite ii quos dicunt megauares. Scutum ex corío crudo bouis rotundũ & ferratam clauam. Alii arcus lãceaſq; Sepulchra ridicule penitus curãt. Naꝫ paliuri viminibus corpus ligãtes defuncti ceruicẽ cruríue applicãt. Deinde cadauer in loco editiori poſitum lapidibus ridentes obruunt: impoſitoq; ſupra ſaxorũ aceruũ capre cornu abeunt nullo dolore moti: belãq; inuicem non vt grẽci ob iram aut ambitionẽ ſed pabuli gratia in eorũ cõcertatiõibus primũ iactis lapidibus quoad aliq vulnerẽtur cõcertant: tũ arcu quo admodũ exercitati ſunt pugnan-

Cynamyni

Troglodite & eorũ víuendi modus.

tes mutuis vulneribus cadunt. Ea certamina dirimunt quę ętate
prędecedunt: fęminę qbus nullo piculo in mediũ ꝓdeuntibus ne-
phas est enim has vllo pacto ledere: extẽplo a certamine cessant
Inualidi obsęniũ armenta sequi gutture bouis cauda astricto vi-
tam finiunt. Qui mortem differunt licet volenti eodem modo ad
monitos tamen ꝓantea vita priuate idcꝫ habetur beneficii loco.
Febricitãtes itẽ aut aut morbo incurabili correptos simili afficiũt
morte. Maximum enim arbitrantur malorum ab eo vitam diligi
qui nequeat aliqd agere dignũ vita. Videre licet trogloditas om
nis corpore integro ętate valida vt qui sexagesimum non exce
dant annum. Verũ de his hactenus si quis vero lector aut ꝓpter
rerũ nouitatẽ aut mirabilẽ eorũ qui describebant vitã nostrę for
tam historię fidem abrogabit: si scitharum trogloditarũqꝫ aerem
comparans quantum inter se is differat pensitet scribentium ver
Istud a- bis credet. Tantum enim noster differat aer ab eo qui in historiis
nimad- aliquando narratur vt diuersitas eorũ incredibilis videatur. Ali-
uerte quibus in regionibus adeo maxima frigoribus congelantur flu
mina vt currus & exercitus super immobilem glaciem transeant
Congelantur etiam vinum reliquaqꝫ humida adeo vt gladio ab
scindantur. Quodqꝫ his est mirabilius & extremitates vestitũ quas
Glaciei homines ferant frigore attrite decidunt: obfuscantur oculi. Ignis
& frigo splendorem non reddit Ereę statuę disrumpuntur. Quandoqꝫ
ris vis vero ob densas nebulas neqꝫ fulgura neqꝫ tonitrua in eis locis fi
unt.. Plura quoqꝫ alia his mirabiliora natura efficit: quæ
ignorantibus incredibilia videntur. Iis vero qui ea experti sunt
facilia. In ęgypti ac trogloditarum finibus propter immensam
solis circa meridiem caloris vim nequaq̃ se respicere prope stan-
Solis vis tes queunt ab aeris crassitate. Absqꝫ calceis ire nõ possunt: nã di
scalciati subito pedes immensa caliditate exulcerantur. Sitientes
nisi potũ cibo sumant e vestigio moriunt vtpote solis ęstu humi
ditatẽ corporis subito absumente. Cibi in vas ęneum cum aqua
positi extẽplo solis ardore absqꝫ igne alio decoquuntur. Has tñ
qui incolũt oras tanta vitę icõmoda nolũt effugere: sed vltro po
tius eam diligunt vitam q̃ alio cogantur more viuere. Ita patrię
Patrię amor quidã ingẽs natura singulis inatus est & aeris malitiã cõ-
amor. suetudo a teneris annis cepta supat. Has vero terrarũ varietates
haud magna locorũ intercapedo aliquãdo continet. A meoti de
palude vbi scithię quidam in pagis & summis frigoribus habi
tant multi cũ onerariis nauibus decẽ diebus rhodũ tũ quattuor

in alexandriam accessere. Deinde p nilū nauigātes diebus decē in ęthiopiā puenerūt. Ita a frigidissimis orbis ptibus ad calidissimas regiones nō amplius quattuor & viginti dierum cōtinua ea nauigatio fuit. Quapptet cum non longe distātiū locorū aeris sit tanta varietas: nō est mirandū vitā illorū mores & corpa a nr̄is multum differre. Nunc de feris quę in eis sunt regionibus aliqua sunt scribenda.

Rhinoceros.

ESt animal qđ ab re Rhinocerotez vocant par viribus elephanti magnitudine inferior: pelle durissima colore bussi. In summitate narīū cornu gerit simū forma durūq; instar ferri. Hoc pabuli causa cū elephāte certat. Acuit em̄ ad saxa cornu: deinde cū elephante cōgressus ventrem grauiter ictū cornu tāq; gladio prosci dit. Hoc pacto pugnans bestiā exāguē reddit. Si vero elephas illius ictū preoccuparit pboscide captum cum superior sit viribus dentibus laniat.

Sphinges

Sphinges & apud troglodītas ęthiopesq; nascuntur forma haud ei dissimili qua pingūtur sed paulo pinguiores naturam habent mansuetā pluribus exercitiis disciplinisq; aptam

Cinocephali.

Qui cinocephali vocantur corpore sunt et forma homini persimiles vocēq; imitantur humanā ferum omnino atq; indomituz animal ratione carens. Supciliis aspectuq; sunt horrido ac truci. Fœminis sua natura accidit vt palam expositam extra corpus vuluā p omnē vitā ferāt. Is vero quem ortum nominant ab corporis & ętatis decore nomē sortitus facile est leonis. Corpus reliquū panthere simile excepta qua dānis equatur magnitudine

taurꝰ sil uestris

Horum animal omnium siluestris taurus q carnibus pascitur feritatē excedit: peni tusq; est inexpugnabilis. Corpore maior est domesticis tauris eq velocitate oreusq; ad aures fisso rubicundo colore oculis albis nocteq; refulgentibus. Cornua veluti aures mouens in certamine firma tenet pili contra naturam cęteroruz animantium versus caput ducuntur. Et hęc fera viribus fortitudineq; mirabili pugnat cum cęteris bestiis quas superatas commedit. Est quoq; infestus admodum armentis nihil nec pastoruz vires neq; canum multitudinem timens. Dicit eius pellis haud quaq; vulneribus patere. Cū multi illum conent vi capere: frustra defatigātur. In foueam delapsus aut alio captus dolose ipsuz exita suffocat pristine libertatis memor. Merito igitur troglodites hanc bestiam optimam iudicant: cui a natura indita sit leonis virtus equi celeritas robur tauri quodq; maximum est haud

crocotę

Serpẽtũ magnitudo.

Serpens ingens.

cũcta vi
ipossibi
lia lucri
cã hoies
aggredi
untur.

inferior natura ferri. Quos vero ęthiopes appellant crocotas mixtas sunt canis lupiq; natura: sed ambobus deteriores dentibus ita validis vt ossa omnia facile conterant & digerant cõmesta. Hoc animal scribũt qdam vocem hominis quod nobis procul a vero videtur imitari. Varia serpentũ genera incredibiliq; magnitudine cõspici dicũt: q loca deserto incolũt ꝓpinqua: centũ ei cubitorum lõgitudine nõnullos esse aiunt vt merito nõ solũ a nobis sed ab aliis quoq; id falsum esse existimetur. Addunt insuper his multo maiora haud digna fide. Nã cũ plana sit regio serpentes vero maximi circũuolutos in girũ lõge ꝓcul aspiciẽtibus locũ editioré & quasi collẽ quendã videri. Sed eorum magnitudo nõ oino videt spernẽda. Nos de maximo omniũ q in cõspectuz venerint serpente capto ac in alexãdriã delato referemus ad dẽtes capture modũ. Secundus Ptolomeus cupiens & elephantos & alias mirabiles visu ac virib⁹ belluas ad se adduci donis ac pecuniis plures ad elephãtos qui multi ad eũ deducti sunt alias q feras capiẽdas pellexit. Itaq; eius studio ad grecorũ notitiã ãtea ignota animãtia deducta sunt. Conspecta venatores quidam regis in hmõi donis magnificentia decreuere communi animo aliquem magnũ serpentẽ viuum in alexandriã ad ptolomeũ traducere. Cum res hęc grauis difficiliscq; esset: fortuna eorum consilio opitulata est. Serpens erat triginta cubitorũ longitudine iuxta aquas q reliquo tẽpore immobilis se in circulũ redigẽs quiescebat. Accedentibus ad aquam potus causa cęteris animãtibus subito assurgens oreq; nõnulla capiens alia circũnectens cauda depascebatur. Hunc cõspicati homines cum longior esset habẽsq; natura laqueis & cathenis illum capere existimãtes primum fidenter ad eum accesserunt. Bestiæ appropinquantes visis igneis oculis lingua lambente singula squamarum asperitate dum mouueretur strepitum ingentem reddente dentibus insuper eminẽtibus oris quoq; aspectu horrido immutato colore admodum exterriti sunt. Itaq; timide iniectis ad causam laqueis ad contactum finibus corpus magnis sibilis conuersa bellua propinquiorem ore captum viuũ deglutiuit. Aliũ fugientẽ cauda longe apprehẽsum atq; ad se tractũ occidit. Cęteri metu perculsi fuga saluti consuluere non tamen omittentes bellue capiendę curam spe lucri timorem superante. Arte igitur & dolo potiore viribus ad belluam sunt aggressi. Primum validis spissisq; funibus rethe concauum gibbi forma bellue capacem fecerunt. Tuz

ſpeculantes ſerpentis cubile atq; exitus redituſq; notato tempo
re vt primũ ſerpens ad cõſuetũ animaliũ paſtũ prodiit ore aditus
ingentibus lapidibus terraq; obducto in proxio vallis loco latũ
imprimis ingreſſũ: tum arctiorem interius veluti cuniculũ cubile
verſus in quo rethe poſitũ ẽ fecere. Reuertẽti a paſtu belluę ſagit
tarii funditoreſq;: tũ equi: tũ magnus nũerus ad hęc tibicines ad
id ꝑparati oẽs ſeſe oſtẽdere. Nulli tamẽ adire ꝑpius auſi ſũt alio
tũ malo edocti. Hos ille vt cõſpicatus ẽ caput alte extulit. Sed tũ
coniectis ꝑcul manu telis: tũ equorũ cõſpectu. tũ latrantiũ canũ
multitudine ad hęc tubarũ concentu territus ſerpens ad ſolitum
aditũ profectus eſt: quẽ obſeptum cum reperiſſet illi inſequendo
armorum equorũq; ſtrepitu tubarũ inſuper clangore & venan-
tium clamoribus iam feritate depoſita obſtupefactam belluã ad
ꝓparatum ad id aditũ adegere: quem ingreſſa in rethe incidit
Deinceps reluctantem rethęq; dẽtibus magnis editis ſibilis lace
rantem cõpreſſerũt. Nam & cuniculo cũ rethe extracta multiſq;
ad caudam ictibus percuſſa effractis inſuper dentibus exq; ea re
dolore perculſa fera mitior eſt effecta. Eo pacto irretitum ſerpen Serpens
tem deferentes alexandriam regi obtulerunt mirãdũ ſpectaculũ mira
& vix audiẽtibus credẽdũ. Deducto deinde paulatim ad cõterẽ magni-
das vires cibo feritas eius remiſſor reddita eſt: vt ob illius oĩs tudine
mãſuetudinem obſtupeſcerent. Ptolomęus venatoribus tributo Ptolo
ꝓmio ſerpentẽ dimẽſo enutriens cibo ad regiã venientibus exte męo ale
ris ꝑ mirando ſpectaculo oſtẽdebat. Tam ingẽti igitur ſerpente xãdrię
in cõſpectu hominum palam deducto haud abrogandavidetur regi pro
fides ęthiopibus: neq; pro fabulis dicenda: quę de ſerpentibus munere
tradũt. Aſſerũt. n. reperiri apud ſe illos tanta magnitudine vt nõ offertur
ſolũ boues ac tauros cęteraq; eiuſdem mollis animantia: ſed ele
phantos quoq; occiſos vorent. Nã cũ illis cõgreſſi primum cau-
da pedes illorum multis nexibus complicant ita vt nequeãt mo
ueri Deinde caput aſſurgentes oculiſq; tanq̃ fulgure incenſis ele
phantorũ viſum obumbrantes ad terram deiectum cõmedunt.

VNc de reliquis arabici ſinus oris ſcribemus partim a no
bis alexandrię ex regum commentariis partim ex his
qui viderunt perceptis. Hęc enim orbis portio inſu-
la quoq; britanię & loca ad arctum ſita paucis nota ſũt
verũ regionibus q̃ arctum ſpectant deq; britannicis rebus: tum
referetur a nobis cum. C. Cęſaris qui romanum vſq; britaniam

imperium ꝓtulit eaſq; oras incognitas antea notas efficit geſta cõplectemur. Arabici ſinus oſtia patent ad oceanũ q meridiem reſpicit plurium ſtadiorum longitudine: quę arabię troglodita rumq; finibus terminatur: oſtii reliqui ſinus latitudo decem & ſe pté ſtadiis patet a portu panormi ad oppoſitaz epirũ diei vnius nauigatio. Plurimum vero diſtat circa Tiritũ montem vbi ita latum eſt mare vt epiri minime inuicem aſpiciantur. Ab hac latitudine paulatim clauditur vſq; ad oſtium eius. Is ſinus multis in locis inſulas continet magnas quas inter arctus eſt nauium cursus. Maris vero fluxus vehemens ac multus. Hic ſitus eſt arabici ſinus cuius ab vltimis locis ordientes vtrinq; nauigandi modum quę in eo ſunt memoratu digna recenſebuntur. Et primum in dexteram ſumemus littoris partem: quam vſq; ad deſertum habitant troglodite. Ab arſinoe ciuitate iuxta dextrum continens euntibus variis in locis ex ſaxis in mare emanant aq̃ ſalcidene amarę Vltra quas latis campis mons imminet viridi colore qui continuo aſpicientium viſum corrũpit In montis radicibus ſtagnum eſt difficile ad nauigandum nomine Aphrodites: ex tribuſq; in eo ſunt inſulis q̃ oliuas ac ficus abũde ferũt. Tertia his arboribus deficiens meleagridisvt appellãt referta eſt Poſt hęc ſinus eſt ingẽs noie Achatartus In quo cheroneſſus augusto aditu Iter nauigantibus ad oppoſitũ mare ꝓbet. Vltra hęc loca inſula eſt lõgitudine ſtadiorũ octogita noie Ophiades olim deſerta cultoribus ob ſerpẽtũ vnde & nomẽ ſũpſit in ea diuerſãtiũ multitudinem. Poſtmodum regnum egypti opera ſerpentibus purgata eſt ad cultũq; redacta: ita vt nulli in ea amplius cõſpiciantui. Non autem prętermittenda videtur cauſa. qua hanc inſulam ſerpentum moleſtia cura hominũ liberauit Inuenitur in ea inſula topatius lapis vitro ſimilis colore aureo Cuius acceſſus omnibus eſt interdictus pœna mortis ad eam nauigantibus ſtatuta. Paucis cuſtodes inſulę pręſunt vitam miſeram ducentes. Ne quis enim eos lapides furto auferre poſſit: nulla penitus in inſula nauis reliquitur. Qui prope nauigant regis timore haud quaquam propinquant inſulę. Nutrimentum deferentes e veſtigio abcedunt cibo relicto. Cętere propinqui inſulam non adeunt. Deficiente cibo ad littus ſedent omnes vitę ſubſidium expectantes. Hos qui deferunt vt tardos ſępe incurſant velut in extremo vitę poſiti. Hic lapis in petra naſcitur die ob ſolis ſplẽdorem minime apparens. Noctu in vmbra lucet procul oſten-

Arabicꝰ ſinus.

Tiritus mons.

Arſinoe

Aphrodites.

Acathartus

Ophiades.

Topaciꝰ lapis.

dens quo sit in loco. Custodes sorte diuisi ad loca vbi latent topa
cijs accedũt. Quẽ vbi noctu splendentẽ cõspexere: locũ splenden
tem lapidis designãt: eum postmodũ die excisum opificibus tra
dũt: q ex eo topaciũ eliciant. Propinqua littora maiori ex parte
scyrię phagi habitant & pastores troglodite. Mõtes insuper sunt
vsq; ad sotiras portum contigui qui nomen hoc a grecis primuz
eo prospere nauigãtibus accepit. Deinceps sirius est arabiã ver=
sus cuius regio ac mare aliam a priori naturam habet Nam con
tinens humilis est nullis collibus elatus. Mare non amplius tri=
bus passibus ꝓfundum colore admodum viridi. Quod ferũt mi=
nime natura aquę contingere sed quia alga referta est: locus ad
nauigandũ facilis nulli subditus tempestati: multisq; refertus pi
scibus. Naues quę elephantes vehunt: tum ꝓfunde: tum ponde
re graues haud parua subeunt maris discrimina. Noctu em̃ vẽ=
torum actę vi q̃nq; in scopulos quandoq; ad loca vadosa impel
lunt. Nautę vbi neq; egredi propter aquam statura hominis ꝓ=
fundiorem neq; nauem contis queunt impellere oĩa prętereq; ad
victum necessaria e naui eiicientes nõ tñ propterea periculũ de
uitant. Nulla insula nullo editiore loco nulla naui propinqua.
Nam regio penitus inculta est & icolis vacua: & ad quã rari na
uigent. Prętera difficultates breui tempore tanta maris flu=
ctibus arena ad nauis alueũ impellitur: vt veluti aggere obdu=
catur. Illi incassum ad surda loca exclamãtes non tamen oino sa
lutem desperant. Nam q̃nq; a maris exestuante fluctum naue in
altum eleuata tanq̃ deus quispiã salutem attulit periclitantibus.
Si vero hoc dei auxilio destituant vbi cibus deficit: ibecilliores
in mare a valentioribus quo pluribus diebus cibi supperant pro
iiciuntur. Sed tandem & ipsi pereunt multo deterius q̃ iam vita
functi. Illi em̃ breui tpe spiritũ nature quę illum dederat reddi=
dere. Isti multis calamitatibus morte producta longiore differẽ
do mala perpessi tandem priuantur vita Naues autem destitu=
te nauis tanq̃ suorum sepulchra aliquãdiu permanent arena vn
diq; congesta. Malus autem neq; a longe cõspecte ad defuncto
rum misericordiam aspicientium animos mouent. Regium est
mandatum si quando eiusmodi casus acciderit vt significen ur
loca nauigãtibus pernicioſa. Traditũ est a maioribus fama iis q̃
prope Æthiophagos habitãt magno quodã eius sinus fluxu ma
re ad oppositũ littus secedente oibusq; locis eius sinus arefactis
terram funditus colore viridi appuisse ex immẽso rursus maris

Sirius sinus.

Æthio=
pisciu
vorato=
res.

refluxu aquã in priorẽ locũ restituram. Harum pantium a ptolo-
meida ad taurum, vsq; mõtem nauigationẽ retulimus: cũ Ptolo-
meum elephantorum venationi dedimus operam dedisse. A tau
ro vertitur littus oriẽtem versus vbi ęstiuo solstitio vmbre ad me
ridiem vergunt diuerso a nobis modo vsq; ad horam secundam.
Habet ea regio flumina decurrentia a mõtibus quos appellant
Pſebei montes pſebeos. Diuiditur quoq; latissimis campis hibiscum cardamo-
mum ac, mirę magnitudinis palmas. Fructus insuper omnis ge
neris asperos gustu ferentibus ignotos nobis. Mediterranea re-
gio elephantis tauris siluestribus leonibus cęterisq; magnis fe-
ris copiosa est. Nauigatio insulis impeditur nullum domesticuz
ferentibus fructum. Aues in eis varię aspectuq; mirabiles nutri-
untur mare deinceps sequitur profundum habens cete magni-
Cete. tudine eximia haud infesta hominibus nisi cum forte quis insci
us in earum, cristas inciderit. Neq; enim nauigantes insequi ad
uerso sole possunt splendore illarum oculos obumbrãte. Has tro
gloditarũ partes vltimas montes quos dicunt pseuaras circũdãt
Reliquum ex aduerso littus arabiam spectãs ab ara quã Aristo
a ptolomeo ad peruestigandam arabiam vsq; ad oceanum mis
sus Neptuno dicauit neptunum appellatur. Eius lõgitudinis re-
Phęni- gio maritima ꝓpter vtilitatẽ admodũ celebris phœnicia a pal-
cia mis quas plurimas fert vbere ac suaui fructu appellata. Omnis ꝓ
pinquus ager: tum aquas scatentes raras habet: tum ad meridiẽ
vergens est admodum calida propterea locum illum arboribus
fructuq; fertilem inter deserta hominibus loca situm merito diis
barbari sacrarunt. Etenim non pauci fontes riuiq; aquam quæ
niuium frigiditate haud inferior est scaturientes terram herbisvi
rentem pręstant rem aspectu admodum iocundam. Est & tem-
plum ex, duro lapide prisc̃is temporibus conditum vetustarum &
quę intelligi nequeant litterarum inscriptione. Et vir ac mulier
ꝓsunt ꝓ omnẽ vitam sacrorum curam habẽtes bi fœlices habi-
Arborũ ti qui id loci habitãt ĩ arboribus ob timorẽ dormiũt ferarũ iuxta
lecti. phęniciã nauigãti ad epiri promontoriũ insula est ab animãtibus
quę in ea versantur dicta ferarum insula. Tãta enim harũ bestia
rum copia i his supersit mirum vt videat̃ aspiciẽtibus. Imminẽs
huic insulę ꝓmontoriũ ei loco adiacet qui appellatur petra & a-
rabię palestine. In hãc & thus & reliqua odorem reddentia ex su
periori vt fertur arabia genei mineiq; asportant. Reliquam ma-
ritimam oram tenuerunt olim maranei. Deĩde qui proximi sunt

garindanes quę loca ab eis hoc pacto sunt vsurpata. Celebritas erat olim in ea quã diximus phęnicia lustris singulis seruata ad quã vndiqꝫ e ꝓximis locis accedebant pigues camelos quos hęcatõbas appellant diis in tẽplo sacrificaturi. Aquã inde recedẽtes (nã pſuasum erat eã sanitatẽ deferẽtibus cõferre) in patriã ferebãt. Ob eã causã Maraneis sacra adeũtibus garidanes tũ priꝰ q domi remanserant maraneos tũ deinceps q a sacris redibant p insidias aggressi ad vnũ peremerũt. Vacuã cultoribus patriã: tũ frugibus: tũ pecoribus nutriẽdis aptã iter se diuiserũt: portus ea regio pauos habet: sed frequẽtibꝰ diuidit mõtibus: ex qbus pręter spectus voluptatem magna colonis vtilitas percipitur. Ex hac nauigantes sinus excipit lamites frequentibus inhabitatus arabum vicis quos nabateos vocant: hi maiorem sinus portionem tenent. Et mediterraneas quasdam propinquas partes in quibus frequẽs est populus & permagna pecoris copia hi priscis temporibus iuste viuebant victu quem armenta prębebant contenti. Postea vero q̃ alexandrinos mercatores ad ea loca nauigantes spoliare prędatoriis nauibus cœperunt imitati eorũ qui in ponto sunt taurorum feritatem a triremibus deinde capti meritam pœnam dedere. Subest deinceps regio campestris irrigua: quę ob frequentes fontes nutrit gramen medicum & longitudine hominis lotum: propter loci vbertatem non solum infinitus ibi pecorum alitur numerus: sed siluestres cameli cerui damęqꝫ q̃ plures pascuntur. Magno pręterea numero accedunt: eo cibi gratia leones ex locis desertis ac lupi pardaliqꝫ: q̃ bus cum feris pro armentorum tutela pastores die noctuqꝫ certare coguntur. Ita soli illius bonitas incolis discriminis causam prębet. Natura enim bonis vt plurimum quę hominibus largitur & mala immiscet. His campis sinus quingentorum latitudine stadiorum adiacet natura mirabili clausus pluribus ac magnis scopulis perplexuſqꝫ ac exitu difficilis. Saxum longe in mare porrectum nauigantium aditũ reditũqꝫ impedit: tantum fluxus tẽpestatisqꝫ tẽpore cũ fluctus excreuere: naues supra saxũ ventorũ vi delate transeunt. Gentes q̃ iuxta sinũ habitant banizomenę appellate & venationibus viuunt pũ quos est sanctissinũ tẽplũ quod oms arabes superstitiosius celebrãt. Tres proxie his sunt insulę q̃ plures habent portus. Harũ primã solitariaꝫ in q̃ antiquorũ domorũ lapidea sũt fundamẽta. Itẽ ꝑ colũnę barbaricis litteris insculptę. Ferunt Isidi sacrã. Eodẽ pacto & reliquę

In mara neos pſi dia gari danes vſi.

Lamites sinus. Nabathei.

Mala cũ bonis.

Banizo menæi

sunt deserte cultoribus oleis tamen referte a nostratibus diuersis. Post has insulas maritima loca ad mille stadis abruptis scopulis plena sũt. Mare innauigabile neq; portus neq; locum habet in quo anchore figi queant: vt necesse sit orta tempestate nauigantes submergi. Mons huic mari imminent vertice precipiti atq; alto in cuius radicibus exese spelũcę sunt frequentes aspecti cõcauitates. In has frequentibus procellis delata maris ꝓfũda tẽpestas sonũ tonitruo similẽ reddit. Fluctus partim ad magna illisi saxa sursum ferunt spuma mirabili edita: ꝑtim a locis cõcauis absorbent maximo edito fragore ac strepitu. Adeo vt eis locis ꝓpiquantes eo sonitu perculsi timore pereãt. Hoc littus arabes incolũt noie Thamudeni. Sequitur sinus ingens sparsis in eo insulis ꝑmultis aspectu simili insulis ethinasiis. Iuxta littus arenę sunt ꝑalti cumuli colore nigro longę lateq; dispersi. Deinceps cheronesus subest optimũ habẽs oẽm portũ qui in historiis describunt noie charmutha. Nã sub rupẽ immẽsã q̃ ad zephirum spectat sinus est nõ solũ iocũdus aspectu: sed vilitate quoq; cęte ri supgressus. Et mons imminet amœnus centũ stadiorũ ambitu. Ingressũ habet duorũ iugerum portus tranquillus duobusq; milibus patens nauibus. Irriguus est ꝑterea magno flumine in eũ fluente. In medio quo insula continet aquis redundantem atq; hortis accõmodã. Denicq; carthaginensium potui quem dicunt Cothonum videtur esse persimilis: de cuius vtilitate suo loco dicetur piscibus plurimis ad eũ ex magno mari: tũ cibi tum aquarum in eum decurrentium dulcedine confluentibus est refertus Hęc nauigantibus loca montes quinq; distantes inuicem ꝑalti apparent vertice in modum egypti pyramidarum acuto. Sinus est deinceps rotundus magni circundatus promontoriis cuius in diametri medio assurgit collis in modum mense oblongus in quo tria templa sunt admodum magnifica diis grecis ignotis sacra magnoq; in honore ab incolis habita. Sequitur deinde littus: tum fontibus irriguus: tum plenus dulcis aquę riuis. In eo mons est variis arboribus densus quem gabinũ dicũt. Loca monti contigua arabi tenent quos vocant debas. Hi camelos ad omnem vitę vsum paratos habent: nam in his bellantur; his varia ferunt onera horum lac potant his vitam ducunt. Super his diuersa perambulant loca in medio regionis eorum dicitur fluuius arena aurea ex qua incolę aurum elicere nesciunt. Sinunt autem ab extremis: sed nõ omnibus auferri boetiis emẽdũ

Thamudeni. Ethinasię charmutha

Cothonus

taxat & peloponēſis araneā aſportare licet. Idq; eis herculis be
neficio erga ſuam gentem vt a maioribus acceperant olim im-
penſo in gratiā beneficii conceſſum contiguā eis patriā arabes
abilei gaſandiq; habitant: non quidē calore feruidam vt propin
qua loca : ſed mollē & ſpiſſis quandoq; humectam nubilis: qui
nimbi ſuo tempore aduenientes ęſtatem fructiferā reddunt. Re Abilei.
gio ſua natura fertilis habetur: ſed parum colitur hominū incu Gaſādi
ria. Aurū e cuniculis nulla arte factis effodiunt: nō quidez quod
terra igne liquefactū exprimāt: ſed ipſa natura purum quod ab
re apiron dicunt. Minutum tamen reperitur vt pars minima ſci
tille ignis maior nucis ſit inſtar regię. Illud circa manuū iūctu- Apyron
ras ferūt circaq; collū p̄cioſis lapidibus diſtinctū. Cuz auri apud
eos ſit copia ęris inopia ac ferri inuicē ea cū mercatoribus per-
mutāt. Hos ſequūtur quos vocāt carbos. Hos ſabei gēs arabū po Carbi.
pulosiſſima q fœlicem arabiā icolūt eorūq; apud nos ſūt p̄cioſiſ Sabęi
ſima ferētem plurima ac omni pecoris genere apprime copiolā
Odoribus inſuper ſuauib⁹ quos paſſim natura apud eos gignit
oēs ferme alias ſuperat natiōes. Nā in maritimis locis Balſamuz
oritur & caſſia q̄dāq; herba natura ſingulari q̄ recēs aſpectu ocu balſamū
los oblectat inueterata ſubito ſit debilior: pars mediterranea ſit Caſia
uas cōtinet amœnas in quibus magnę ſunt thuris ac myrrhe ar
bores: palmę inſuper arundines ac cynamomum & alia his odo
re ſimilia. Neq; enim referri poſſet ſingulorum ſpecies ac na-
turam adeo affluente multa in eum odorifera natura exaggre-
gauit. Diuina quędam res eſt. & quę verba ſuperet ſuauis ad no
ſtros ſenſus ab eis aſpirans odor. Et ſane longe quoq; a conti-
nenti nauigantes hanc odorum voluptatem percipiunt. Veris
enim tempore venti a terra perflantes ab huiuſmodi arboribus
odores ad ꝓpinqua maris loca perferunt. Non enim remiſſam
aromata & veſtatam veluti apud nos accidit vim habent ſed in
gentem recentēq; & quę ad oēs ſenſus peueniat. Aura quidem
ex optimis mixta odoribus ad maritima deſcendens multa ſua
uitate nauigantes afficit & confert valitudini. Nam haud quaq̄ Ambro
ex contrito fructu aut in vaſe recondito aer manat odoriferus. ſia.
ſed a p̄ria arboribuſq; quibus id diuina quadā natura ineſt. Vtq
odores hos ſentiunt ambroſiam quam narrant fabulę tanta em̄
odorum excellentia nullum ſibi nomen inuenit aptius eſſe pu
tent. Non tamē puram ſimplicemq; & abſq; inuidia fœlicita-
tem fortuna his hominibus largita eſt ſed tantis donis plura im

Deoruꝫ cõtẽptꝰ

miſcuit mala profecto admonẽs ꝓpetuis bonis deos a nobis ſo
lere cõtempti. Naꝫ apud odoriferas ſiluas ſerpentũ infeſta multi
tudo verſatur colore rubicũdo lõgitudine palmi qui ꝑſiliẽtes in
hoies letali occidunt morſu ſingulare quid incolis accidit lon=
go debilibus morbo. Nam longa vexari egritudine cũ natura de
bilis adeoq; exhauſta eſt vt recreari nequeat ex aſphalto hyrciq;
barba vapores faciunt quo malus odor boni immẽſiq; virtuteꝫ
cõtũdat: bona. n. menſura & mõſumpta hoibus proſunt & affe=

Bonorũ mẽſura Saba.

runt voluptatem temere & cauſa inutilia reddũtur. Huius gentis
metropolis eſt: quam Saba appellant ſupra montem ſita. Re=
ges habet ex generis ſucceſſione eos quibus multitudo hono=
res diſtribuit bonis maliſq; immixtos. Beatã namq; vitã habere
videntur q; reliquis imperantes rationẽ ab ſe geſtorum minime
cogũtur reddere. Infœlice vero q; nũq; regiã exire queunt. Naꝫ
ſi palam prodiret': aturba hominũ lapidibus veteri quodam deo
tũ reſponſo obruerẽtur. Hęc natio nõ ſolum propinquis barba=
ris ſed cęteris hoibus ditior atq; opulentior hẽtur. Nam in mer=
caturarum cõmertio ex parui ponderis re plurimũ ẽcii a merca
toribus ex rerũ cõmutatione capiunt. Iõq; cũ nullã vnq; calami
tatem ea gens ſit experta auri autem argentiq; copia preſertim
Sabe vbi regia eſt ſuperſit torreumata argenta aureaq; omnis
generis poculorũ habent lectos inſuper tripodaſq; argenteis pe
dibus cęteramq; ſupellectilẽ vltra fidem ſumptuoſam. Magnis
quoq; colũnis porticus fulciuntur: quarũ capita: tum argentea
tum aurea exiſtunt: laquearia vero ac porte aureis fialis precio=
ſis lapidibus intermixtis totius domus ſumptuoſiſſimum orna
tum oſtendunt Alia. n. auro alia argento: quędaꝫ lapidibus ſplẽ
dent. Nonnulla: tum elephantorum dentibus ſunt exculta: tum
multis ꝓterea rebus aliis q; plurimi apud homines eximantur
Et hi ſane multis ſeculis ꝓpetuã habere felicitateꝫ. Abfuit eiñ
ab eis pœnitus quod multos in ꝓceps dedit ãbitio p auaritiam
aliena poſſidendi. Horũ mare albo colore eſſe videtur quod cum
mirabile ſit. eius rei cauſã q̃rende dedit: inſule ſũt fœlices ꝓpin
que quarũ vrbes mœniis carent. Pecora in eis oino alba cornua

Potane cõditor alexan=dꝛe

fœminis natura deſunt. Ad has mercatores cõmeant vndiq;: ſed
maxime ad potanam quam Alexander iuxta indi fluminis oſti=
um condidit. Locum in oceano littore nauibus recipiendis ap=
tũ. Et hec hactenus Nunc illa quę in eis locis mirãda in cęlo vi
dent' nõ omittẽda: ſꝫ ꝑcipua admiratiõe videt digna: q̃ de arcto

ſcribuntur multũ dubii afferunt nauigantibus. A menſe.n.mar-
tio nullũ eorũ ſeptem q̃ circa arctum ſunt aſtra vſq; ad primam
vigiliam videri dicũt. Maior aũt vſq; ad ſecundam pauloq; poſt
parum aſpici a nauigãtibus at qui planete appellantur non aſpi
ci omnino. Aliorũ aũt q̃dam maiora noſtris videri quedã diſſimi
li ortu atq; occaſu. Solẽ nõ tanq̃ apud nos paulo ante ortum iu- Solis or
bar emittere: ſed adhcu nocte obſcura ſubito apparere lucentẽ: tus.
ideo nunq̃ diẽ in eis locis priuſq̃ ſol videatur oriri: quẽ ex medio
pelagi tradunt ſurgere incenſis carbonibus ſimilẽ radioſq; pma
gnos ꝓcul afferre. Forma aũt apparere non rotunda quẽadmo-
dũ apud nos: ſed colũne ſimili paulũ ab ſummo capite luculẽtio
rem aſpectũ habente. Prꝫterea neq; ſplendorem neq; radios vſq;
ad primam horã ꝓbere: ſed veluti ignem abſq; luce i vmbra vi-
deri. Secunda hora veluti clipeum fieri. Lumẽq; prꝫbere cõtinuũ
& ſupra modũ feruẽtem. Circa occaſum econuerſo cõtingit. Nã
videtur aſpectu orbem nouis radiis illuminare horis duabus. Et
vt agatharchides gnidius tradit tribus. Hoc vero tẽpus incolis
periocundum. Iam diminuto vergente in occaſum ſolis ꝫſtu ze-
phyrus & lybicus & euri venti apud eos ſicut & apud alios ſpi-
rant. Noti vero apud ꝫthiopiam neq; vigent neq; noti exiſtunt.
Apud arabes ac troglodítas adeo calidi ſupramoduꝫ regnant vt
& exurant herbas & ad vmbras quoq; confugientium debilitẽt
corpora. At boreas merito optimus extimatur: cum ſit vbiq; terra
rarum frigidus. Nunc ad lybios ꝫgypto propinquos & ꝓximas
eis regiones tranſeamus: circa ſyrenem ac ſyrtes oraſq; mediter
raneas quattuor lybiorum inhabitant genera quorum Naſamo Lybia
nes dicuntur qui ad nothum vergunt. Alii anochite ad occiden- Naſa-
tem ſiti. Quidam marmaride inter ꝫgyptum & cyrenem habitãt mones
ac littoris partem. Quartum genus multitudine prꝫſtans homi Anochi
num appellantur mace: qui circa ſyrtes habitantes ſoli inter cꝫ- te.
teros lybios agros vberes fructu colũt iumentorum: ex quibus Marma
nutriuntur diligentem curam habent. He ambe nationes regi- rides.
bus parent vitam non omnino agreſtem agentes: neq; ab huma Mace.
nitate alienã. Tertii neq; vllis ſubſunt regibus neq; vllam latroci
niis ſemꝑ intenti iuſticiam norũt. Rapientes enim quꝫ prima ex
deſerto caſu occurrant confeſtim: ad ſua loca redeunt. Hi oñes
lybii vita ſilueſtri ſub diuo habitant. Victu ferarum more cõtẽti
nil domeſticum edunt. Nullis veſtibus prætereq̃ caprarum pelli-
bus tegunt; corpora potentiores inter eos nullas habent ciui-

tates sed turres aquis proximas condẽtes in eis quę vsui super-
sunt Subditos populos singulis annis adiurant vt principi pa-
reant obtẽperantes vt socios diligunt imperium abnuentes vt
latrones persequuntur. Arma sunt eorum & regioni & moribus
congrua. Nã cum sint corpibus leues patria vero vtplurimũ pla
na neqꝫ ense neqꝫ gladiis neqꝫ armis vtuntur in bello. Tris tan-
tum ferunt hastas lapideſqꝫ inuasis ex corio factis delatos: cum
his certantes: tum incõgressu: tum etiam abeundo primo ferite
hostem conant ad cursum & lapides recte iaciendos longo vsu
edocti: erga externos nullũ ius nullam oino fidem seruãt. Regio
Cyrene ꝓxima cãpestris est nõ frugibus solũ sed vineis oleoqꝫ &
pascuis vtilis. Sũt insup flumina nõ parũ incolis vtilia. Quę vero
ad nothũ vergit deserto cicta ifructuosa est: vtpote aquis carens
aspectũ habet mari similẽ Huic desertũ ingens sterileqꝫ adiacet
transitu ꝑdifficilis. Ita neqꝫ aues in ea neqꝫ quadrupedia prętet
dãmas & boues cõspiciunt. Loca mediterranea arenarũ cumu-
lis referta quo plus vite necessariis carent eo variis magnisqꝫ ser
pentibus his ꝑsertim quos ceraſtis vocant: quorũ morsus letales
ceraſtes hũtur sunt fertiliora. Hi colorẽ arene similẽ hñt. Qua ex re a pau
cis internoscuntur ita coloris errore seducti quidam pedibus il-
los conculcantes vitę piculũ adeũt. Ferunt hos quondã serpẽtes
in ęgyptũ transmigrantes plures vicinas regiones inhabitabiles
reddidisse. Mirabile vero quippiã in eis oris & ea quę est circa sir
tes lybia contingit. Nam qñqꝫ & maxime quieto a ventis tempo
re apparẽt i aere diuersorũ animantiũ forme quarum q̃dã quie-
scũt: q̃dam mouentur. Et hęc aliquando fugiũt aliqñ insequun
tur: sed omnes magnitudine eximia stupore timoremqꝫ insciis
prębẽt. Nã q̃ homines insequunt comprehẽsum frigido circũdãt
contactu. Externi quidem vtpote eius rei insueti exterrentur. Ab
incolis ex assuetudine spernunt. Quoniã res videtur miranda &
ficte fabulę persimilis phisici q̃dã eius rei conati sunt rões red-
dere. Aiunt enim ventos in ea regiõe aut oio non spirare aut pe
nitus debiles esse & remissos. Aerem vero ꝑsepe quoniam neqꝫ
cõualles neqꝫ abrupti specus aut ãtra neqꝫ alti colles aut magna
flumina in eis sunt locis immobilẽ & quietũ. Deniqꝫ omnes vici
nas regiones steriles & absqꝫ fructu nullos vapores quibus ven
tus excitetur gignere: in aere igitur denso atqꝫ obruso quemad-
modum ęstiuo tempore in nubibus aliquando solet diuersas a-
nimantium species licet videre formã illis aere quem leues & te

nues aure qñq; mouent: p̄bēte . Eas postmodū moto paulu; ad terrā impulsas forma tradūt: quā casu sūpserunt cadere: ei q; in quē forte inciderit hęrere quarū in vnā partē magisq; in aliā motus nulla ī illis electio esse videt. Nā in re ianimata nō ē aut appetitio aut volūtas: sed aiantia qbus hęrēt occultę causā mot⁹ p̄bēt. Nā p̄cedētiū animātiū motu anterior aer impullus imagi nē p̄cedētē mouet: vt fugere videat. Similiter sequēs idolum ex motu aeris ad progressū aiantis p̄cedētis tractū seqvidet aimal quod p̄cedit. Quod si se verteritaut firmū steterit idolum simili modo a motu cessat. Cū vero in animal inciderit: disoluitur frigore quodam circa corpus relicto. Supest nunc vt de his amazonibus scribamus quas priscis tēporibus in lybia ferunt extitisse Plures.n. existimantes eas solas fuisse: q̄ circa flumen thermodō ta in ponto regnarunt. Verū non recte sentiunt. Multis enim antea sęculis lybicę fuere a quibus multa gesta ąccepimus memoratu digna Neq; vero ignoramus harum historiam nonnullos haud veram existimaturos. Nam cū ea natio multis ante troianū bellū seculis oino deleta sit amazones autē q̄ circa Thermodonta habitarunt multo post tp̄e extiterit: simileveri est eas quę postea notiores fuere supiorū quarū iā euanuerat fama nomen & gloriā p̄sertim apud tēporū inscios obscurasse. Verumcū legerimus plures antiquos tū poetas: tū rerū scriptores eosq; q p ostmodū fuere illarū memoriam posteris reliquisse : conabimur & nos quoq; paucis ipsarū facta ītis mādare . Rerum serie a Dionysioq argonautarū dionysiiq; ac nōnulla alia priscorū gesta descripsit assumpta. Plures mulierū natiōes in lybia fuisse tradunt pugnaces ac valide viribus. Nam gorgonum gēs fuit aduersus quas Perseus haud paruo certamine bellū gessisse fertur vir fortitudine eximia iouisq; filius & gręcorum sue ętatis optimus Earū mulierū virtus & potentia vel maxime licet conspici. si qs q̄ de illarū p̄stantia scribūtur cū nr̄i tēporis mulieribus conferat Afferunt sitas esse occidentem versus in extremis orbis finibus non eādē quā nr̄ę vitā ducant. Nā mos est illis certo tēpore bellicis ad seruandā virginitatē rebus exercitari. Transactis militię annis viris coniungi prolis gr̄a. Has solas & principari & publica obire munera. Viros nostrarū fœminarum instar: domesticę rei curā habere: tū optēperantes fœminis: tum militię principatuq; ac oīs reip. expertes: post partū nati infantes dantur viris quos lacte nutriant: aliisq; rebus ,put ętas poscit. Fœminis mā

Amazones ther modonta.

Gorgones Perseus.

millas ne crescant vrunt asserētes impedimēto eas ad bellandum esse. Vnde a grēcis eo q̄ māmis careant amazones appellantur.

Amazone Vñ. tritonis palus:

Asserūt habitare illas insulam hesperā quia ad occasum sita sit vocitatā. Eā vero esse in tritonidis palude q̄ proxima oceano a flumine quod in eā defluit tritonia appelletur. Hanc plaudē ethiopię ferūt cōterminā mōtiq̄ quis est iuxta oceanū maximus oim qui eis sunt locis & mari imminens a grēcis athlanta dictus hanc insulā pmagnā esse variisq̄ arborū fructibus ex q̄bus incolę viuāt vberē ferunt esse & in ea multos: tū caprarū: tū pecudum greges quorū lacte & carnibus vescūtur. Frumēto pœnitus carent illius vsu in colis noto. He amazones corpore valide auideq̄ belli primū oēs insule vicos p̄ter vnū icthiophagi ethiopes habitant menes nominatū quē sacrū arbitrant expugnarūt. Solis estu admodū insula feruet ferēs p̄cios us lapides pmultos: quorū hos grēci carbūculos alios sardonicas quosdā smaragdos vocant. Deinceps plures lybię p̄pinquas subegerūt gētes vrbēq̄ p̄clarā infra tritonidis stagnū: quam a forma cheroneſſum appellant in potestatem redegere. Ex hac profecte plures orbis partes peragrarūt Sed primi athlantide bello appetiti cęteris earum partium humaniores: qui patriam incolentes fœlicem magnas vrbes tenebant. Ab his deorum genus prout grēci de oceano scribunt prodisse ferunt de quibus paulopost dicemus. Traditur amazonum reginam nomine Mirinam exercitum triginta milium peditum duū milium equitum confeciſſe maxima spe victorię in equitibus posita. Tegmenta corporū pro armis habuere serpentum magnorū coria quorum & quidē p̄ter fidem ingentium copia in libia supereſt. Vtebantur longis ensibus hasta & arcu quo non solum ex aduerso pugnantes vulnerabant: sed fugiendo feriebant insequentes. Cum athlantidum patriam peruasissent quam Cercenem vocant incolentes acie superata victos insequentes vna cum eis portas ingresse vrbem cœpere. Vt autem terrorem formidinemq̄ cęteris iniicerent insolenter victoria abuse occisis omnibus vsq̄ ad pubertatem viris pueros fœminasq̄ euersa ciuitate in seruitutem adegerunt. Qua calamitate apud finitimos vulgata athlantides aiunt timore territos ad eas misisse: pollicitos traditurosq̄ se illis ciuitates atq̄ imperata facturos. Regina cum ipsos benigne audiuisset amicitia cum eis statuta ciuitatem sui nominis euerse loco condidit: inq̄ ea tum captiuos: tum finitimarum partiū voluntarios accolas collocauit.

Athlāta

Menes vnicus.

Myrina amazonū regia magnas militū coegit copias. Cercenes

Deinde dona magnifica cõmuni athlantidum decreto data ho
noresq; eximie impensos inito cum eis fœdore cœpit. Pollicita
se gẽti eorum satis esse facturam. Verum gorgonidum q̃ gẽs fi=
nitima erat armis sępius athlantibus lacessitis ferunt Myrinam
gratia p̃cibusq; eorum impulsam exercitum contra gorgonidas
duxisse. Quo oppositis copiis inito certamine superate magna
ex parte occubuerũt. Viue ad tria milia capte. Reliquis in loca fil
uestria confugientibus: conatam Myrinam scribunt fluuas vt ea
tum genus deleret incendere voluisse. Verum cum id nequisset
ad montes propinquos transiit. Amazonibus negligenter vt i vi
ctoria solet vigilias seruantibus captiue eductis dormientiũ en
sibus multas interemuerũt. Tandẽ excitate amazones armis ca
ptis acriter pugnãtes oẽs occiderũt amazones Mortuas Myrina
tribus magnis aggerib⁹ sepeliuit qui hucusq; amazonũ cumuli
appellantur Gorgonidas deinde tradunt cuȝ vires auxissent ite
tum a Perseo Iouis filio expugnatas cum earũ esset regina Me=
dusa postremo ab hercule & eas & amazonum gentem quo tem=
pore ad occiduas partes transiens colũnam in lybia posuit fuis=
se deletas rem indignam existimante cum pro communi salute
hominũ pugnaret aliquibus gẽtibus fœminas imperare. Legiť
quoq; tritonidem paludem terre motu his apertis locisq̃ ad ocea
num vergebant desiccatã esse. Myrina plurima lybie parte per=
agrata cum in ęgyptum transmeasset Cum Oro isidis filio qui
ęgyptiis imperabat amicitia firmata arabiã bello petiit. Vbi mul
tis interfectis in syriam transiit. Qua subacta cilices ei cum do=
nis obuios pollicitosq; imperata facturos liberos esse quoniam
ei vltro occurrissent iussit. Qua ex re nunc etiam liberi cilices vo=
cantur. Subiecit quoq; eas quę circa taurum sunt nationes quã=
uis viribus potentes. Tum per frigiam ad magnum mare cum
descendisset regionem maritimã transgressa Caicum flumẽ sta
tuit militię finem: prouincię vero q̃ Doryctica dicitur loca opor
tuniora cõdendis vrbibus eligẽs plures in ea ciuitates in vnam
sui nois alias magnorũ ducũ appellatiõe ędificauit Nynã cymẽ
Pytanẽ Pryneã. His iuxta mare sitis vrbibus ceteras perplures
in mediterraneis posuit locis: insulas insuper nõnullas i ptãtem
redegit: sed lesbũ p̃cipue in qua vrbẽ condidit mitilenẽ sororis
q̃ cũ ea militabat noie deiceps cũ q̃sdã alias sibi subdidisset isu
las tẽpestate cohorta cũ votũ mr̃i deorũ p salute fecisset ad vnã
ex his solitariã p̃fecta iuxta quoddã isõniũ ei deę isulã sacrauit

captiua
rũ in vi
ctrices
subita
pugna.

Medu=
sa a Perseo
victa

ori regis
& myri=
ne ami=
citia.

cilices q̃
re liberi

isulę q̃s
Myrina
domuit

Erectaq; ara sacra solẽnia celebrauit. Nominasse insulam ferunt Samothracẽ q; a grecis sacra insula interpretatur. Quidam histori cí tradunt eã primũ appellatã Samum: ab icolis postea thracibus Samothracem cognominatam Alii amazonibus in epirũ aduẽ tantibus ferunt deorũ matrẽ hac oblectatã insula & alios quos dam in eã & filios quos Corybãtas dicunt traduxisse. Quis vero eorũ extiterit pater in archanis sacrorũ traditur. Monstrasse quo q; ea fertur q̃ nunc in ea seruanť mysteria: templumq; asylum sta tuisse. Per hęc tẽpora Mopsus thrax a lygurgo rege thracia pul sus amazonũ gentẽ coacte exercitu puasit cui Sipilus scytha au xilio affuit antea ab scythis thracie finitimis expulsus. Prelio in ter eos amazonasq; commisso. Mopsi Sypiliq; res superior fuit. Myrina cũ pluribus aliis interempta: postea cum sępius a thraci bus acie superarentur: tandẽ q̃ supfuerant amazones in lybiam reuertere: ibiq; earũ militię finis: vt aiũt fuit postea vero q̃ athlã tidũ meminimus haud ab re erit deorũ genus q ab his prodiisse referũt: cum & greci parum ab his dissentiant recensere. Athlan tides vt accepimus loca ꝓpinqua oceano & quidẽ fœlicia inco lentes: tum pietatis tũ erga aduenas humanitatis pre ceteris fi nitimis gẽtibus laudẽ tulerũt. Ab his deorũ genꝰ manasse tradũt quibus assentiť prestantissimus grecorũ poeta iunonẽ oceanum deorum patrem & matrem Tethim appellantẽ introducẽs. Scri bunt aũt primũ regnasse apud eos Cœlũ ¡hominesq; antea pet agros dispersos ad cetũ condẽdaq; vrbes exhortatũ a fera eos agrestiq; vita ad mitiorem cultum traduxisse. Assuefecisse insup domesticos fructus serere aliaq; pmulta ad cõem vitæ vsum spe ctantia edocuisse. Tenuisse quoq; magnã orbis partem maxime q; loca ad occidentem atq; ad septẽtrionem sita. Astrorum quo q; diligens extitit obseruator multa hominibus futura prędicens Annum etiam confusum antea a solis menses vero a lunę motu descripsit singulaq; anni designauit tempora. Qua re multi ignorantes astrorum ordinem sempiternũ admirari aũt futuro rũ prędictionem arbitrati sunt eorũ auctorem naturę diuinę pti cipem. Post eius obitum: tũ ex eius beneficio: tum astrorũ noti cia immortales honores adeptus est. Hoc aũt constat illũ nomẽ hoc sortitum esse ob astrorũ occasus ortusq; multarumq; rerũ pe ritiam: tumvero propter honores beneficiis suis impẽsos: tum & ipsum regẽ: sempiternũ omniũ appellarũt. Cœlum ex pluribus vxoribus suscepisse ferunt filios quinq; & quadraginta: horum

mopsus sypili scitheau xilio mi rinã iter fecit.

amazo nũq; co pias pro figauit.

oceanus & thetis deorum parẽtes.

cęli filii.

decem & ſeptē ex Titea ortos ꝑprio noie ſingulos cōi aūt oēs amatre appellauit. Titanas. Titeā vero prudentia ꝑditā cum plurimū mortalibus ꝑfuiſſet: ab eis poſt obitū deificatā terrā q3 eſſe cognominatā. Genuit quoq3 filias: quarū due regina videlicet & rhea quā pandorā dixere ſupiores ætate cæteris euaſerunt clariores. Ex his regina prior annis prudentiaq3 & virtute reliquis preſtātior in gratiā matris fratres omnes educauit: eoq3 magnā aiunt matrē appellatam poſtea vero q̄ pater poſt obitū ad deos trauſiit cōmuni populoꝝ fratrūq3 conſenſu regnū adhuc virgo cepit cum nulli antea nupſiſſet poſt modū cupiens filios linquere ſucceſſores regni vnū ex fratribus Iperionē virū ſumpſit. Ex quo duos pepit liberos ſolem & lunam: Quoꝝ formā prudentiāq3 admirātibus ſingulis tradunt fratres prolis inuidia motos veritoſq3 neq̄ imperiū ad iperiona ꝓueniret ſceleſto facinore Excogitato fratrē cōi cōſilio obtrūcaſſe. Solem adhuc puerū in flumē Eridanū ꝓiectū ſuffocatum eſſe Quare vulgata luna pretermodū fratrem diligens ex tecto ſe precipitauit. Matri querenti iuxta flumē corpus cum inſomnū incidiſſet Viſum ei per ſomniū eſt a ſole ſe conſolari: rogareq3 ne lugeret natorū mortem: nam homicide meritū eſſent ſuppliciū paſſuri. Si vero ac ſororē quadā dei ꝓuidentia futuros immortales nā ignem cœli ſacrū antea vocatum ſolē ab hominibus appellandū fore: quæ vero mena prius dicebatur lunā. A ſomno experrecta cū omnibus: tū ſomniū tum infortuniū ſuum narraſſet filios vt deos coluit: ipſa inupto viuens poſtmodū inſaniam verſa filie cymbala tympanaq3 quatiens edito ſonitu ſparſis crinibus ꝑ patriam errabat. Quo aſpectu miſero obſtupebant homines. Cum vero ſinguli eius dolori miſererētur quidam corpus ſuſtinerent maximo imbre coorto cōtinuoq3 fulminū caſu reginam aiūt diſparuiſſe Quare admiratus populus ſolis luneq3 nomē ad aſtra tranſtulit matrem & deam exiſtimauit & erecta ara cymbalis & tympanis cæteriſq3 rebus illius geſta imitatus ſacra illi & deorum honores inſtituit. Huius deæ in phrigia origo extitiſſe traditur. Aſſerunt enim incole phrigie libiæq3 regē priſcum fuiſſe Menoē qui vxorem duxerit dindimenem. Ex ea natam fœminā cum nutrire nollent in montē cibelū noie abſe expoſitā diuina quadam ſorte pardali aliæq3 fere lacte vberrime prebito nutrierūt Hanc mulier q̄dam pecora paſcens cum vidiſſet facto ſtupens infantē tulit: atq3 a loco cibelē noiauit Aucta ætate pulchritu-

Titea
Titanes
Regina
Rhea
Pandora
Magna mater.
Iperion
Sol puer
Luna puella.
Menoes rex.
Dindimene

dine pru dētiaq; excellens mirabili ingenio fuit. Nā & fistulā pluribus calamis cōpactā & ad lusum choreasq; cymbalū tympanūq; prior adinuenit. Præterea pecoꝝ puerorūq; morbis remedia introduxit. Itaq; tum propter infantes quibus verboꝝ medicaminibus salutē prebuit: tum quia plurimos velut infi nu fouit: tū etiā ꝓpter diligentiā amorēq; singulis præstitam matrē ab omnibus dictā ferunt. Amicitiā quoq; eius appetisse Marsiam phrigē ingenio prudentiaq; mirabili. Coniecturā ingenii sumunt ꝙ vocis sonum multiplicis fistule imitatus ad tibias eam armoniam traduxit: prudentiæ ꝙ vsq; ad extremū vite finem celebs vixit. Cibeles prouecta ætate adolescentem quendam eius regionis Atim nomine dilexit: quē postmodū dixerunt papam. Cū eo clam coiens grauida facta est. Quod vt parētes norunt in regiam accitam vt virginē pater suscepit Noto filiæ peccato & Atim & nutrices interfici iussit atq; in sepultos abiici. Cibelē: tum Atis amore: tum dolore nutricū perculsam insanā effectam in publicū prodiisse ferunt psallentemq; cum tympano solā vniuersam patriā sparsis capillis de ambulasse: huius marsias miserus sponteq; illā assecutus vna pererrauit pristine amicitiæ memor. Cū ad dionysium in nysam vrbem veniissent inuenere Apollinem magna existimatione habitum ꝙ primus diceretur citharam reperisse. Orta inter eos artis cōtentione niseos iudices instituerūt. Apollo primū cithara simplici vsus est. Marsias vero tibiis. Quibus admodum vt re noua audientes obstupuere. Eo in certamine soni suauitate apollinē visus est superasse. Ambo astantibus iudicibus cum artem quilibet suam preferret. Apollo modulationē cantus ad cithare suauitatem adiecit. Quapp tibiæ sonum visus est excedere. Quod marsias ægreferens audiētes monuit minime se victum esse. Non.n. vocis sed artis comparationē fieri oportere secundum quam armonia ac suauitas tū citharetum tibiarū esset exquirenda: iniquū preterea esse duas simul artes vni conferri: tunc apollo respondisse fertur se nihiloplus ad sonum q̄ Marsiam adhibere: nam & ille quoq; ore vteretur cū tibias inflaret. Oportere igitur aut ambobus idē licere aut neutrū ore sed manibus ostendere suæ artis modulationē. Cū videretur iudicibus equiora apollinem postulare artibus iterū comparatis aiunt denuo Marsiam esse victum: Apollinē vero ea contentione exasperatū viuum. Marsiam excoriasse. Verū extēplo pœnitentia ductus ægre quod egerat ferens ꝓiectis

Vide care cibele mater dicatur.

Marsias phrigius Atis cū cibele cō cubitus. Cibeles insania.

Apollinis et marsie cōtētio

Acuta apollinis respōsio.

cithare cordis inuentã ab se armoniam deleuit. Ad hanc post modum muse mediam linus quam licanõ Orpheus & Tamyras quam hypatẽ parhypatẽ musici dicunt addiderunt. Apollinem ferunt cithara tibiisq; in antro dionysii positis cibeles amore captum cum ea vsq; ad hiperboreos errasse. Cum phriges morbus opprimeret terra nullos preberet fructus scisscitãtes deum malorꝫ remedia oraculo ꝓceptum est vt atis corpus sepelirent & cibelen venerarentur vt deam. Non reperto Atis quod tẽpus absumpserat corpore phriges imaginem adolescentis circa quam planctu ac lamẽtis sacra inibant fecere irã inique mortui mitigantes. Quæ cõsuetudo penes phriges vsq; ad hæc tempora permansit. Cibele vero ara erecta annis singulis sacrificabãt. Postmodũ impessinũte oppido phrigie sumptuose cõstructo templo honores illi sacraq; solẽnia cõstituerunt. Mida rege adea plurima cõferente positi erãt circa deæ statuam pardali ac leones a quib⁹ olim esset enutrita. Hæc de cibele deorꝫ matre apud phriges deq; athlantibus qui circa oceanum regnarunt traduntur.

Cibele dea.

Atis de⁹.

POst iperionis interitũ asserũt cœli filios impiũ diuisse ex eis fuisse athlantẽ & saturnũ nobiliores athlanti loca ad oceanũ posita sorte euenerũt: q & populo suo noie & maximũ ꝓpe oceanũ montiũ appellauit athlantẽ ferũt ipsũ astrologie fuisse ꝓtissimũ deq; spa primũ inter hoies disputasse q̃ ex re visus ẽ orbẽ suis humeris sustinere locũ ꝓbẽte fabulis spere inuẽtione. Hũc aiunt plures substuliss filios: sed vnum pietate ac in subditos iustitia humanitateq; insignem quem hesperum appellant. Qui cum in athlantis mõtis cacumen ad seruandos astrorum cursus ascendisset subito a ventis areptus naquaq̃ amplius visus est. Ob eius virtutẽ casum hunc miserata plebs honores sibi prebens immortales astrum celeste lucidissimũ eius nomine vocauit. Fuerunt insup athlanti filiæ septem a matris nomine athlantides vocate q̃uis cuiuslibet proprium nomen esset. Vt maia. Electra. Taygete. Astrope. Merope. Alcione. Celeno. Has tradunt: tum ab heroib⁹ tum ab diis cognitas & deos propter virtutem & eos quos heroas dixerunt veluti principes generis hominũ peperisse. Veluti prior ætate maia ex ioue Mercurium genuit multarum rerum apud homines repertorem. Eodemmodo & reliqueathlãtides singule filios ediderunt præstãti virtute: quorũ hi quidẽ gentiũ hi vrbiũ cõditores extiterũt. Itaq; nõ solũ barbari qdãm ii

Athlas a strolog⁹.

Aiaduerte qd athlas celũ sustinere dicatur.

Hesperus a ventis raptus.

Septem athlãdides.

Mercuri⁹ iouis et maie filius.

ſed etiam græcoꝝ plurimi priſcoꝝ heroum genus ad iſtas ret
tulerunt. Quas cū prudentes fuiſſe cōſtat: tum poſt obitū ho
nores deoꝝ immortaliū adeptas pliadū appellationē cæpiſſe.
Nymphæ quoqꝫ dicte ſunt: quoniam cōi verbo mulieres oēs
Saturni & Rhee cōnexio. Nymphas incole appellant. Saturnū athlantis fratrem aiunt
p̄cipua impietate auariciaqꝫ p̄ditū vxorē cæpiſſe Sororē rheā
Ex qua ortus eſt Iuppiter olympus poſtea vocatus. Fuit & al=
ter Iuppiter cæli frater qui in creta inſula regnauit multo glo
ria inferior poſteriore: hic.n.imperauit orbi: Superior cretæ
tantū. Genuitqꝫ filios decē: qui curete ſunt appellati. Inſulam
quoqꝫ ab vxore ideā vocauit. Ibiqꝫ poſt obitū ſepultus eſt: cu
ius & hodie monſtrari ſepulchrum ferunt:prout etiā teſtantur
cretes: de quibus poſterius referemus. Regnauit ſaturnus in
ſicilia lybia ac etiā italia: ſed p̄cipue in locis ad heſperū ſitis.
Eius imperii firmamētū fuit. Apud oēs vero artes vrbium &
loca munitiora tenuit: quo firmius imperiū foret. Eo ad hoc
vſqꝫ tēpus & in ſicilia & in occiduis oris editiora loca ſatur=
Saturnia loca Iuppiter pater. nia dicta ſunt. Ex ſaturno Iuppiter ortus quoniā diuerſa a pa=
tre vitæ inſtitutione erga ſingulos māſuetudine atqꝫ humani
tate vſus eſt a populo p̄ eſt noīatus. Regnum is deinde cæpit
partim cōcedente p̄re partim populis ab eo p̄ odiū deſciſcen=
tibus. Aduerſus quē cū Saturnus titanū p̄ſidio fiſus pugnaſſet
acie victus eſt. Iuppiter ſuperior imperiū aſſecutus vniuerſum
orbē perābulauit plurimū de genere hominū meritus. Viribus
corporis virtutibuſqꝫ excellens breui totius orbis imperio po
titus eſt. Omne eius ſtudiū in puniendis impiis facinoroſiſqꝫ
hominibus : ac in bonoꝝ p̄miis cōiqꝫ populoꝝ vtilitate ver=
ſabatur. Quibus rebus poſt vitæ finē Iouē dixere: eo q̄ bene
viuēdi cā hoībus extitiſſet. Creditus vero deus in orbe eſt ab
his de quibus bene erat meritus. Sponte illum oībus & deū &
dūm in ſempiternū vniuerſi orbis p̄ſitētibus. Quoniā in his
q̄ de rebus ægypti a nobis relata ſunt Dionyſii genus geſtaqꝫ
tetigimus equū vī vt q̄ de hoc a græcis deo ſcribūtur līis mā
dem⁹. Verū cū priſci rerū ſcriptores poetæqꝫ qui de Dionyſio
mirāda q̄dā līis tradidere de eius gñe ac geſtis diſſentiūt dif=
Dionyſi⁹ ficile vī verū in his rebus exquirere. Nā hi quidē vnicū Dio=
nyſiū reliqui tres ſcribūt fuiſſe. Sūt qui ei⁹ gen⁹ nequaquā mor
talibus fluxiſſe dicant. Exiſtimentqꝫ illū vini extitiſſe auctorē.
Vinum Sed nos q̄ de eo ferūtur paucis tranſigemus. Naturales qui de
hoc deo locuntur viniqꝫ eū repertorē putant: terram aiūt vna

cum cæteris plantis ſua ſponte vites tuliſſe nō ab aliquo prin cipio ſatas. Huius rei coniecturā ſumūt: q; nunc quoq; in qui= buſdam ſilueſtribus locis naſcantur vites: fructūq; veluti reli= que arte hominū culte ferāt. Duas dionyſio matres priſci fu= iſſe arbitrantur. Vnam & eā priorem generis quando vitis in terram poſita augumētum capit: ſecūdā quādo racemos pro ducit. Itaq; altera huius dei ex terra: altera ex vitis fructu ferē gene ratio. Sunt q & tertiā generationē ipſi attribuāt: ex Ioue & cerere genitū ferentes a mortalibuſq; diſſipatū ac decoctū rurſus a cerere membris compoſitis iuuenē factum reuixiſſe. Quæ omnia ad naturales traducūt rationes. Iouis enim & ce reris filium ob eā cauſam tradūt quoniā vites ex terra & plu= uia nutritæ producant racemos: ex quibus vinū exprimatur. Ab hominibus vero diſperſum eo: quod agricolæ fructū au= ferant: terrāq; homines cererem putent mēbra eius decocta: quoniam plures vinū decoquāt tāq; melius ac ſuauius futurū. A mortalibus vero membra diſperſa iterum in ordinem reda cta terram oſtendit certo anni tempore acta vindemia denuo nouos fructus proferre. Deniq; ab antiquis poetis ſcriptori= buſq; traditur cererem fuiſſe terram matrem appellatā. Eadē quoq; & orphei tradunt poemata & in cerimoniis introducū tur de quibus aut quaquā fas inſcios loqui. Eodem modo ex ſemele ortū ad naturale principiū deducunt: aſſerentes Thio= nem ab antiquis terram fuiſſe nominatum: Semele eo q; ho= neſta ſit eius dei cura & honor. Thionē vero a ſacris ei impen ſis vocatū. Bis ex Ioue natum tradunt: quoniam vites deuca= lionis tēpore vna cum cæteris arboribus diluuio ſint abſump tæ. Deinde iterū exortæ: veluti hæc ſecūda extiterit dei apud homines ꝓcreatio. Qua ex iouis femore natū denuo hūc deū ſcribunt. Qui igitur vini repertorē dionyſium volunt huiuſ= modi fabulas ſcripſere. Qui vero hunc humano corpore deū perhibent fuiſſe eadem tradunt: & vites eū in vini vſum adin ueniſſe. Vtrum dionyſii plures fuerint incertū eſt. Quidā vnū extitiſſe volunt qui & vinū reperit & arborū fructus: vniuer= ſumq; peragrarit orbem. Initiatōeſq; ac cerimonias & baccha nalia introduxerit. Alii tres vt diximus diuerſo tēpore fuiſſe ſcribūt ꝓpriis cuiq; geſtis attributis: priorē indum volūt exti tiſſe terraq; ſua ſponte ob ſolis fertilitatē vites ferente ex vua vinū elicere ficus cæterorūq; arborꝫ curā. Et horꝫ inſuꝑ cōme dendorꝫ vſum edocuiſſe eūdem (quoniā indorꝫ ſit moris per

Vites.

Ceres

Quare dionyſi⁹ bis nat⁹

Dionyſ⁹ barbatus

omnẽ vitã barbã nutrire) barbatum cognominauerunt. Hic orbẽ cũ exercitu perambulans & vitẽ plantare & ex racemis vinũ torculari ex quo ipſum lenæũ appellant educere mõſtrauit. Plura inſuper ad hominũ vſum ab eo adinuẽta cauſam vt poſt mortẽ pro deo coleretur præbuere. Oſtendi quoqꝫ etiam nũc apud indos aiũt & locũ: in quo ſit ortus dionyſius: & vrbes eius noie ab incolis appellatas. Multaqꝫ p̃terea alia extare quæ lõgũ eſſet ſcribere veſtigia illũ apud indos natũ teſtãtia. Secũdum ferunt ex Ioue genitũ & Proſerpina vt alii ſentiunt ex cerere: quẽ tradunt tũ primũ boues ad aratrum iunxiſſe cũ terra prius manibus hominũ coleretur multaqꝫ alia inſtrumẽta repperiſſe agrorum culturæ accõmodata. Quo minori labore ruſtici opus facerent. His erga homines beneficiis cũ eũ cenſerent immortalẽ & honores illi & ſacra vt deos inſtituta ſunt. Addita fuere veluti inſigne quoddã ad picturas eius ſtatuaſqꝫ cornua: tum ad monſtrãdam alteram Dionyſii naturã: tũ ob perutilẽ agricolis aratri inuẽtionẽ. Tertium ex Ioue ac Semele cadmi thebis boetiæ natũ dicunt. Iouem enim ferunt amore illius captũ cum ea ſæpius cubuiſſe. Iunonẽ zelo & ira motam ſumpta vnius ex ſemeles ancillis forma ad vlciſcẽdũ iniuriam ſuaſiſſe illi ab ioue petere: vt ea maieſtate honoreqꝫ ſecum concũberet quibus cum Iunone conſueſſet. Quod poſtulatum annuẽs Iuppiter cũ tonitruo ac fulmine ad ſemelem deſcendit: quæ inſolita reterrita: expirãs aborſa eſt editũ ante tempus filiũ Iuppiter abſconditũ in femur cũ tenuiſſet partus tẽpore editũ in nyſam arabiæ vrbẽ tulit: vbi nymphis educatus infans a patre locoqꝫ appellatus Dionyſius eſt. Hic ſpecie decorus primo in choreis & mulierũ thyrſis ſumma in voluptate ludoqꝫ nutritus atqꝫ educatus eſt. Tũ fœminarũ exercitu quas thyrſis armauit cõgregato orbẽ terrarum circuit Eos q pie iuſteqꝫ viuerẽt ſacra myſteriaqꝫ docẽs. Feſtos p̃terea vbiqꝫ dies publicæ choros agi & muſicam exerceri artem inſtituit: Poſtremo ſedatis inter omnes nationes vrbeſqꝫ diſcordiis belliſqꝫ vbiqꝫ ſublatis pacẽ ſingulis largitus eſt. Ita vulgata tãq̃ p ſentis dei fama cum ad vitæ ciuilis cultum hoies traduxiſſet paſſim ei occurrentes cum lætitia gaudioqꝫ excipiebant. Paucos ãt ob ſuperbiam, impietatẽqꝫ ſpernentes eum cum propter incontinẽtiam dicerẽt bacchides ab ipſo circũduci. Cerimonias vero ac myſteria ad corruptelam externarum mulierum introducta ex tẽplo pœna affecit. Ob diuinam animi naturã

Lenæus.

Dionyſi⁹ ſecũdus.

Dionyſi⁹ tertius.

Iunonis cautella.

Pantheũ aganẽ/ & multos a lios bac= chi furor correp = tos intel ligit.

aliquando plectebat impios : quandoq; insanos reddēs quā=
doq; mulierū manibus virorum membra discerpens : nōnūq̄
militum opera sibi aduersantes vltus. Tradidit quoq; bacchi
dibus pro thyrso iacula mucronem ferri edera circundante.
Quæ tāq̄ muliebria spernentes reges eoq; imparatos adortus
p̄ter spem superauit. Insignes inter mulctatos ab eo ferūt græ
nū penthea: Nynū indorum regem: Ligurgum thracem. Tra=
dunt enim Dionysium ex asia in europam cum exercitu tran=
siturum cum ligurgo thracum : qui sunt ad hellespontum re=
ges societatem coisse. Cum fœminas primū in thraces velut
amicos traduxisset iussisse ligurgum noctu milites suos Dio=
nysium aggredi ipsumq; & pellices omnes obtrūcari. His per
quendam accolam Tharopam nomine cognitis territus Dio
nysius cum nondum transfretassent milites amicorum præsi= Tharo=
dio occulte ad exercitum trāsiit. Ligurgus pellices aggressus pes bac=
in loco qui appellatur Nysius omnes interemisse dicitur. At chū libe=
Dionysius exercitu traducto thracem pugna superatum cap= rauit.
tūq; priuauit oculis domesticis eius cruce affixis. Tharopi me
mor beneficii thracum imperiū concessit tradito ei orgia ce=
lebrandi modo: huic agrus filius succedens & regnum & ce=
rimonias mysteriaq; tradita suscepit. Quibus postmodum ab
orpheo ingenio & eruditione præstanti percæptis cum non=
nulla ad orgia addidisset repertas a Dionysio cerimonias or= Orgia
phea posteri appellarunt. Poetarum quidā interq; eos Anthi=
machus tradunt non thracum: sed arabum regem fuisse ligur
gum: & qui dionysio & bacchidibus in nysa arabiæ cū exer=
citu occurrisset. At dionysius pœna impiis gremio bonis af=
fectis ex indis thebas elephanto vectus peruenit. A triennio
vero iis peregrinationibus exacto græcos instituisse triateri=
das tradunt. Ipsum quoq; fabulantur multarum gentium spo
liis onustum primū omniū in patria triumphasse. Sed in hoc Triūph⁹
genere maxime conueniunt prisci. Disputant vero non pau= primus
cas græcarum vrbes ab his fuisse conditas. Nam Ilienses
Nasii & qui ciuitates incolunt liberas insuper Teti aliiq; plu=
res suos fuisse illos ostendunt conditores. Teti quidem apud
se ortum ea tradunt coniectura: q; etiam adhuc in eorum vr=
be certo anni tempore e terra vini fons sua spōte fluat sapore Vini fōs.
suauissimo. Cæteri vero hi quidē ostētant suā regionē diony=
sio dicatā: hi erecta templa illi sacraq; olim statuta: postremo
cū in pluribus orbis locis illius dei meritorum vestigia mon=

ſtrentur:haud mirum eſt multos exiſtimare ſuas vrbes patriāq; p̄ cæteris a dionyſio dilectas. Sentit & poeta nobiſcū enumerans in hymnis eos : qui de ſuo genere ambigunt & ſimul illum aſſerens in arabie nyſa ortum.Haud vero inſcius ſum lybiæ quæ ad oceanū vergit accolas de huius genere diſſerētes Nyſam & alia quæ de Dionyſio ferūtur quorū multa apud eos aiunt permanere ad hoc vſq; tēpus veſtigia apud ſe facta contendere.His plures priſci græcorū ſcriptores poetæq; hiq; etiā qui poſtmodū ſecuti ſunt aſſentiuntur.Nos vero vt nihil eorq; que de dionyſio cōperimus ſcripta omittantur paucis: quæ tū a lybiis dicta:tum a græcis ſcriptoribus præſertim a Dionyſio veteris hiſtoriæ auctore tradita ſunt abſoluemus.

Dionyſii geſta.

HIc enim Dionyſii amazonū argonautarū troianiq; bel li geſta ac plura alia memoriæ prodidit inuicē confe rens & quæ a priſcis poetis & quæ ab hiſtoricis narrā tur.Hic ait primū linum in græcia numeros ac melodiā repe riſſe;Cadmū ex phœnicia aduexiſſe litteras: primūq; græcam linguam inueniſſe ac rebus dediſſe nomina.Ad hæc characteribus formā addidiſſe: cōmuniq; verbo litteras quoniam ex phœnicia traductæ eſſent appellatas phœniceas.Sed a pelaſgis qui primi eis litteris vſi ſunt pelaſgas dixere. Lini tū poeſi tum melodia excellentis plures diſcipuli extitere.Horum tres præcipui habiti. Hercules: Thamyris: Orpheus: Hercules cytharam diſcens cū ingenio eſſet tardo ob eamq; rem vapularet ira motus linū cythara peremit.Thamyris natura ad percipiendū apta muſicam didicit. In qua cū plurimū excelleret dixiſſe illum aiunt ſuauius ſe q̄ muſas cātare: quibus irritatæ verbis deæ & eū priuarunt muſica & liram abſtulerūt quemadmodum homerus his cōſentiens ſcribit.De orpheo ſingulatim referetur:cum eius opera a nobis recenſebuntur.Linum tradunt primi dionyſii geſta litteris pelaſgis edidiſſe:quibus & orpheꝰ vſus eſt ac pronopides homeri magiſter vir ingenio muſicaq; egregius. Thymitū inſuper thymiti laumedōtis q orphei ætate fuit plurimis orbis peragratis locis in lybiā occidentē verſus occeanum vſq; cū deſcēdiſſet: vidiſſe nyſam in qua priſci incolæ nutritū dionyſium volunt. ibiq; diligenter actis huius dei apud nyſeos perquiſitis compoſuiſſe poema ferunt : quod phrigium nominarit antiqua lingua & litteris priſcis editum Aſſerunt p̄terea ammonē lybie partis regem vxorem cæpiſſe rheam cæli filiam Saturni aliorūq; Titanū ſororem q regnum

Linꝰ nūerorum et melodiarū inuentor.

Cadmus grece lingue inuētor.

Hercules in magiſtrū inſurgens.

Pronopides homeri magiſter

perambulans iuxta cera unios mõtes cõſpectã ab ſe virginẽ for=
ma pulcherrimã Amaltheam nomine adamauit: filiamq; ex ea
genuit ſpecie ac robore corporis inſignem. Amaltheam vero pro
pinquę orę p̃fecit bouis cornu perſimili: ex quo occiduũ coruu
ſit noiata. Et quoniã ea regio eſſet vineis cęteriſq; fructiferis ar=
boribus referta a muliere aũt regeretur amalthęę cornu eã dixe=
re: ꝓpterea & poſteri hoies optimam copioſamq; fructibus patri
am ab ea ſimilitudine amalthęę cornu appellarũt. Ammõ rheaz amaltęę
veritus infantẽ abſconditũ clã in vrbẽ nyſam ab eis locis remo= cornu
tiorẽ tranſferens inſulã a tritone fluuio circundatã p̃cipitẽ ac vn
diq; abruptã vnico difficiliq; aditu quẽ portas nyſias dicũt vbi
nutriretur elegit. Eſſe in ea inſula tradũt terrã fęlicẽ amęnis pra=
tis diſtinctã & multis irriguã aquis. Fructus inſuper multiplices
& vites ſuapte natura ortas magna ex parte ſuper arbores diffu
ſas. Salubrẽ p̃terea aerẽ adeo: vt illius hoies lõgiori q̃ cęteri ętate
viuãt. Inſulę aditus in tibię modũ ferẽ adeo dẽſis arboribus vm
broſis: vt ſolis radiis eo penetrare nequeant. Iuxta aditũ vndiq;
dulces aquarũ habenẽ fontes: quí locus eſt ad habitandũ ſuauiſ=
ſimus. In ea antrũ exiſtit rotũdũ: tũ magnitudine p̃cipuatũ pul=
chritudine vndiq; ei p̃cipitia ſunt in altũ ſurgentia diuerſi colo=
ris ſplendidiſq; lapidibus vt nullus ibi oino color deſit. Ante adi
tũ natura eã arbores mirabili aſpectu aiũt: & has quidẽ fructus
ferẽtes alias ſemper virẽtes vt ad viſus voluptatẽ natę videanẽ.
In hís diuerſę nidificant aues colore oculos: aures cantu vero ob
lectantes. Vniuerſus locus eſt nõ ſolum aſpectu ſed cantu etiam
amœnus artis armoniã voce auiũ ſuperante: poſt ingreſſum ap=
paret antrũ latũ ſplẽdore ſolis lucẽs. Omnia floribus referta ſunt
ſed p̃cipue caſſia reliquiſq; rebus: q̃ iocundum odorem cõtinuo
queant reddere. Licet ibi inſuper aſpicere nympharũ plura diuer
ſoria ornata floribus nõ quidẽ arte: ſed natura cum omni decore Nyſa
perfecta. In toto antri ambitu neq; flos vnquam folium defluit: Ariſthe9
vt neq; oculorũ: neq; aurium voluptas aliquando deſit. In hoc Miner=
Ammon puerũ nutriendum dedit nyſę ariſthei filię: cui loco a= ua trito
riſtheum p̃fecit virum ſapientem atq; eruditũ ad euitandas rheę nia
nouercę inſidias: cuſtodiam filię mineruę permiſit & paulo an=
te hęc tempora circa Tritonum fluuiuz vnde & tritonia dicta eſt
genitę. Scribunt hanc deam per omnem vitaz virginitate ſerua
ta prudentia claruiſſe. Multaſq; cum ingenio preſtaret ab ea ar=
tes repertas belli quoq; exercitio deditam cum robore corporis vi

Inuenta Alcida bellua

geret multa feciſſe memoratu digna Alcidamq̃ (ita enim dicta eſt) peremiſſe feram ſtupendã ex terra natã. & ante aut quę natu ra plurimũ ignis ex ore euomeret inſuperabilẽ pugna: ea primũ in phrygia apparuit regionem quãdã cõburẽs: q̃ hucuſq̃ exuſta

Phrygia cur exuſta.

phrygia dicta eſt. Deiñ ad monte taurũ tranſcẽdẽs ſiluas contiguas vſq̃ ad indos incẽdio vaſtauit. Poſtmodũ p̃ mare in phęni cea reuerſa ſiluas libani incendit: perq̃ ęgyptum in lybiam p̃fecta ad loca puenit occidua: poſtremo ſiluis circa ceraunia deſtructis omniq̃ incẽſa patria cũ hoies partim flãma abſumpti eſſent partim timore patriã linquẽtes ad remotiora diffugerẽt loca. Minerua ferũt tũ ſapiẽtia tũ fortitudine acvitibus fretã eã ferã necaſſe pellẽ pectori circũdediſſe: tum vetuſtis turęq̃ corporis gratia tum ad virtutis partęq̃ glorię memoriam oſtendendam. At vero oleidę morte terra cõmota deorũ hoſtis gigãtes peperit quos poſtmodum Iupiter Mineruę Dioniſiq̃ ac cęterorum ope deorum deleuit. Dionyſius inyſa educatus diſciplinaq̃ eruditus nõ tantum pulchritudine roboreq̃ excelluit ſed multarum rerũ vtiliũ inuentione Nã adhuc adoleſcẽs & vinũ ex vuis (cũ vires ſua ſponte terra ꝓduxiſſet) exprimi & qui fructus poſſent exſiccari ſeruariq̃ oſtẽdit: ꝓterea q̃ cuiq̃ loco ab ſe inuentas arbores plãtari expediret: ſingulos edocuit. Spe concepta beneficiorũ erga genus hominum magnitudine imortales ſe honores potiturum ob eius virtutis ac glorię nomẽ ferũt Rheam iratam ammonconatam eſſe Dionyſium auferre. Quod vbi non ſucceſſit relicto ammone verſa ad titanes fratres ſaturno fratri nupſit. Qui rhee ſuaſu aduerſus ammonem moto bello acie titanum p̃ſidio fuperior fuit Ammonemq̃ famę coactũ in cretam fugere: vbi cures regnabãt cõpulit. Ibi regis filiã cretã noie vxorẽ cum cœpiſſet regno ſumpto inſulã antea ideã dictã ab vxoris noie appellauit. Saturnũ tradunt occupatis locis Ammoni ſubditis acerbe inperantem aduerſus nyſam dionyſiũq̃ magno exercitu profectũ cũ auxilio ille cũ ſciret patrẽ Ammonẽ bello victũ. Titanas vero Saturnolio ſatur auxiliũ ferre: coactis ex nyſa militibus: interq̃ eos ducentis tuſtrenuis tum ſumma erga eum cum his nutritus fuerat beniuolentia a lybiis atq̃ amazonibus finitimis: de quibus antea rettulimus auxilia exiuit. Aſſerunt eas vtpote q̃ virtute virginitateq̃ excellerent ad belli ſocietatẽ aduocaſſe virę ſimilis mineruam diuiſo exercitu: vt viris preeſſet dionyſius. Minerua fœminis cum in exercitum titanorum incidiſſent commiſſo certamine

Gigantes.

Dionyſii inuenta

Rhea

Ammonitica

nus ſuperauit.

multisq; vtrinq; cęsis vulnerato saturno victor dionysius euasit titanibus ad eas regiones quas de ammone cęperant confugientibus dionysius ad nysam vrbē cuꝫ captiuis reuersus est: veluti de eis pœnā sūpturus. Cū armatis militibus eos oēs circundedisset primū de titanibus q̄stus omni postea captos crimine solutos p̄nūciauit. Deinde data eligēdi libertate abire an secū mi litare mallent: secū oēs se fore acclamarūt. Ob datā vero p̄ter spē salutē vt deū venerati sunt. Cis hos postea libato vino iuramento adegit: vt secū cōtinuo inbellis vsq; ad extremum pugnarent Cū arma aduersus Saturnum esset moturus p̄ficiēte ex nysa exercitu Aristeū tradunt eorū p̄sidem primū olim & sacra instituisse dionisio: & ei vt deo sacrificasse. Dicunt insuper subsidium ei tulisse ni seorum nobiliores. quos a primo eorū rege sileno (Eius autē propter vetusta ē ignotū est genus) silenos vocant. Is cum circa lumbos caudam haberet: posteri quoq; eius naturę participes idem signum gestarunt. Dionysius contracto exercitu per loca arida ac deserta feriscq; infesta profectus ad zambitram verbem lybię peruenit ibi feram indigetem Campes nomine multis eius orę mortalibus pernitiosam peremit. Quę res magnam ei gloriam pœnes accolas tulit. Vt autem sempiterne occisę ab se bestię gloria extaret erexit ibi tumulum ingentem: qui ad posteros vsq; perseuerauit suę virtutis monumētum. Deinde versus titanas exercitu moto ea modestia iter fecit: vt se omnibus incolis humanissimū p̄beret. Vbiq; ostendens ad plectendos impios atq; ad beneficia in hominū genus conferenda eam ab se susceptaꝫ expeditonem. Qua ex re moti lybii eius cognita virtute animiq; p̄stantia victum militibus affatim p̄buerunt: simulq; eius castra secuti sunt Ad ciuitatem deinde Ammonis appropinquante exercitu saturnus ante vrbis mœnia acie instructa victu: ciuitatem noctu incendit ea mente vt paterna dionysii regia absumerentur: sumptaq; vxore rhea & amicis quibusdam accitis clam ex vrbe profugit Verū cum vxore captus a dionysio nequaq̄ illius opa imitāte nō solū cognationis gratia pœnā remisit: sed & consolatus est p̄ oēm eos vitā habens parentuꝫ loco: Rhea illūvt filiū Viuens dilexit. Saturni simulatior fuit benuolentia: hi p id tp̄s filiū genuerūt quē appellarunt ioué. Quia Dionysio summo honore habitus virtute postmodū imperium omniū gentium adeptus est Cū lybii ante pugnā ei dixissēt quo tp̄e ammon ex regno eiectus est incolis p̄dictum fuisse ven-

Dionysius

Aristheus Silenus rex

zambitra Cāpes fera.

Rhea Iupiter

turũ eius filium Dionysium: qui recuperato regno orbis iperiũ. possideret: deusq; haberetur: existimãs verum fore vaticinium Et templo patri & vrbe conditis vt deo illi honores impendit quosdam instituẽs qui haberent diuinationis curã. Traditur am mon gallea in bellis vsus: cuius insigne fuit arietis caput. Sunt qui ipsum asserant natura in vtroq; tẽpore paruula habuisse cor nua Propterea filiũ eius Dionysium eodẽ fuisse aspectu posteris q; tra ditum deum hunc cornua gestasse. Edificata vrbe sacrisq; institutis Dionisio ferunt imprimis cum de exercitu oraculum consuluisset responsum a patre traditum: q; propter eius in homines merita immortalis esset futurus. Quare elatus animo prima in ęgyptum exercitum duxit eiq; prouincię Iouẽ Saturni Rheæq; filiũ constituit regem adhuc ętate puerũ addito ei p̃fecto olympo: a quo eruditus & ad virtutem institutus olympus est cognominatus Fertur dionysiũ ęgyptiis ostendisse vites plãtare vinum conficere: aliorum fructuũ vsum. Aucta eius virtuti fama: nulli ei obsistere bello ausi sponte sibi parebant. Laudibusq; ac sacrificiis vt deuꝫ colentes Hoc pacto orbẽ aiũt peragrasse domesticis arboribus regiones reddens excultas beneficiaq; populis prębens. Vnde honores ꝑpetuo gratiaq; omniũ assecutus est His rebus cũ de cęteris diis varie homines sentiunt solũ dionysii immortalitatem fixã animo tenẽt. Nemo est. n. neq; gręcus neq; barbarus qui illius beneficiorum gratięq; fuerit expers. Nam eos quibus aut patria agrestis esset aut avinearum vsu aliena: poculum ex ordeo conficere docuit paulo inferius vini suauitate Ferunt eũ ex indis ad mare descendentẽ titanas omnisq; cum maximis copiis aduersus Ammonẽ in cretã transfretarãt cœpisse. Acti aduersus Ammonẽ moto bello Iupiter ex ęgipto Dionysiusq; ac Minerua & alii quidam quos deos dicũt in cretã transcẽdentes Ammoni subsidiũ tulere Inito certamine superior Dionysius oĩbus titanis iterfectis victoria potitus ẽ Postmodũ Ammone Dionysioq; ex hominũ vita ad imortalitatẽ translatis Iupiter vniuerso iperauit orbi Sublatis titanis nulloq; eius iperium turbare auso. Hęc primi dionysii ex Ammone Amalteaq; nati gesta lybii fuisse tradũt Secũdus ex Io: Inachi & Ioue genitus ęgypto iperauit iitiatiõesq; monstrauit Tertiũ Iupiter ex Semele apd̃ gręcos genuit priorũ virtutis imitatorẽ Nã & ꝑ oẽm orbẽ exercitũ circũduxit & plura reliqt trophea statuaq; suarũ expeditionũ testes mꝫta ĩsup loca cultiora plãtis arborũ reddidit mulier-

Ammonisaries Dionysii cornua.

Vites.

Ordei vinum

in militiã velut prior amazones duxit. Circa orgia & initationes multum operę impendit tũ vt vetera i melius redigẽs tuz quędã ipse adinueniẽs noua. Cũ temporũ vetustate priorũ gesta inuen taqꝫ multis ignota essent solus hic eorũ q ante se fuerant virtutẽ & gloriaz tulit. Nõ aũt solũ hoc ei cõtigit: sed herculi quoqꝫ. Duo herculeꝫ namqꝫ eodẽ nomine priores fuere. Superiorem herculem in ęgy pto natum ferunt magna armis subacta orbis parte in lybia colũ nam posuisse. Secũdus cretensis virtute armisqꝫ nobilitatus insti tuit olympicũ: & tñ vltimũ pauloãte bellũ troianũ ex alcmena & Ioue ortũ magnã orbis partem peragrasse tradũt. Euristhei im perio parentẽ. Qui multis functus certaminũ laboribus colũnã in europa erexit. Nominis igitur & rerũ gestarũ simílitudo cũ defun ctus esset postremus superiorũ illi gesta ascripsit tanq̃ vnus tan tũ hercules extitisset plures dionysios fuisse tũ ex aliis conantur ostendere: tum p̃cipue ex Titanũ pugna: q̃ cõstat Dionysiuz cõ tra illos Ioui auxilio affuisse Non em̃ Titanas Semelis tempora Cadmꝰ tulere: neqꝫ cadmus agenoris olympiis diis antiquior dicendus est. Hęc a lybiis de dionysio tradita. Nos iuxta ordinem a nobis prędscriptum quartum descripsimus librum.

Explicit Liber Quartus.

Incipit Quintus In Quo Hęc Continentur.

Prohemiũ de his: q̃ fabulosę apud historicos feruntur: de Diony sio. Priapo. Hermaphrodito & musis.

De hercule & duodecim eius laboribus cęteriscꝫ ab eovscꝫ ad vl tę finem gestis.

De argonautis: Medęa & filiabus pelei.

De pronepotibus herculis.

De Theseo & eius certaminibus.

De septem regibus: qui ad thebas castrametati sunt.

De proauis eorum.

De neleo: & eius pronepotibus.

De laphitis. & centauris

De ęsculapio: & eius pronepotibus.

De asopi filiabus: & ęaci liberis.

De pelope: Tantalo: oenomao: & niobe:

De daidano & eius vsqꝫ ad Priamum pronepotibus:

De dedalo. Minotauro: & de Minois exercitu aduersus cocaluz regem.

De aristeo: daphnide: euridice: & orione.

FAud sane nos fugit vetustatū rerum cognitionē scriptoribus vt multis labātur contingere. Nā & antiquiora illa paululū sub obscurā ambiguitatem pbent scribētibus: & tēporū descriptio haud facilis cognitu qūq; detrahit egētibus fidē. Heroum pterea semideorūq; ac cęterorū virorū multiplex ac variatū genus non satis exquisitę explicari potest. Accidit insuper qđ omniū est difficillimū vt de antiquorū gestis fabulisq; scriptores inter se admodū dissentiant. Qua moti re nobiliores qui postmodum secuti sunt historicis omissis priorum fabulis ad recentiores se historias contulere. Ephorus quippe cymeus Socratis discipulus historiam scripturus veteribus prętermissis rebus ab heraclitarum tempore narrandi exordiū cœpit. Callisthenes ac Theopompus: quos eadē tulit ętas prisca illa minime attigerunt. Nos secus arbitrati onus sumpsimus priscas res omnis litteris mandandi. Maxima enim plurimaq; heroum semideorumq; tum aliorum excellentium virorum meritis: quorum a posteris semideorum heroumq; honores ac sacra impensa sunt egregia facinora extiterunt. Qui tamen omnes historiæ munere laude sempiterna celebrati sunt. Nos quippe tribus superioribus libris externarum gentium acta: quęue de diis feruntur: loca insuper singula: & quę in eis fere aliaq; animātia ac cętera memoratu digna admirandaue haberentur rettulimus. Hoc autem libro quę a gręcis de heroibus semideisq; quos prisca celebrauit ętas tradita sunt: deq; pręclaris eorum bello gestis complectamur. His adiicientes quę ab illis pace ad vtilitatemq; cultumq; hominum adinuenta: quęue sancita legibus fuere. Initium vero a Dionysio sumetur: quem imprimis antiquum fuisse cōstat ac maximis bñficiis mortaliū ꝓfuisse dictū ēsuperisq; a nobis quoſdā huius sibi dei genꝰ vēdicare. Nā ęgyptii deū suū Osirida eū esse affirmāt: quē gręci Dionysiū vocāt. Hūc voluntate omnem circuisse orbem vini repertorem: cūm vites plantare docuerit. Quo facto communi gentium omnium consensu ftilitatis immortalitas tributa. Indi quoq; hunc apud senatum ferunt: vinicq; vsum ab hominibus traditum. E quibus licet antea singula tim explicuerimus. Nunc tamen quę gręci de hoc scribant deo minime visa sunt omittenda Cadmum agenoris tradunt ex phœnicea ad peruestigandam Europam a rege ea lege

Ephorꝰ

callisthenes

Theopō pus

Osiris. Dionysius.

Cadmꝰ Europa

missum. vt aut virginem secum reduceret: aut in phœniciam non rediret Cum diutius quęsitam ab se virginem non inueniret postposita patria in boetiam peruenisse. Vbi cum responso oraculi thebas condidisset: Armoniam post modum veneris filiam in vxorem sumpsisse: ex qua Semelem: Ino: Autonem: Thebe agauen ac polydorum genuerit. Semelen Iupiter ob pulchritudinem in forma hominis cognouit. Quod existimans ab Ioue in sui contemptum agi rogauit vt secum prout cum Iunone assueuerat coiret Iupiter dei maiestate assumpta cum tonitribus ac fulgure ad eam descendit. At illa pregnans: cum neq; fulguris neq; tonitrus vim ferre posset: filium abortsa igne expirauit. Infantem iupiter mercurio dedit ad antruz nyse quod inter phęniciam: nilūq; est deferendum: a nymphisq; omni studio curaq; educandum. Vnde ab ioue nysaq; Dionysium dixerunt: qđ etiã Homerus in hymnis testatur inquiens est nysa supra montẽ floridum silua procul a phœnicia ferme ęgypto fluente. Nutritum a nymphis aiunt. Vini vineæq; extitisse auctorem Orbem quoq; ferme deãbulantem multas regiones reddidisse domesticas: ac propterea maximis apud oẽs honoribus celebrarũ. Docuisse eos insup quorũ regio vites ferre non posset: potũ ex hordeo conficere quẽ nõnulli zitũ dicũt: paulũ a vini sapore differẽtẽ Exercitũ quoq; secũ nõ tãtũ virorũ sed etiam mulierũ circũducis nefarios hoies atq; iniquos merita mulctauit pœna in boetia tulsit in gratiã patrię oẽs vrbes liberas esse ciuitate sui nominis cõdita: quã & liberã ꝓnũciauit. In indiã cũ exercitu transcẽdens triẽnio post multis cum spoliis in boetiã rediit Primus oim triũphauit elephanto indico vectus. Boetii cęteriq; greci thraces quoq; in memoriam iudicę expeditionis sacra trieterica sibi instituerunt. Vnde & in multis grecis vrbibus triennio bacchides mulieres conueniũt: apud quas de more virgines thyrsum ferunt in honorem dei bacchantes. Eiq; per cętus sacrificantes. Postremo memoriã menadum q̃ feruntur illi deo astitisse: hymnis & cantu renouant. Sustulit & oĩs impios: qui in orbe erant. Sed maxime pentheum ac ligurgum: Vini iuentio tum propter potus voluptatez. tum quia corpus reddit validius grata supra modum mortalibus fuit. Aiunt cum purum in cœnis vinum datur: omnes deum sospitem optare bibenti. Cum vero post cœnam aqua mixtum sumitur. iouem vocari saluatorẽ. Nam puri vini potus ad insaniam redigit. Aqua iouis mixtus voluptatez

Thebe
Semele
Ino
Autone
Agaue
Polydorus.

Nyse antrũ. Dionysius vnde

Triumphus primus Trieterica.

Vini vs

Cereris inuenta

leticiāq; affert: & prohibet insaniam. Ferunt in deos rerum ab se inuentarum meritis maxime dionysiū ac Cererē ab hominibus coli. Alterum suauissimi potus auctorē: alteram ob fruges ab se reptas. Traditur quoq; & alter multa prior ętate fuisse dionysius. Quē aiunt ex Ioue & Proserpina natā a nonnullisq; appellatū Sębasis. huius genus sacra honores q̄ propter pudorē noctur na occultaq; agunt. Dicit ꝓpter ingenii acumē primus boues ad iugum iunxisse: eorumq; opera frugem facta semina reddidisse Qua ex re illum cornibus finxerūt. Ex semele vero natum poste riorē ferunt: delictis deditum molli corpore ac p̄ cęteris decoro voluptatibus insup veneres indulgentē in exercitu mulierum co piam circūduxisse armatā hastis thyrso inuolutis. Tradūt & mu sas virgines cū eo profectas apprime eruditas. His tum propter cantus suauitatē tum quia docte psallere bonisq; artibus erudi tę erant: deus ille oblectabatur. Secutus est ipsum silenus quoq; pœdagogus ac nutritor optimorū istitutor studiorum qui plu rimū Dionysio ad virtutē ac gloriā resq; bellicas profuit: armis bellicis in pugna vtebatur & pardalorum pellibus pacis tępore in solēnitatibus diebusq; festis vestes floridas molles ac delica tas induebat. Si qñ ex potu bibēti caput agitaretur: mitra caput alligabat vnde & mitriphoros dictus est. Reges posteri pro mi tra caput diademate vincerī sunt soliti. Aiunt insuper dimytora vocatū: quoniā ex vno patre duo sunt orti dionysii & matribus duabus. Verū posteriori prioris ascripta sunt gesta. quapropter q postmodum secuti sunt veritatis ignari nominisq; ducti simili tudine vnicū extitisse dionisiū crediderūt Harticā quoq; ex hu iusmodi tribuūt ei causa. Cum nouiter reperto vino nōdū aqua infundere cōsuessent: in amicorū epulis ac festis diebus vinum purum advoluptatē potātes eberii reddebantur. Qua ex re ligne is baculis: quos gestabant alteri alteros percutientes plurimos vulnerabant: quidā peribāt ex vulnere. Vt eiusmodi certamina prohiberentur. Dionysius: vt modico vino vtq; pro fustibus li gneis ferulis vterentut: edixit. Plurima ei cognomina ab rebus quas egit sunt ab hominibus indita. Nam alii bacchum a mulie ribus: q̄ bacchantes illum seq̄bantur dixere: alii a torculari: quo vinum exprimitur lenę. Quidā bromium a tonitru: qui in eius ortu contigit: pingenius: insup ex eadē appellatur cā. Quinetiā triumphator dicitur. q; primus omniū de indis multis cum spo liis in patriam reuersus triumpharit. Aliis quoq; cognominibus

Silenus

Mitra. dimytor

ebrietas

Bacchus vnde

Lenęus Bromi⁹

quę longum esset recenseret & alienuꝫ ab historia : vocatus est. Duplici esse videtur forma quoniam duo dionysii extiterunt. Primus barba promissa antiquo more barbam nutrientium fuit. Speciosior posterior iuuenis (& vt fertur) delitiosus. Quidam duplicē formā illi tributā volunt : quoniā ebrietas & iracundos efficiat & hylares. Satyros etiam: quorū opera in psaltatione ac tragœdiis oblectabatur secū tradunt duxisse : musarum quidem optimis institutis. Satyrorū vero risu ac ioco. Dionysius vitam omnem fœlicem traducebat. Scenicę p̄terea artis ac theatrorum inuentorem. Et musicę certaminū institorem volunt: oēs etiam qui exercitu musicis exercerentur fecit immunes : quod & posteri instar dionysii seruarunt. Omnes. n. musicę operam dantes immunitate potiti sunt. Et de dionysio ne modum excedat oratio hactenus. Nunc quę de priapo traduntur: sunt enim dionysii rebus contigua se infert scribendi locus. Fabulantur antiqui filiū Dionysii ac veneris priapum fuisse ducti vero satis sīmili cō iectura: q̄ qui vino indulgeant sunt natura advenerē promptiores: asserunt nonnulli priscos illos cum valent hominum pudenda occultius nominare priapū dixisse : alii genitalia dicūt: cām esse hominū generationis: propterea q̄ semper extitisse immortali honore celebrata. Aegyptii de priapo scribentes olim: titanas aiūt ostride ab se dolis interfecto corpus eius in ęquas partes diuisisse. Isq; domo clam elatis partē pudēdā in flumē cū singuli eā respuerēt abiecisse: isdē postmodū vltā viri mortē in titanibus occisis viri corpus inq; sisse partesq; reptas cū in formaꝫ hominibus cōposuisse sacerdotibus tradidisse sepeliēdas: vtq; veluti deū Ostridē colerēt ipasse. Sola pudēda nō repta ꝓ deo coli inq; tēplo suspendi iussit Hęc de priami genere: eius deq; honore ab ātiqs ęgyptiis tradūt. Hūc deū qdā Thyphalū alii thyphonē nolant. Nō solū autē in vrbiū tēplis: sed in agredibus quoq; locis tāq; vineārū atq; hortorū custos colitur fructuū fures castigans Non solū aūt in cerimoniis quę dionysio impēdūtur: sed & in reliquis ferme aliis huic deo sacra cū risu & ludo fiunt. Simili ortu fuisse quidā existimant hermaphroditū : quē ex mercurio ac venere genitū vtriusq; parentis nomen cœpisse ferunt Hūc deū esse opinantur promiscua viri ac fœminę narura: fuisse quoq; & specie mollitieq; corporis fœminę, simlem & opera exercuisse viri. Quidam eiusmodi partus asserunt naturę nostra quę raro fiant: atq; aliquid: dū bonū. tum malam protendant.

dionisii forma duplex

Satiri

Musici

Priapus

Herma phroditus.

Quoniam vero musarum in dionysi i gestis meminimus vide
nunc de his diligentius scribendi tempus. plurimi & hi p̃sertim
qui probantur sctiptores tradunt: eas iouis & memorię filias
paucis ex poetis in quibus est alcmeon filias esse cocli ac terręa
iunt: in numero quoq; dessentiunt. nam quidam tres alii noues
asserunt extitisse. Verum nouem numerus inualuit: his compro-
bantibus qui habiti sunt: homerum dico atq; hesiodum cete-
roscq; eiuscemodi cęteris pręstantiores. Homerus enim ait mu-
las nouem esse pulchritudine eximia. Hesiodus etiam recenset
Musarũ nomina. clio. Euterpe. Thalia. Melpomene. Terpsichore. Era-
numer⁹ to Polimnia. Vrania. Calliope. quę omnibus est nobilior. Ha-
rum cuilibet sua officia tribuũt eorum quę ad musicę artem spe
Clio ctant. Veluti poeticam melodiam saltationẽ choreas astrologiã
Euterpe reliquasq; doctrinas. plures asserunt eas fuisse virgines quoniaz
Thalia virtutis disciplina incompta esse videatur. Musas eo volunt co
Melpomene gnominatas: q homines bona vtiliaq; docent: & quę ab indo-
Terpsichore ctis ignorantur. Nomina cuiq; a proprio munere tribuerunt.
Erato Nam Clio propter gloriam quę ex poetarum laudibus oratur
Polymnia dictam volunt. Euterpen propter voluptatem quę ab audiẽti
Vrania bus ex honesti eruditione percipiunt. Taliam q in longum tem
Calliope pus poetarum laus parta viresçat. Melpomenen a melodia: qua
audiẽtes demulceant. Terpsicoren eo q audiẽtes oblectat ꝓpter
bona quę ꝓueniunt ex doctrina. Erato q docti hominis ab ho
minibus ametur Polimniã: quoniã cãtus suauitate poetas reddit
gloria imortales. Vraniã: q viros eruditos ad cœlum tollat. Glo
ria enim ac sapiẽtia eleuat aios ad cœlestiũ contẽplationẽ Callio
pen q cãtus suauitate cęteras antecedens magni ab auditoribus
extimet. Postea q̃ de musis rettulit. nunc gesta herculis recensea
mus. Neq; vero me latet magna in difficultate versari: tũ veterũ
Que de rerũ tũ p̃cipue operũ herculis scriptores Ea n. fuisse amplitudi-
herculę ne singuli fatent vt oim q̃ mẽoria hoim cõplexa est gesta supare
dicunt. videat Difficile qppe est ꝓ dignitate rerũ eis acta scribere: atq;
ea q̃ tãta magnitudine extitere: vt imortale p̃miũ mereant equa
factis oratione prosequi. Nam cum propter vetustatem admira
tionemq; rerum multi haud facile crederent scribentibus ne-
cesse fuit in his quę maxima habebantur prętermittere quędam
ne omnia scribendo historię parum fidei haberetur. Nonnulli
em̃ lengentium haud recto iudicio vsi nimis exquisite quas res
ex his q̃ nunc gerunt ꝓpẽdunt existimãtes herculis virtutẽ ex no

ſtrorũ hoium ibecillitate. Ita rerũ geſtarũ nimia magnitudine moti haud quaq̃ hiſtoricis crediderunt. Verum in priſcis illis rebus ac fabulis ſimilibus non omnino ad quadrantem veritas perueſtiganda eſt. Etenim in theatris licet ſciamus minotauruz forma qua fertur minime extitiſſe: nec tricorporem gerionem tamen ꝓ veris eas fabulas ducimus fauoreq; eius dei honores augemus. Et ſane periniquum videtur cum hercules dum vixit orbis monſtra ſuo labore perdomuerit: homines tantorum beneficiorum immemores eius laudi claris operibus partem calumniam deo dettahere. Cumq; poſteri propter ipſius virtutis excellentiam cõmuni omnium conſenſu immortalitatem illi tribuerint. Nos neq; traditam quoq; a patribus erga illum deum pietatem ſeruare. Verum his poſt habitis opera eius ab initio exponemus tum poetarũ: tũ ſcriptorũ antiquiſſimos imitati. Ex danaę acriſii ac louenatũ perſea ferũt Ex eo andromedarũ cephei lectionem. Is deinceps ſumpta Euridice pelopis Alcmenã ꝓcreauit. Hanc dolo iupiter cum cognouiſſet herculem genuit: hoc pacto herculis parẽtum genus ad maximum referunt deorum eius virtutem non ſolum ex operibus ſpectare licet ſed etiam ex genere. Iouem enim ferunt tres noctes in vnam redactas Alcmenę operã dediſſe maximum futuri roboris inditium. Tantum temporis in eo puero creãdo impenſum. Quod non amoris cupiditate ꝓut in aliis mulieribus contigit factum eſt ſed pueri gignendi gratia. Itaq; nolens vi alcmenã aggredi: neq; fidens poſſe illi coitũ ob eius prudentiam perſuadere dolo mulierem aggreſſus eſt Amphitrionis forma aſſumpta. Adueniente partus tempore Iouem diis aſtantibus ꝓdixiſſe ferunt ea die puerum qui naſceretur ſe per ſidorũ regem facturum. Quibus verbis mota Iuno lucinam filiã iuſſit comprimere Alcmenę partum. Euriſtheum ante tempus in lucez educere. Iupiter licet conſilio fruſtratus quod ꝓdixerat ratam: & Herculis famam claram eſſe volens dixiſſe iunoni ferũt ꝓmittere ſe euriſtheum vt ꝓdixerat regem eſſe. Herculemq; ei ſubiici velle: duodecim quoq; certamina ab eo perfici q̃ Euriſtheus mãdaſſet. Quibus conſummatis fieret immortalis. Alcmena poſt partum Iunonem vetita puerum in loco expoſuit: quem nunc ab eo herculeũ campũ dicũt. Quo tempore minerua vna cũ Iunone ꝓfecta cuz infantis naturam admiraretur Iunoni ſuaſit: vt illi mammam prębereț. Qua pręter ętatem violentius ſumpta Iuno dolore mota puerũ abicit. Minerua illũ matri detulit nutrienduz

Preſeus Iouis & danaes filius.

Natiuitas Herculis.

ptus ac celeratõ

hercules campus

Mirabitur merito quis rem desuetã accidisse vt mater quam ad fi
liorum amorẽ natura compellit ex se natum perditum iret nouer
Primus herculis labor ca quę natura odisse priuignos solet ignorans saluare infantem.
Iuno deinceps duos dracones ad perdendum misit puerũ. quos
ille vtraq; manu faucibus apprehensos strangulauit. Vnde illum
argiui quontã Iunonis opera gloriam esset adeptus cum antea
alceus vocaretur heracleũ dixere reliquis imponuntur a parenti
bus nomina: huic soli virtus nomen dedit: iterim Amphitriõ e ti
rintho pulsus thebas concessit. Hercules antea educatus optime
certaminum quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit
& animi virtute. Adhuc ephebus primum ad liberandas e seruí
tute thebas operam impendit tanq; patrię gratias redditurus. E
Erigino miniorum rex rant subditi thebani Erigino miniorum regi superbe ab eis annis
singulis certum tributum exigẽti. Sed minime veritus iperantiũ
vires rem aggressus est memoria dignam. Omnes qui ad exigẽ
da tributa missi erant male mulctatos e ciuitate expulit. Erigino
eius rei auctorem dari sibi postulante chreon thebanorum rex
illius potentia territus paratus erat seditionis tradere auctorem.
At hercules comparatam adolescentium manum ad libertatem
patrię cohortatus arma ex deorum templis progenitorum spo=
lia diis affixa ad belli vsum deprompsit. Nulla enim priuatim in
bellum inter herculem & eriginũ vrbe erant arma: sed singuli regis edicto: ne desciscerent adem=
pta. Audiens postmodum hercules Erginum cum exercitu ap=
propinquare vbi obuiam cũ militibus egressus in quodã angu=
sto aditu vbi paucis pugnãdi locus erat regem adortus plio vi=
ctum occidit omni illius exercitu deleto extemploq; ciuitatem or
chomeniorũ captam minyorum prius incensa regia euertit. Ad
quarũrerũ famã p vniuersam greciã dispersam stupentibus om=
nibus chreon rex admiratus adolescentis virtutem filiam illi Me
megara creontis filia herculis vxor. garam nuptui despondit: vtpote veluti filio curam permisit. Euri
stheus habens argis regnuz nota herculis fama eũ ad perficiẽda
certamina arcessit Renuentem iussit iuppiter Euristheo obtempe
rare. At is delphos adiens consulto super his deo responsum tu=
lit ab diis iniunctum esse: vt euristhei iussu duodecim certamina
perficeret: quibus transactis imortalitate potiretur: ea ex re haud
parum est commotus animo hercules. Nam & sua indignum
Furore herculis mouet. virtute videbatur humiliori seruire: & ioui & patri non obtem=
perare tum inutile: tum impossibile ducebat Hac anxietate per=
plexo animo iuno rabiem iniecit. Itaq; in insaniam amentiamq;

versus Iolaum occidere voluit. Quo fugiente filios qui prope megarã habitabant sagittis velut hostes appetit. Paulatim abscendente dementia prẽteritũ recognoscens facinus doluit ex tãta calamitare: cum sĩguli vna eius malo mœrerẽt diu quieuit domi fugiens hominum consortia & consolationes. Tandem tempore dolorem mitigante paratus ad subeunda pericula ad Euristheũ venit. A quo primũ iperatus est nemei leones interficiundi labor. Hic p̃ter modum ingẽs & qui neq; ferro neq; ære neq; lapide vulnerari posset manibus necessario erat occidendũ Versabatur is maxime inter Micœnas ac nemeã sĩluam circa mõtemq; ẽ a casu tritonẽ dixerũt. Huius in radicibus aderat spelũca ad quam diuertebat bellua Hercules cum ad locum accessisset refugientem in speluncam insecutus ferã altero aditus ore obturato manibus leonem comprehensum suffocauit. Detractam pellem corpori tegumentum ad futura pericula circundedit. Secundũ ei certamen additum fuit interitus Hydrę lerneæ ex cuius corpore centum prodibant serpentũ capite ceruices Quarum singulis cęsis duę renascebantur: ob eamq; rem minime vinci videbatur posse cum pars amputata validior redderetur. Hanc difficultatem arte superans Iolaũ monuit: vt e vestigio incisam ceruicẽ face linea ne efflueret sanguis inureret. Hoc pacto superata bellua sagittas suas eius sanguine tinxit quo illarũ vulnus mortifer̃ redderetur. Tertius extitit labor datus: vt aprum erimantheũ archadię vastantem agros viuum afferret. Quod mandatum admodum difficile visum est. Oportebat enim cum eo pugnãtem adeo viribus validũ aioq; ꝓuidũ esse vt in bestię cõgressu caueret ne elapsa manibus dentiũ discrimẽ subire neue vi pimeret arctius constrictã hoc arduũ factu cẽsebat: sed ea prudẽtia certauit: vt bestiã viuã super humeros ad euristheũ afferret. Qua cõspecta timore ductus rex inęreo se vase abscõdit. His actis Hercules cẽtauros ob hãc causã expugnauit. Pholus erat cẽtaurus a quo ꝓpinquus mõs dictus est Hic hospitẽ herculẽ cũ domi suscepisset defossũ antea vini doliũ extulit hoc tradũt cuidam cẽtauro olim a Dionysio datũ: iperatũq;: vt tũc vinũ ꝓferret cũ adesset hercules. Quartã postmodũ progenię solũ verborum dionysii memorẽ vini doliũ atunt ob herculis honorẽ referasse. Verũ eius odor tũ vetustate vini tũ virtute ingens ad propinquos centauros delatus ębrios reddidit. Vna igitur domum pholi magno ingressũ tumultu ad rapinam versi sunt. Pholus timens cum se abscõ

Primũ herculis certamẽ cũ leone nemeo.

Secũdũ certamẽ cũ hydra.

Tertiũ certamẽ

Quartũ certa. cũ cẽtauris

disset solus hercules illis obstitit. Pugnādū erat cum his q̄ ex ma
tre dii erāt: q̄bus equorū velocitas robur biformis corporis ho=
minū prudentia inesset: centauri pars tēdis ab radice auulsis: p=
bāt hercules intrepid⁹ p̄ dignitate ab se gestorū pugnā subiit. Iu
uit i hoc eos bello mater nebula maximū hymbrē ifūdēs q̄ haud
nocuit quadrupedibus hominibus vero solum lubricum fecit:
hoc auxilio fultos centauros hercules tamen superior multis eo
rū peremptis reliquos in fugā vertit: ex defunctis clariores erant
Daphnis. Argeus: Amphion: Hippotion: Otios: Isoples: Mala=
chetes. Tereus: Derpos. Phrixus. Qui vero aufugerant meritam
deiceps pœnā dedere. Omados qui in archadia alcioni euristhei
sorori vim intulerat peremptus est. Qua in re herculis virtutem
admirati omnes sunt qui et illum vt hostem priuatim odit: & in
iuriam sit mulieris vltus verum cū pholus centauros qui in pu=
gna ceciderant vt cognatus sepeliret. contigit vt sagitta a quo=
dam euulsa se ipsum feriret: quo vulnere cum curari nequiret o
biit. Hunc hercules magnifice sepelit sub monte q̄ res ei glo
riosior omni columna cecidit. Ab ipso enim mons absq; alio
epigrammate pholos cognominatur. Nam montis cognomen
q̄pholos dicitur nō epigrāma aliquot sepulti nomē rep̄sētat Eo
dēmodo & chyronē arte medicine p̄ditū inuitus sagitta occidit
Deinceps mandatū herculi est vt aureis cornibus ceruam veloci
tate eximiam captam adduceret Hoc certamen absoluit inge=
nio: quod non inutilius habetur corporis viribus. Hanc retibus
sam est dormientem. Nonnulli continua fessam in persecutio=
ne esse dormientem. Nonnulli coutinua fessam in persecutio=
ne esse captam volunt. Quod certamen non vi aut periculo est
sed ingenio consummatum. Cum mandatum p̄tera herculi
esset vt aues ex stiphalida palude pelleret: arte ac prudētia facile
iniunctum laborem perfecit. Expulsis auibus q̄ innumera
multitudine etiam finitimarum regionum fructus vastabā: Visu
pari nō poterāt p̄pter ingentē numerū ingenio opus erat Tabu
lam ergo ęneam parauit: q̄ repercussa ingēti sonitu volucres
timore ad fugam compulit longinquam. Qua ex re paludem
ab auium molestia exemit. Post hęc in herculis contemptum
p̄ęcepit Euristheus vt aulam ęgei nemine iuuante purgaret
Hęc per multos annos cōtractis sordibus fimoq; repleta erat At
ille ad effugiendā contumeliam humeris aulam mundare hor=

'Quintū cer. cum ęerua au reis cor nibus ad ornata

Sext⁹ la bor cuꝫ stymphali dibus.

septim⁹ labor de aula pugnanda octauus de thauro.

ruit. Sed pigniõe flumíne superinducto cursu eius aulam purgauit abiq; ignominia vna die opere pfecto. Mirãda profecto herculis prudentia qui q; per ignominiã superbę imperatorũ erat: in laudem verten: nil indignum egit immortalitate. Suscepit deiñ onus thauri ex creta (quem Pasiphę amabat) deducendi. Eo in sulam nauigans. Minois regis auxilio taurũ in pelloponensum longum profecto maris iter deduxit his actis olympicum instituit certamen locum optimum existimans ad tantos hominũ conuentus campos iuxta alpheum flumen sitos. Ibi hęc certamina Ioui patri dedicauit coronat⁹. Quoniã & ipse quoq; bñ & hominum genere absq; pręmio esset meritus. Ea vero certamina q̃q̃ in uicem diuersa absq; pugna euicit nullo propter singularem eius virtutem secum congredi auso. Nam pugiles aut panchratiastas superare eos qui in stadio certant difficile est. Arduum item est illo qui leuibus certaminibus excellent cum his qui in grauoribus versati sunt contendere. Merito igitur omnium hoc ab hercule institutum certamen habetur pręstantissimum. quod ab optimo viro principium sumpsit. Nõ videnť aũt dona omittenda a diis Herculi ob virtutẽ tributa nam cum ex belli laboribus ad requiẽ se ac hominũ cętus dieq; festos cõtulisset deus quilibet suis eũ muneribus ornauit pallas peplũ: clauã ac thoracem vulcanus dedit vterq; insigne suę artis opus nam alter rem advsum pacis voluptatemq; concessit alter ad belli pericula euitanda. Neptunus insuper equos donauit. Mercurius ensem. Apollo arcũ quo & vti docuit Ceres ad expiandam centaurum cedem quadã pacua mysteria celebrare monstrauit. Rem pręcipuam circa huius dei genus licet aduertere Iupiter primam, mortalem fœminam nioben phoronei cognouit. Vltimam semelem: quam sextamdecimam a niobe scriptores genitam tradunt a cuius primum maioribus gignere homines cœpit: in eaq; ipsa desiit. Post hãc nullius appetiit concubitum mortalis neminẽ sperans huic similem fore: nolensq; melioribus immiscere deteriora: postea circa insulam palenen gigantibus bello cœlestes lacessentibus hercules pdiis pugnans multis ex hostibus interfectis maximam gloriam adeptus est Iupiter eos qui sibi astiterant deos tantum olympios appellauit: vt hoc cognominis honore bonus a malo internoasceretur. Eodem quoq; cognomine solum Dionysium hercule mq; ex mortalibus fœminis ortos dignatus est: nõ solum quia ab se nati erãt: sed ꝓpter parem virtutis emulationem cũ vterq;

munera quibus dei herculẽ donauerũt

diſolympiaci.

Prome-
thei aq-
la.

multis mortales beneficiis affeciſſet. Iupiter promotheum: q̃ ho
minibus ignem dederat vinclis alligauit aquila ꝓpe poſita quę
illius iecur depaſceretur hanc hercules illius miſeratus pœnam

Diome-
dis equi

qui ob beneficiũ hominbus impenſum plectebatur ſagitta pere-
mit Iouiſq; iram mitigans benefactorum ſociũ exemit a crucia-

Nonus.

tu. Labor deinceps eſt ei iniũctus diomedis thracis equos dedu-
cendi. Erant equorũ prę ſepia ob equorum feritatem erea ferreis
cathenis equi viribus prę ualidis vincebantur. Cibis alebant nõ
his quos terra ferat ſed hoſpitiũ eo diuertẽtiũ carnibus hos cupi
ens hercules abducere primo diomedem cœpit deditq; ſuo exẽ-
plo equis cõmedendum. Manſuetiores deinde factos ad ſeq; ad
ductos: euriſteus iunoni ſacrauit Quorum genus: vſq; ad mace
donẽ Alexandrum permanſit. Cũ Iaſone poſtmodum ad vellus
aureum rapiendum nauigauit in colchos: ſed de argonautis po
ſterius dicetur. Acceptis inſuper ab euriſteo mandatis hercules:
vt cingulum hypolite amazonis afferret: aduerſus eam cũ exerci
tu profectus ad euxinum portum nauigauit. Ac per hoſtia termo
dontis fluuii ingreſſus prope Themiſcyram vbi amazonum re-
gia erat caſtra poſuit. Primo cingulũ ab eis poſtulat ſed vbi renu

Cũ ama
zonibus
certamẽ

entes intellexit armis agendũ cenſuit. amazonibus exercitui her
culis oppoſitis quę nobiliores bello erant herculem ſolum acri
certamine appetiuere: & primum Aella: quę ex velocitate id no
men traxerat: cũ velociorẽ ſe reperiſſet pugnans occubuit. Secũ-
da phylippis e veſtigio in primo congreſſu vnico vulnere cecidit
poſt hanc parthoes: quam ſepties ex prouocatione hoſtem ſupe
raſſe aiebant inita pugna eſt iterẽpta. Quartã deinceps euribiaz
q̃ bellicis rebus expertã fortitudinẽ p̃ ſe ferens aliorũ auxilio re-
nuebat: opinione deceptã cũ fortiorẽ offendiſſet hercules interfi
cit. Dehinc cęleno euribia phębes Artemis venatrix ab eo perẽ-
pte poſt has deianirã Aſteriã Marpẽ Thermeſſam Adipẽ deuicit
Quę cũ virginitatẽ ſeruare iuraſſet iuſiurandũ ſeruauit. Vitã ne-
quaq̃ ſalutare potuit. Menalippe quę amazonibus pręberat ꝓci-
pua excellẽs fortitudine iperiũ abiecit. Hercules clarioribus ſub
latis multitudinẽ in fugã verſam iſecutus amazonũ gẽtem dele-
uit. Ex captiuis Anthiopẽ theſeo largitus eſt Menalippę ſublato

Decimꝰ
labor

baltheo ſalutẽ dedit: decimꝰ deiceps labor ab euriſtheo herculi i
unctus vt gerionis boues qui in lyberia loca verſus ocea-
num ſita paſcebantur ad ſe deduceret. Hercules ſciens hunc
laborem magni difficiliſq; eſſe certaminis exercitum prępara uit

huic aptum expeditioni. Vulgata erat per orbem fama chryseuz hoc enim aduitiis nomẽ traxerat qui vniuersę lyberię imperaret tres habere propugnatores filios tum robore corporis. tũ armis egregios exercitũ pręterea cuilibet fortissimorum militum esse. Quarũ rerũ gratia motus euristheus existimans eam fore difficilem expugnationẽ hoc herculi certamen indixit. At ille priorum ab se gestorum memor fidenter id periculum adiens exercitum creta coegit existimans inde facile se copias traducturum. Optime enim sita insula est: ex qua in vniuersum orbem exercitus educi possit. Verum antea herculi cretenses cumulatissimos honores impenderant: quibus ductus in horum gratiam omnem feris belluis insulam ita purgauit vt nullũ agrestius animal in ea deinceps neqꝫ vrsus neqꝫ lupus neqꝫ serpens neqꝫ aliud quid simile sit repertum. Hęc ideo merita in insulã cõtulit: qꝺ iupiter ibi natus alitusqꝫ fuerit. Ex ea igitur in lybiam nauigans Anteum primo corporis robore ac palestra pręclarum (multo enim externos secum certamine congressos occiderat) ad pugnam prouocatuz peremit. Tum in lybia feris belluis plena nonnullas quas subegit oras ita domesticas reddidit vt agrorum cultura plantis fructiferis vitibus oleis fertiles redderentur: ita lybiã antea ob feras multiplices infestã ac desertã adeo habitabilem cultamqꝫ prębuit: vt nulli alteri regioni cęderet fœlicitate. Eodem pacto scelestis nepharijsqꝫ hominibus superbia insuꝑ elatis principibus morte sublatis vrbes reddidit fœlices. Tradunt herculem adeo feras bestias hominesqꝫ impios odisse atqꝫ oppugnasse qꝺ serpentes se adhuc infantem interficere voluissent: qꝺqꝫ vir factus imperiuz subierit superbi atqꝫ iniusti domini ea certamina imperantis. Post antæi mortem in ęgyptum transiens busiridem occidit regem hospitiũ cędę ad se accedentium crassantem Cum transisset loca arida lybię inuento vbere solo vrbem condidit a multitudine portarum q̃ in ea erãt cẽtũ portarũ appellatã: eius vrbis status vsqꝫ ad posteriora pmãsit tpa quibus carthaginẽses maximis copiis vrbẽ ab se expugnatã cœpere. Peragrata maiori lybię parte hercules ad oceanum: qui est ad gades peruenit. Ibiqꝫ ab vtraqꝫ continentis pte colũnis positis in hyberiã cum exercitu transijt. Chrisauriqꝫ filiostribus magnis exercitibus fidentes singulari prouocatione sustulit. Cepta hyberia greges boũ secũ adducẽs iterqꝫ per hyberiã faciens Cũ quidam eius gentis rex vir iustus prę ceteris ac ꝓbus eũ magno honore excepisset: ptem boũ regi dono dedit. Quos

Quare hercules multa cretensibus bñficia contulerit.

Anteus.

Quare hercules serpẽtuz inimicꝰ.

Busiris.

Geriõis mors.

Ille herculi dicãs ſingulis ãnis ex his pulchriorẽ illi thaurũ ſacrifi
cauit. Hos ſacros in hyberia boues vſq; ad noſtra tempora con=
ſtat pſeueraſſe. Poſtq; colũnarũ herculis meminimus vr̃ de his am
plius paulo dicẽdũ. Mõtes ab vtroq; latere continẽtis mari ocea
no iminẽt. In quibus ſtatuit colũnas. Cupiens autẽ ſempiternuꝫ
ſui nois monumẽtũ eſſe aiũt vtrũq; mõtẽ cõgeſta hũo adeo ãm=
pliaſſe vt oceani maris aditũ añ iter vtrũq; cõtinen:em latum at
ctiorẽ lõgioremq; redderet. Quo magna cete in noſtrum pelagus a
dire nequirent. Vtq; ad poſteros ꝑpetua eius opis gloria mana=
ret. Tradũt alii cõiũctis prius mõtibus ab effoſſis paruiũ oceanuꝫ
ad noſtrũ mare factũ. Verũ hęc cũ ſingulis liceat ex volũtate cre=
dere extimationi hominũ relinquẽda ſunt. Sed tñ antea huic ſi=
mile opus in gręcia effecerat: nã a locis q̃ tempe appellantur: vbi
late ſtagnabati cãpis aq̃ ducta foſſa aquã deduxit. Theſſalię cir=
ca peneũ fluuiũ cãpos fertiles ꝑbẽs. In boetia ſecꝰ egit. Nã alueo
Minei fluminis effoſſo oẽm regionem ſtagnãtẽ inutilẽq; reddi=
dit. Sed theſſalię opera in gręcorũ gratiã acta ſunt. Aduerſus ve=
ro boetios in pœnã mirigadã vrbẽ incolentiũ vltionẽq; quos illi
in ſeruitutẽ redegerãt thebanorũ hyberiorũ regno optimis eius
regionis viris tradito cũ exercitu i celticã galliam profectus eſt
oiq; pagrata ꝓuincia infandũ interficiẽdorũ hoſpitũ morẽ ſu=
ſtulit. Cũ ingẽs ex oibus gẽtibus eũ exercitus ſequeret vrbẽ cõ=

Alexia. didit amplã quã appellauit Alexiam plurimis ex propinquis ico
lis ſpõte in ciuitatẽ cõfluentibus: q cũ reliquã multitudinem ſu=
perãt e veſtigio vrbs ad barbaros mores defluxit. Hãc vrbẽ celtę
etiã nũc in honore hñt tãq; ois celticę metropoli ꝓmã ſit hęc vrbs
ab eius cõditore hucuſq; libera ac ſui iuris: poſtmodum a. C. Cę=
ſare: q ꝓpter res geſtas deus dictus ẽ: vi capta romanorũ impio
aliis celtis ceſſit. Ab his hercu i italiã tẽdẽs iterq; ꝑ alpes faciens
ita difficilem aditũ aſperãq; vitã ſtatuit: vt poſtea exercitibus cũ
iumẽtis impediměti ſq; facile itereſſet. Barbaros mõtanos ifeſtos
trãſeũtibꝰ latrocinitiſq; aſſuetos occiſis eorũ ducibus deleuit: po
galacia ſteris reddita itineris ſecuritate: tranſcẽdẽs alpes & eam q̃ nunc
galatia vocatur ꝑ linguſticos tranſiit patriã aſperã ac oino durã
multoq; ẽt incolarũ labore ac ſtudio paucos ferentẽ fructus qua
ex re robuſti hoĩes ſũt validiq; corpe. Cibi. n. paucitate colẽdorũ=
q; agroruꝫ labore agiles ac leues exiſtunt: & i bello viri pręcipue
fortes. Hic cũ. vltra cęteros cõtinuo agrorũ exercitio fatigentur
& fœminas quoq; ruſtico opi aſſuefecerũt. Opis tũ virorum tum

mulierū īuicem p̄cio cōductis mirabile nostris vnius fœmine factū cōtigit Quę p̄gnans cum viris opus mercede faciens ingē tibus p̄tus doloribus abcessit inter virgulta ibi q̄ absq; eiulatu infantē editū foliisq; iuolutū cū absconditum dimisisset ad opus nihil de partu locuta rediit. Sed re ad vagitum infantis cognita qui opibus p̄erat non p̄misit matrez a labore quiescere donec tandem infantis misertus p̄bita mercede mulierem dimisit: hercules liguribus ac tirrenis relictis ad Thyberim fluuiū: vbi nunc roma est: multis postea sęculis a romulo matris filio condita p uenit. Tenebant tūc aborigenes: qđ nūc palatiū appellant vrbez pœnitus puulā incolētes. Inter p̄stātiores potitius &pinari⁹ erāt q herculē vt hospitē magno honore donisq; susceperē. Horū virorū monumēta vsq; ad hanc ętatē romę p̄manēt Nā inter nobiliores habent pinariorū tāq; vetustissimū genus potitiorū i palatio cocleę descēsus est lapideę. Ab illo potitia dicta ,p̄pīquo domui: q̄ tūc potitii fuit Hercules ad honorē sibi a palatinis ipensū dixisse ferūt: eos q sibi postq; ad deos trāslatus esset decimā bonorū dicarēt vitā fœlicē victuros. Qđ & eueniſſe vsq; ad hoc tēpus cōstat. Multi n. romanorū nō solū mediocri censu sed q ditissimi sūt hiti: decimas herculi vouerunt: posteaq; fortunatiores facti bona sua ad quattuor talentorum milia herculi sacrarūt. Lucullus romanorū ferme ditissimus extimatis honis decimā herculi partē dedit epulas p̄bens cōtinue ac ,p̄fūdēs multa. Tēplū īsuper iuxta thyberim egregiū herculi cōdidere romani: i quo ex decimis sacra deo offerūt. Deiñ a thyberi ,p̄fectus p̄littus italię ad cumeū deuenit cāpū: in quo tradūt fuisse hoies admodū fortes & ob eorū scelera gigātes appellatos. Cāpus quoq; ipse dict⁹ phlegreus accolę q olim plurimum ignis instar ętnę siculi euomens nunc Vesuuius vocat multa seruans ignis antiqvestigia Cognito herculis aduētu gigantes instructis copiis oīs ei obuiā p̄fecti sunt. Acriq; cōmissa pugna: pollebant. n. viribus ferunt diis adiutoribus supiorē herculē pluribus illorū interfectis eā regionē oīni feritate purgasse Traditur gigantes terra dici genitos p̄pter corporū ingentē molē. Hęc de gigantibus qui' in phlegra deleti sunt a nonnullis quos, Timeus rerum scriptor sequitur feruntur. Ab his locis versus mare p̄fectus opus exegit iuxta stagnū: qđ auernū appellant inter misenū ac dicearcheos prope calidas aquas Proserpinę sacrum. Eius ambitus stadiorū est q̄nq; p̄funditas incredibilis vt cū sit aqua clarissima cerulea videatur

Partus cū nullo dolore:

Roma potitius Pinari⁹.

Decimæ herculis Luculli⁹. ditissimus.

Herculis tēplum.

Phlegreus campus.

Feruntin eo priſcis tẽporibus quod poſtmoduꝫ fieri deſiit infe=
ros euocari ſolitos. Effluente in mare ſtagno ferunt herculem ex
aggerata terra fluxũ clauſiſſe: viãqꝫ deſuper iuxta mare factam
herculeam poſtmodũ eſſe vocitatem. Huic digreſſus peruenit ad
Fabula. quãdẽ in agro poſidoniatorũ petrã: vbi fabulantur miraculum
quoddam accidiſſe. Erat venator in regione quę dicitur andra
gathia ſolitus antea eorum q̃ cęperat capita: ac pedes dianę dica
Apri ta arboribus affigere. Cũ aprũ ingentẽ cœpiſſet contempta dea
caput ait: ſe caput ſolum dicaturũ: arboriqꝫ cuipiã ſuſpenſo: cum meri
dianũ ęſtum deuitans ſub arbore quieuiſſet in ſomnum incidit:
tum ligaculo ſua ſponte diſſoluto caput decidens hominẽ pere
mit. Non admirabuntur id factũ fortaſſe homines cũ ſit memo=
rię traditũ hanc deã multos iam impios merita pęna mulctaſſe
At vero herculi ſecus ob pietatem cõtigit. Nã cum ad fines regi
norũ ac locrenſiũ pueniſſet: deqꝫ via feſſus quieſceret: cicadarũ
ſtrepitu preſus deos oraſſe fertur: vt eas inde ãmouerent. Exau
dita p̃ce nõ ſolũ tũc ſed poſtmodum cicadę nũq̃ ſũt in his locis
reprę. Ad mare deinde cũ deſcẽdiſſet apprime anguſtuꝫ vtpote
tredecim ſtadiis latũ ſicut Timeus aſſerit boues q̃dẽ nando in ſi
ciliã appulere. Ipſe cornu bouis innixtus mare traiecit. Cupiens
aũt circuire ſiciliã a peloro ad ericẽ cũ pueniſſet pambulãri littus
ferũt nymphas ei calidas aquas in requiẽ corporis paraſſe: q̃ cũ
duplices eſſent: hęimerte gepteꝫ alterę a locis ſũt denominatę
Ericis Appropinquãtẽ ſuę ditionis locis herculẽ ad paleſtram p̃uoca=
pugna. uit Erix veneris ac butę eius ore regis filius. Orta p̃mii cõtẽtio
ne cũ erix patriã: hercules p̃miũ certaminis boues offerrẽt indi
gnatus primũ Erix dicit boues minoris exiſtiatiõis ſuę regio=
ni cõparari: herculẽ vero reſpondiſſe boues ſibi pluris eſſe q̃bus
ſi priuaretur i mortalitatẽ eſſet amiſſurus. His aqeſcẽs erix in ea
certamine victꝰ patria ſpoliatꝰ eſt. Eã poſtmodũ icolis liberã eo
cõditiõe dedit: vt fructibus illius frueretur quoad aliquis ex ſuis
poſteris ad ea loca tranſiret. Quod & ita contigit. Multis. n. po
Dorieus ſtea ſęculis dorieus lacedęmonius ad ſiciliam nauigans ea regi
one recepta heracleam vrbem condidit. Quę cum breui creuiſſet
opibus carthaginenſes tum inuidia tum timore nequando viri
bus aucta apœniceorum imperium deleret magnis copiis ab ſe
obſeſſam captamqꝫ euertere. Sed de his ſuo loco ſcribetur latius.
Circũdata ſicilia cum ad loca vbi nunc ſunt ſyracuſę pueniſſet
auditis q̃ de Proſerpinę raptu feruntur deabus illis ſacrificauis

et in Cyane prestanti forma illis taurum dedicauit. Accolas insuper quod annis sacra proserpinę facere ac in cyane dies festos agere sacrisq; deam colere docuit. Deinceps per mediterranea iter cum bobus faciens sicanos ei instructo exercitu obuios commisso agri certamine deuicit multis ex hostiū nūero cęsis: in qs dicūt quidā p̄clari duces q vsq; ad hoc tēpus heorū honores alle cuti sūt occubuisse.s. Leucaspis pedicrates Buphon⁹: glichatas buteus: & crytides: post hęc p leontinū agrū pgens pulchritudinē eius regionis admirat⁹ apud eos a q̄bus honore except ē ęterna sui reliqt monumenta. Agirenei velut olympios deos festis diebus sacrisq; herculē coluere: & licet antea id ꝓhibuisset: tūc tñ primū suadente demonio tāq̄ imortalitatis pfagiū id fieri passus est. Cū haud ꝓcul vrbe iter iaxosum esset: boues saxis tanq̄ cerę vestigia impresserunt. Quod simile & ipsi herculi cum accidisset existimans decimo iam consūmato labore aliquid sibi immortalitatis deberi impēsa sibi annua ab incolis sacra libens accepit. Vt igitur gratiam bene de se meritis referret: lacum ante vrbē effodit quattuor ambitu stadiorum quem a suo nomine vocari iussit: idem & loco vbi boum vestigia impressa sunt nomen indidit. Templo Gerioni constructo: quod adhuc honorant incolę Iolao quoq; nepoti tēplū ędificauit: ostenditq; quomō honoris ei ac sacra annua fierent vsq; ad hoc tēpus seruata. Omēs enim eā incolentes vrbē ab ipsorū ortu Iolao sacras nutriunt comas: quo ad ampliſſimis victimis eū sibi deum ꝓpiciū reddant Tantavero eius tēpli maiestas habetur reuerentiaq;: vt qui assuetis deficiant sacris: pueri muti euadant & mortuis similes. Idem si vouerint solita sacrificia suscepto voto statim fiunt a morbo liberi. Eius regionis incolę portam: qua hęc celebritas sacraq; prodibant heraclęam vocitarunt. Palestrę insuper equorūq; certamina quot annis ad q̄ publicę oīs serui liberiq; conuenīūt instituere. Docuere & seruos priuatim deum colentes choreas ducere: epulasq; simul ac sacra celebrare deo. Hinc hercules cum bobus in italiam ꝓfectus cum iuxta littus ꝓgrederetur Lacinus furē boues furantem p̄remit. Crotonē vero cum inuitus cecidisset sepulchro ei constructo sepeliuit egregię incolis p̄dicens futurū tempus: quo ibi ciuitas insignis ex mortui nomine conderetur: ipse pedibus adriaticū sinū circūuectus in epyrum primo transiit: deinde in pelopōnesum. Decimo labore pfecto ab euristeo p̄ceptum est vt ab inferis cerberus ad superos educeret.

Boum vesti

Lacinus fur Croton

Museus

Orpheꝰ

Undecimꝰ her. labor

Duodecimus labor. Hesperidū mala & draco

Hesperꝰ Athlas.

Ad hoc opus sumptus consilio athenas venit initiatusq; est eleusinę misteriis. Quibus ꝑerat Museus orphei filius. Quoniā vero in orphei nomen incidimus: haud ab re erit paucis de eo scribere. Orpheus trax genere filius Iagri doctrina melodiaq; ac poesi excessit oēs: quorū extet memoria. Etenim poema mirandum edidit & suauitate cātus ꝑ cęteris clarus a deo fama excreuit: vt melodia feras arbores ad se audiēdū allicere diceretur: doctrinę deditus cū theologię operā impendisset in ęgiptū transiit: plurimarūq; ibi rerū sciētia ꝓcepta grecorū doctissimus: tum in deoruꝫ cerimoniis: tū in theologia: tū in poematibus cātuq; ē hītus Nauigauit insup cū argonautis: obq; vxoris amorē ad inferos descēdens a Proserpina suauitate cantus allecta ipetrauit: vt defunctā vxorē ab inferis excitaret. Qđ et antea fecerat Dionysius quē dūt matrē semelē ab inferis quoq; eductā imortalitateq; dōatam theonē denominasse. Nunc ad Herculē reuertamur: q vt ferūt fabulę: inferos cū adiisset: a Proserꝑina veluti frater receptus Thesea ex vinclis cū pithoo solutū fauente sorore supis restituit. Cerberum insuper vinctū ꝑter opinionē attrahēs ad hominū conspectū deduxit. Vltimo ei labore indicto mala hesperidum aurea afferendi: in lybiā trāscēdit. Verū de his pomis non idem scriptores sentiūt. Asserunt qdā in lybiā in hesperidū hortis mala aurea a terribili dracone asseruari. Alii pecudū greges exqsita pulchritudine hesperides habuisse: q̄ ob decorem a poetis aureā appellant. Nonnulli eas pecudes colore auro simili fuisse velunt: eoq; hoc appellatas noie. Draconē vero extitisse pastorum curā: q vi corpis fortitudineq; prestantes custoditis gregibus latrocinia ꝓhiberent. Sed hoc ꝑ arbitrio accipiant legētes. Horuꝫ custode interfecto hercules aurea poma ad euristeum cum adduxisset ꝑ to: exactis laboribus expectabat: sicut apollinis predixerat oraculū immortaliū vitā Nō omittendū vero nobis videtur: quę de athlante & hisperidum gñe in fabulis feruntur. Fuisse in Hesperia tradunt fratres duos fama celebres hesprum atq; athlantem. Hos habuisse oues decoras fere colore aureo ac rubicūdo a quo eas poetę aurea mala dixere. Ex hesꝑero ortam filiam dūt nomie hesperis q̄ fratri nupsit & ab ea regionē hesperiā nominatā. Ex hac athlas septē genuit filias: quę a prē athlantides a matre hesperides dictę sunt. He cum forma ac prudentia excellerent: busiris ęgyptiorū rex cupiditate captus virginum pyra

tas ad eas oras misit: vt ab se raptas virgines asportarēt. Quo tē
pore & hercules secundū laborem cōsummans. Antęum in lybia
hospites palestra superantē occidit. Busiridē vero in ęgypto ma
ctatos aduenas ioui sacrificātē merito affecit supplicio. Deinde
per nilū in ęthiopiā profectus emathionē ęthiopū regem pręlio
victū occidit. Postremo iterū ad certamina conuersus prędones
qui puellis in horto quodā dū luderēt raptis iq̄ nauibus positis
subito aufugerāt insecutus in littore quodā depre hensos intere-
mit. Virgines athlāti restituit patri. Quo bñficio mot⁹ athlas nō
solū dignis facto muneribus donauit herculem sed astrologiā in
super docuit. In qua cū operā curāq̄ ipendisset pręcipuā: ob sphe
ram astrorū ab se adinuentā: orbem suis ferre humeris extimatus ꝙre her.
est. Hercules quoq̄ cū spheram ad gręcos transtulisset: magna est cęlū, su-
gloria potitus extimātibus cū oībus Athlantico orbi succedisse. stinuisse
His occupato hercule quę superfuerant amazones aiunt circa dicatur.
Thermodōta fluuium vndiq̄ conuenisse ad bellum gręcis infe-
rendum. Nā gręcorū a quibus hercules profectus bello ipsas su
perasse: sed maxime athenienssū iniurias ob earū reginā Antio
pen: alii hypolitā tradūt a theseo captā vlcisci cupiebāt. Itaq̄ scy-
tharū auxilio fretę: adiutęq̄ viribus magno cum exercitu p ci-
mericū nauigātes bosphorū i trhaciā: ide p europā in agrū athe
niensem trāseūtes castra in his locis q̄ postea amazoni appellati
sunt posuere. Theseꝰ earū trāsitu cognito ciuiū coactis copiis ad
uersus hostes vna cum antiope amazone ex qua filiū susceperat
hypolitū ꝓficiscit cōmisso certamine atheniēsiuꝫ duce Theseovi
ctoria fuit. Amazonū ps interfecta est ps atheniēsiū agro pulsa.
Antiope quoq̄ ꝓ viro acriter pugnās occubuit: q̄ ex p̄lio fupsue
rūt amazones despata pr̄ a i scythiā diuertere: sed quoniā de his Mors
satis antea scripsimus: ad herculis redeamus gesta pactis ab eo hypoli.
laboribus tñsoq̄ ab diis accepto cōferre plurimū ad consequēdā
immortalitatē ad coloniā sardos ab eo mitti filiosq̄ ex thespiadi
bus susceptos colonię p̄fici duces. Iolaū nepotē cū filiis adolescē
tiores. n. erāt destinauit. Necesse vr̄ nobis q̄ magis huiꝰ colonię
origo cōstet horū filiorū gñs referre. thespis vir fuit nobilis athe-
niēsis ericthei filius: q imperās ei quę ab se denominata est regio-
ni ex pluribus fœminis filias genuit qnquaginta. Hercules puer
adhuc sed robore p̄stās corporis cupiens ex eis prolem suscipere Thespis
vocato ad sacrificiū patre cum opipare illi epulas parasset acces
sitis filiabus singulatim recognouit omnes: ex quibus geniti

Thespia des

quinquagita mares omnes eiusdē ferme ętatis cōmuni nomine thespiades dicti sunt. Hos decreuit in coloniam mittere iuxta oraculi respōsum p̄fecto classis iolao exercitu tradito: & thespiadū & colonię deducende curam hercules permisit: Ex quinquaginta liberis duo thebis mansere. quorum progenies etiam nunc dicitur in honore esse septem. Thespiis quos demuchos appellāt

Demuchi.

Posteri quorum ad hęc vsq; tempora ciuitatis habētur principes

Iolaus

Reliquis pueris multisq; prętera voluntariis ad ędificandam coloniam assumptis Iolaus in sardiniam nauigans priorem insulę partem campestrem scilicet tenuit iolęam ab eo hodie quoq; dictam. Eam regionē cultiorē arboribusq; fructiferis vberem cuz ętuum copia celebrata est: vt carthaginenses postmodum multa certamina periculaq; pro ea subierint potiunda sed de his suo loco dicetur Iolaus colonia condita cū e sicilia dędalum accersisset: eā pluribus prędaris operibus: quę nunc vsq; permanent: atq; ab artifice appellant Dędalia exornauit. Gymnasia insup magna erexit ac sumptuosa. Iudicia quoq; ac cętera quibus ciuitas diuturnior esset ac fœlicior instituit populos ab suo nomine thespiadibus: qui eum vt patrem colebant: hunc honorem concedē tibus iolaos appellauit. Naz propter illius in se parentis officia adeo eū dilexere: vt ipsum genitoris cognomie vocarit. Quo accidit: vt qui postmodum sacra ei deo facerent: iolaum appellarent patrem quemadmodum persę Cyrrhum: rediens deinceps i gręciam iolaus indeq; siciliam nauigans aliquādiu permansit i insula. Quo tempore plures qui cum eo accesserant capti locorum amœnitate sicanisq; permixti in insula remansere summo ab incolis honore accepti. Iolao cum gloria prędaris esset multaq; diuersis in locis sui reliquisset beneficii monumenta: & templa & deorum honores plures ciuitates tribuere. Verum in ea colonia mirabile quid dictu accidit. Responsum enim a deo datum est eā coloniam perpetua libertate fore quod nostra aduscq; tempora verum constat fuisse Nam cum eius vrbis populus increbrescentibus in ea temporis diuturnitate qui colonos numero superabāt barbaris ipse quoq; barbarus effectus se ad montana asperaq; contulit loca vbi habitaculis terrestribus humo effossa laqę actarne armentorumq; quorum plurima apud eos erat copia vitam ducentes procul a bellorum discrimine aberant. Itaq; & carthaginenses postea & romani frustra eos armis sępius ap-

colonia. libertate donata.

petiuere. Verum ad herculis acta proxima superioribus reuertar
oro. Cũ is oia absoluisset certamina. Megaram vxorẽ iolao ꝓpter
parẽtis erga liberos suos officia cõcessit: existimãs amplius ex ea
liberos suscipe calamitosum fore. Ad prolem vero procreandam
alterã minime suspectã q̃rẽs iolẽ euriti filiã i oebalia dñantis pe=
tiit q̃ megarę repulsam veritus sup eo matrimonio se cõsulturuꝫ
tñdit. Hercules frustratꝰ spõsa iiuriaq̃ motus Euriti abegit ęquos
Iphitis euriti factũ vt erat suspicãs: cũ ad ęquos inuestigãdos in
tyrithũ veniisset: visus est ab hercule turri quandã altã ascendere
speculatũ sicubi fore ęqui pascerent. Sed cũ nullos aspiceret: di=
cẽs falso culpatũ se furti hercules de turri p̃cipitem iphitum de=
dit. Ob huius mortẽ hercules in morbũ cũ incidisset: in pilum ad
neleũ profectus est hortans vt se mũdaret a cęde: hic cũ filios cõ=
suluisset: oẽs p̃ter Nestorẽ iuniorẽ minime purgandũ esse cẽsue=
runt. Tũ hercules ad Deiphœbum hypoliti filiũ adiens vt purga
retur suasit. Sed cũ nequaquã sanari posset: deq̃ morbi cura a=
pollinẽ cõsuleret: responsum est facilẽ eius valitudini scurã fore:
si iusto venderetur pręcio: pecuniaq̃ exinde redacta iphiti libe=
ris daretur. Coactus igitur oraculi responso parere cum quibus=
dam amicis in asiam nauigans sponte sua a quodam ex amicis
venundatus seruus omphalę virginis factus filię Iardane eoruꝫ
reginę qui aliquando meonii: nũc lidii dicuntur pręcium iphi=
ti filiis cum datũ esset Pristina valitudine recuperata Omphalæ
seruiens omnes eius regionis latrones sustulit. Cecropas qui di=
cebantur p̃dones regioni infestos partim peremit: partim om=
phalę victos tradidit Syleũ raptos ab se viatores ad opus vinea
rum cogẽtẽ ligone percussum cecidit: itonas latrocinantes Om=
phale patriã cõpescens vrbem eorum receptaculum expugnataꝫ
captamq̃ diruit. Cognita herculis virtute: & q̃s esset Omphale &
liberũ fecit: & ex eo genuit filiũ Iamonẽ. Susceperat vero & ãtea
seruus ex serua Cleolaũ Post hęc cum in pelopõnesum transce=
disset ad troiam cum exercitu contra laomedontem regem pro=
fectus est. hic cum Iasone prius militauerat ad vellus aureum
promissisq̃ ob marinum monstrum ab se occisum ęquis frustra=
tus est: quibus de rebus paulopost inter argonautas dicemus Ia=
son cum bello occupatus postmodum opportunitate capta troia=
nis arma intulit cum nauibus (vt aiunt quidam) magnis decem
& octo vt Homerus tradit sex filium triptolemum introducens
dicentem. Herculem patrem equorum Laomedontis gratia cum

herculis morbus

Omphale Herculles seruiens

Bellum troianũ

sex nauibus pauci sꝫ viris illi cœpisse ciuitatem: & viris patriaꝫ
Oicleus orbasse. Veniens ad troiam hercules cum copiis militum præces-
Laome sit ad vrbem Oicleo amphiarii filio præfecto classis relicto Lao-
don. medon improuiso hostium incursu præuentus copias pro tempo
ris angustiis comparatas ad oppugnandas naues duxit: sperãs
si illas incendisset: finem se bello positurum. His occurrens Oi-
cleus commisso prælio occubuit. Reliqui ad naues refugientes
classem procul a terra abegerunt. Laomedon reuersus initio p
pe vrbem cum herculis exercitu prælio & ipse & multi præterea
Priamꝰ. pugnantes cecidere Hercules vi capta multos vrbe rebelli inter-
fecit. Priamo solus enim filiorum patri consuluerat æquos hercu-
li pollicitos tradendos quoniam iustus videretur: regnum Illien
Thela- sium permisit. Telamonem coronauit ob egregia virtutis meri-
mon ta tradita ei hesione laomedontis nata. Hic enim vi primus vr
hesione bem intrarat: cum hercules firmissimam muri arcis partem ag-
grederetur Deinde rediens in peloponnesum militauit ob ne-
gatum premium aduersus angeam. Commissa cum eliẽsibus
pugnare infecta ad olenum rediit. Huius filia hippolita: cum
axanio nupsisset: cœnans cum cæteris in nuptiis herculeis: euri-
Herculis tionem centaurum conspecta eius cui vim inferebat iniuria in-
exilium teremit Redeuntem in tyrinthum herculem: Eurisitheus veluti si
bi insidiantem accusans ex tyrintho vna cum alcmena Ephidea
ac iolao abire iussit. Coactus recedere cum his ad archadiæ e-
phineum diuertit: inde motus cum audisset pompam ex elide
neptuno ad isthmum mitti cuius Euritus Angei dux erat. Euri
tum iuxta cleonam vbi nunc est herculis templum necauit. Dein
ceps bello aduersus Aelim moto occisoq; Angeo rege: atq; vrbe
vi capta phileo angei filio regnum tradidit. Fuerat hic antea a
patre pulsus quoniam arbiter inter eum & Herculeum factus p-
mium herculi dandum censuisset. Hippocoon postmodum ex
sparta pepulit tyndari fratrem Eonium vero licymnii herculis a
micũ hippocoontis filii viginti numero interfecerunt. Qua re in
Tidarus census herculis cum exercitu illos adhortus acri commissa pu-
gna victoria potitus ẽ: plurimisq; eorũ occisis spartæ vi captæ tin
darum Castoris ac pollucis patrem regem præfecit statuens. vt ad
eius posteros regnum spectaret. Ex herculis exercitu pauci ad-
modum cecidere: in quis strenui fuerunt viri Iphitus: tiphus:
Eiusq; decem & septem numero filii. Tres enim tantum ex via-

ginti ſuperfuerunt. Ex hoſtibus vero & ipſe hippocoon & decez filii occubuerũt: magnuſq; ꝑterea ſpartiatarũ numerus. Ab hac expeditione in archadiam regreſſus ad aleã regẽ diuertit. ibi cũ filiã Angeam ab ſe clam cognitam grauidam reliquiſſet adiſtim phalon tranſit Aleus tumore ventris filię cognito ꝙſiuit quis eaz corrupuiſſet. Ab hercule vt erat vim illatam ferente fidem dictis abnuens pater cuidaz Nauclero amico in mari mergendã dedit Illa in nauim deducta cum eſſet iuxta parthenium montez vr gentibus partus doloribus in proximam ſiluam tanquã ad rem neceſſariam deſcendit : ibi cum peperiſſet. infante inter virgulta abſcõdito nauiculam rediit: Cumq; ad Endaplium archadię portum peruenisſet: ſaltem eſt prẹter ſpem conſecuta. Nauicularius enim illam mergere iuxta patris prẹceptum noluit. Sed dono dedit quibuſdam ex caria in aſiam profecturis: qui angeam ſecum vrbentes regi myſię Theuthranti tradidere: infantem in parthenio a matre relictum paſtores quidam corithi regis: cum reperiſſẽt a cerua exibito vbere nutriri infantem ad regem detulerunt quem corithus vt filium educans Telephi (eo ꝙ fuerit a cerua nutritus) nomen dedit: hic vir factus matrem inueſtigans venit in delphos reſponſoq; accepto: vt in myſiam nauigaret ad Teuthrantum regem inuenta matre cognitoq; cuius eſſet filius magno in honore habitus eſt. Teuthrantus liberis maſculis orbatus Argiopem natam Telepho deſpondit : inſtituitq; ſucceſſorem regni. Hercules cum in phineo quinquennio fuiſſet filiorum licimnii iohidiſq; fratris interitum ęgreferens ſponte ex archadia ac peloponneſo abiit. Cum plures eum archades ſequerentes : in calidonem ſeceſſit: Non proles ei legitima: non vxor erant. deſponſauit ergo Deianyram Oenei filiam meleagro de quo haud ab re erit paucis ſcribere iam defuncto. Oeneus in magna frumenti copia cum cęteris diis ſolita diana neglecta ſacrificaſſet irata dea calidonium aprum ingenti magnitudine celebrem ad vaſtandam late patriam propinquam immiſit. Ad hunc delendum Meleager ętate virtibuſq; integer pluribus aſſumptis ſecum ſociis aprum iaculatus occiſę beſtię prẹmium id erat animantis pellis omnium conſenſu tulit. Cum in venatione athlanta Schinei affuiſſet filia eius amore captus pellem veluti laudem occiſę ferę ſibi conceſſit. Quod factum qui vna venati fuerant theſtei filii ęgre ferentes aduenam eis fœminam prẹferri improbato meleagẹ

Angea

Tele

Deſany
ra.

Oeneuſ

Melea
ger.

Athlan
ta.

Althea.

facto athlantę per insidias cum in archadiam rediret pellem ab stulere. Meleager: tum amore motus: tum incensus ignominia athlantę auxilū ferens primum raptores vt virtutis ab se datū mulieri pręmium restituerunt. Horatius est eius verbis cōtēptis omnes (ii erant Althęę fratres) necauit: illa suorum cæde mœsta meleagrū execrata est ab diis immortalibus: qui eius votum exaudierunt: filio mortem imprecata. Fabulantur quidam Meleagri ortu parcas noctu insomnis altheæ dixisse. tunc vitę meatgi filii finem fore cum id lignum: is torris extinctus erat cōbureretur Oro puero existimans in eius ligni custodia filii salutem contineri diligenter custoditū seruauit. Postmodū fratrum morte irritatā terrore cōbusto ferūt causā iteritus filii extitisse. Cuius facti postea pœnitēs laqueo vitā finiuit. Dum hęc agerentur

Hippotus

hippotus in oleno iratus filię peribię se ex matre grauidā assereti ad oeneū in ętholiā misit iubens vt eā q̄ primū perimeret. At ille cū recēs vxor: filiusq; decessisset: cōtēpto patris mādato illā

Peribia

vxorē cępit. Ex qua filius ortus est. Tydeus: Sed de his hactenus

Tydęus

hercules in calidoniorū gratiā fluuiū acheloū i aliū cursū diuertens plurimos agros ex aquę irrigatione fertiles pręstitit Cuius

Achelous.

rei & poete quidam meminere scribentes cum acheloo hercule sub tauri spē certasse: qui cū in cōgressu tauri alterū cornu fregisset ętholis illud quod amalthęę cornu vocant dono dedit. Fructuum omnium vuarum malorū aliorūq; eiusmodi pomorū copia repletum. Fingūt poetę acheloi cornu fossam a fluuio ductam pomis vero & malis punicis ac racemis mōstrari regionis fertilitatem quam fluuii humor pręstet & agros reddat feraciores Amalthęę cornu durum esse aiūt: qua ex re operis eius

Amalthęę cornu

labor notatur. Hercules pręsidia calidoniis ferens thesprotis illato bello & ephyram vrbem vi cœpit & phileum thesprotorum

triptolemus

regem interfecit. Filiam vero eius ex qua genitus est ei Triptolemus captiuam cognouit. Triennio post deianyram vxorem sumptam in cęna a vino concalefactus Eurinomum puerum architelii filiū ministrantem paruoq; errore lapsum pugno ictum occidit inuitus. Qua ex re dolore perculsus calydonia cum vxore deianyra hyloq; puero ex ea orto recessit. Cum itinere ad Euenum peruenisset flumen. Nessum centaurum reperit precio viatores flumen transuehentem. Hunc traductam deianyram violare conantem muliere viri opem implorante hercules sagitta transfixit: cum prius tamen Deianyrā cognouisset. Morituru

Euenus Nessus.

ex vulnere pollicitus est ei se amoris medicamentum traditurum quo nullam prꝫter se mulierem hercules aliam appeteret: iussit itaqꝫ semine quod ex eo exciderat cum oleo & sanguine ex sagitta defluente immixto herculis tunicam vngere. Quo dato consilio cum expirasset illa clam hercule quod mandatum erat assumpsit. Hercules transito fluuio cum ceyco trachim regi obuiasset apud eum diuertit archadum militum prꝫsidio fultus. Deinde cum philantus driopum rex templum apollinis delphicum diceretur violasse: vna cũ meliensibus armis aduersus eum sumptis & regem peremit driopum: & incolis patria expulsis eorũ agros meliensibus dedit. Filiam regis captiuam secum ducens compressit exqꝫ ea filium suscepit antilochum. procrearat etiam ex deianyra. Post hyllum filios duos. Gleneam & diopitem. pulsi. Driopes quidam diuertentes ad Euboeam ciuitatem condidere Carystον. Alii in cyprũ nauigantes vna cum cypris mansere. Reliq Euristhei herculis hostis prꝫsidio freti tris vrbes in peloponneso condidere. Asinẽ: Ermionẽ: Eionẽ. Orto deinde inter dorienses qui estiotes appellãtur (iis Egineus imperabat laphytasqꝫ circa olympum habitantes: quibus rex erat coronus phoronei filius) bello cum prꝫualerent copiis laphitꝫ dorienses ad herculem confugere: is in belli societatem accitus pollicita tertia doridis regionis parte ac regno permisso bellum vna cum dorienſibus aduersus laphitas mouit. Milites archades qui apud eum semper etant secũ ducens. Horum prꝫsidio vsus superatis prꝫlio laphytis coronum regem peremit. Reliquos multis occisis e regione pro qua bellũ suscitatum erat coegit excedere. His actis Egineũ tertiꝫ prꝫfecit parti sibi concesse mandans: vt eam suis posteris seruaret: in thracinam transiens Cyonum martis ab eo prouocatus peremit. Deiceps ab iconio profectus per loca maritima ad ormenium regem cũ peruenisset: eius filiam astydamiam sibi dari cõnubio petiit. Quam rem cum abnuisset sciens illi deianyram vxorem esse bellum hercules regi intulit. Captaqꝫ vrbe ac rege interfecto astydamiam captam stuprauit: genuitqꝫ ex ea filium ctisippum. his gestis in ætholiam contra Euriti liberos: quoniam iole vxor ei antea negata fuerat Exercitum duxit: Cumqꝫ archades ei opitularentur vrbe capta Euriti filios occidit: Toxeum: Melionẽ ac Pythium: iolem captiuam secũ ducens. Ex euboea i montẽ profectus est nomine Gineũ: ibiqꝫ sacra facturus lycham domesticum quẽdam ad vxorẽ deianyrã in trachinã misit: vt ei

Antilochus

Coronꝰ

Astydamia.

ctisippꝰ

Iole

veſtem qua in ſacris vti cõſueuerat afferret. Hęc cum alychade a
more loles percepiſſet cupiens ſe omnibus amore preferri tunicã
iuxta centauri conſilium tinxit: hanc a lycha rei inſcio: delatam
hercules indutus medicamenti vi paulatim inualeſcente torque
ri maximo dolore cœpit. Virus n. ſagittę veneno vipereo infuſę
corpus conficiens dolores ciebat immenſos. Itaq; lycham veſtis
latorem primum occidit: tum dimiſſo exercitu in trachinam ve=
nit: morboq; magis in diẽ ingraueſcẽte in delphos lycinium ac
Deiany re mors. iolaum miſit. Apollinem morbi remedia ſciſcitatum. Deianyra
calamitate herculis ſtupefacta cum cauſam tanti mali ſciret a ſe
profectam laqueo exceſſit e vita. Reſponſum appollinis iubebat
ferri cum apparatu bellico herculem in oetam: ibiq; prope eum
ingentem ſtrui pyram de reliquis inquit ioui curam fore. Qui cũ
iolao erant iuſſa Apollinis exequentes: quod futurum erat ſuſpi
herculis mors cabantur. Hercules deſperata ſalute in pyram cum aſcendiſſet ro
gabat accedentes vt ignem ſubiicerent. Quod cum nullus aude=
Philoctes. ret ſolus Philoctetes in gratiã ſagyttarum quas ei hercules reliq
pyram ſuccendit. Subitoq; fulminibus circundantibus pyra exu
ſta eſt. Accedente iolao vt oſſa colligeret: cum nullum pœnitus
repertum eſſet: credentes herculem ſecundum oraculi reſponſa
ad deos tranſlatum: ſibi vt heroi ſacra quędam fecerunt. Inde
meneti⁹ ad trachinam reuerſi. Menetius poſtmoduꝫ actoris filius hercu=
lis amic⁹ tauro capto arieteq; velut heroi imolatis: inſtituit vt ſin
gulis annis herculi in opunto ſacra ferrent vtq; pro heroe cole=
retur. Cum idem thebei facerent: athenienſes grẽcorum primi
vt deum ſacrificiis herculem coluerunt: ſuæq; pietatis erga illum
deum exemplum reliquis prębentes. Vniuerſam primum grę
Iunonis partus ciam deinde cæteras omnes gentes ad eius cultum conuertere.
Adiiciendum eſt ſuperioribus iouem perſuaſiſſe iunoni: vt her=
culem ſe fingeret genuiſſe matriſq; erga eum deinceps beniuolẽ
tiam oſtenderet: partum eiuſmodi fuiſſe tradunt: iuno cum in le
ctum aſcendiſſet ſumptum iuxta corpus herculem per veſtes in=
ferius in terram dimiſit verum partum imitata. Sicut & nunc
vſq; in filiorum adoptatione obſeruant barbari Iunonis opera
poſt hunc partum ferunt heben herculi nupſiſſe: de qua & poe=
ta poſt obitum ſcribit: ipſe cũ diis immortalibus in delitiis verſa=
Dii xii tur habens heben pulchros habentem pedes. Herculem vero
dñt nequaq; inter duodecim deos prout Iupiter prędixerat rece=
ptum. Fieri enim non poterat niſi vno ex duodecim prius pul=

ſo vt alter reciperetur : iniquum enim fore honorem vni tribui cũ alterius dei ignominia. Scriptis q̃ de hercule dici poſſũt Nũc argonautas cum quibus militauit hercules referamus.

Iaſon. Eſon. Pelias.

IAſonem tradunt. Eſonis filiũ extitiſſe nepotem peliæ Theſſalorũ regis. Qui cũ eẽt robuſtus corpore animiq; ꝑter cęteros ſuę ętatis elati aliquid agere optans mẽoria dignum ex ſuperiorum exemplo maxĩeq; ꝑſei alio rũq; pluriuz quos ꝓpter externas expeditiones geſtaq; pręclara immortalem glorram aſſecutos intelligebat : exarſit animo ad illorum opera imitanda: itaq; communicato cum rege conſilio pelias ſuo deſiderio aſſenſit. Non vt adoleſcentis gloriam auge ret: ſed ſperans illum citius inbelli expeditione periturum. Se enim filiis maſculis natura priuatum eſſe videbat. Fratrem time bat ne quando filii ope ſibi regnoq; inſidiaretur. Hanc ſuſpitio nẽ occultã tenens pollicitus eſt ſe belli auxilia laturum: ſi expedi tionem pararet in colchos ad vulgatum vellus aureũ rapiendũ. Habitabatur tunc pontus a barbaris ac efferis nationibus infen ſiſq; hoſpitibus cũ oẽs aduenas eo nauigantes interficerent. At Iaſon laudis appetens cum certamen difficile non tamen pœni tus impoſſibili propoſitum videret ſed quo maius eſſet: eo am pliori ſe gloria victorem fore neceſſaria ad id bellum parauit pri mum iuxta pelium nauem ędificauit magnitudine atq; appa ratu longe maiori q̃ quę ad eam diem fieri conſueuerãt. Erat eĩ antea paruarũ nauicularũ vſus Ad huius vero eximiã magnitu dinem ſtupẽtibus oĩbus diffuſa per greciã eius rei fama multos egregios adoleſcentes vltro ad certamen & eius belli cõmunio nẽ allexit: iaſon in aquã ꝺeductã nauẽ cũ neceſſariis ad nauigã dũ rebus fulciſſet optimos eorũ q̃ ſecũ ire appetebãt elegit nũe ro quattuor & quinquaginta: ex eis clariſſimi erãt. Caſtor & Pol lux: hercules: Thelamõ: Orpheus: Athlante ſchinei: ꝑterea te ſpeſii filii & ipſe nauigii auctor iaſon. Nauis ergo dicta eſt vt q dã aſſerũt ſcriptores: ab argo eius architecto: qui etiã inter naui gandũ eius reſarciendę curã cœperat. Vt alii ab eius velocitate quã antiqui Argon appellabãt. Hi oẽs ducẽ ſibi ꝑfecerũt hercu lẽ veluti omnium iudicio fortitudine & virtute prętanti orem Deinde ex colcho nauigante atho ac ſamothracia prętergreſſis tempeſtate acti ad ſygeũ troię appulere. Cũ in terrã deſcẽdiſſẽt virginem iuxta littus vinctam ob hanc vt ferunt cauſam repe terunt. Neptũnum tradunt propter operam ad ędificanda per

Argo nauig.

heſione sors & liberatio.

gama ab eo vt fabulę tradunt impenſam iratum laomedonti regi: e mari cete in terram miſiſſe A quo maritima incolētes loca coloniq; abſumebantur. Peſte p̄terea quę terrę fructus corrumperet propinquos agros affixit. Omnibus ea calamitate territis cum tantis malis ſalus q̄reretur: laumedontem dicūt ad Apollinē deſtinaſſe q̄ſitum rebus aduerſis remedia. Reſponſum eſt ab oraculo: neptūni iram cauſā malorū eſſe: q̄ mitigaretur ſi puerū troiani ſorte ductū cete traderēt vorandū itaq; ſingulis in ſortem coniectis cū in heſionē ſors regis filiū cecidiſſet eo actus eſt laumedon natam in littore victam belluę futurum cibus exponere: interim argonautis in littus deſcēdētibus hercules viſa puella cū rei cauſam cognoſſet vincla diſſoluit: inq; vrbē p̄fectus regi obtulit ſe id monſtrum interfecturum. Laumedon accepta oblatione equos illi inuictos dono ſe daturum cū ſpopōdiſſet. Cete ab hercule petiit: heſione oblata conditione herculem nere elegit: non tam vitę beneficio: q̄ timore ne iterum prodeunte cetę ad idem ſupplicium deſtinaretur. Hercules & donis quibus honorifice cumulatus fuerat; ac equis heſioneq; penes laumedontem quod reuerteretur ex colcho relictis cum argonautis ad deſtinatum certamen profectus eſt. Magna iterim tempeſtate cohorta cęteris ſalutem deſperantibus ſolum orphea tenuerunt religionis peritum vota pro ſalute ſamothracibus feciſſe extemploq; tēpeſtate ſedata: cum duo aſtra ſupra pollucis & caſtoris capita cecidiſſent omēs eo miraculo ſtupentes credidiſſe deorū prouidentia ſe a periculis exemptos. Quo facto contigit vt equos poſtmodū magis agitaret tēpeſtas ſamothracibus vota pro ſalute facerent: aſtraq; apparentia ad Caſtorem pollucēq; referrent: inde ſedato mari in thraciaz ad regnum phinei tranſcendentes duos adoleſcentes offendunt: qui verberibus cęſi vt viui in terrā effoderentur pœnā expectabant. Filii hierāt phinei et Cleopatre quā ex orithia Erithei ac borea natā ferunt. Verum odio ac falſis nouercę calumniis inique a parente ad eas damnabantur pœnas. Duxerat vxorem phineus ideam dardani ſcytharum regis filiam: cuius amore captus voluntati eius aſſentiebatur: huic nouercę in gratiam matris priuigni ira moti vim intulerunt. Argronautis ad rem nouam ſtupentibus aiunt adoleſcentes inter tormenta ab eis veluti diis auxilium implaraſſe: & ſimul cauſam dixiſſe paternę iniquitatis orantes vt ſe ab ini-

Orphei vota, Argonautis.

Phinei filii Cleopatra idea

qua erſperent ſorte. His phineus cum occurriſſet vetuit ne quid contra ſuũ decretũ voluntatẽq; agerent nullũ. n. patrẽ ait de filiis ſponte ſuppliciũ ſumere: niſi amorem in liberos paternum magnitudo ſcelerum ſuperaret interim qui cum hercule in naui erant boreades cleopatre fratres tradunt ꝓpter cognitionem primos enaui auxiliũ adoleſcẽtibus tuliſſe: eiſq; a vinclis liberatis obſiſtẽtes tãtũ occidiſſe barbaros: phineus ad pugnã cũ veniſſet barbaris auxilia ferẽtibus herculẽ ferũt acriter ꝑ cęteris pugnantẽ & ipſo phineo: & filiis obtrũcatis captaq; regia & liberaſſe cleopatrã: & filiis paternũ regnũ reſtituiſſe: qb⁹ de nouerca ſuppliciũ ſũpturis ſua ſit hercules: vt ad patrẽ in ſcythiã mitterent rogarẽtq; vt ipſe ob filię in ſe iniurias puniẽdę actor eẽt. Quo facto ſcythia natã morte mulctauit. Cleopatrę filię apd thracas ſuę modeſtię gloriã tulere Non ignoro quoſdã priſcarũ rerũ ſcriptores tradere filios a patre phineo excecatos & phineũ quoq; a borea priuatũ viſu herculẽ ꝑterea ad hydrã in aſiã aſcẽdẽtẽ in eis locis ab argonautis relictũ. Diſſentiunt ſane in hiſtoria priſcis rebus recẽſẽdis: vt haud mirandũ ſit: ſi quis veteris hiſtorię auctor a poetis reliquiſq; ſcribentibus quandoq; diſcrepet. Verum phineidas tradunt regno cleopatrę matri permiſſo e thracia cũ argonautis in pontum profectos: ipſos autem nauem ad tauricã appliciuiſſe ignota incolentium feritate. Mos enim erat eius regionis barbaris aduenas nauibus aduectos dianę ſacrificare. Apud quos aiunt iphigeniam poſtmodum huius deę ſacerdotem homines ad eius aram mactare ſolitam preſens poſtulat hiſtoria: vt cauſę huius aduenas ſacrificandi ritus referantur a nobis preſertim cum argonautarum tranſitum hic maxime locus ſpectet. Solem ferunt duos procreaſſe pueros Aetam ac Perſen. Aeta in colcho regnauit: in taurica perſes crudeles ambo efferriq;. Ex pereſhecate orta eſt ſuperans audacia immanitateq; patrem. Vtq; cruciatu hominũ lęta eos pro feris appetere ſagittis conſueuerit. Sed ad venena mortifera conficienda ſummum ſtudiũ operãq; impendens prima aconitũ inuenit Vim naturamq; cuiuſq; veneni in cibis: quos aduenis dabat experta. His rebus admodum edocta primum veneno patrem ſuſtulit Deinde regno aſſumpto templum ſtatuit dianę cui nauigantes hoſpites ſacrificabat exiſtimans ea crudelitate ſuum nomen clarius futurum: poſt hęc nupſit aete genuitq; liberos tres Circẽ: Medeã: & Egialeũ. Circe ad omnis generis venenorum

Borea des.

Taurica diana.

ſolis filij

Circe.

Medea.

Egiale⁹

curã versa multarum herbarum radicumqꝫ varias vires mirabi=
lesqꝫ repit. Et quãuis a matre hecate in plurimis instructa esset
tamen multis ab se de nouo adinuentis omnibus in ea re prẽsti
tit. Hec samatarum regi quos quidam scythas dicunt cum nu=
pssisset primum veneno virũ abstulit. Deinde regno capto multa
vi crudelitateqꝫ subditos vexauit. Quibus rebus regno expul=
sam quidam scriptores ad occeani quandam desertam insulã cũ
mulieribus q̃ eam secute erant confugisse. Quidam ad italiam
venisse tradunt: inqꝫ eo promontorio: quod nunc quoqꝫ ab illa
circeum vocetur recedisse. Medeam quoqꝫ tum a matre tũ a so=
rore singula beneficia edoctam diuersis moribus vixisse ferunt
Nam & hospites eripiebat a vitę discrimine: & sępe apud patrẽ
pręcibus & gratia pro damnatorum salute intercedebat. Quan=
doqꝫ ipsamet ex custodia captos dimittens. Aetã ferũt tũ sua na
tura tum vxoris suasu crudelẽ necandorũ hospitũ cõsuetudinẽ
seruasse: medeã vero cũ magnis in diẽ parentũ aduersa crude=
litati ab aeta ob filię timorẽ in liberã custodiã destinatã Illa ad so
lis templũ (id in littore sitũ erat) cõfugit. Quo tẽpore argonau=
tę a taurica in põtum noctu delati ad tẽplũ peruenere. Ibi mede
am iuxta littus abulãtem cũ inuenissent: ab ea de hospitum cęde
edocti virginis humanitatẽ collaudarũt. Deinde aduẽtus sui cã
medeę palam facta illa imminens a patre periculũ crudelitatem
qꝫ in hospites vt cauerent admonuit. Communicato consilio
medea se adiutricem ad perficiendum certamen propositum
pollicita est Iason iureiurando data fide vxorem sibi illam quo
ad vita superstes esset futuram spopondit. Tum noctu argo=
nautę relictis tẽplo custodibus cum medea ad vellus aureum
profecti sunt. De quo vt apertius scribatur pręsens historia
ne quid ex his omittatur: quę ad ipsius cognitionẽ spectat re
quirit. Phrixum athamantis aiũt nouercę insidias declinantem
vna cum sorore bellae e gręcia fuisse: tranfretantibus illis iuxta
quoddam deorũ oraculum ex europa in asiam super aureo arie
te virginem in mare delapsam dedisse helliesponto nomen: phri
xum in pontum proficiscentẽ delatum in colchida: qui cum se=
cundum oraculum arietem sacrificasset pellem in templo martis
suspendit. Postmodum aeta in ponto regnãte responso datum
est illum tunc mortem obiturum cum externi nauigio delati au
reum vellus sustulissent. Hac ex causa tum vero innata crudeli=
tate ostentauit se hospites sacrificare: vt diuulgata tanti scele=

Medęi dãnatos gratia.

Solis tẽplum.

Iasonis & Medęę conuentio.

Phrixus & Hellecũaureo vellere nouercalesisidias euitagunt.

tis fama externi omnes cum accessum abhorrerent. Templū quo
q; muro circundedit: custodesq; plures apposuit ex taurica acci-
tos: de quibus a grecis mirande fabule finguntur. Decantatum
enim est tauros ignem spirantes circa templū esse. A drachone in-
super custodiri vellus. Verū taurorū nomen a custodum robore
traductum est a crudelitate vero cedis hospitum tauros ignem
efflare confictum modo simili cum templi custos dracho appel-
laretur traduxerunt poete admirandas stupendasq; eius anima
tis fabulas. Similiter & de phrixo quoq; fabule cōficte sunt. Quip
pe nauigasse eum ferūt quidam in naui: cuius in prora signum
fuerit arietis. Quod helles molestē ferens cū in sponda nauis in-
cumberet in mare decidit. Alii tradunt. Gambrū scytharū regem
in colchos quo tempore phrixus cuꝫ pedagogo captus fuerit ad
uectū: cum adolescentem dilexisset dono illum ab acta cœpisse.
eumq; vt legitimum ab se filium educatum regni heredem reli-
ctum. Pedagogum (is aries vocabatur) sacrificatum diis eiusq;
pellem a cadauere euulsam de more templo fuisse affixam. Dein
de responso tradito se tūc morituru cum aduentantes hospites
arietis pellem sustulissent: regem aiunt adhibitis templo custodi
bus eam quo diligentius seruaretur deauratse. Sed hec legenti-
bus suo arbitratu iudicare licet. Ceterum medeam tradunt argo-
nautas ad templum deduxisse martis longe ab vrbe Sybari col-
chorum regia stadiis septuaginta. Accedeneem ad fores templi
medeam appellati taurica lingua ab ea milites apertis ianuis vt
regis filiam introduxerūt: argonaute tēplūsimul ingressi eductis
ensibus cū plures ex barbaris occidissent: aliis iprouisa re territis
diffugiētibusq; erepta aurea pelle e vestigio ad nauē reuersi sunt
Medea drachonem pellis custodie incubātē semperq;: vt fabule
ferunt vigilē veneno pimēs vna cū Iasone mare cōscēdit. Re ab
his q diffugerūt aete nunciata asserūt eū cū his q i promptu erāt
militibus grecos insecutū plures iuxta littus comperisse. Quibus
cū primo ipetu pugna cōmissa iphitus Euristhei qui herculi cer-
tamina iperauerat frater cecidit. Ceteris deinceps cū suis auxilio
accurrissent instaurato certamine rex est a meleagro occisus. Su
perantibus grecis reliq colchorū in fugā versi magna ex parte i
teriere. Optimus tñ quisq; vulneratus est: Iason Iaertes athlante
ac Thespiades. Quos diebus paucis medea radicibus herbisq; cu
rauit. Deiceps cū recuperata valitudine nauigasset iā mediū pōti
cū mare tenētes ingēs tēpestas magno cū piculo adorta ē. Tum

Thauri igniferi Dracho custos

Phrixi naues

Sybaris

Velleris aurei ea reptio

Aete mors

Glauc⁹. deus

ab Orpheo quẽadmodũ antea voto Samothracibus facto quie= uerunt venti: appuit quoq; iuxta nauẽ maritimus glaucus: qui duabus noctib⁹ totidẽq; diebus cõtinuo nauẽ comitatus & futu ra herculi certamina & imortalitatẽ p̃dixit: tidaridis vero ꝙ dio scuri vocatẽtur: deorũq; honores ab hominibus essent consecu= turi. Deniq; cum omnes argonautas nomine appellasset: dixisset q; votis orphei ab diis se missum: qui eis futura prediceret: con= sulere se illis ait: cũ primũ ipatriã venissent: vota diis persolue= rent ꝓ salute iam bis ab illis suscepta. Argonautę cũ ad hostiũ põ

bizãnus rex bizã tium.

ti peruenissent: ad orã appulere: cui tũc iperabat byrãtus: a quo vrbs byrantium est appellata: ibi erecta ara cum diis vota persol

herculeꝰ ad troiã

uissent: locum consecrarũt: quem etia nunc nauigantes colunt deinde mare ingressi per propontidem hellespontumq; ad troiã delati sunt. Hic hercules fratre iphiclo ac Thelamone ad ciuitatẽ

laome= don.

missis equos hesionemq; iuxta promissa postulatum tradũt lao medontem oratores captos trusisse in carcerem: reliquos argo= uautas per insidias occidere voluisse: cuius rei omnes p̃ter pria= mum filios adiutores se prębuere. Hic solus contradixit: asserens seruandam esse hospitibus promissorum fidem: atq; equos suo remq; esse tradendos. A qua sententia cum auersi essent: ferũt pria mus duos in carcerem ad Telamonem enses clam detulisse: nar ratacq; patris voluntate extitisse eis causa salutis. Nam illi custodi bus interfectis ad mare fugientes exposito singulatim sociis lao medontis cõsilio vna cum eis regi qui cũ militibus ex vrbe si ad= uersus ꝓdierat occurrerunt: acri certamine commisso cum argo= nautę virtute superiores essent: ferunt herculẽ p̃ cęteris fortiter pu

priamus

gnantem & occidisse laomedõtẽ & primo impetu vrbe capta ire gis insidiarum conscios animaduertisse. Deinde priamo vt viro iusto amicoq; regno tradito cum reliquis argonautis discessisse Nonnulli ex antiquis tradunt poetis ab hercule non cum argo= nautis sed solo cum nauibus sex equorum gratia profecto troiaꝫ deletã. Quod & homerus videtur in suis carminibus sentire: scri= bens herculẽ equorũ laomedontis gratia sex propriis nauibus & viris paucis ciuitatem ab se expugnatam cœpisse. Argonautas a troia tradũt in samothraciam delatos redditis magnis diis votiq iterũ in tẽplo posuisse phialas: quę hucusq; seruantur. Eorũ redi tu adhuc apud thessalos ignoto diuulgatam aiunt esse famam omnes qui cum Iasone in pontum nauigarant occidione occi= sos esse. Itaq; pelia tẽpus esse ratus cęteros quorum erat priuare

regno primo Iasonis patrem sanguinem tauri bibere compulit Fratrem promachum adhuc puerum occidit. Amphinomes mater morti destinata virili animo rem ausa memoratu digna Cuz ad interiora regię cõfugisset orans deos: vt tãte ipietati merita pmia darẽt: ense pectus trãsfixit. Hoc pelias pacto oi Iasonis progenie sublata cito suorũ scelerũ pœnas luit. Nam cũ Iasõ in thessaliã ad ormũ haud lõge ab colcho locũ vrbẽ egredientibus occultũ noctu appulisset. impiã suorũ cognouit cędẽ argonautis suã operã ad tãtũ scelus vlciscendũ pollicẽtibus oiaqz subire paratis discrimina haud parua inter eos dubitatio incidit: subito ne vi vrbem irruendum esset deqz improuiso rex armis appensus an arcessendi a suis milites: cõmuniqz bello res esset agenda Haud enim possibile fore ab tris & quinquaginta viris superari regem posse: cui plurimę auxilia vrbes ferrunt. Cum hęc agitarentur fertur medea pollicita esse suis sẽ pelian necaturam dolis: regiamqz se illis sine periculo traditurum. His verbis admirati omnes cum modum sui consilii quererent respõdisse medeam dicunt secum attulisse plura mirandęqz virtutis venena: tum a matre hecatę: tum a circe sorore: quibus nunq̃ antea ad hominum perniciem vti voluisset reperta. Nunc vero eorum causa facile se id scelus pelię (si velint) vlturam & simul quę actura esset singulatim cum prędixisset: a regia insuper maritimę spelũcę custodibus signum perfectę eri se daturam asseruit fumũ die: noctu ignem: igitur parata caua dianę imaginę varia venenorum genera in ea abscondit. Deinde capillos suos quibusdam medicamentis canos reddens ita faciem corpusqz rugosum effecit vt aspicientibus quędam senior anus videretur. Sumpta deide quã (stupendo quodam apud vulgus modo) condiderat dianę statua in vrbem profecta omnes ad superstitionem commouit. Cumveluti fantastica videretur singulis per vicos ad spectandũ concurrentibus hortabatur vt pie deum susciperent colorentqz Accessisse enim eam ab hyperboreis & regis & ciuitatis bono cum singuli deum sacris venerarentur vniuersus tanquã debachatus populus medeã in regiam deduxit. Hęc res & pelię superstitionem iniecit & filię in eum stuporem medeę pstigiis deducti sunt vt persuaderentur psentem deam fœlicitatem regię pbituram. Asserebat enim dianam a draconibus per aerem delatam magnam orbis partem circuisse. Vt autẽ perpetuo coleretur elegisse omniũ regũ piissimum. Mandasse insuper sibi deã:

Pma chus. Amphinomes.

Medeę ad peliã aduẽtus

vt senectam pelię quibusdam pharmacis ablatam in adolescenti
am verteret multorumq; annorum vitam beatam diiscq; acce-
ptam pręberet Atq; verba cum rex veluti miranda obstupesce-
ret iussit Medęam in seipsa vt fides ei haberetur: quod dixerat
experiri: illa petens vt pura vna ex filiabus afferretur aqua: cuz
se ex thalamo inclusisset vnxissetq; corpus herbarum viribus in
priorem ętatem restituta est Quę res & regem & omnes quid id
aspexerant ad stuporem perduxis Videbatur enim non nisi deo
rum quadam prouidentia senectutem in virginis ętatem pul-
cherrimeq; fuisse conuersam Feciss quoq; asserunt eam qui-
busdam incãtationibus vt draconum species dea paerẽ ab hyp
boreis vecta apud peliã diuertere videretur. Hęc cum pręter na
turam putarent humanã cũq; pelias plurimi. Medeã faceret exi
stimaretq; illam vera loqui aiunt omnibus singulatim filiabus
mãdasse: vt volũtati imperioq; medeę parerent. Non eñ dicere
regis corpus seruorũ manibus tractari: sed filiarũ obsequio deo
rum beneficio potiri. Diligenter igit filias obsequi medeę impe
rauit: quicquid circa sui corporis curã mãdaret. Sequente nocte
Aries in agnũ cũ pelias dormitũ esset aiunt dixisse Medeam necesse esse vt pe-
lię corpus in vase ęneo coqueret. Quod cum acturę essent virgi
nes vna experimẽto aliquod fidẽ verbis suis fieri postulauit. Ari
es aderat multis annis domi nutritus quẽ virginibus pollicita
est si illum prius decoxissent: in agnũ se postea restituraã. Cum
virgines ãnuissẽt ferũt medeã arietis decoxisse corpus in frustra
diuisũ ac venenis quibusdã ex lebete agni speciẽ eduxisse. Quo
Alcestes pietas. facto fides medeę habita adolescentes omnes pręter. Alcestem
quę impietatem facti abnuit ad interficiendum peliam induxit
Tum medeam dicunt: ne pelię corpus aut inciderent aur coque
rent edixisse. Simulans vero prius votum lunę esse faciendum
virginis supra culmen regię cum lampadibus ascendere secum
iussit: ibi colchorum lingua longa ad terendum tempus oratio-
ne habita signum dedit argonautis rei conficiendę tempus ad
esse illi igne e speculo conspecto existimantes regem defuncti
cursu vrbem petentes mœniaq; ingressi strictis ensibus ad re-
giam profecti sunt vigilibus qui obstiterant interfectis. Vir-
gines quæ antea ad decoquendum patrem e tecto descende-
rant Iasone cęteriq; argonautis in regia pręter spem conspe-
ctis sua calamitate admodum afflictabantur. Neq; enim me-
dęę facinus vlcisci poterant neq; erratum suum corrigere.

Itaq; cum sibi mortem consciscere vellent. Iasoni earum misertus a proposito reuocauit solatus: non sponte eas errasse vel malitia sed errore deliquisse. Omnes deinde benigne consanguineas allocutus bono animo esse iussit populo ad contionem vocato culpam gestorum in peliam reiecit. Se enim minori ait q̃ passus eẽt pœna priores iniurias vltũ. Se peliç cuilibet filiorũ paternũ regnũ traditurũ. Filiarũvero p̃ earũ dignitate curã se habiturũ spopõdit. Quod & paulopost effecit egregiis eas despondens viris. Nam alcestem priorem filiam nuptui postmodũ dedit Admeto: Feriti: Thessalo: Amphinomen: Arobremoni Leõtei fratri: Euadnẽvero oeneo cephali tũc phoceorum regis. His actis cum argonautis ad Ischinũ peloponnesi nauigans sacra fecit neptuno cui nauem argo dedicauit. Cum ingens eius fama esset apud corynthiorum regem Creontem ad eum diuertens secum vitç relicquum tempus egit corynthi. Cogitantibus argonautis in patriã abire herculem ferunt hortatum esse ad res magne fortunç obeundas adegitq; xt iureiurando pollicerentur alterum alteri si opus esset auxilio fore. Elegisse autem clarissimum grecię locum ad statuendac ertamina concursusq; hominum celebrandos. Id q; certamen maximo deorum Ioui olympio consecrasse. Cum argonautç omnes in fœdus communis pręsidii iurassent instituendorum cura herculi demandata illum elegisse aiunt ad hominum conuentus eleorum regionem iuxta alphei fiumen. Vnde iuxta eum loca maximo deorum sacrata olympia ab eo appellantur: cum ęquorum certamen paleſtramq; instituisset modo certaminum statuto vrbes propinquas ad deorum spectacula exiuit. Ex gloria famaq; herculis expectatione certaminum olympicorum vulgata gręcorum omnium qui clari essent eo cõcursus fuit plurimis quoq; variis ex vrbibus Herculis amicitiam secutis cuĩ singuli eius virtutem bellicamq; disciplinam admirarentur: ideoq; vltro se comites periculorum obtulissent: qui breui optimum exercitium confecit. Quo omni peragrato orbe ob plurima in homines collata merita immortalitatem meruit: poetę vero fabulis assueti miranda quędam canẽtes herculem solum absq; armis fabulantur decantata orbis monstra perdomuisse. Sed de his antea scripsimus. Nunc ad Iasonem reuertamur. Hunc corynthi tradunt cum annis decem cum Medea vixisset genuisse ex ea filios priores duos didimum' Thessalum:

Creũ corynthiorum rex

Olipia

Filli Iasonis & medeę.

Alcymenum his posteriorem tertium Tissandrum quo tempore aiunt medeam magno in honore non solū propter speciem qua eminebat sed propter prudētiā cęteraſq; quibus ornata erat virtutes a viro habitā esse: paulatim deinde ętate decorē forme auferente: iason Glauce Creontis filię amore captus virginē nuptui a patre petiit. Annuente creonte certūq; nuptiarum statuen

Glauca

te diem Iason medeę nititur spontaneum diuortiū suadere. Ait enim cupere se illam vxorem ducere non in eius contemptum: sed vt filios suos in domum regiam ea cognatione introduceret Egre verba hęc ferente medea deosq; testes iuramenti prędstiti appellante. Iason susceptī beneficii oblitus creontis filia vxore sumpta medeam vrbe expulit. Illa cum a recessu diez vnū a creō te petisset noctu regiam ingressa certis medicamentis immutata facie domum incendit radice quadam a circe inuenta ea virtute vt incensus ignis nequiret extingui. Repente conflagrante regia Iasonem exiluisse tradunt glaucā creontemq; igne absumptos. Quidam scriptores volunt medeę filios dona quędā sponte attulisse venenis illita: quę cum illa corpori applicuisset: & incidisse in morbum & patrē auxiliū cū filię ferentem corpori illius hesisset e vestigio expirasse. His haud quaq; acquiescens medea in q; Iasonis vltionē intenta adeo ira amor crudelitasq; in ea exarserāt posq; illum flammas euasisse cognouit animum morti filiorum in patris calamitatē adiecit. Omnes vno qui aufugit excepto natos iugulauit: eorumq; corpora sepeliuit i iunonis templo: deinde fidissimis sociis fugę assumptis medea nocte ex corintho fugiens thebas ad herculem venit. Hic eorum quę in colcho promissa erant sponso factus se ei auxilio futurum iuxta data fidem promisit. Iason filiis vxoreq; priuatus cēsentibus omnibus eum iuste plecti cum doloris vim ferre nō posset sibi mortem consciuit. Corinthii casus atrocitate obstupefacti cum de sepulchro puerorum dubitarent ad pythium quid de adolescentum corporibus agendum esset consultum misere. Mandatum a deo est sepeliri eos in iunonis templo atq; heroum honoribus coli: quo facto aiunt Thessalum qui cędem matris effugerat: in corinthum rediisse. Deinde in colchum iasonis patriam reuersum vbi cum reperisset pelie filios: recenter interisse regnum heneri debitum suscipiens subditos ex suo nomine thessalos appellauit. Nec vero ambiguos de thessalorum nomine non idem sentire omnes sed varias ferri opiniones: de quibus postmodum

Iasonis mors.

suo loco differemus. Medea cum thebis herculem in insaniam versum ab eoq; filios occisos reperisset medicamētis illum ab eo morbo liberauit. Deiñ cū euristhei p̄ceptis herculis parēdū esset omni eius auxilii spe amissa athenas ad ęgeum pandionis cōfugit. Ferūt quidā ab ęgeo cognitam filiā genuisse medū qui post modū medię imperauit. Alii ab ippeto creontis accusatā omninoq; absolutam. Deinde cū Theseus ex trizeno athenas transisset de beneficio accusatā fuisse: exq; athenis migrare cōpulsam Verū pollicente ęgeo se eā tuto quo vellet missurū phœniceā elegit. Quo & delata est: inde ad superiores asię partes trāsiens cui dā clarissimo hesit regi. Ex quo filium peperit medū q; post p̄is obitū regno succedēs & rex fuit egregius: & populos ab se denominauit medosi Tragędi postmodū miranda quędaz de medea variaq; ediderunt! Quidam in gratiam athenienſium medeam aiunt susceptū ex ęgeo medum in colchos aduexisse incolumē. Cūq; eo tēpore aeta a fratre perseo vi regno pulsus esset medę opera quę perseum sustulit medum regno prępositū. Auctis deinde regni viribus medum plurimis asię locis: q̄ supra pontū est peragratis subiecisse eam quę ab ipso media sit appellata. Recen sere autem quę de medea scripta sunt singula & longum esset & minime necessarium. Verum quę de argonautis supersunt priori bus adiiciamus. Non enim pauci: tum veteres: tum posterio= res scriptores: inter quos est & Thimeus tradūt argonautas post captum aureum vellus cum aeta nauibus hostia pōti obsedisset. Rem mirificam fuisse aggressos & historia dignam: nauigantes enim per flumen tanaim ad eius fontes iuxta quendam locum naui per terram ad alium fluuium tracta in oceanum versus arctum per eius decursum delatos ferunt. Postmodum terra a sinistris relicta cum ad gades pueniſſent: nostrū mare ingressi in patriā reuerterūt. Horū vestigia ferunt q̄ iuxta oceanum habitā tes inter deos pręcipue pollucē castorē colunt. Traditu; enim est illis a priscis vsq; temporibus hos deos pręsentes in oceano nauigantibus adesse. Esse quoq; iuxta oceanum loca: quę varia tū ab argonautis. tū a dioscuris nomina sumpsissent. Epirus insup: quę est intra gades expressa redditus illorum continet vest gia. Hi iuxta tyrreniū nauigantes ad insulā venere: quā dicunt ethaliam vbi optimū eorum locoru; portum a naui quod nomen ad hęc tempora permansit argoon appellarunt. Similiter iuxta tyrreniam portus octingentis procul ab roma stadiis thelamō est co

Medeę i herculē. bñficiu;

Medus

Resnoti tia di= gna

Castor Pollux

gnominatus: ĩsuper iuxta formias Italię aeta dicta caieta est. Postea in syrtes vento acti: cũ a Tritono libię rege naturam eius pelagi percepissent declinato periculo tripodem ei ęneum dono dedere litteris priscis insculptũ: quod adhuc apud hesperios seruari dicunt. Neq; vero omittendum videtur quod quidã scriptores pro vero tradunt argonautas per hystrum nauigantes atq; ad eius fontes delatos postea ad assinum adriaticum peruenisse. Hos tẽpus redarguit existimãtes hystrum pluribus hostiis in pontum defluentem: eũq; qui in hadriam descendit ab eisdem locis decursus initium sumete. Romanis cum his gentibus bellum q̃ hystruz incolunt gerentibus eius fontes quadraginta stadia a mari procul inuenti sunt. Verum nominis fluuiorum similitudo causam erroris scribentibus dedit. Argonautarum herculisq; gestis e nobis descriptis filii quoq; recensendi sunt: hi post Herculis obitum apud regem Ceycum in trachina consedere.

Ceycus rex

Cum hilus aliiq; fratres quidam iam viri euasissent veritus Euristheus ne cuz omnes ad eam ętatem peruenissent imperio micenarum priuarent cupienscq; omnis eos gręcia pelli. Ceyco nisi & herculidas & licymini filios. Iolaum insuper ac omnes archades qui cũ hercule militassent eiiceret bellum indixit. At ipsi euristheo impares viribus decreuerunt sponte trachinam relinquere. Adeuntes plures ciuitates: quę prędare erant rogitantesq; vt se in vrbem reciperent cęteris timore recusantibus a solis athenienssibus insita humanitate suscepti sunt tricyrintho illis vrbe (quę tetrapolis nominatur) ad habitandum concessa Postea cum herculis filii omnes ętate matura essent prudentia adolescentibus vt ab hercule genitis innata Euristheus eorũ incremẽto in uidẽs magno exercitu aduersus illos profectus est. Herculide athenienssium præsidio fulti iolaum theseum hylumq; duces belli constituentes: acię Euristheum superarent Multi inea pugna Euristheum secuti occubuerunt: ipse curru fugiens ab hylo herculis filio occisus est. Filii quoq; euristhei in ea pugna omnes cecidere Herculide post euristheum insigni prędio deuictum mutuo consilio auxilioq; aduersus peloponnesum duce iolao mouerunt bellum. Athreus post euristhei obitum capto micenarum regno accitisq; togatis ac quibusdam aliis belli sociis herculis filiis occurrit. Apud isthmum cum vtrisq; exercitus conuenissent hylus hostem quicunq; is esset ad certamen ea conditione prouocauit: vt si ipse vicisset euristhei regnum filiis herculis cęderet. Si vero occu

Tricythus.

herculis filii euristhei mors

athreus

buisset heraclides fœdus seruantes in corinthum redirent. Pau
lopost licymnius cũ filiis herculis ac triptolemo apud agros spõ
te illos suscipientes mansit. Reliqui qui in tricorintho sederant Licymẽ
decursis ex pacto annis in peloponnesum transtierunt. Quorũ nius.
tes suo referentur tempore: Alcmena thebas profecta cum eua
nuisset a thebanis deorum honoribus culta est. Cæteri herculi= Alcmẽ
de repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apd na dea.
doreos concedere. Triptolemum in argis commorantem fe= Herculi
runt licymnio electionis orta contentione occisum. Qua ex ce= de
de ex argis fugiens Rhodum applicuit. Hanc insulam incole
bant tum greci ab Triopato phorthantis filio deducti. Quam
ille communi accolarũ consilio cum in tres partes diuisisset. tres
in ea condidit ciuitates Lindũ Ilisum: Camirũ. Imperauit autẽ
omni insulę ob gloriam nomenq; paternũ: ad demũ cum Aga=
mẽnone ad troianum bellum ꝓfectus: posteaq; de Hercule filiis
q; rettulimus: locus se offert: vt Thesei: qui herculis certaminuz Thesei
imitator fuit gesta narrantur. Natus ex æthra pitthei filia ac nep gesta
tunno in trizena nutritus est penes pitheum maternum auum
ac signa prout ferunt fabulę ab ægeo sub petra posita recogno=
scens athenas venit. Deinde mare ingressus vt herculis virtutes
imitaretur ad ea certamina adiecit animumque laudem & glo Chory=
riam sibi essent allatura: & primũ cũ qui dicebatur chorynetus netus.
hesternorum interfectorem sustulit: hoc vsum cognomine a co=
ryna quod genus armorum est ad vlciscendum accomodatum
Secundum qui in isthmo erat Schinon qui duas flexas pinus at
q; vtriq; alligato hominis brachio sursum dimittens corpus vi
discerptuz maximo cruciatu afficiebat. Tertius fuit a theseo in
teremptus in crommyone aper siluestris: a quo plures interibãt
viribus ac magnitudine prestãtes. Deleuit insuper Scyronem ha
bitantem ea loca megarę: quę ab eo saxa scyronia vocãtur. Hic
viatores cogebat: vt seipsos precipiti iactarent loco deductos
supra scopulũ abruptũ hoies calce in mare iuxta chelonem pro
iiciebat. Sustulit etiam iuxta eleusinã Certionẽ certamẽ cũ præ=
sentibus: atq; ab se victos perimentẽ. Deinceps procustem occi
dit in eo loco terrę atticę: qui dicitur Curdalus habitantem.
Hic viatores cogebat supra lectum aliquẽ ascendere. Quo si lon
giores erant parte supereminente amputabantur: qui vero bre=
uiores pedib9 distẽdebant. A qua re ꝓcustis cognominat9 ẽ His
actis athenas veniens ægeum propter signa cognouit. Tum

marathoniũ taurũ ab hercule ex creta in pelopõnesum traductũ athenas ab se victum aduexit. quem ęgeus sacrauit Apollini.

Genealogia tectami

Superest vt de minotauro: quo thesei gesta absoluantur ab eo interfecto referamus. Oportet enim temporibus: quę a nobis explicata sunt contigua quo notior fiat historia describi Tectamus Dori filii Elleni ex deucalione orti cum ęolis ac pelasgis in cretam nauigans insulę imperauit. Sumpta cretę in vxorem: filiũ Asterium creauit. Quo in creta regnante Iupiter (vt aiunt) europam ex phœnicia raptam supra taurum detulit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minoem: Rhadamantum. Sarpedonẽ: Asterius deinceps prole carens cum vxorem duxisset europam Iouis adoptatis filiis regni eos reliquit successores. Horum rhadamãtus cretensibus leges dedit Minos suscepto regno cum itonem

Europę filii.

lictii filiam vxorem cœpisset: genuit ex ea licastum. Hic quoq; cum regnaret in creta ida coribanti filia vxore ducta secundum minoem genuit: quem nonnulli iouis filium tradunt. Hic primus grecorum parata classe maris imperio potitus est. Cum despondisset pasiphen solis cretęq; filiam: suscepit Deucalionem Crateum: Androgeum: & Ariadnem pluresq; naturales liberos. Androgeus cum athenas consensu athenienssium omnium concessisset ęgeo regnãte: inq; certaminibus superaret athletas omnes in consuetudinem pallantis filiorum venit. At ęgeus suspicans nequando propter Androgei amicitiam apallantis auxilio minois regno pelleretur insidiis Androgeo paratis ad spectaculum celebere proficiscentem thebas per quosdã eius regionis accolas circa Inoem terrę atticę interficiendum curauit. Cęde filii perturbatus Minos athenas venit supplicium interfectoris Androgei petens spretis eius verbis: bellũ a thenien-

Androgeus.

sibus idixit addita execratione: qua aduersus atheniẽses siccitatẽ famẽq; impẽcatus. Siccitate tũ atticos: tũ reliquã greciã vrgente corrupte terrę fructibus belli duces quõ hęc mala auerti possent deum cõsuluere. Iussit eos ad ęacum iouis ęginę asopi filię adire iubereq;: vt pro se vota facerent. Quibus profectis siccitas cũ penes alios grecos cessasset: solos atheniẽses vexauit. Coacti igitur sũt rursus a deo implorare tantę remedia calamitatis. Hanc defuturã deũ ferunt respõdisse: si pro Androgei cæde Mi-

Mino tauri pueri.

noi quas vellet pœnas dedissent: parentibus deo atheniẽses pce-pit Minos pueros septem totidem virgines singulis annis Minotauro quoad viueret vorandos tradidit. His datis defecit sic

citas. A bello abstinuit Minos annis septem transactis rursus cū
in regionē atticā cū magno exercitu transisset minos: ac bis se
ptem pueros petisset traditi sunt. Theseus cū esset nauigaturus
accessit ac gubernatorez Egeus p̄cipiens: si minotaurū supasset Theseus
filius: vt albis velis portū intrarēt: nigris quēadmodū & antea i
oniā fecerūt: si perisset. Theseus in cretā cū nauigasset Ariad=
ne minois filia eius specie ac decore capta & cōsiliū operāq; de
dit minotauri occidendi & laberynthi egressu edocuit. Deinde
cū ariadnę noctu clā recedēs in insulā appulit aliquādo diē nūc
vero nassum vocitatā Eo tēpore Dionysium ferunt pulchritudi=
ne ariadnes captū cū a theseo virginem abstulisset vxorem illā
ab se p̄termodū dilectam duxisse. Post eius obitum propter sin=
gularem amorem honore immortalium dignatus coronam ex Ariad
astris ariadne in cœlo constituit. Verum eos qui cum theseo na= nes co=
uigabant ferunt ęgre admodum raptum virginis ferentes pro= rona
pterq; dolorem ęgei mandatorum oblitos nigris velis in atti=
cam peruenisse. Quod ęgeus cum aspexisset existimans theseuz
filium perremptum rem heroicam aggressus ex arce ob dolorez Aegei
semet precipitauit. Post patris interitum theseus regno succe= mors.
dens cōstitutis legibus populo imperauit: multaq; ęgit ad am=
plitudinem ciuitatis spectantia in quis illud fuit insigne q; plu=
rimum populum athenas ad habitandum induxit. Qua ex re vi
ribus & auctoritate aucta ciuitas grecię principatum tenere vię
sa est. Verum ad ea quę de theseo supersunt redeundum. Deu=
calion maior natu filiorum Minois cretę imperauit inita cum
athenienſibus belli societate Phedram filiam Theseo despon= Phędra
dit. Qui cum post ductam vxorem hippolytum ex amazone Hippoli
genuisset: in trizenam misit sorori ethrę nutriendum. Ex Phe= tº. Atha
dra Athamantum suscepit ac Demophoontem. Paulopost hip= mantus
polytus cum athenas ad mesteria venisset a Phedra propter pul Demo=
chritudinem amatus est quo recedente phedra templum veneri phoon.
in arce vnde in trizena conspectus erat condidit. Cumq; ad pit
theum cū theseo diuertisset hippolyti concubitum petit. illo sce=
lus abnuente moleste idferens nouerca athenas reuersa hippo=
lytum q; se viciare voluisse: apud theseum accusauit. Ille dubi=
tans verū ne crimen esset rem ad hippolytū per internunciū de
tulit ferebatur tunc forte equorū curru hippolytus. Cui calumnia
audita labenti animo frena e manibus exciderunt. Turbati equi
excussis habenis currū p̄cipitē egerunt. Quo effracto hippoly=

tus vestibus implicitus atq; ad terram delatus interiit. Ob eius
Theſei mors
ante optime actam vitam trizeni deorum illi honores impen-
dere Theseus his turbatus calamitatibus pulsus patria apud ho
spitem functus est vita: athenienses penitentia ducti ossibus the
sei athenas traductis: & illum coluerunt pro deo: templum si-
bi intra vrbem asilum quod ab eo theseum dictum est cõstitue-
re. Nunc de raptu helenę deq; perithoi erga proserpinam amo
re: gestis enim thesei sunt immixta dicendum. Perithous ixio-
perithoꝰ nis filius defuncta hippodamia vxore. polypito filio superstite
athenas ad theseum venit: cuius vxor phędra cum defuncta es
set suasit ei helenę Iouis ac lede raptum. Ea tum decimum age
Helenę raptus.
bat annum omnes cęteras decore ac modestia excellens. Lace-
dęmonem profecti capto tempore helenã cõmuni cõsilio athe-
nas aduexere. Deinceps inter eos sorte iacta vtrius esset sponsa
helena futura: ea tamen adiecta conditione: vt his pro quo sors
cecidisset: socio coadiutor ad alteram quęrendam vxorem foret
Idq; iureiurando cum firmassent: sorte Theseo euenit. Quod
factum cum ęgre ferrent athenienses: timens Theseus Helenam
in Amphidriã vnam ex atticis vrbibus deduxit: eius cura ethre
matri multisq; ex amicis permissa Perithous cupiens proserpi-
nam vxorem habere consilium cum Theseo communicauit.
Verum cum propter rei impietatem a proposito eum auertere
conaretur: vbi illum perseuerantem inq; iurisiurandi vim ad p
serpinę raptum se adigi vidit coadiutorem se prębuit. Cum ad
perithoi & theſei ad inferos deſcẽdissent vterq; ibi captus. Sed postmodũ in gratiam
herculis liberato. Theseo perithos apud inferos detentus luitu
sempiternas sue impietatis pęnas q̃dã scriptores tradunt ãbos
rediisse ab inferis. Eoq; tempore Dioscorus helenę fratres cuꝫ ex
ercitu Amphridriã profectos capta euersaq; vibe Helenaꝫ adhuc
virginẽ captiuãq; ethram Theseimatreꝫ lacedęmonem vexisse.
Laius Iocaſta
Res postulat: vt de septẽ ducibus qui thebas profecti dicunt scri
pturi belli causas a principio ordiamur. Latius thebanorum rex
sumpta vxore iocasta creontis filia cum diutius cauisset liberis:
oraculo consulto an esset filios habiturus responsum tulit: non
conducere sibi prolem habere. Nam qui ex eo prodiret filius
patrem occisurus esset aduersaq; fortuna domum funestaturus:
post quod responsum precepit natum infantem traiectis pri-
mum ferro pedibus exponi: vnde & œdipus cognominatus est
Sumptum puerum domesticę cum non exposuissent: cuidam

seruili mulieri nomine polybie tradidere. Cum iam vir factus es set: deum de infante exposito consulere statuit laius. Oedipus quoq; a quodam se fuisse expositum certior factus: & ipse pithi am q sui parētes forent oratū profiscisebatur. Cū ābo apud pho cidam inuicē obuiassent. Laiusq; illum deuia cędere superbius mandasset. Oedipus ira motus laium occidit inscius parentē es= se. Eo tempore tradunt sphingem belluaz biformē venisse thebas proposuisseq; enigma: quod q non soluerent pirent. Ex quo plu res ob rem dubiā inter erunt. Soluenti p̄miū iocastę connubium & thebeorū regnū propositū erat. Verum nullus excepto oedipo enygma soluere valuit: id erat eiusmodi. Quod animal bipes idē tripes ac quadrupes foret. Cęteris ad dubitantibus solus Oedi= pus ait hominem id animal esse. Qui infans quattuor iret pedi= bus: auctus ętate duobus: iam senior factus tribus: nam baculo tanquam tertio pede sustentaretur. Sphinga suo iudicio victa se ipsam ex loco excelso pręcipitauit. Oedipus ignotam matrem vxorem sumpsit: quattuorq; ex ea genuit liberos Ethioclem. Po lynicem Antigonam: & isminem. Hi cum ad ętatez peruenissent domestica impietate cognita Oedipum coegerunt ob dedecus non egredi domum: ipsi sumpto regno fœdere inuicem sanxe= runt: vt singuli alternis annis imperarent. Primusq; imperii an= nus ethiocli cęderet maiori natu: is acto anno petēti ex fœdere renuit tradere regnum fratri. Qua ex causa in argos ad Adrastū regem confugit Hoc tempore tydeus œneicum in calidone alca tum lycotheūq; nepotes occidisset: ex etholia ausugit in argos. His adrastus benigne susceptis quodam responso motus vtriq; filias vxores dedit Polynici Argiam Deiphilem Tydeo adole= scentes cum a rege probarentur magnaq; eorum virtutis expe= ctatio videretur ambos in patriam pollicitus est se reducturum. Verum cum censeret primum debere Polynicem restitui ferunt regem ad ethioclem destinasse. Tydeum quinquagita viros ab Ethiocle in insidiis in itinere positos occidisse: ad argosq; præ= ter opinionem redisse incolumen. Hęc adrastum impulerunt: vt quę ad bellum spectabant pararet. Ascuit autem ad belli so= cietatem Capaneum Hippomedontem parthenopeum athlan= tis schinei. Suadebant amici polynicis: vt ad bellum Amphia= raus vates duceretur. At is cum pręuideret si ei bello afforet se periturum idq; propterea recusaret ferunt Polynicem aureum torquem a venere Hermione datum Amphiarai vxori: quo

oedipus Sphinx

Filii Oe dipi.

Adrast⁹

Argia deiphile

Tydeos virtus

amphia ra⁹ mor tis non inscius.

belli ſocietatem viro perſuaderet donaſſe. Eo tempore Amphia-
raus Adraſtuſq; de regno diſſidẽtes ad Eriphilis Amphiarai cõ
iugis Adraſti ſororem omnem diſſenſionum iudicium rettulerũt
Illa pro amphiarao ſententiam tulit: adiiciens vt belli thebis in-
ferendi ſocius adiutorq; eſſet Amphiaraus exiſtimans ſe ab vxo
Eriphile re proditum ad bellum ſpopondit ſe adiutũ. Sed alcmeoni filio
Alcmeõ imperauit: vt poſt ſuum obitũ eriphilẽ perimeret. Quod pris mã-
datum poſtea executus facti cõſciẽtia in inſaniã verſus eſt. Adra
amphia ſtus Polynices ac Tydeus ad bellum ituri quattuor elegerũt du-
raus ces. Amphiaraũ: Capaneum: Hippomedõta & parthenopeum.
capane° Qui omnes magno exercitu aduerſus thebas ꝓfecti ſunt. Ethio
Hippo- cles ac polynices mutuis vulneribus cõfoſſi conciderũt. Capane
medon. us magno impetu ſcalis murũ aſcendẽs mortez opetiit. Amphia
Parthe- raus in terre hiatum cum curru delatus abſortuſq; nunq; poſtea
nopeus. viſus eſt. Eodem pacto & reliqui duces omnes ꝑter adraſtũ mul-
tiq; preterea mortales occubuerunt: quorum ſepeliendorũ facul-
tas a thebanis cum denegata eſſet in ſepultos ſinẽs adraſtus ad
agros rediit. Cum nullus auderet hos tumulis condere ſoli athe-
nienſes qui ceteros virtute anteibant omnes ſepeliuere. Hunc bel
li vitęq; finem ſeptez qui thebas oppugnatum iere ſortiti ſunt. At
vero filii mortem parentum vlturi communi conſilio contra the
banos mouerunt arma. Dederat reſponſum apollo eam ſe ciuita-
tem expugnaturos ſi alcmeonem amphiarai filium imperatorez
ſibi cõſtituiſſent hic ab illis dux factus deum & de thebano bello
tyreſias conſuluit & an matrẽ Eriphilẽ puniret. Reſpondit apollo vtrumq;
faceret non ſolum quia monile aureũ mater in necem paternam
ſed & peplũ quoq; ob filii interitum acceperit. Venerem aiũt quõ
dam Hermione Cadmi & monile donaſſe & peplum. Ambo hec
habuit Eriphiles: alterum a polynice: alterum a Therſandro po-
lynicis quo filiũ ad expeditionem thebanam hortaretur. Alcmeõ
igitur cum milites ad bellũ plurimos ab argis paraſſet abvrbibus
quoq; finitimis accerſito preſidio exercitum contra thebas du-
xit. Acerrima cum thebanis commiſſa pugna alcmeon victoria
potitus eſt thebanorum atritis viribus multiſq; amiſſis ciuibus.
Cum eſſent impares viribus omni ſpe deſtituti conſilium a Tyre
ſia qui diuinator erat exqſiuere. His thebanos ex vrbe iuſſit abi-
Thebę re: hoc ſolummodo illos conſeruari poſſe: iuxta tyreſię dicta vr-
daphnę bem linquentes aufugere noctu in oram boetię quę tilphoſea ap
pellatur. Thebę captę ac dirutę ſunt. Tyreſię filiam daphnen

postea cum victores cœpissent in delphos voto suscepto misere oblationē deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis degēs multomagis eam scientiam calluit. Itaq; natura admirabilis plurima scripsit varii generis responsa. Cuius ex versibus homerum poetam ferunt multa adornatū sui poematis sumpta transtulisse. Cū hęc sępius dei spiritu ferretur: multaq; traderet responsa. Sybilla ab omnibus cognominata est: nam plenam deo Sybillā esse idē notat. Victores vero vrbe direpta in patriam quisq; multis cum spoliis reuersi sunt. Ex thebanis qui in tilphossum confugerant. Tyresias defunctus est: quem sui ciues magna cū pompa sepeliuere deorū sibi honores tribuentes Deinceps aduersus Dorienses armis motis pugna superatos ex eorū patria eiecerunt. Transacto paululū temporis quidam ex eis Iunonis sedibus mansere. Quidā athenas profecti sunt. Creōte Menicei regnāte patria pulsi paulopost in dorida remearunt i crineo tineoq; & Euboia habitantes. Antea boetus arnes neptuni filius migrans in ęolidem quę nunc thessalia dicitur. Eos qui secum accesserent boetos vocauit. Sed de ęolidibus paucis dicendum. Priscis temporibus cuz ex filiis ęoli qui fuit ellinis ex Deucalione nati cęteri: quę dicta sunt loca habitarunt solus minas in ęolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe ęolum genuit. Huius arnem filiam neptunus cognouit. Qua de re indignatus pater Metapontio aduene qui tum casu aduenerat eo pacto arnem dedit vt illam in metapontum deduceret. Vbi duos peperit filios ęolum ac boetum. Quos metapontius liberis carens quodam motus oraculo adoptauit in filios. Hi iam viri facti orta viuente metapontio seditione regnum obtinuerunt: postmodum dissentione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauiter ferente metapontio illi pręparatis nauibus cum matre multisq; amicoruz mare ingressi. Eolus quidem ad insulas tyrreni maris appulit quę ab eo eolides sunt appellatę ciuitatēq; cōdidit quam lyparaz vocauit. Boetus vero ad eolum venit Arnis patrem a quo loco filii nutritus ē postmodum eolidis regnū possedit: patriam omnem a matris nomine arnem populos appellauit: ab se boetos Itonus ex boeto ortus q̄tuor suscepit filios Hippodamū Electrionē Archylicū Alegenorem: horum hippodamus Eleum genuit Electrion letum. Alegenor Elonium Archylicus protheroreq; & Archesilaum: qui ad Troiam iere boetorum exercitus duces. Nunc salmoneum Tyrumq; & eorum vsq; ad nestorem qui troiano interfuit bello po-

Sybilla quid.

Minas hippotes

Mena lippe ęolides.

Lypara ciuitas

steros referamus. Salmoneus ex eolo Deucalionis est ortus. Qui ex eolide cũ magna suorum manu ꝓfectus cõstitit in elea apud fluuium alpheum. Vbi ciuitatem a suo nomine Salmoneam cõdidit sumpta vxore alcide elei filia genuit ex ea Tyream decore formaq; eximiam. Alcidice defuncta syderam vxorem duxit: q̃ tiream vt nouerca cœpit odisse Salmoneus ob superbiam atq; impietatem contracto subditorum odio iouis fulmine conflagrauit Eius deinceps Tyrea filia adhuc virgo ab neptuno cognita perit peliaz ac neleum: postmodum ex creteo amithaonem genuit. feretumq; & Esonem. Cum diem suum obisset Creteus orta inter peliam. Neleumq; regni contentione pelias iolco finitimęq; regioni imperauit. Assumptisq; melampode ac biãte. Amythaonis agleieq; filiis quibusdamq; ex acheis phitiotisq; ac eolidibus aduersus peloponnesum exercitum duxit. Melampus cum esset diuinator argiuas fœminas propter dionysii iram fanaticas ab insania curauit. Cuius rei gratia Anaxagoras megapenthi argiuorum rex eũ donauit duabus regni partibus his argis cum moraretur biante fratre consorte regni facto vxorẽ cœpit Iphianiram filiam megapenti: ex qua protulit Antipharũ mantum. Biantem: ꝓnoem ex antiphato ac zeusippo coontis Iocleus Amalcheusq; orti sunt Iocleus hypermestraq; Lelpii iphianiram polibiam atq; amphianum genuerunt. Hoc pacto Melampus ac bias eorumq; posteri argiuorum imperium tenuere. Neleus cum his qui eum secuti erant in messenem transiens accolarum voluntate condidit vrbẽ pilum: cui cum imperaret vxorem sumpsit Chilorem amphionis thebani natam: exq; ea duodecim filios suscepit. Quorum senior perydimeus extitit. Iunior Nestor qui bello interfuit troiano & de progenitoribus Nestoris hactenus. Nunc de laphitis & centauris differemus. Ex oceano ac theti plures filii secundum fabulas monarunt a fluminibus cognominati: in quis fuit peneus: a quo accidit peneum in thessalia dici. Hic ex nympha creusa liberos suscepit ipseum ac Stilbiam: quam cognouisset apollo Laphitum ac centaurum genuit. Lapithus locis circa fluuium peneum ad habitandum lectis cum ibi imperaret Eurionem Arsinoi vxorem duxit: ex qua duos suscepit filios phorbantem ac periphanẽ regni paterni heredes. Populi omnes a laphito laphitę appellati sunt phorbas cũ in olenum transcendisset accersitus ab Alector boetiorum rege cũ pelopis vires formidãte cleorũ regnũ ab eo cœpit: huius filii

Tyrea salmõei filia.

salmõe⁹ igne cõsumptus

Melãp⁹ & etidũ curator.

nele⁹ nestoris pr̃

egeus auctorq; paterno succeſſere regno: periphas alter laphiti natus ex aſtiagia vxore ipſei filia octo genuit liberos quorũ natu maior antion ex melate Amythoni ſuſcepit ixionẽ hic vt tradũt dona plurima eſioneo pollicitus deſpondit eius filiam cliã exq; genuit perithoum. Veruꝫ cum ixione nequaq; ꝓmiſſa vxori tradidiſſet eſioneus pro iis equos illius cepit. Tunc ixion pollicitus ſe quę promiſerat daturũ accerſitum a ſe eſioneum i foueaꝫ ardentem coniecit. Qua crudelitate cum nullus eam cedem purgare vellet ab ioue vt fabulę tradũt demũ purificatus iunonẽ ſtupri interpellare auſus eſt. Qua re cognita iupiter nubem in forma iunonis cum interpoſuiſſet: ixion eo cõcubitu centauros genuit. Tradũt tandẽ ixionẽ ſcelerũ magnitudine ab ioue rote alligatũ ꝑpetua poſt obitum torqueri cruciatus pœna. Centauros nõnulli volunt in pelio a nymphis nutritos poſtmodum equos ſubagitaſſe. Exq; eis hippocentauros natos. Creditum q; primi egtare auſi ſint eoq; natã fabulã veluti equi eſſent hoiſq; natura. Hos ferunt tanq; phithoi cognatos partẽ regni paterni ab eo poſtulaſſe. Qđ renuẽti bellũ a laphitis illatũ eſt Sed eo ceſſante poſtmodum: cum pithous hippodamiam deſpõdiſſet theſeo ad nuptias ac centauris vocatis illi vino ebrii fœminis quę in nuptiis erãt vim afferre cognati ſunt. Qua iniuria tum theſeus tuꝫ laphitę permoti multis centauris peremptis reliquos e ciuitate eiecerunt: hanc ob cauſam centauri vna aduerſus laphitas profecti plures interfecere. Qui cedit ſupfuerũt ptim in pholoem archadie ꝑfecti ſunt: ptim in malea habitarũt: hi rebus ſecundis elati ex pholoe egreſſi ad prędandũ propinquos gręcos eos occiderunt. Nunc de Aeſculapo eiuſq; poſteris referendũ Aeſculapius traditur Apollinis coronidiſq; fuiſſe filius Qui natura ingenio prędarus medicine opera impenſa plurima valitudini hominum vtilia adinuenit. Adeo autem peritia artis excelluit vt q; plurimos deſperantes ſanitatem liberaret a morbo: propterea q; creditus ſit nonnullis defunctis vitam reſtituiſſe ob eam rem tradunt ipſum apud iouem ab inferis accuſatum tanq; earum imperium diminuentem. Quod ſemp excitarẽtur a mortuis homines illius cura eaq; cauſa exacerbatũ iouem fulmine eſculapium occidiſſe. Hac morte Apollo iratus ciclopes qui id flumen fabricarent interfecit. Quo facto indignatus iuppiter iuſſit. Apollinem homini in pœnam erranti ſeruire Eſculapius filios reliquit Machaonẽ & podaliriũ qui arti paterne dedit cum

Ixionis pfidia

Cẽtauri

Aeſculapius.

Ciclopũ mors.

Podalirius & machaon apollinis filii

ad troiam cũ agamennone acceſſiſſent plurimum grẽcis in eo bello ſn curandis ſummo ſtudio vulneribus opitulati ſunt maximã ob id gloriã adepti. Meritis quorum immunitas rerũ omnium poſt bellũ ẽcõceſſa Sed de his actenus. Nũc de Aſopi filiabus ẽaciq liberis ſcribendũ. Ex oceano ac tethide fabulę tradũt ortos eſſe filios plures: a quibus flumina cognominata ſunt in quis peneus. Aſopuſq extitere: peneus in theſſalia ſedẽ eligẽs fluuio nomen indidit. Aſopus cũ phliũtem ad habitandum elegiſſet: ſumpta in vxorem Methope ladoni duos ſuſcepit filios pelaſgum atq iſmenũ. Filias duodecim iſmenus in boetia habitauit iuxta fluuiũ quẽ a ſuo nomie iſmenum cognominarunt ex filiabus Sinopes ab appolline rapta i eum locũ delata eſt vbi nunc eſt vrbs ab ea ſinopes dicta eorum filius ſyrus his imperitauit qui ab eo ſyri ſunt appellati. Corcyra vero rapta a neptuno in eam inſulã delata eſt: quã ab ea dixere corcyram ex his natus eſt phẽacus a quo phẽacum nomen cœpit: phẽaco filius extitit Alcionus: qui vlixem in thacã deduxit. Salamis quoq a neptuno rapta eſt aduectaq in inſulam ab ea Salamínam appellatam ex ea neptunoq genitus Cẽchreus imperauit huic claruſq iter omnes ſerpentem mire magnitudinis qui incolas vexabat occidit. Eginam ex phliunte iupiter rapuit: inq inſulaꝫ aduexit: quę ab ea eſt Egina dicta ab ioue compreſſa genuit Aeacũ qui in ea regnauit inſula. Ab eo creati ſunt Peleus & thelamon Horum Peleus diſco iacto inuitus phocum fratrem interfecit. Ob hanc cẽdem a patre pulſus inq phithiam theſſalię fugiens ab Actoro rege purificatus: inq regnum cuꝫ is liberis careret aſcitus eſt. Ex peleo ac thetide Achilles ortus cum Agamennone ad troiaꝫ acceſſit: Thelamõ ex egina abiẽs adiit Salaminã vbi ſũpta vxore glauca Cychrei ſalaminorũ regis filia imperauit inſulę: glauce defuncta Eribiã Alchati athenienſis deſpõdit ex qua ortus Eãtus poſt modũ troiano interfuit bello Nũc cũ de pelope tantaloq atq Oenomao referendũ a nobis ſit paulo ſuperius hiſtoria ordiẽda ẽ. In ipſa peloponneſi ciuitate mars ex argina. Aſopi filia genuit Oenomaũ. Hic vnicã filiã hippodomiã appellauit. Finẽ vitę ab oraculo ſiſcitante: reſponſũ eſt tunc in fata illum cõceſſurum cum filia hippodomia alicui nuberet. Igitur filię nuptias veritus decreuit vt in perpetua aſſeruaretur virginitate hoc maxime exiſtimans pacto vitę periculũ ſe vitaturum. Multis puellam vxorem ſibi dari poſtulantibus illis id propoſuit certamen

Aſopus

Corcyra a Neptuno rapta

Phocimors.

Oenomaus hippodamie pater.

quo qui victus esset interficeretur. Victor virginem desponderet. Equorum instituit cursum a pisa ad aram Neptuni quę est apud isthmum corinthi. Cursus erat eiusmodi. Oenomaus arietem Iouí sacrificabat. Qui virginem postulabat quattuor equorum fere batur curru. Oenomaus sacris peractis cursu sequebatur prędē tem auriga mirthilo assecutum hasta quam gestabat manu inter ficiebat. Hoc pacto cum plures equorum velocitate peremisset Pelops. Tantali qui pisam accesserat visa hippodamia. Id concipiēs connubium corrupto mirthilo illius opera victoria vsus est: primusq; ad aram neptuni peruenit. Qua ex re dolore actus. Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciuit Pelops sumpta vxore hippodamia pise regnum tenuit. Qui viribus ac prudentia insignis cuꝫ plurimos in peloponnesum ac colas deduxisset eā patriam peloponnesum ab se denominauit.

Modus certaminis curulis hippodamię.

Pelopis victoria

DOsteaq̄ pelopis meminimus necessariuꝫ videtur ne qd memoria prętereat dignum: vt & tantalum patrē superioribus adiiciamus: tantalus iouis filius diuitiis & gloria insignis in ea asię parte: quam nunc paphlagoniam vocant habitauit plurimum diis ob generis claritateꝫ charus: postmodum fœlicitatem suam insolenter ferens immortaliū secreta quę mensę communione vsuq; deorum nouerat palā protulit hominibus. Qua ex causa & viuus pœnā tulit & post obituꝫ secundum fabulas tormentis apud inferos inter scelestos perpetuis punitur. Ex eo & pelops & Niobe orti sunt. hęc filios septeꝫ & totidem filias peperit summo decore prędtantes: tali prole superbiens admodum gloriabatur se latonę prędferens numero filiorum: itaq; ira motam fabulę latonam ferunt appollini vt Niobes filios Dianę vt filias arcu interficerēt mandasse. Quibus matri obtemperantibus contigit eodem tempore: & abundare filiis nioben & carere: tantalus deorum odio contracto a paphlagonia ab ilo troís pulsus est de quo & eius maioribus paucis scribemus Prouincię troadi primus imperauit teucrus ex fluuio Schamandro atq; idea nympha genitus. Vir quidem egregius: & qui populos subditos teucros ab se nominauit. Teucro nata est filia batea: quam dardanus iouis filius vxorem sumpsit: regnoq; succedens gentem de suo nomine dardanam dixit. Vrbem prętereа sui nominis iuxta litus condidit. Huius erichthonius filius primū fœlicitate excelluit & fortunis. Quem & homerus scribit ditissimum hominum. Cui tria milia erant equi pascentes prata Eri-

Tãtali pœna

Batea teucri regis filia

troiano rũ genealogia

&thonio natus est tros: q̃ a se populos troadas appellauit hic tres
suscepit filios: illum: assaracum: ganymedem. Ilus campestria lo
ca ad habitandum eligens vrbem insignem in troade condidit
ab se ilium appellatam. huius filius laomedon tithonum genuit
ac priamum: thitonus in assiã orientem versus vsq; in ęthiopiam
militans dicitur genuisse ex ida filiũ noie Mẽnonẽ: q̃ cũ troianis
presidiũ tulisset: postea ab achille est interfectus priamus ex he-
cuba vxore cum alios plures: tum hectorem genuit quivir pręcla
rus troiano in bello fuit. Assaracus dardanis imperãs Capim ge
nuit: ex quo Anchises natus est: ex eo & venere ęneas troianorũ
clarissimus ganymedes omnium fortissimus a diis raptus est in
picernam iouis. Deinceps ad dedalum & minothaurum ad mi-
nosq; aduersus cocalum sicilię regem expeditionem tiãseamus

cocal⁹ sicilię rex

Dedal⁹.

Dedalus genere athenięsis fuit vnus ex his qui erechthidę dicũ
tur: natus ex mitiono Epulami: qui fuit ex athineo erichthei filio
pręclarus architectus fuit: hic multorum auxilio quos sibi adiu-
tores comparauit quędam miranda effecit variis in locis orbis o
pera statuis vero fabricandis adeo superauit omnes vt a posteris
traditum sit: signa ab eo facta cum aspicere atq; ambulare vide-
rentur spirantia existimari: ita enim composito membrorum a-
pta erat & suis partibus perfecta vt omnes ad admirationem al-
liceret: priores artifices ita signorum oculos manus latera crura
componebant vt in multis deficerent. Aufugit autẽ a patria de-
dalus iam clarus architectura cędis ob causam huiusmodi dãna-

Tal⁹ dedali nepos Rota. Serra Tornus

tus: talus adolescens sororis filius ab eo erudiebatur: cum inge-
nii acumine prestaret dedalo primum rotam qua vtuntur figu-
li adinuenit. Deinde reperta serpentis maxilla paruulum cum se
casset lignum imitatus postea dentium serpentis spissitudinẽ ser-
ram ferreã fabricauit. Qua in re multũ ad architectorum artẽ ad
iumenti contulit. Similiter cum reperto torno pluribus in rebus
hominibus profuisset: magna laude celebratus est: hunc puerũ
dedalus inuidia motus existimans turpe esse magistrũ ab adole-
scente gloria vinci dolo illum interfecit. Cum puerum sepeliisset:
dolore mœstus cum rogaretur de eo quem sepeliisset serpentem
respondit. Rem mirandam ducet quis fortasse animal ex quo ser
tę forma sumpta esset: feciisse notam pueri cędem. Accusatus ab

Dedali populi

areopagitis ad quendam populũ qui ab eius nomine dedali vo
citati sunt. In cretã deiñ transcędens cum magno in honore p-
pter artẽ haberetur in minois regis amicitiam venit. Tradunt fa

bulę pasiphen minois vxorē cum taurū adamaret signū boui si mile a dedalo factū. Eoq; modo thauro suppositā desiderio po titā eē. Ante hoc tēpus minoē quotannis ferunt speciosissimum oium thaurum neptuno solitum de more sacrificare cum ei thau rus esset cęteris pręstantior aliuz sacrificauit deteriorem Qua re iratus minoi Neptunus eius thauri amorem pasiphę iniecit cui arte dedali suppositā decātatū fabulis genuit minothauruz natura duplici: vt q vsq; ad humeros thaurus cętera homo esse Ad hoc nutriēdum monstrum aiunt a dedalo laberinthum fa= bricatum difficiles habentem egressus & in sciis pœnitus irre= meabiles. In quo recluso minothauro septem athenienses pue ri totidemq; virgines singulis annis ꝓut antea diximus daban tur Dedalus ira Minois ex boue a se fabricato conceptam renēt abcessit ex creta pasiphes auxilio nauē ad effugiendum pręben tis post eū fugiens icarus filius cū insulā quādā peteret in mare decidens periit: a quo & insula dicta est & pelagus icareū voca tū. Ex hac insula abiens dedalus in siciliā appulit ad ea delatus loca vbi cocalus imperabat a quo humaniter susceptus est: ac ꝓ pter ingenium pręstans famamq; eius summa beniuolentia ha bitus. Tradunt quidam cum adhuc in creta esset dedalus & a pa siphę absconditus minoem regem expetentem meritas ab eo pœnas cum non reperietur & naues omnis insulę scrutari man dasse & simul pecunias pollicituz si quis dedalum inuenisset Ac ipse desperato nauis transitu alas sūma arte fabricauit quas cera cōpactas cū suo filiiq; corpori applicuisset: amboq; supra mare aduolarent icarus cum alterius iter tanq; adolescens peteret solis ęstu cera liquefacta laxatisq; alarum iuncturis in mare decidit. Pater prope maredalus alias sępius madefactis ad siciliam per= uenit incolumis: quę fabula quamuis videatur miranda tamen eam voluimus recensere. Dedalus apud cocalum ac sicanos diutius commoratus est pręclarus architecturę artis pręstan= tia. Aedificauit in insula quędam: quę adhuc permanent ope= ra. Nam prope megaram fecit eam quę dicitur lymbethra. Ex qua ingens fluuius Alabos nomine in mare propinquū effluit iuxta eam quę nunc est acragantina in loco qui dicitur camicus vrbem supra petram effecit: vt quę expugnari nequeat munitis simam illius ascensu ita arcto difficiliq; reddito: vt aditus tri= bus aut quattuor viris custodiretur. In hac vrbe Cocalus regia constructa thesaurū omnem in ea tanq; expugnabili condidit.

pasiphę

Laberin thus.

Dedali penne.

Tertio ędificauit in ora Selinũtina antrũ: ex quo ita euaporabat ab igne fumus: vt aſtantibus paulatim ſudor ex calore elicere= tur. curarenturq; cum voluptate adeũtiũ corpora nulla caloris moleſtia percepta. Eſt iuxta erycẽ: ſaxũ p̃ceps p̃ruptũ: vltra mo= dũ editũ: per cuius abrupta anguſtũ difficileq; erat iter ad vene ris templũ in eo ducto muro aditũ reddidit latiorem. Multa p̃= terea a dedalo opera conſtructa in ſicilia ſunt temporũ vetuſtate corrupta. Aureũ inſuper arietẽ veneri & erici poſuit ea ingenii ar te ſculptum vt viuus extimaretur: interim minos claſſe potens cognita dedali i ſicilia fuga ſtatuit eum bello perſequi: p̃paratis nauibus e creta profectus in acragãtiam appulit: quę nũc ab eo minoa vocatur. Expoſitis copiis per nũciũ cocalo tradi ſibi De

De de= dali tra ditione pactum

dalum ad pęnã popoſcit Cocaſus minoe ad colloquiũ acito qđ poſtularet ſe facturum pollicitus domi receptũ cũ in balneis la= uaretur adeo in longũ tempus in thermis detinuit: vt nimio ę= ſtu ſuffocaretur. Eius deinde corpus cretenſibus teddidit p̃lata obitus cauſa: q; i lauachro elapſus aqua calida periſſet: eius cor= pus milites magnifice ſepeliuerunt: iſepulchro ei dupllci cõſtru= cto Vno in quo poſita ſunt occulte minois oſſa. Aliud palã ędifi cato veneri templo: quod multis ſeculis poſterivt templũ veneris coluerunt Poſtea cũ acragantines regnante apud eos Thuono vrbeq; conderent repertũ ſepulchrum oſſibus in cretã miſſis de= moliuere. Cretenſibus qui defuncto minoe in ſicilia abſq; im= perio remanſerant inuicẽ diſſidẽtibus quidã qui ſicanis aſſue= uerant cõtempta patria in ſicilia manſere. Horũ pars ciuitatem condidit quã ab eorũ rege dixerunt Minoem Pars per littus er= rans locũ munitum condende vrbi elegit: quam a fonte in vrbe

Engya

fluente engyã appellarunt. Poſt captã vero troiã. Merionũ creti & cum eo cretenſes nauibus in ſiciliam delatos veluti cognatos

Ochyra

in ciuitatem ſuſcepere. Hi poſtea ab ochyra vrbe recedentes ex= pugnatis nonnullis finitimis eorũ regiones poſſiderunt. Auc̃ti poſtmodum opibus templum matribus ędificarunt prędipuo eas cultu deas multiſq; templum donis honorantes. Has ex cre= ta aiunt vbi maxime coluntur aduc̃tas iouem olim clam patre

Arctos

ſaturno educaſſe: quo merito in cœlum ſunt in aſtra: quę arctos dicunt tranſlate. Hęc & aratus in ſuo de aſtris opere confirmat inquiens eas propter iouem occulte enutritum in cœlum aſcen= diſſe Neq; vero equũ videtur harum dearũ prędens hominibus numen & cultum prędterire: Nam eas non ſolum huius vrbis

accolę: ſed etiam ex finitimis quidam ſacris ſolemnibus & aliis honoribus celebrant Quędam vrbes etiam prędcioſa vaſa earum cultui deputarunt. Futuram enim exiſtimant & priuatis & huiuſmodi cultu fœlicem vitam & vrbibus diuturnam. Vſq; adeo autem iſtarum dearum creuit religio vt accolę permultis aureis atq; argenteis vſq; ad ſcriptorum tempora donis exornarint. Templum quippe ipſis ędificatum eſt ingens ac ſumptuoſum: ad cuius ſtructuram cum loci natura non ſuppeteret ab Aſtygiõe agyrineorum quę centum ab eis diſtat ſtadiis ſaxa aduehi magna impenſa curarunt. Cum vero iter quo neceſſe erat lapides ferri aſperuq; eſſet ac difficile trāſitu quattuor rotarū curribus ad id prędparatis centum auris boum lapides delati ſunt Sacrarum enim pecuniarium copię impēnſam tanti operis contempſere. paulo ante hęc tempora erant eis duabus ſacri boues ad tria milia agri adeo permulti vt magnum vectigal prębe- Cyrenę
rent. Nunc ariſtei acta ſequentur. Hic ex Apolline ac Cyrene piſei filia genitus eſt de cuius genere quidam ita tradunt. Cum cyrenes apud peleum virgo educaretur. Apollo eius forma captus raptam virginem in lybiam detulit ad ea loca in quibus poſtmodum ciuitas condita eſt ab eius nomine cyrenes. Ex ea filiū ſuſcepit Ariſteum: quem infantem tradidit nymphis nutriendum a quibus triplici nomine eſt appellatus. Nomius. Ariſteus Agreus. Ab his nymphis cū Lac coagulare mel atq; oleum conficere didiciſſet primus ea in vſum hominum traduxit. Apoſteris vt deus meritis honoribus ſicut & Dionyſius cultus eſt. profectum deinceps in boetiam aiunt. Autonen cadmi filiam vxorem ſumpſiſſe. Ex qua genitus eſt acteon quem fabulę ferūt a ſuis canibus diſcerptum. Cuius rei cauſa ea traditur a nōnullis extitiſſe: q̄ dianę concubitum cum venaretur in montibus iuxta templum ſitis appetierit. Alii q̄ ſe illi acteon prętulerit venādi arte. Vtrūq; veriſimile eſt ad iram deam incitaſſe. Siue. n. deſuetam nuptiis virginem ad ſuam queſiuit cupiditatem traducere ſiue auſus eſt ſe illi in venationibus anteferre. Cum etiaꝫ diin eo exercitio illi cedant merito irata dea eum in belluaꝫ q̄a canibus laceraretur cōuertit. Ariſteum aiunt poſt acteonis obitum cuꝫ ad oraculum adeſſet patris Apollinem reſpondiſſe futurum eſſe vt chyum inſulam aditet in qua ei honores impenderentur Cum in eam nauigaſſet orta per vniuerſam gręciam peſte ſacra pro grędcis ſyrii aſtri tempore feciſſe dicunt. Hiſq; actis etheſiis

Triplex ariſtei nomen

Authone. Acteon Fabula acteonis

Siriꝰ ſtella q̄ ſcdꝫ aliquos canis dicitur

flantibus ventris morbum ceſſaſſe. Miranda profecto res huic homini priuatum contigit Nam his qui filium a canibus interẽptum conſpexit & aſtrum cęleſte: qꝫ ex nomine pernitiem inferre mortalibus putant ad ſalutẽ vertit: & cęteris extitit cauſa ſalutis poſtea nepotibus in chio relictis in lybiam ad matrem nympham rediit. Ac deinde in inſulam ſardorum profectus in ea conſtitit. Captuſqꝫ inſulę amenitate conſitis arboribus ex agreſti reddidit cultiorem ibi duos genuit filios Charinum ac Chalearpum. Ad alias quoqꝫ inſulas cum acceſſiſſet in ſicilia aliquandiu commoratus eſt: in qua cum variis fructibus armentiſqꝫ referta eſſet ſingulorum vſum edocuit. Quo beneficio ſiculi & hi pręcipue apud quos naſcũtur oleę pro deo ſummo honore coluerunt. Tandem ferunt in thraciã ad Dionyſium trãſgreſſum & percępiſſe orgia diutius cum eo commoratum multa ad vitam vtilia didiciſſe. Cum aliquam diu in mõte qui Emos dicit habitans poſtmodum non comparuiſſet deorum immortalium honores non ſolum a barbaris: ſed a grecis quoqꝫ aſſecutus eſt Poſt ariſtheum daphnis atqꝫ erix adiicientur. Ericem tradũt veneris ac Bruti regis cuiuſdã indigne inſignis gloria filiũ extitiſſe. Hic propter nobilitatem maternam pręclarus apud homines fuit: & imperauit inſulę parti. Condidit quoqꝫ ſuper locum excelſum ex ſuo nomine ciuitatem pręclaram in cuius arce matri dicata templo & vaſis illud & variis ornauit donis. Eam Venus vrbem tum incolentium religione: tum filii pietate alecta plurimũ dilexit a qua Venus Erycina dicta eſt. Mirabitur quis forſitaſſe huius templi famam. Nam cum aliorũ templorũ gloria ad ſummũ perducta quandoqꝫ aliqua obducta ſit calamitate. Solius templi huius cultus atqꝫ honor a primordio cępti nunquam deferunt ſemper in melius aucti & quidem pręter honores ab Erice inſtitutos: ęneas poſtmodum italiam petans cum in ſiciliam appuliſſet plurima dona veneris veluti matris templo obtulit Sicani deinde multis poſt ſeculis hanc venerati deã eius tẽplum ſacris doniſqꝫ permultis ornarunt. Ab athenięſibus poſtea qꝫeam partem ſicilię tenuere Venus p̃cipue ſummo ſtudio culta eſt. Romani poſtremo vniuerſę inſulæ imperantes ſuperiores omnis in huius deę cultu haud immeriro exceſſerunt ſuum genus in hanc referentes propterqꝫ eam proſpera vſi in rebus fortuna eorum imperii cauſam merita gratia honoreqꝫ proſecuti ſunt. Conſules enim meliteſqꝫ qui in inſulam tranſcendunt ac

Emos

Erix

Venus

Etycina

omnes qui cũ imperio aliquo illuc adeunt cum ad ericẽ veniunt Romão
ꝑcipuis sacris honoribusq templum venerantur: omni quę abie tũ ivene
cta imperii seueritate in puerorum ac mulierum remissionem hi rẽ maxi
laritatemq conuersi solum eo pacto gratum eorum aduentum malatria
esse deę putant. Senatui eius deę cultus atq honor cura præcia
pua fuit. Statuit enim in eius honorem fidelissimas sicilię vrbes
decem & septem numero aurum veneri conferre. Milites quoq
ducenti ad eius templi tutelam deputati sunt. Sed de hac satis.
Nunc ad daphnidem veniendum. Sunt montes in sicilia quos
erios vocant. Hos loci natura tanquam continua ęstate a menos
atq vberes reddit. Fontes sunt in eis quercus grossiorem qui a
pud alios nascuntur fructum reddunt domesticę etiam arbores
& vites permultę copiaq ingenti mala nascuntur. Adeo autez
fructiferi montes existunt vt aliquando carthaginensium exerci
tum permagnum famę superuenientę abunde nutrierit. In hu
ius regionis silua admodum amena. In qua diuertebantur nym
phę. Ex Mercurio & nympha daphnidem natum tradunt: qui a
laurorum multitudine quę in ea frequentes sunt appellatus est daphnis
daphnis. Educatus a nymphis boum permulta possedit armen
ta A quorum cura bucolos dictus est. Cum esset ingenio acri stu
diumq plurimum gubernandis bobus impenderet carmen buc
colicum: quod etiam nunc vsq a siculis in pręcio habetur adin
uenit. Tradunt insuper illum in dianę gratiam venandi studio i Buccoli
pendisse operam: eamq fistula & cantu buccolico apprime oble cum ca
ctasse. Huius amore capta nympha prędixisse illi tradũt si cui al men
teri iungeretur se illum visu priuaturam. Postmodum quadã re
gis filia ab se ebrio stuprata oculis vt prędictum fuerat captus ẽ.
Sed de daphnide iterum referetur. Nunc de orione paucis scribẽ
dum videt. Ferunt hunc tum magnitudine: tum robore corpo
ris heroas excedẽtem & venatorem fuisse & opera effecisse mul Orion
ta amore laudis. Nam zacloro in sicilia regnante vrbem ab eo zaclotus
dictam zacli quę nunc messana est ędificauit. Portum prętera
iacta mole actim nomine constituit. Quoniam messanę mentio
incidit haud ab re erit quę de eius freto feruntur recensere. Tra
dunt prisci rerum scriptores siciliam olim fuisse italię coniunctaz
sed postea ex huiusmodi causa insulam euasisse. Qua parte an
gustus continens ab vtroq maris latere ęstu collidebatur. Di
rupta maris fluctibus terra aqua peruiam fecisse a qua terrę

ſciſſura regius is locus appellatus eſt: ac multis poſtmodũ annis cõdita ibi ciuitas idem fuit nomen ſortita. Quidã tradunt terrę motu ſciſſum cõtinentem dediſſe mari locum. Ac propterea diuiſam a continenti ſiciliam inſulã effectam Heſiodus poeta cõtra ſentit. Ait enim operto mari promontorium quod iuxta peloruꝫ montem eſt aggeraſſe orionem incꝫ eo templum neptuno queꝫ incolę prȩcipuo honore colerent fabricaſſe. Quod opus cum consummaſſet ad euboeam diuertit Deinceps propter famam inter aſtra annumeratus immortale nomen adeptus. Quam rẽ homerus quocꝫ in necya pluriumverſuum teſtimonio aſſerit. Poſteaquam de hominibus ac ſemideis prout a principio ſumus polliciti ſcripſimus finem huic libro ſtatuemus.

EXPLICIT LIBER QVINTVS.

¶ Incipit ſextus. In quo hęc continentur omnia.

De his quę fabuloſę de ſicilia feruntur: & de figura & de magnitudine inſulę.

De cerere ac proſerpina & frumenti inuentione.

De lypara & cęteris quę eolides inſulę appellatę ſunt.

De melira: glauco: & cercina.

De ethalia: cyrno: & ſardone.

De pituiſſa: & inſulis quas aliqui baleares appellant.

De inſulis oceani quę ad heſperum vergunt.

De britannia inſula: & de ea quę dicitur baſilea vbi electrum oritur.

De galatia: celtiberia: hiberia: liguria: tyrrenia & de his qui ea loca habitant: & quibus legibus qui ea loca habitant vtantur.

De inſulis oceani: quę ad meridiem ſunt: & ea quę hiera appellatur: & panthea: & quę de his quę in ea ſcribuntur.

De ſamothracia: & de myſteriis quę in ea ſunt.

Da naxo: ſyrna: & calydna.

De rhodo: & iis quę de ea fabuloſę feruntur.

De cheroneſſo: quę rhodo oppoſita eſt.

De creta: & iis quę de ea fabuloſę feruntur vſq; ad iuniora tempora.

De leſbo: chio: ſamo: coo: & rhodiorum coloniis.

De thenedo: & de habitationibus eius: & de eis a thenedis geſta dicuntur.

De cicladibus inſulis.

CVm omnia in quibus hiſtoria verſatur complecti re
rũ ſcriptores deceat: tum vero maxime quomodo q̃
q̃ res ſingulatim deſcribendę ſint: cura videtur ſu=
ſcipienda. Non enim tãtum modo hęc notatio par=
ticularis diligẽtiaq̃ priuatis hominibus ad cõſeruã
das augendaſq̃ fortunas proficit: verum hiſtoricis etiam pluri=
mum affert decoris atq̃ ornamenti. Quidam quorum ob eloquẽ
tiã ac rerum geſtarum copiam merito laudatur opus in ſingula
rũ rerum deſcriptione aberrarunt vt eorum labor atq̃ induſtria a
legentibus in recenſenda hiſtoria comprobetur ſcribendi ordo
non careat reprehenſione. Timemus ſanetum temporum ex=
quiſitam tum plurimarum rerum hiſtoriam ſe traditurum polli
citus: quod nimium opere in aliis redarguendis impenderit cul
patur. Qua ex re a nonnullis obtrectator eſt cognominatus.
Ephorus hiſtoriam contexens eloquenter ſingula priuatim di=
ligenterq̃ rettulit libros ſuos in res ſingulas partitus.
Huius nos morem quoad facultas tulit ſecuti prẽſentem librum
deſcribendis inſulis diſtribuimus: in quis primum ſe offert ſici=
lia quę optima inſularum omnium rerum antiquitate cęteras
antecelli t. Hęc olim trinacria ab eius forma primum appellata
Sicania deinceps ab incolis dicta eſt. Poſtremo ab italis q̃ ſiculi
dicebantur in eam vulgo profectis ſiciliam dixere. Eſt eius am=
bitus ſtadiorum quattuor milium trecentorum ſexaginta. Nam
trium laterum verum a peloro lylibeum vſq̃ mille ſtadia ſep=
tingenta complectitur ad lylibeo a pachynum agri ſyracuſii ſta=
dia ſunt mille & quingenta. Reliquis ambitus protenditur ſta=
diis mille centum quadraginta. Tradunt ſiculi ducta ex anti
qua a progenitoribus fama ſiciliam cereri ac proſerpinę ſacram
eſſe Fabulantur poetarum quidam poſt plutonis ac proſerpi=
nę nuptias hanc inſulam ab ioue anaclyptę nymphæ tradi=
tam. Sicanos autem qui in ea antiquitus habitarunt indigetes eſ
ſe pręcipui ſcriptores tradunt. Has ſimul deas primum in ſici=
lia viſas inq̃ ea primo frumentum terrę bonitate ortum ſicut &
clariſſimus teſtatur poeta inquiens omnia ibi ſua ſponte terram
producere in agro leontino multiſq̃ pręterea ſicilię locis etiam
nunc triticum agreſte oritur. Deniq̃ ſi queritur ante frumenti
vſum ybi primum id repertum ſit: merito eius rei laus ſicilię tri=
buetur. Has deas certe repertores eius conſtat magno in hono=
re apud ſiciliam fuiſſe. Raptam vero ibi ꝓſerpinã argumentum.

Sicilię ſitus.

Trinacria.

Ceres.

Fabula decerere

esse volunt q̄ hę dee in hac tanq̄ insula admodu eis dilecta ha
bitarint. Raptū ꝓserpinę in patris iuxta etnā ciuitati ꝓpinqui
ferūt: q̄ filiis variisq̄ floribus dea dignis ornata erāt. Vbiq̄ pro
pter odorū fragrantiā sagaces canes odoratu carēt naturā sēsus
florū odore superante Est id pratū a superiori parte planū admo
dū aquis redundantibus circū & pręcipitiis vndiq̄ absciſſit. Ex
quo a nōnullis sicilię appellatur vmbilicus. Sunt ei ꝓpinqua ne
mora: prataq̄ & paludes vndiq̄ Speluncā insup pergrandem:
quę hiatū sub terrā habeat ad arctā spectantē esse dicunt: p quē
Pluto. Plutonē fabulātur cū curru rapta ꝓserpina trāsisse Lilia alioſq̄
flores odorē prębētes p vniuersū voluūt annū: quib⁹ aspect⁹ ob
Miner= lectet: virides pmanere Mineruā insup ac Dianā virgines cum
ua. ꝓserpina nutritas vna flores legere solitas fabulę: ferunt: vnaq̄
Diana. eas Ioui patri vestem fecisse: qua mutua cōsuetudine vsq̄ eā in
sulā oēs maxime diligibāt q̄libet locū quē elegerat sortita. Nam
minerua circa imerā regiones elegit: in quibus nymphę in eius
gratiaꝫ aquę calidę fontes scaturire hercule aduentante fecere.
Ortigia Quę loca simul & vrbē: q̄ nūc vsq̄ minerue nomen tenet inco=
lę ei sacrarūt. Diana in ciracusis insulā ad diis accępit orthygiaꝫ
Arethu ab ea tum oraculorū respōso: tū voce noiatā. Eodem pacto & in
sa. hac insula nymphę in dianę gratiā maximū producere fontem
qui dicitur arethusa. Hic non tantum priscis: sed nostris quoq̄
temporibus magna copia fert pisces sacros quippe ab homini
bus intactos. Sępius q̄ eos bellorū tempore edere ausi sunt deo
rum ira magna calamitates subierunt Verum de his posterius
Proserpina harū instar dearum prata circa etnā elegit cui fons
ingens syracusis dicatus est noie. Cyanes. At vero Pluto cum
Cyanę. rapta ꝓserpina ꝓpe siracusas per terrę hiatum ad inferos curru
descendit: syracusi iuxta Cyanem singulis annis dies festos ce
lebrant in q̄bus sacra faciunt: priuatim paruis victimis publicę
tauros in palude immergunt morē herculis imitari: qui eiusmo
Ceres di sacris quo tēpore gerionis boues p siciliā deduxit: vsus est.
Tradunt deinceps Cererē cū filiam reperire non posset facibus
in etna accensis varias orbis partes ꝓserpinam querentē deam
bulasse: hominesq̄ q eā grate susceperāt tanq̄ beneficii memo=
rem frumenti edocuisse vsum. In quis primū ꝓpter suā erga deā
humanitatem post siculos fuere athenienses. Qua ex re publi
te hanc deam pręceteris coluere tum sacrificiis ampissimis
tum eleusinę mysteriis quę antiquitate: castimoniaq̄ apud

omnes homines sunt vulgata. Cum plures ab athenienſibus humanitatis gratia frumentū accœpiſſet proximis illud incolis impartiti ſunt: atq; exinde per totum fere orbem eſt diffuſum. At ſiculi Cereris proſerpineq; erga eos indulgētia moti vt quibus frumenti vſus primum innotuiſſet: vtriq; earum ſacra: cerimoniaſq; diuerſo anni tempore inſtituerunt. Proſerpinę quidem meſſis tempore tanta caſtimonia: ſtudioq; quantam tanti doni ratio poſtulabat. Cereri vero cum ſemen in terram iactatur. Apparatu ac magnificentia exquiſita decem dies feſtos agunt priorē repreſentantes vitam: quibus diebus turpiloquio inuicem vt cō ſueuere vti deę dolor ex filię raptu conceptus riſu ex verborum ſcurrilitate mitigaretur. Hūc vt diximus proſerpinę raptum plures tum hiſtorici: tum poetę eſſe affirmant. Carcynus ſane tragędus qui ſyracuſas ſæpius acceſſit conſpecto incolatum in eiuſmodi ſacris ſtudio p: oſerpinam a plutone raptam atq; adiferos deductaz: poſtmodum vero a cerere ſumpto ex etna ſicilię igne plauctu: luctuq; quęſitam ab eaq; frumentum monſtratum: vnde & dea ſit habita in ſuo poemate affirmat. Non videntur autē omittenda huius deę erga homines beneficia. Nam pręter ab ea repertum frumentum leges edidit: quibus iuſtę ac pięq; homines viuere aſſueſcerent. Ex quo & legiferam dixerunt. Quibus inuentis haud facile quis maiora reperiſſe poſſet. Cum i his ſita ſit non viuendi tantum: ſed bene honeſtęq; viuendiq; inſtitutio Ṣed de his hactenus: nunc de ſicanis qui primi i ſicilia habitarunt quoniam de eis ſcriptores diſſentiunt eſt ſcribendū. Philiſtus eos ex hiberia in ſiciliam veniſſe affirmat: qui id nomen a ſicano iberię flumine traxerunt. Thimeus huius ſcriptoris inſciam arguens ſicanos ait ſicilię indigetes eſſe multa ſuę antiquitatis argumenta ferent quæ haud operepręcium eſt recenſere. Cęterum habitabant priſcis temporibus ſicani in montibus natura munitis in quibus vrbes latronum metu ędificarunt. Nulli enim regi ſuberant ſed ſuus cuiq; vrbi inerat princeps. Hi primum vniuerſam tenuere inſulam agros colentes ex quibus vitę cibum ſumebant. Poſtmomodum Etna ignes qui proximas regiones vrebant eruptante. Cum plures annos id incendium patriam vaſtaret: timore acti omiſſis orientibus locis partes quę ad occidendum vergunt peruere. Multis deinde ſeculis ſiculi ab italia in ſiciliā profecti loca tenuerunt ab ſicanis relicta. Opibus deinceps ac viribus potētes propinquis agris occupatis

Proſerpia

Leges

quottidie magis imperiũ augebãt. Quo ad bello ſępius cum ſica
nis moto certo poſtmodum fędere agrorũ fines iuicem ſtatuerũt
Poſtremo a gręcis colonię in ſiciliam deducte ſunt vrbeſq; mari
timę conditę mutua poſtmodum conſuetudine vſuq; cum plu=
res in diem gręci in ſiciliam nauigarent & linguam grecã omiſ
ſa barbara didicere & mutato nomie ſiculi ſunt appellati. Sequũ
Septem tur ęolides inſulę ſeptẽ numero. Strongyla. Eunoyma: Didyme
ęolides. Phinicodes: Sacra: Vulcania: Lypara In qua eſt eiuſdem nomi=
nis ciuitas. Sitę autẽ ſunt inter italiam ſiciliamq; recto curſu Di
ſtant a ſicilia centum quinquaginta ferme ſtadiis. Pares inuicez
magnitudine. Earum maxima circuitu complectitur ſtadia cẽtũ
quinquaginta. Ignẽ hactenus euomebant omnes: quarum mea
tus: oraq; ignis etiam nunc viſuntur. In ſtrõgyla ac ſacra hucuſ,
q; exterrę hiatu vẽtus erumpit & fętor ingens: eructat quoq; are
nam: lapideſq; igneos permultos quẽadmodum & Etnę accidit
Aſſerunt nonnulli meatus eſſe ſubterraneos ab etna ad has inſu
las & his omnibus eandẽ ignẽ ſperandi cauſam eſſe. Has inſup
lyparus inſulas tradunt olim deſertas fuiſſe. Sed lyparũ quendam Auſo
Auſon° ni regis filium a fratribus diſſidentem ex italia cum longis nauí
Eolus bus aduecta ſecum militum copia ad inſulam appuliſſe: quę ab
eo lypara ſit appellata: inq; ea ſui nominis vrbe condita reliqua
rum quoq; inſularum agros excoluit. Eo ſeneſcente eolus hippo
ti cum ſociis quibuſdam in lypatã cum veniſſet ſumpta vxore ly
pari filia his poſtmodum inſulis ịperauit. Verum lyparus cum in
italiã reuerti cuperet iuxta Surentum tenuit loca quibus magna
cum laude pręfuit. Defunctus deinde ac magnifice ſepultus ho
nores heroicos ab incolis aſſecutus eſt. Eolum vero is eſt ad quẽ
fabulę vlyxem errantẽ diuertiſſe tradunt iuſtum ac pium extitiſ=
ſe. Legimus & erga hoſpites perhumanũ pręterea velis vti nau=
tas docuit. Obſeruatione ignis qui venti futuri eſſent prędixit.
Vnde & illum fabulę ventorũ potentẽ dixere. Ob eximiam eius
eoli filii pietatem deorum amicus ẽ nominatus. Ex eolo filii ſex orti ſunt
Aſthiothus: Xutus: Androcleus: Feremon locaſtes Agatyrſus: q
omnes ob gloriam ac virtutes paternas magno in honore ſunt
habiti. Horũ locaſtes loca italię circa regiũ poſſedit. Feremon at=
q; androcleus eam regionem ſicilię: quę a freto quod inſulam
diuidit vſq; lylibeum eſt: tenuerunt. Huius regionis agros: qui
ad orientem vergunt coluere ſiculi. Qui ad occaſum ſpectant ſi=
cani. Hi inuicem diſſidentes eoli filius tuz propter vulgatã patẽ

tis pietatem: tum ob eorũ in securã ac diligentiam sponte parue runt. Imperauit quoq; Xuthus ei parti q̃ ad leontinos vergit vsq; ad hęc tempora ab eo Xuthia dicta. Agatyrsus cuz dominaretur ei quę nunc agathyrsis ora appellatur: vrbem condidit ab se a= gathyrsidem vocatam: astocyus prefuit lyparę qui omnes pater= ne virtutis emuli magna cum laude vixerunt. Cum pluribus se= culis coli ꝓgenies in sicilia regnasset: tandẽ defecit: post hos si= culi ad meliores viros principatũ deferebãt Sicani orta ob princi patũ contẽtione bello inter se certarunt. Multis deinceps exactis annis cũ insula cultoribus in diẽ magis deficeret gnidii quidam rhodiiq; regũ asię iniuria oppressi in siciliam deducere colonias decreuere. Sumpto duce penthalo gnidio qui genus suũ ad hip= potũ herculis ꝓgeniẽ referebat qnquagesima tunc olympiade in qua stadii victor fuit lacedęmonius Epistesiades. Egressi circa ly libeum egesteos. Sellinuntios inuicem bellantes inuenerũt. Fę dere cum sellinuntiis inito prelioq; aduersus egesteos commisso multi eorum cecidere. In quis dux penthalus occubuit. Qui ex p̃ lio superfuerunt sellinuntiis deuictis statuerunt inde abire crea= tis ducibus gorgone Thestore ac epitherси de penthali domesti= cis p̃ tyrrenũ pelagus cum ad lypaeam appulissent humaniter ab incolis accepti habitarũt in isula numero ferme qngenti. Post modũ tyrrenis mare latrocinio infestantibus ad se tuendũ naues ędificarunt. Eorũ pars ad cõez vtilitatem colebãt agros pars py= ratis obsistebat. Hi cõicatis inuicem fortunis rebusq; omnibus a liquandiu in ea vitę cõmunione permansere. Deinceps cũ lypa rũ vrbẽq; eius cœpissent reliquarũ insularũ agros cõiter exerce= bãt. Postremo oẽs insulas in viginti annos ita vt denuo illas eo acto tempore sortirentur partirẽtur partiti sunt. Nonnullis p̃terea naualibus pugnis superatis tyrrenis spoliorũ decimas i delphos obtulerunt. Superest vt causas addamus qbus postea fœlicitatis glorięq; incrementa lyparę vrbis suscepit. Primum ipsa natura tum pratis insula decora est: tum balneis quemadmodum com= mendantur ad valitudinem enim conferunt & summam ex vsu prębent voluptatem. Quo fit vt sículi permulti morbo implicíti eo sanitatis gratia confluentes valitudinem pristinam recuperent. Profert insuper ea insula metallũ celebre quod alumen appellãt Ex quo lyparenses romanicq; magnum percipiunt vectigal. Nã cum nullo in loco orbis alumen generetur magnos affert huic in sulę quęstus. Hęc parua est magnitudine: sed fertilis ad homi=

Xuthus

gnidio= rũ & rho diorũ de cretum

Lypara.

nũ vitã q̃ppe q̃ omnis genere piſces abũde prębeat & fructus ar
borũ ſuaues guſtu: poſt lyparã occidentem verſus inſula eſt par
ua admodum deſerta & ab re quadam oſtendis cognominata3
Nam carthaginenſes quo tempore abuerſus ſyraſios belluȝ geſ
ſere magnis peditum copiis ingentiq; claſſe in ſiciliam profecti
ſunt. His cum plures mercẽnarii variis ex gentibus mixti eſſent:
& hi ſępius pręſertim ob ſtipendium ſuo tempore non impẽſum
ſeditioſi numero milia ſexagĩta primum ad prętoria concurren
tes tumultum aduerſus duces excitabant: minabantur: ſed cum
ſępius pecunię deeſſent armis ſi quod deberetur vendicaturos.
Conſultus ſenatus imperatoribus occulte mãdauit vt ſeditioſos
ex exercĩtu amouerãt: itaq; mercẽnarios oẽs ſumpta alterius bel
li occaſione in naues impoſitos in hanc inſulam expoſuerunt.
Vbi relicti famę abſumpti ſunt: tot hominum defunctorum oſſa
paruę inſulę nomen dedere Recenſitis eoli inſulis deinceps ad
reliq; alteras inſulas tranſeamus: in ea ſicilię parte quę ad meri=
diẽ vergit tres ĩſulę ſunt. Quarũ ſingulę portus tutos habẽt naui
gantibus Prima quã meliten dicũt a ſyracuſiis remota ſtadiis o=
ctoginta portus habet plures admodum vtiles. Eius incolę fortu
nati exiſtimãtes: quoniã & varii generis exercẽt artes & optimas
faciunt lineas telas tuȝ tenuitate: tũ mollitię ſpectatas Domos i
ſuper ędificãt pro loci qualitate pulchras & exornatas gypſo Eſt
autem hęc inſula velut palmarũ colonia quadã cũ ibi plurimæ
fiant. Mercatores vſq; ad occidens pelagus nauigantes ad hanc
confugiunt vt quę plures habet tutos portus. Qua ex cauſa eius
gaudas accolę ꝓpter eius beneficia mercatoribus impenſa & opibus &
cyrcena gloria rem auxerũt. Eſt & alia inſula noie gaudas: q̃ plures habet
oportunos portus & abundat palmis. Deinceps eſt & Cercyna: q̃
ad lybiã ſpectat. In qua haud ignobilis eſt ciuitas & portus non
ſolum mercatoribus vtilis: ſed longis nauibus accõmodatus. Se
Ethalia. quuntur poſt lyparã inſulę ad tyrrenum pelagus ſitę. In quibus
vna eſt noie ethalia populonię oppoſita vrbi diſtans a continẽti
ſtadiis ferme centum: q̃id nomẽ ab ethalio: qui ei p̃fuit duce ſor
tita eſt. In ea effoditur p tra Ex qua ferrũ excuditur incidũt eniȝ
id metalli genus quo abũdat inſula inde ex ſaxis in fornacibus
decoctis ferrum liquefactũ in fruſtra partiuntur magnis ſpõgiis
ſimilia quę poſtmodũ mercatores ad emporia deferunt. Ex ferro
artifices varia cudunt inſtrumenta rei ruſticę diuerſiſq; artibus
accõmodata. Pręter hanc eſt inſula longe ab eis ſtadiis trecentis

quę grecis Cyrnos appellatur a romanis vero atq; incolis cor-
ſica. Hęc aditu facilis portum habet pulcherrimum noie ſyracu-
ſium. Celebres in ea ciuitates habentur duę ſ. Calaris & Nicea.
Calaris a phocenſibus q a tyrrenis poſtmodum inſula pulſi ſũt
nicea a tirrenis maritimis q reliquas ẽt tyrreni maris inſulas ſuę
ditiõis feceſt cõditę Hi poſtea vrbibus q̃ i cyrno erãt ſubactis. Re
ſinę cereq; ac mellis: quorũ ea fertilis eſt iſula tributa ipoſuerũt
Serui q in ea ſunt plurimũ ab aliorum ſeruorũ: quod eis natura
accidit; vſu vitę differunt. Inſula ampla eſt: magnaq; ex parte
montuoſa ac ſilueſtris fertur fluminibus inſuper irrigua Homi-
nes lacte melle a cornibus: omnia affatim prebet patria iuſte &
humaniter vltra cęteros barbaros inuicem viuunt Fauum quod
in montanis arboribus reperitur illius eſſe ſinunt. quid id prius
adinuenit Oues ſignaculis diſtinctę etiam nullo cuſtode patro
nis ſeruantur in priuata vita actionibuſq; miro quodãmodo iu
ſticiam obſeruant. Mirandum vero eſt quod apud eos fit in filio
rum ortu. Nam cũ mulier parit nulla eſt puerperi cura Sed vir
eius veluti & ipſe implicitus puerperii morbo ſtatutos dies do-
mi vxoris curã ſuſcipit. Naſcitur in ea inſula taxus copia in aq̃
arbore mel quod fit amarũ admoduꝫ exiſtit Barbari inſulam ha
bitantes varia vtuntur loquela & ad intelligendum difficile Nu
mero excedunt hominũ triginta milia Huic proxima Sardinia
inſula ſiciliæ par magnitudine a barbaris iolaos vocant tenetur
Hos ab iolao ac theſpiadibus: quorum plures in eã inſulã tran
ſcen derunt genus ducere putãt Nã quo tẽpore hercules decãta
tos ſubiit arbores liberos ab eo ex Teſpii filiabus ſuſceptos cum
grecorũ barbarorumq; copia ſecũdũ certũ oraculũ in ſardiniam
ad cõdendã coloniã miſit. Qđ ſentiens iolaus herculis nepos in
iſulã venit: inq; ea cõditis haud cõtẽnẽdis vrbibus patria oi po-
titus populos ab ſe dixit iolaos. Gymnaſia & deorũ tẽpla cęte-
raq; ad hoium fœlicitateꝫ ſpectantia quorũ adhuc monumenta
extãt ab eo ſunt iſtituta. Cũ ab oraculo traditũ eẽt hãc coloniam
liberã ſemper futurã verũ vſq; ad hęc tpa id oraculũ fuit. Mam
cũ carthaginẽſes magnis copiis inſulã cœpiſſent Nunq̃ iolaos
ſubegere. Ad mõtana. n. atq; aſpa cõfugientes loca effoſis ſub
terram habitaculis lacte: caſeo: carnibus ex pecoribus: q̃ pluria il
lis erant veſcebantur. Agriq; colendi declinatio labore in mon
tibus vitã quietã ducebant. Carthaginenſs cum ſępius eos bel-
lo tentaſſent difficultates locorũ ab ſterriti liberos reliquerunt.

Mirũ de parienti bus

theſpii

Postremo romanis armis sępius lacessiti hac locorum aspertate inuicti permansere iolaus iis quę ad statum colonię pertinebant compostris ingręciam rediit. Thespiades cũ multis secumlis insulę p̃fuissent tandem in italiam nauigantes loca circa cumã tenuere. Reliqua multitudo: deposita barbarie p̃ficientes sibi ex accolis optimos duces hucusq; libertatem seruãt preter has insulas est alia pytiussa a penis quę frequentes in ea nascuntur nomen sortita. Distat ab herculeis colũnis dierũ triũ nauigatione a lybia vero diei noctisq; vnius dieivnius ab hiberia Magnitudine similis corcyrę: rerum copia mediocris Vites fert ea regio licet raras. Cęterę arbores in conuallibus fiunt. Inter ea q̃ibi oriũtur lanam perferunt. Distincta campis ac collibus insula vrbem habet enesum cartaginensium coloniã mœniũ ambitu ac frequentibus domibus portu insuper perutili satis celebrez palmis p̃terea fertilis est variis a barbaris p̃sertim phœnicibus habitata. Hęc colonia centum sexaginta annis post conditã carthaginem est deducta. Alię quoq; existunt insulę hyberię oppo

Gymnasię. Baleares

site a gręcis gymnasię ab incolarũ nuditate: qui ęstatis tempore absq; vestibus incedunt. Ab accolis vero ac romanis baleares a fundę iactu qui rectius q̃ reliqui lapides iaciunt appellati. Harũ media maior est reliquis insulis demptis septẽ Sicilia: Sardinia: Creta: Euboea: Cypro: Cyrno: Lesbo. Abest ab hyberia dieivnius nauigatione. Minor ad oriẽtem spectat nutriens plurima omnis generis armenta: sed multos pręcipuę qui & magni sunt & sonora voce. Vtraq; insula fertilis ac fructifera est referta habitatoribus vt qui triginta hominum milia excedant. Ad vinipotum quod rarum apud eos est sunt promptiores: oleo omnino carent: ideo exentisco & procidipe mixtis vngunt corpora mulieres adeo prę cęteris appetunt vt mulierem a prędonibus captam tribus aut quattuor redimant viris. Habitant in saxis concauis: iuxtaq; pręcipites petras: effosis cuniculis ad corporum tegumenta vtuntur & vitę securitatem Aureo nũmo: aut argento non vtuntur Quę afferri ad insulam prohibent causam

Auri opulẽtia geriõ iterfect9 est.

afferentes Gerionem Crisauri filium auro atq; argento opulentissimum quodã ab hercule bello expugnatũ existimãt enim eo pacto cum auro atq; argento careant sese facile oẽs vite insidias euasuros. Hanc ob rem cum olim cum carthaginensibus militassent: ex stipendio impenso mulieres acvinum emptum secum tulere. Mirandum vero quod in nuptiis de more seruant in

epulis enim̃ quę cum domesticis amicisq; in nuptiis fiunt. Primus secunduſq; & deinceps secundum ętatem reliqui nuptam magno numero cognoſcunt. Vltimus ſponſo locus ad vxorem datur: priuatim quid etiam & a cęterorum moribus alienum in defunctorum ſepulchris obſeruant. Linis enim membra corporis inciſa in vas coniiciunt ſupraq; ſaxa accumulant. Arma eis ſunt fundę tres: vna caput cingunt. Altera ventrem. Tertia in manibus geſtatur: in prędio lapides multo maiores q̃ reliqui itą iactãt robuſte vt ab aliquo tormento lapis miſſus videatur in vrbium expugnatione lapidum iacta eos quidem ſupra ex propugnaculis tuentur mœnia vulnerant in pugna vero ſcuta galeas omneq; armorum genus confrĩgunt ita autem recte lapides propellunt: vt raro effugiat ictum appetitus locus quod eis continuus a pueritia vſus prębet a matribus ad id certamen coactis: imponunt enim ſupra erectum lignũ panem ſignũ quod ictu petant: neq; ante cibũ capiũt: q̃ panem lapide eiectum ꝑ cibo ſumunt permiſſu matris. Poſtea q̃ inſulas quę ad columnas herculis ſpectant rettulimus ad oceani inſulas tranſeamus Eſt lybiam verſus ad oceanum ſita plurimũ dierũ nauigatione inſula permagna agro fertili tum campis amœnis tum montibus diſtincta. Fluminibus rigatur quę ſint nauium capacia plurima: ſunt in ea pomaria variis arboribus conſita ortiq; amœni: quos aquę dulces interfluunt Diuerſoria in illis ędificant ſumptuoſa hortus quaq; tenuiorum vmbracula decorant in florum morem ſita in quę ęſtus tempore diuertunt. Amœna fertiliſq; regio copia fructuum exuberat. Montes frequentibus ſiluis arboribuſq; fructiferis: aq̃s inſuper irriguis ornantur. Abundat quoq; inſula fontibus aquę dulcis: quę non tantum vſui voluptatiq; incolentũ ſatiſfacit. ſed etiam confert ad robur corporum ac valitudinem Sunt inſuper loca diuerſorum animalium venationibus apta ex quibus epulas conficiunt ſuaues ac ſumptuoſas: piſces etiam mare affatim ꝑbet Eſt & aer ibi ſaluberrimus: qui maiori ex parte anni fructus ferat aliaq; ſpeciem ac decorem preſtantia: vt hęc inſula non hominum: ſed deorum diuerſorum ob eius fœlicitatem exiſtimetur priſcis temporibus quoniam a reliquo orbe diuulſa videtur incognita hoc poſt modum modo reperta eſt phœnices quondam ad diuerſa emporia nauigantes ſæpius plures inlybia nonnullas in europa: quę ad occidentem ſpectat colonias condidere. Multis deinde opibus coactis extra

Sponſe coitus

Funde.

colũnas herculis oceanum ingressi in cheronneso europę litoris colũnis propinquo condidere vrbem: quam Gadiram dixerunt

Gadira

in ea inter cętera ędificia templum herculi quod ad nostraz vsqꝫ ętatem summa in veneratione honoreqꝫ est habituz. Statutis de more phoniciorum sacris sumptuoso opere constructo plures romanorum duces clarissimi magnis rebus gestis vota huic deo suscepta persoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta lybiam nauigantes plures dies tempestatibus acti: cum ab hanc insulã delati essent animaduersa eius natura fœlicitateqꝫ notam cęteris fecere. Qua ex causa cum tyrreni qui classe potentes erant in eam insulam coloniam mittere decreuissent a carthaginensibus sunt prohibiti veritis ne loci bonitate alecti ciues eorum ad eam conferrẽt: & sic si qua forsan aduersa vbi fortuna incidisset, volebant ignotum ad quem facile confugerent locum esse. Sed ad europam redeamus in oceano gallię montibus herciniis totius europę maximis oppositę sunt insule plures. Quatum maxima est britannia priscis temporibus nullius aduenę imperium experta. Neqꝫ n. Dionysium: neqꝫ herculez neqꝫ heroa aut ducem quempiam accepimus eos bello tentasse. Nũc. C. Cęsar qui ꝓpter gestas res deus ẽ appellatus prius oim britannis subactis certũ eos dare tributum coegit. Sed de his suo tempore dicetur latius. Est hęc insula triangulari forma sicilię similis latera habens inęqualia. Cum protendatur per obliquum Europã versus vbi minimum a continenti abest promontorium est qui appellatur. Catiõ procul a terra: quo tempore mare fluit stadiis ferme centum. Alterum promõtorium Beleriũ noie abesse aiunt a continenti nauigatione dierum quattuor. Reliqua pars quã orcham appellant ad mare spectat. Minimum latus europę adiacens protendi asserunt stadiis septem milibus. Lateris secũdi longitudo a Catiõe vsqꝫ ab promontoirum stadia cõplectitur quindecim milia Tertium latus stadiorum milia viginti. Ita vniuersę insulę ambitus stadiorum est milium duorũ & quadragita

Britan-nia

Cation

Beleriũ

Orcha

Britanniam incolere tradunt ab origenes qui priscorũ more vitam degant. Vtuntur enim impugna curribus veluti antiquos grecorum heroes vsos in bello troiano ferunt. Domos ex calamis aut lignis vt plurimum habẽt cõpactas. Frumenta cũ aristis sub tectis reponunt. Inde qđ satis in diem sit vsui terentes. Moribus simplices integriqꝫ existunt Longe a nostrorum hominum astutia versutioqꝫ remoti. Cibo simplici vilicqꝫ vitam dicunt:

atq; a diuitū delitiis alieno Multitudine hominū insula plena ē. Aer vt qui ad septentrionem spectet frigidus. Reges principesq; ibi sunt plures pacē inuicē seruātes Sed de his diligētius cū ad cę saris gesta qbus britannos subegit veniemus: nunc de stāno qđ in ea effoditur narrabimus Britanni q; iuxta belerium promontoriū incolūt mercatorū viu: qui eo stanni gratia nauigāt humaniores reliqs erga hospites habentur. Hi ex terra saxosa cuius venas securi effodiunt stannū igne eductū i quādā insulā ferūt britannią iuxta quā icta vocāt. Maris fluxu videntur insulę: cū vero refluit exciccato interiecto littore curribus eo stannū deferunt priuatim qd videtur eis insulis contingere: quę britanniā Europāq; interiacent: nā pleno mari insulę refluente vero cu interiectus locus deficit aquis cōtinēs videt. Ex his insulis mercatores emptum stannū i galatiā portant. Inde diebus fere triginta cum equis in fontem Eridani fluminis perducunt & de stanno hactenus nunc de electro dicendū Scithię q̄ supra galatiā est oppositā insula in oceano iacent nomine basilea. In quam tempestas electrū plurimū eiicit nulla alia in parte orbis repertum. De eo qdā veteres fabulas scripsere haud dignas fide: & quę a posteris reprehense sint. Nonnulli. n tum poetę: tum historici tradunt phętontem solis filium: cū puer esset. petisse a patre: vt vnicum diem solis currū regeret. Illo assentiente sumpto curru cuz ęquorū frena regere nequiuisset ab ęquis contempto puero extra solitum cursum esse currum delatum. Et primo cœlū equorū errore incēsum circulumq; qui galatia dicitur exinde factum deinde magnam combustam orbis partē. Quare cōmotum iouem fulmine phęton temtradunt peremisse: solemq; in pristinū redegisse cursum phętontem in fontibus eius qui nūc est padus olim Eridanum dicebant decidisse. Eius mortē nyphas fleuisse sorores doloriscq; magnitudine mutata natura in populos fuisse versas. Has annis singulis eodem tempore lachrymas educere: quibus electrum fiat reliquum splendore superans. Sed cum hi harum fabularum conditores procul avero aberrasse a posteris deprehensi sint nos veram historiam sequamur: nascitur in ea quam rettulimus insula. Cum vero ab incolis ad proximum deferatur continentem inde ad nostra vsq; asportatur loca. Haud sane abre erit gentes europę conterminas quas in superioribus libris omisimus paucis referre. Celticis olim imperauit aiunt vir agregius. Ex quo filia corporis magnitudine vltra naturę modū decoremq; ęteras

Icta

eridanꝰ

Phętonꝰ

Galatia

Padus

Electrū.

excellens orta eſt. Hęc tum viribus: tum ſpecie elata oēs: qui eam vxorem expetebāt conſēpſit: exiſtimans neminē ſuo matrimo-
Hercules nio dignū Interim cum hercules bello aduerſus Gerionem mo-
Aleſiaz. to veniſſet in celticam: inq; ea ciuitatē Aleſiā condidiſſet Admi
rata. tum virtutem Herculis: tū corporis pręſtantiam permiſſu pa
rentū concubitū appetiuit: iuncta illi filium genuit nomine gala
tem: qui coęuos ſuos: tum virtute animi: tuz viribus corporis ex
ceſſit. Vir factus cum paternū regnum ſuſcepiſſet. Plures oras ſi-
bi ſubdidit propinquas p̄claris rebus bello geſtis. Cum eius glo-
ria efferretur ſubditos omnes a ſuo nomine appellauit galathas:
Galates ex quo ois ea regio galatia dicta eſt. Hęc a pluribus nationibus
Galatia incolitur quę inuicem gentium numero differunt Nam quę ma
ior habetur inter eas ducenta virorū milia efficit. Quę minor qn
quaginta. Harum gens vna ergo romanos & quę ad hanc vſq; ę
tatem manauit affinitatē amicitiāq; cōſeruat. Natio vt plurimuz
ad arctū ſita regio frigida vtq; hyemis tempore pro aqua niuibꝰ
oppleta exiſtat Glacies quoq; immenſa adeo patriam occupat:
vt flumina congelata ſint peruia tranſeuntibus non ſolum pau-
cis: ſed exercitibus quoq; cum curribus atq; impedimentis. Com
plureē magniq; fluuii per galatiā vario curſu fluant ii & p̄fun-
dis ſtagnis hi ex montibus partim in oceanū. Alii in noſtrū mare
decurrunt. Eorū qui in noſtrū mare labuntur maximus cenſetur
Eridanꝰ eridanus qui in alpibus fontes habēs quinq; hoſtiis deſcendit i
danubiꝰ mare. Qui vero in oceanū defluunt: maximi habētur. Danubius
Rhenus ac rhenus: quē diebus noſtris. C. Cęſar pontibus miromodo iun
xit pedeſtribuſq; traductis copiis galatas vltra rhenum habitan-
tes in poteſtatem redegit. Plures alii nauium capaces fluuii exi-
ſtunt in celtica: quos breuitatis cauſa omiſimus. Sed hi omnes
fere hyeme congelati ſecurū tranſitum iniectis de ſuperne labā-
tur paleis euntibus p̄bent. Id vero quod dictu mirabile in maio-
ri galatię parte accidit: non videt ſilētio prętermittendum. Nam
ęſtate ab occidente ſeptētrioneq; perflant tanta vi impetuq; ven
ti: vt lapides q̄dos manus poſſit cōtinere a terra rapiat: ac veluti
harenę lapillorū aceruos haud paruos cumulet. Eſt vt aliquādo
ab hominibus arma ac veſtes quandoq; aſcenſorem vi ab equo
auferat. Denique tanta eſt aeris frigiditas: vt neq; vinum ea re-
zitum gio neq; oleum producat. Quare coacti homines potum ſibi ex
ordeo comparant quem appellant zitum Aqua etiam qua lauāt
fauum mellis vtuntur. Vino prętermodum adeo delectantur: vt

a mercatoribus importatũ puruz bibãt: minimoqꝫ potu ebrii aut in somnum inducant aut in insaniã. Quo fit vt mercatores itali ci plures quçstu ducti vinum: tum nauibus: tu m per terram curribus deferentes picernam puerum mercantur pro vini amphora. Vniuersa galatia argento caret. Aurum eis absqꝫ opificio aut labore aliquo prçbetur natura. Nã cũ fluminum decursus difficiles flexus habeat superans ripas a montibus fluens aqua arenaz aurem passim per cãpos eiicit. Glebis postmoduz in quibus aureum splendet attritis aquaqꝫ lotis dempta terra reliquum in fornacem coniectum fundũt. Hoc modo liquefacto puroqꝫ educto auro ad ornatum corporis mulieres viriqꝫ vtuntur. Etenim & manuum articulos & brachia armillis aureis exornant. Circa colluz insuper grandes torques gestant ex solido auro: & in digitis annulos. Thoraces etiam oro exornant. Priuati aliquid etiã ac mirabile superiores certe in deorum templis obseruant vt in sacris tẽplisqꝫ plurimum auri diis oblatum spargant. Neqꝫ illud incolarũ quisqꝫ q̃uis gens auro sit auida propter religionem audet contingere. Sunt galatç molles atqꝫ albi corpore oblongo. Comas quã uis habeant natura ruffas: studio tamen augent naturç colorem Calamistro capillos inflectunt fronte illos ad ceruicem reiicientes: vt satyris aspectu puerisqꝫ appareant perssimiles: capillos arte efficiunt crociores: vt nihil differant ab equorum iubis. Barbam quidam tradunt nonnulli nutriunt parce nobiles genas qdem radunt. Barbam vero adeo sinunt crescere: vt operiant corpora. Quo accidit vt cum edant repleantur cibo. Cum verò bibunt veluti per canale potus videatur inferri. Cœnant sedendo omnes non in sedibus: sed in solo super luporum aut canum stratis pellibus: ministrant eis pueri iuniores çtate tenera: iuxta eos ignes fiunt in quis olle sunt & verua plena carnibus Viros bonos melioribus carnibus honorant quemadmodum poeta aiaci scribit impensum irb aptimatibus honorem: quando singulari hectorem certamine vicit. Hospites ad epulas qui sint: qua causa venerint post cœnam rogantes. Consueuerunt quoqꝫ sumpto cibo ad verborum prout causis intulit concertationem surgentes ex prouocatione certare inuicem nulla habita vitç cura i creuit enim apud eos pithagorç sententia: qua dixit animas hominum esse immortales rursusqꝫ eas defunctis corporibus post certum tempus in alia corpora reuersuras: ob hanc causam in defunctorũ pyrã epistolas scriptas quidam coniiciunt tãq̃ eos mor

Galatia caret argento

Galatç.

t

tui sint lecturi: in itinere ac pugna bigis vtuntur quas rhedarius & assessor ducunt. In bellis obuium hostem iaculo ex curru primum appetunt: tũ relicto curru pedites ensibus certant. Quidaz adeo mortem cõtennunt: vt pugnẽt nudi. Custodes corporis ex liberis hominibus pauperes eligunt: qui & pro aurigis ĩ pugna seruiant: & ferãt scutum: instructã aciẽ preire consueuerũt & ad singulare certamen fortissimos hostium prouocare arma vt hostem terreant quatientes. Cum quis strenue in acie pugnauit: tũ maiorum: tum suas laudes ac virtutes decantant. Res hostium deprimunt tãq; vituperatione dignas. Deniq; omnis in bello audaces extollunt verbis. Capita hostium in acie cadentium abscisa equorum alligant collo. Hostium spolia sanguine perfusa famulis tradunt in foribus domorum cum cantu atq; hymnis affigenda quemadmodum feras solent venatu captas. Hostiũ nobiliorum capita aromatibus vncta in tecis condunt summa diligentia ostendentes ea hospitibus nulloq; precio ea vel parentibus vel aliis reddunt. Tradunt eorum rideri nonnullos ♀ ♀ capite tantũdem pensi auri barbaram magnificentiam ostentantes nequaq; velint accipere. Non. n. bellicę virtutis insignia nõ venadere nobile est: sed cum mortuis pugnare ferum habetur atq; agreste.

Bracę

Vestes ad terrorẽ intonsas ac coloris varii ferunt quas illi vocant bracas. Sagula gerunt virgata: hyeme quidem crassiora Aestate subtilia. Fictilia in vsu habent densa ac floribus distincta Arma ferunt scutum ad staturam hominis longum proq; libito cuiusq; ornatum. Quidam in scutis animaliũ formas ereas paulum eminentes gestant & ad ornatum & ad corporis tutelam fabricatas. Aerea galea caput muniunt paulum eminentiore: in q̃ aut cornua impressa sunt aut auium vel quadrupedum effigies sculpta. Tubas habent suo more barbaras: vt quę, asperum sonũ & turbulentum reddant. Thorace ferreo vtuntur: quidam alii armis a natura datis nudi pugnant pro ensibus ferreas spatas gerunt oblongas erea cathena a dextero latere pendentes. Nonnulli tunicas aureis aut argenteis zonis cinguntur: iaculis insuper bellantur: quę illi lanceas vocant ferro cubiti aut amplius lõ

Lancęę

gitudinis paulominus duobus palmis lato: enses haud minores sunt quã apud cęteros venabula: ac venabula mucrone sunt quasi ensibus maiore: has tum redactas habẽt tum incuruas nõ solum ad corpora cędendum: sed ad perforandum aptas. Aspectu sunt terribiles voce graui atq; aspera. Sermone vtun-

tur breui ac ſub obſcuro multaq; ex animo dubia loquũtur: plu
tima ad iactantiaz in eorũ laudẽ dicũt &ad ceterorum contẽptũ
Minaces ſunt ac detractores: opinioneq; inflati acuti ingenio&
a doctrina minime alieni. Sunt apud eos melodiarum poetæ
quos appellant bardos. Hi cum organis veluti cũ lyra cantant Bardi.
hos laudentes alios vituperantes. Philoſophi quoq; ac theolo
gi quos vocant ſarronnidas p̃cipue ab illis coluntur Vtuntur in Sarrõ=
ſuper diuinatoribus qui apud eos cũ auguriis & ſacrificiis futu nides.
ra p̃dicent. Plurimi exiſtimantur omni eis obtemperante plebe
Cum voro de rebus magis conſulunt mirabilem incredibilemq;
ſeruant conſuetudinem iugulãt enim enſe hominẽ Quo decidẽ
te tum ex caſu tum ex mẽbrorũ laceratione: tum etiam ex ſãgui
nis fluxu ex quadã antiq; rerum obſeruatione norunt futura.
Eſt apud eos moris nullum abſq; philoſopho ſacrificium facere
Exiſtimãt enim per diuine naturę conſcios ſacra fieri oporte
re tanq; dies propinquiores. Horum interceſſione bona ab diis Poetę
cenſent petẽda Quorum conſilia & pace &bello fruuntur poetę
verotanti apud eos ſunt: vt cũ extructa acie exercitus eductis en
ſibus iactiſq; iaculis propinquant non ſolum amicis: ſed hoſtes
quoq; eorum interuentu a pugna cõcreſcant: ita apud agreſtio
res barbaros ita cędit ſapientię. Et mars reueretur muſas Nunc
quod a multis ignoratur ſcribetur Vltra maſiliam qui mediter Celtę.
raneas regiones quiq; iuxta alpes & montes pyreneos icolunt
celte appellantur Vltra hos qui ad notum oceanum verſus perti Galatęl
nentes oras & Ericinum montem quiq; deincepes ad ſcithiam
vſq; habitant dicuntur galatę. Quas omnis gentes cõmuni no=
mine romani galatas apellãt Eorum fœminę non tantũ corpo=
ris magnitudine ſunt viris ſimiles: ſed etiam robore Pueri vt plu
rimum cani ſunt ętate prouecti colorem paternum aſſumunt.
Eorũ qui ſubtus arctuz habitant: quiq; ſcythię ſunt propinqui
vtpote ceteris agreſtiores nonnullos aiũt humanis carnibus ve Iris re
ſci quẽ admũ & hi qui eam britannię partẽ q̃ iris dicit habitant gio.
horũ fortitudine feritateq; diuulgata tradũt eos qui priſcis tem
poribus oẽm ferme aſiã diſcurrentes cimmerii dicebant ipos eẽ Cimme
q; paulopoſt corrupto noie Cimbri ſint appellati ia priſco mo= rii.
re dant latrociniis operã rapiẽtes aliena ceteris omnibus contẽ Cimbri
ptis. His ſunt qui roma capta cum delphici appolinis templũ ſpo
liaſſent, magnam europe partem: non paruaz aſię tributariam

Gallo gręci.

fecere agris eorum quos ſubegerant poſſeſſis. Qui in greciam trãſierunt gallo grecis ſunt nominati: poſtremo plures magnoſ q̃ romanorum exercitus attriuerunt: pari ſuę feritati impietate in deorum ſacrificiis abutuntur. Noxios enim quinquennio ſeruatos ſudibus affixos diis ſacrificant cumq̃ aliis primitiis ſupra ingentes piras immolant. Captiuos quoq̃ ſacrificant diis Quidam de hoſtia capta animantia vna cum hominibus interfecta aut in ſacris comburunt: aut aliis afficiunt pœnis Cuꝫ mulieres habeant ſpecioſas ad mares tamen pręter modum ſunt cupidiores in ferarũ pellibus hunt dormientes ex vtroq̃ latere excubitores habent: illa admiranda eorũ impudentia: q̃ ſpeciem corporis facile aliis offerunt in ꝓpatulo Neq̃ hac turpe ducunt Quin potius ignauũ putant abnuere gratiam oblatam: ſed de his actenus Non celtiberos recenſeamus Hiberi quondam celteq̃ pro agris bello certantes pace demum conſtituta cõmunicataq̃ inuicem patria mutua connubia permiſiſſent: dicuntur hac rerum cõmunione id nomen ſortiti. Duę igitur robuſtę nationes i patria fertili cõiunctę effecere vt magnũ eſſet celtiberorum nomen A romanis poſtmodum certe multopoſt tempore bello cum eis geſto vix tandem ſubacti ſunt. Nõ enim equites: ſe & pedites aptos bello robore maiorumq̃ tolerantia cęteris excellentiores habet. Breui vtuntur veſte ac nigra lanam habente ſimilem caprarum pilis. Armantur celtiberorum quidam ſcutis leuibus. Alii rotũdis vmbonibus magnitudine clypei Cruribus ocreas ex pilis factas aduoluunt. Galeas ferũt ęreas criſtatas palmis. Gladios inſuper ex ferro puro ad palmi menſuram qbus in conferta vtuntur purga Ferrum ſuo more ad conficienda arma properant. Nam ferreas laminas in terram abſcondentes ibi tam diu eſſe ſinunt. quoad debiliori parte ferrugine abſũpta validior ſuperſit. Ex eo tum enſes fortiſſimos tum cętera ad belli vſum arma neceſſaria componunt. Hoc pacto fabricatu adeo cędunt omnia: vt neq̃ ſecutum: neq̃ galea neq̃ aliud quid eis obſiſtat. Duobus gladiis fulti cum equeſtri certamine ſuperiores euaſerint ex equis deſiliunt pedeſtrem adiuuant pugnam mirabilis apud eos viget conſuetudo. Nam cum in victis munditia elegantes exiſtant vna in re videntur immundi: & ſpurcitie pleni Vniuerſum enim corpus lauant vrina: denteſq̃ fricant: hanc optimam corporis curam exiſtimantes. Erga nepharios homines atq̃ hoſtes crudeles

celtiberi

Enſes optimi

sunt cum aduenis humani atq; hospitales. Aduenientes enim externos benigne hospitio recipiũt: adeo vt æmulatione quadã inuicem pro illorũ honore certent. Quos aduenæ sequũt: hos laudãt: amicosq; deorum putant. Nutriuntur affluenter variis carn bus potum ex melle conficiunt eius copiam prebente affatim patria. Vinum emptum bibunt: mercatorum opera aduectum. Ex propinquis gentibus gratior est eis vac= ceorum natio. Hi enim annis singulis sortitos inter se agros colunt: fructusq; cum cæteris communicant: cuiq; sua portione prebita. Quod si quis quid agricolæ abstulerit: euestigio mulctatur morte. Celtiberorum fortissimi habẽtur q appellantur lusitani. Peltas in bello paruas ex neruis confectas quibus tegatur corpus habent. His in bello ea agilitate vtuntur: vt & ictus & sagittas euitent: iaculis ferreis hamatisq; vtuntur. Galeam ensemq; more celtiberorum ferunt iaculum longe iaciũt & summa arte: in acie diutius perseuerant mobili corpore leuiq; vt facile & fugiant hostem: & insequantur: in perferendis periculis superantur a celtiberis. In pace choreas leui saltu exercent cũ quædã crurũ agilitate: bella ad numerũ aggrediũtur pœna cũ hosti obuiant cantãdo hyberi lusitaniq; ætate integra presertim inopia oppressi qui robore prestant atq; audacia in montibus asperis manufacta diuersis per hiberiam locis latronum more leui armatura agiliq; corpore veloces discurrunt. Populatisq; agris ad montes veluti tutam patriam cum locorum asperitate nullus eo exercitus adire possit: confugiunt. Aduersus hos profecti cum exercitu sæpius romani eorum audaciam represserunt. Latrocinia nequaq̃ tollere potuere. Sequitur vt de argento quod plurimum apud hiberos optimumq; effoditur: quodq; multũ vtilitatis incolis affert scribamus. Dictum est a nobis libro superiori in herculis gestis hiberiæ montes pyrenei vocantur & altitudine & magnitudine longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet: vsq; ad oceanum ferme ad arctos situm galatiam ab hiberia diuidunt: per celtiberiam quoq; protenduntur stadiis tribus milibus in quibus cum sint frequentes siluæ feruntur priscis temporibus igne a pastoribus iniecto montanas omnes regiones fuisse combustas. Qua ex re montes aiunt cognominatos pyreneos. Ardente continuis diebus plures ex montibus argenti puri riuuli flammarum vi effluxere. Quod ĩcolis ignotum phœnices mercatores vili rerum permutatione emptum

Vaccei.

Celtiberi Lusitani.

in græciã aſiamq; ac nationes cæteras deferẽtes magnas ex eo cõmertio opes cõtraxerunt. Adeo aũt mercatores quæſtus excitauit cupiditas: vt cũ onuſtis nauibus ſuperaret argentum amoto ab ancoris plũbo argentũ eius loco ſubderẽt. Hoc lucro phœnices admodum opulenti facti plures colonias tum in ſicilia propinquaſq; inſulas tum in lybiam ſardiniãq; ac hiberiam deſtinarũt. Multis poſt ſeculis cognito argẽto hiberi metallis querendis operam dedere: magnaq; optimi argẽti copia reperta ingens ex ea vectigal prodiit. Cum æs aurum argentumq; ſint metalla præcipua qui in reperiendo ære dant operam: quartam eius quod effodiunt portionem capiũt. Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidã tribus diebus euboicũ percipiunt talentum. Terra enim omnis argento refeta eſt: vt mirabilis ſit & eius patriæ natura & operariorum continuꝰ labor. Nam qui primum his metallis reperiendi in cumbebant: magnas contrahebant diuitias: impromptu enim eſt argentum terra habunde illud p̃ſtante: poſtea cum romani hyberiam ſubegiſſent: italici qui lucri cupiditate id ſibi opus ſumpſere maxime ex eó ditati ſunt. Emptam enim ſeruorum copiam ad effodienda metalla deputant. Qui variis locis metallorum venas ſcrutati ac alte lateq; terra effoſſa plurimum auri argẽtiq; eruunt variis multorum ſtadiorum cuniculis ſub terram actis: multo facilior quæſtuoſiorq; hæc cura: quæ metallorũ: quæ apud atticos reperiuntur: ibi eni multas effodiendo impenſas ſubeunt ſæpius opinione fruſtrati: cum aut non inueniant quod quærunt: aut inuentum ita parui ſit: vt ſupere tur a ſumptu. Apud hiſpaniã q metallis incũbunt reperiendis ampliora ſpe percipiunt. Bonitate quippe ſoli glebas ſemper auro argentoq; fertiles inueniunt. Vt pote omni terra metallis plena. Subtus terram reperiuntur nonnunq̃ flumina decurrentia quorũ curſus ſpe quæſtus vi magna recidunt aut quod mirabilius videtur cocleis quas debent ægyptiacas: diuertunt archimede cum in ægyptum profectus eſt adinuentas eiuſmodi inſtrumentis loca vbi metalla effodiuntur eiecta ſuperius aqua ſumma arte diligẽtiaq; excicant mirabitur profecto quis archimedis ingenium non ſolum in his: ſed in cæteris quoq; maioribus rebus quas multis in orbis partib⁹ egregias fabricatus eſt de quibus ſcribetur diligentius: cum ad eius tempora veniemus. Serui qui ad hæc metalla deputati ſunt incredibilem quæſtum afferunt dominis. Verum cum die noctuq; in

Vectigalis ĩpoſitio.

Hiſpãiæ metalla.

labore perſeuerent multi ex nimio labore moriuntur:cum nul
la eis ab opere detur requies aut laboris intermiſſio.Sed ver=
beribus ad continuum opus coacti raro diutius viuunt. Ro=
buſtiori quidem corpore & animi vigore plurimum temporis
in ea verſantur calamitate.Quibus tamen ob miſerie magni=
tudinem mors eſt vita optabilior:cum plurima in hoc metal=
lorum munere ſint admiratione digna nequaq̃ tamen quis
admiretur:cur nullus recens horum reperiendorum auctor ex
titerit verum argenti ſtudio a carthaginenſibus quo tempo=
re hyberiam tenere ea metalla adinuenta ſunt. Hæc fuit cauſa Cartha =
vt eorum poſtmodum excreſcent vires. Præcio enim opti= ginenſiũ
mis militum conductis plura geſſerunt aduerſus hoſtes bella. opes vn=
Neqꝫ domeſtico neqꝫ ſociorum militenſi romanos ſiculoſqꝫ de.
ac lybios in maxima deduxerunt pericula. Cum omnes diui=
tiis ob auri argentiqꝫ copiam ſuperarent. Perſpicaces ſane vt
videntur priſcis temporibus extitere ad quæſtum fœnices.
Itali nullis aliis ceſſere. Oritur & ſtagnum in pluribus hybe=
riæ locis non caſu repertum:vt quidam ſcriptores vulgarunt
ſed effoſſum conflatumqꝫ quemadmodum argentum atqꝫ au
rum tradunt.Nam ſupra lulitaniam plurimum ſtagnum effo=
ditur in inſulis oceani hyberiæ proximis:quæ a ſtagno caſſi= Caſſiteri
terides denominantur. Plurimum tamen a britannia inſula des.
ad oppoſitam galliam affertur. Deinde per loca mediterra =
nea celtici mercatores equis per inaſſalioras ad narbonam vr
bem romanorum coloniam optimum earum partium : tum
oportunitate: tum commoditate adeuntium emporium per=
ducunt.Sed de gallis ac celtiberis hactenus.Nunc ad ligures Ligures.
tranſeamus.Hi patriam habitantes aſperam:ac omnino ſteri=
lem plurimo labore cõtinuoqꝫ vitam duram agunt.Nam mul
tis arboribus oppleta regione quidam cædẽdæ materiei: qui
dam ſubigendo agro lapidum aſperitate cultu difficili vacãt:
ita enim terra lapidoſa eſt: vt gleba abſqꝫ ſaxo nequiueat ef=
fodi. Huic vitæ erumnoſæ natura aſſueti licet multo in labo=
re verſentur: parum tamen ꝓcipiunt emolumenti . Continu=
um autem exercitium & victus parcitas corpora eorum ma=
cilenta efficit ac robuſta.Mulieres quoqꝫ virorum labores ꝓ=
ferunt aſſuetæ vna cum viris opus facere. Venationibus con
tinuo vacant captiſqꝫ feris fructuum inopiam ſuſtentant.Ni=
uibus inſuper montaniſqꝫ aſperitat bus aſſueti agiles corpore
ac validi reddũtur.Nõnulli meſſis raritate carnes ꝓtim dome

ſticas edunt: partim ferinas aqua in potum ſumpta. Oleribus vtunt prout fert regio vt ad quos neq; ceres adierit: neq; Dionyſius p̄cæteris diis hominibus vtiles in terra cubant vt plurimū rari ſub tecto aut in tuguriis iacent: plures ad caua ſaxa ſpeluncaſq; ab natura factas vbi tegantur corpora diuertunt. Hoc pacto priſco more ablq; apparatu aliquo viuunt. Deniq; mulieres viroq; viri ferarū robur & vires habent. Aſſerunt in bellis ſæpius vegetum gallū ab gracili macilentoq; ligure ex prouocatione ſingulari certamine vinci. Arma habēt leuiora quā romani. Operiūtur corpora ſcuto longo ad formā galaticoq; facto tunicaq; ſuccincta. Armantur etiā ferarū pellibus ac enſe mediocri. Quidā romanoq; cōſuetudine quos in ea re imitati ſunt: arma immutarūt. Feroces ſunt & acuti ingenii nō in bello ſolū: ſed in cōmuni vita: mercaturā exercent nauigantes per ſardoniū lybicūq; pelagus ſponte ſe grauibus maris periculis obiectātes. Scaphis enim haud ſatis more cæterarū nauiū p̄paratis nauigant. Quo fit imminēte tēpeſtate grauia ſubeant vitæ diſcrimina. Tyrreni: ſupereſt enim vt de

Tyrreni

his loquamur: fortitudine egregii magno potiti imperio ciuitates cōdiderunt plures atq; opulentas. Claſſe quoq; potētes cum diutius mari imperitaſſent italum pelagus tyrrenū ab ſe denominarunt. Pedeſtri quoq; exercitu p̄ualidi tubam primi adinuenerunt & bello admodū vtilem & ab illis tyrrenū appellatā. Duces exercitus pluribus inſignibus decorarunt. Lictores illi eburneā ſellā togā purpureā adiicientes. Domibus addiderūt porticus in quis ſeruoq; cōcurrentiū turba diueteret quæ imitati poſtmodū romani inq; melius aucta ad ſuā rem pub. tranſtulere. Litteris quoq; & rerū naturaliū inueſtigationi ac theologiæ plurimo tēpore impēſo. Præcæteris in fulgurum interp̄tatione verſati ſunt: adeo vt noſtra quoq; ætate vniuerſus ferme orbis tum admiretur viros: tum fulgurum interpretibus vtatur. Patriam vberem incolunt quam ſtudio: curaq; efficiunt fertiliorem. Menſa bis in die ſumptuoſe preparata: omnia quæ ad epularū delitias pertinent abunde ſubminiſtrant. Stragulas inſuper veſtes floribus diſtinctas: poculaq; aurea varii generis ac miniſtroq; ſeruorūq; numerum p magnum in vſu habent multiplices: vbi non ſolum ſerui famulantur: ſed etiam liberi plures. Poſtremo priori virtute abiecta potui ſe atq; ignauiæ tradentes haud iniuria partam maiorum ſuorum in bellis gloriā amiſere. Non aut̄ eos parū ad

delitias impulit patriæ fertilitas: q̃ fructiferea rerum copia ad inertiam voluptatēq; traduxit. Sunt tyrreni campi lati collibus distincti: cultiq; admodum solo fertili: vt qui aquis non hyemis tantū: sed æstatis quoq; tēpore abundent. Nunc insulas meridiē versus in oceano arabiæ: q̃ ad orientē spectat terminatur aūt ea: q̃ dicitur cadrosia: positas referemus: ea arabiæ portio pluribus pagis vrbibusq; haud ignobilibus incolitur: quarū aliæ eminentibus in collibus sitæ sunt: aliæ in tumulis aut patētibus campis: regias hñt q̃ insigniores sunt admodum sumptuosas: frequentibusq; habitatoribus satis opulentas: oēs ea patria pascuis variisq; generis pecoribus plena est. Flumina insuper per eam decurrentia cāpos irrigant: quo reddūtur fertiliores: ideoq; pars arabiæ aliis vbertate prestat Fœlix est appellata. Ei regioni: quæ oceanū iuxta est: plures apponūtur insulæ: quarū tres merētur litteris commendari. Vna in qua non licet sepeliri vita functos sacra dicitur. Altera huic propinqua est stadiis septem: ad quā deferunt sepeliēda corpora. Sacra fructibus caret p̄terq̃ thure: quod in ea adeo excrescit: vt per vniuersum orbem satisfaciat deorum sacris. Fert etiā myrrham plurimū & alia varii generis aromata odorem prebentia. Thus percipitur hoc pacto. Arbor est magnitudine parua aspectu spinæ ægiptiæ albedine. Folia arboris: quæ cithea dicitur similia. Flos colore croceo. Thus ab arbore quēadmodū lachryma emanat. Myrrhæ arbor lentisco æqualis est. Folium frequentius tenuisq;. Fluit autem effossa ab radicibus terra: in solo vbere bis in anno fructum reddit vere atq; æstate: sed rubeum vere propter rorem: æstate albū. Colligūt autem paliuri semen quo cibo potuq; vtuntur: & ad vētris fluxum. Varii est vsus ea omnis regio. Sed optimam rex possidet concessa ei decima omniū insulæ fructuū parte. Insulæ latitudinem ducentorum stadiorum esse aiunt: incolitur a pancheis: qui & thus & myrrham in continentem ferunt vendentes arabis mercatoribus: a quibus alii præcio sumptas in fœnicem syriam & ægyptum transuehunt. Inde a reliquis orbis mortalib⁹ importatur. Est & tertia magna insula haud amplius triginta stadiis ab hac remota. Ad orientalem oceanū spectans plurium stadiorum longitudine ab eis promōtorio: quod ad occidentem vergit elatiora in die loca tradūt aspici. Sunt in panchea: quæ historiæ mādentur digna habitāt eam indigenæ: qui dicunt panchei. Externi preterea indi: scytæ

Thuris collectio

Myrrha

Paliuris.

Iuppiter. Triphilii

cretes oceano aduecti. Ciuitas est in ea perpulchra nomine panara admodũ fœlix. Qui in ea habitant ministri iouis triphilii dicuntur. Soli enim ex his: qui pancheam oram incolunt: suis viuũt legibus: liberi absq; rege Annuos: tamen sibi principes creant tres: quorum iudicio mortis excæpta pœna singula: ita tamen vt res maximas ad sacerdotes referant: permittuntur. Ab hac vrbe stadiis sexaginta iouis triphilii abest templum in campestri positum loco: quod tum vetustate: tũ ædificii magnificentia: tũ natura loci mirabile habetur. Agri circa templum diuersis arboribus pleni sunt & fructum & voluptatem visui afferentibus: Cypariss enim ingentibus platano lauro myrto abundant quibus augmentum prebet terra scaturiensibus aquis irrigua. Ex agris tẽplo propinquis adeo ingentes dulcis aquæ fontes manant vt flumen efficiant nauigiis aptum. Ex his diuisa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis præcipuæ quarum sub vmbra æstatis tempore calorem homines vitant. Diuerse insuper varii coloris aues q̃ in arboribus nidificant tum suaui aures cantu: tum visum oblectant. Horti preterea plurimi: prataq; multiplicibus herbis floribusq; virentia decorum aspectum reddunt diis loci dignum. Palmæ ingenti magnitudine etiam vberes fructu. Nuces quoq; fertilem cibum incolis prebent. Præter hæc vites in altum elatæ multiplici palmite patriam efficiunt fertiliorẽ Templum ingens ex albo ædificatum lapide magnis sculptisq; suffultum columnis duorum iugerum longitudinem: cui æqua est latitudo: complectitur. Permagnæ deorum statuæ summa arte fabrefactæ templum exornant: Circum vero sacerdotes quibus sacrorum cura demandata est domos habẽt Est quoq; templum iuxta circus longitudinis stadiorum quatuor: latitudine iugeri. Ab vtroq; circi latere signa ænea ingentia sita sunt quadrata basi: in eius fine ex vberibus fontibus fluuius quem diximus colore albo profluit. Appellant autem hoc flumen solis aquam: quę potu sumpta plurimũ conSolis aqua fert ad corporis valitudinem: circundat omnem fontem margines ex lapide sumptuoso ab vtroq; latere stadiis quattuor vsq; ad marginis extremum nulli prçter sacerdotes irẽ fas est. Ager qui circum adiacet stadiis ducentis diis sacer est. Cuius vectigal in sacrificiis consumitur. Hos vltra campos mõs est excelsus diis dicatus quem cœli sedem appellant olympumCœli sedes q; triphilium. Ferunt enim olim cœlum orbi imperãtem cum

ad hæc loca diuertisset ex eius montis cacumine cœlum & stellam contemplasse: ac deinceps olympum triphilium: quoniam externæ in eo gentes sed vrbes quoq; eorum Ardenam Ioiam Asterusam delesse. Sacra insuper in eo monte instituisse quæ sacerdotes castæ annis singulis celebrarent. Post hunc montem in alia pancheæ ora varii generis sunt animantia. Elephantes plurimi leones. Pardali: damæ: diuersaq; præterea animalia: tum aspectu vario: tum robore miranda. Habet præterea ea insula tres nobiles vrbes. Hyracidam: Dalidam: Oceanidam. Regio omnis fructifera: sed vini maxime abundans. Viri bello apti. Curribus in bello vtuntur more prisco. Politia eoꝝ trifariam partita est. primū locum sacerdotes tenent quibus adduntur artifices. Secundum agricolæ habent. Tertium milites: quibus pastores adiciuntur. Sacerdotes omniū sunt duces: quibus & controuersiarum iudicia & publicarum rerum arbitria permissa sunt. Rustici agros colūt: fructus omnis in commune conferentes. Qui ex eis optime videntur agro colendo vacare. Hi vsq; ad numerum decem ad cæterorum exortationem distribuendorum fructuum iudices ab sacerdotibus leguntur pastores tum ea quæ ad sacra pertinēt tum reliqua in publicum alia numero pondere alia cum omni ferunt diligentia. Nil enim priuatim cuiusq; est domo atq; horto exceptis: sed tum vectigalia tum cætera sacerdotes percipiunt: æquæ illa cæteris prout vsus fuerit dispartientes: ipsis duplum conceditur. Vestibus induuntur mollibus. Oues enim apud eos plurimū ab aliis differunt mollitie. Ornamenta aurea non tantum mulieres: sed etiam viri deferunt torquibus collum ornantes armillis manus aures more persarum in auribus pedes nouis ac varii coloris calceis. Milites patriam armis vtantur. Pars.n.q̄dam eius oræ a latronibus qui agricolas per insidias capiūt infesta est. Sacerdotes vltra reliquos deliciis vacant vitam ducentes mundā ac sumptuosam Stolas lineas maxime tenues ac delicatas: quandoq; vero vestes ex molliori lana contextas induuntur. Mitras insuper gestant auro intextas. Sandaliis pro carciamentis varii coloris vtuntur summa arte factis. Ferunt & aurea mulierum more p̄ter in aures ornamenta. Hi maxime deoꝝ incūbūt curæ hymnis & laudib⁹ eoꝝ gesta recēsentes: narrāt sacerdotes gen⁹ eoꝝ manasse a creta ab ioue ductū: cū in pācheā veniſſet: quo tpe iter hoies versat⁹ orbi ip̄itauit. Hoꝝ cōiecturā ex sermōe sumūt cū

multa penes eos verbis cretensium dicatur: beniuolentiamq; quam erga cretenses habent tradita illis a maiorib⁹ huius rei memoria a parentibus cœpisse. Ostēdunt preterea horū scripta quædam ab Ioue relicta quo tempore templum construxit. Referta est etiam ea patria auro argēto ære stagno ferro. Quorum nil extra insulam asportari licet neq; vero sacerdotibus extra locum sacrum proficisci fas est. Vltra deprehensum interfici licet. Dona plurima aurea atq; argentea diis a longo tēpore oblata in templo seruātur. Valuæ eius structura mirabili auro: argento: ebore sunt decoræ. Dei lectus sex est cubitorū longitudine quattuor latitudine aureus totus opifico: splendido: ac venusto. Similimodo & dei mensa tum magnitudine tum pari impensa splendoreq; iuxta lectū posita. Huius in medio est & alter lectus ex auro permagnus sacris ægyptiorum litteris inscriptus: in quis cœli & iouis gesta: deinde dianæ ac apollinis a mercurio scripta continebantur. Insulas oceani arabiæ oppositas cum recensuerimus. Nunc ad eas transeam⁹ quæ græciam ægeumq; pelagus spectant initium earum a samothracia sumentes. Hanc nonnulli Samon vocitatam priscis temporibus tradunt. Deinde ab antiqua samothracia insulæ propinqua: Samothraciam dictam. Habitarunt eam prius aborigenes: cum eorum qui in ea primū fuere tum homines: tum duces nullæ nuptiæ ferantur: quidam aiunt priscis tēporibus insulam vocatam samū ab incolis: qui ex samo ac thracia eo profecti sunt dictam samothraciam Sua olim lingua aborigenes vsi sunt. Cuius multa vestigia in sacris ad nostram vsq; ætatem perdurant. Tradunt samothraces ante deucalionis diluuium aliud quoq; antea magnū apud eos extitisse. Id primū ab ostio cyaneo: deinde ab hellesponto erupisse. Ponti enim pelagus in modum stagni fluminum in cursu aquarūq; inundatione adauctum adeo supramodum in hellespontum effluxit: vt asiæ magna pars secus mare sita fuerit diluuio absumpta: plana quoq; samothraciæ ora crescente mari vastata est. Qua ex re posteri piscatorum nonnulli iactis retibus quædam colūnarum lapidea capita in terram traxere tanq; ciuitatibus aqua submersis homines ad altiora insulæ loca confugerint. Decrescente deinceps mari accolas vota diis fecisse salutemq; consecutos circū insulam salutis terminos statuisse tradunt. Erexisse quoq; aras: in quibus nunc vsq; sacrificatur vt palam sit ante diluuiū eam insulā habitatā. Postmodū ortum

Sacerdotū termini.

Samon.

Samothracia.

Diluuia duo.

in ea ferunt Saona ex ioue ac nympha vt quidam volunt: vt alii ex mercurio & rhena qui populum diſperſunt in vnum congregans inditis legibus Saona ab inſula vocatus eſt Hic populum in quinq; tribus partitur cuilibet indidit filiorum nomen. Traduxt eo tempere ex ioue ac electra Dardanū iaſſum & Harmoniam ortus. Dardanus vir prudens in aſiam nauigio trāſuectus vrbem dardanam condidit: conſtituto regno qđ poſteri troiam appellarūt populos ſibi ſubditos dardanos vocari iuſſit: in multas p̄terea gentes has imperio diffuſo dardanos in eis prouincibus locauit. Iouem vero aiunt cum vellet filiorum alterum honore inſignē eſſe docuit eū initiandi cerimonias quas haud fas eſt aure niſi initiatos Videtur autē hic primus hoſpites initiaſſe exq; ea re cerimonias reddidiſſe celebriores. Cadmū deinceps Agenoris Europem quærentem cum ad eos peruenisſet perceptis cerimoniis Harmoniam duxiſſe vxorem Iaſii non vt græci fabulantur martis ſororem. Has nuptias a diis primū celebratas ferunt Cereremq; in gratiam iaſii ei ex frumento panem attuliſſet. Mercurium lyram palladē decantatum monile peplum actibias. Electram vero magne deorum matris ſacra celebrari oſtendiſſe cum cymbalis ac pſallentium tympanis. Et appollinē quippe cythara vſum & muſas tybiis. Cęteros deos plauſu nuptiarum iocunditatem auxiſſe tradunt His actis cadmus iuxta oraculi reſponſum condidit in boetia thebas iaſius ſumpta vxore cybele genuit corybātum. Verum ad deos trāſlato iaſio Dardanus cybeles ac Corybātus ſacra deorum matris in phrygiam detulerunt Ceres primo nupta olympo genuit alcem deāq; Cybelem ab ſe nominauit. Corybantus eos qui matris ſacrificiis incumbebant appellauit ab ſe corybantas. Deſpondit quoq; theben cilici natam. Tibias inſuper inde in phrygiam traduxit. ac in lyrneſum mercurii lyram ab Achille poſtmodum ſublatam: ex iaſio pręterea ac Cerere Plutonem fabulę natam volunt: verum conſtat frumēti copiam in nuptiis armonię ob Iaſii beniuolentiam dono datum. Quę de eiuſmodi cerimoniis ſingulatim traduntur in archanis ſeruantur ſolis initiatis nota. vulgata eſt horum deorum preſentia: atq; in periculis mirabile p̄ſidium ipſorum inuocantibus numen. Effici quoq; aſſeuerāt horum miſteriorum participes iuſtiores magis pios & prorſus meliores viros. Ideoq; vetuſti heroes ac ſemidei qui prędari fuere initiari ſummopere cupierunt. Nam iaſon: caſtor: polluxq;

Saona.

Dardanus.

Iaſius.

Harmonia. Dardania.

Cadmꝰ Harmonia.

Thebe Iaſius.

Cybele.

Corybātus.

Ceres.

Olimpꝰ Coribātes

Iaſius.

Pluto.

Naxos Stron-gyle Butes. Lycur-gus

hercules: orpheus: his initiati sacris fortunati in bello horum deorum fauore extiterunt. Nunc ad naxum veniamus. Hanc primum strongylem dictã habitarunt ex huiusmodi causa thraces Fabulantur boreos pueros fuisse butem ac lycurgum non ex eadem matre fratres. Butes qui iunior erat cum insidias parasset fratri re palam facta nil a periis lycurgus egit: q̃ vt vna cum insidiatoribus nauigiis sumptis butes nouam patriam cogeretur querere. Itaq; thracibus periculi sociis assumptis percicladas ad insulam strongilem ꝓfectus naulbus nauigantes predari cœpit Cum rarę apud eos essent fœminę multas ex aliis locis mari raptas aduexere Cicladum quędam oĩno desertę. erant quędam paucis incolis fultę. Quapropter alias regiones prędandi gratia petentes cum ab euboia arcerentur ad thessaliam nauigarũt

Dryos coronis

Vbi in cõtinentem descendens butes casu in sacerdotes dionysii circa montem arcadię: q dicitur dryos orgia celebrãtes incidit. His conspectis quedã abiectis in maee sacris confugerunt. Alie montem ꝓpinquũ petiuere coronis rapta ad Butis concubitũ cõpulsa est Qđ illa molestius ferente cũ Dionysii auxiliũ iploraſſet Butes in insaniam versus in puteũ se deiiciens expirauit Reliqui thraces aliis mulieribus raptis: in quis clarios fuit vxor Aloei

Iphyme dea Pãcratis

iphymedea: eiusq; filia pancratis in insulam sunt reuersi. Hic thraces loco butis alium regem insule pręfecerunt. Agassomenum. Cui pancrati dem aloei filiã pręstãtem pulchritudine matrimonio iunxere. Verũ anteq̃ regi despõderetur duces eoruꝫ precipui: si cœlos atq; cęteris pro pancratide mutuis vulneribus dissensione inter eos orta cõcederunt. Agassomenus amicorum cui dã nuptui iphimedeã dedit: at vero aloei Ephialtes atq; othus filii ad inuestigandas vxorem filiamq; missi cum in strongylem

Agasso menus. Aloeus Othus

perueniissent thracibus bello subactis vrbeq; obsessa defuncta postmodum pãcratide in insula thracibus imperantes mansere: appellarũtq; insulã diam. Orta postmodum inter eos regni cõtentione cum ad certamen descendissent. Multis vtrinq; cadẽtibus mutua occubuerunt cęde. Ab incolis postea tanq̃ heroes culti thraces q superfuerunt cum annis postea ducẽtis in suam tenuissent siccitate vrgente eam deserere coacti sunt. Cares deiceps ex lamia aduecti insulam possederunt quibus Naxus palemoniis imperans pro dia ab se cognominauit naxon: hic vir bonus ac pręclarus filium reliquit leucippum. Ex quo ortus filius Merdeus iperauit isulę Theseus postmodũ ex creta cũ ariadne ꝓ

dia isula quę nax xos dici tur. Leucip-pus mer deus. Theseus ariadne

fectus in ea permansit insula. Qui cum per somniũ dionysium sibi nisi ariadnẽ reliquisset minitantẽ vidisset timore perculsus muliere omissa ex insula discessit. Dionysius noctu sumptam Ariadnẽ in montem tulit qui appellatur dryos. Et is primum euanuit vt deus tum quoq; Ariadne non amplius visa est. Ferũt naxii hunc deũ apud eos nutritũ ob eamq; rem insulam sibi acceptissimam esse. Nysiadem a nonnullis dici. Nam iouem eorũ fabulę tradunt Semele ante partũ fulmine icta sumptum in fœmore infantem vt clam iunone esset vsq; ad pariendi tempus abscõdisse: inq; nazo insula natum philię coronidi Cliedię loci nymphis prębuisse educandum. Fulminasse aũt ante partũ. Semelem vt nõ ex mortali sed ex duobus diis ortã e vestigio fieret imortalis: Incolis vero ob dionysii nutriẽdi curã gratię redditę fœlicitate insulę: & vt classe pręstarẽt prębita. Nam primi ab xerse desicientes et classe eum oppugnarũt: & apud plateas in acie opera eorũ insignis fuit. Vina ꝑterea habent pręcipua: inditium haud paruũ dei erga insulã affectionis. Hãc simẽ ãtea dictã cũ esset cultoribus deserta primum cum triopo aduecti aduenę habitarunt. Horum duces cithonius neptuni filius ac symes a quo & insula id nomen sortita est/extiterunt: in ea postmodum regnauit addita cnydię parte Nireus charopi atq; aglaie filius speciosus admodum: qui cum agamennone ad troiam profectus est. Confecto troiano bello insulam cœperunt cares: quo tẽpore plurimum mari poterant. Hi siccitate ingruente fugientes ex insula locum quem Vranium dicũt habitarũt. Sime mansit deserta quoad lacedęmoniis argiuisq; ad eam insulam transeuntibus habitata est. Quidam nausus nomine qui antea cum ippotovenerat sumptis voluntariis colonis in simen tunc inhabitatam primum transiit. Deinde nõnullos duce zucho eo nauigantes communicata cum eis insula suscepit. Eam coloniam a cnydiis ac rhodiis deductã ferunt Calydnam vero ac Nysirã olim a caribus possessas. Tantalus postmodum herculis tenuit. Amphitus deinde phippusq; coorum regis filii ad ilium ab his insulis nauigãtium duces fuere. Tum vero a troia quattuor agamennonis nautibus ad calydnam aduecti immixtiq; accolis ibidem permãsere. Priscos nysirę incolas terremotus absumpsit. Peste deinceps afflicta insula eo coloniam misere rhodii. Carpathon primi inhabitarũt quidã minois milites. Quo tempore grecorum primus marisimperio

Dryos

nysiada coronis.

Xerses anaxais relictus.

Sime cithonius Nireus.

Nausus

zuchus

Carpathos.

potitus est. Multis postmodũ seculis ioclus dimoleõtis argiuꝰ ge
nere iuxta certũ responsum coloniã in carpathum deduxit. Rho
Rhodos dus insula primũ inhabitata est ab his quos Thelchines appellãt
Telchi- secundum fabulas maris filios. Fertur sane eos vna cũ chalphar-
nes na oceani filia nutrisse neptunum ab rhea illis datũ. Fuisse quo-
qꝫ eos aiunt quarundam artium inuentores aliaqꝫ ab ipsis vtilia
permulta in vsum hominum deducta. Statuas insuper deorũ fa-
bricasse primo quędamqꝫ antiqua eorum nomine signa fuisse ap
pellata. Nã apud lidios apollo Telchinius: iuno ac nymphę apũ
alios telchinę. Apud camireos iuno telchinia dicuntur: incanta
tores etiam volunt eos fuisse & tanꝙ magos nubes hymbres grã
dinem niuẽ inducere: ac mutare proprias formas cum vellent so
litos: inuidi quoqꝫ in doctrinas artium extitere. Neptunus iã vir
ex alia Telchiniũ sorore ab se dilecta genuit liberos mares sex Fe
mellã vnicam nomine Rhodos: a qua & insula cognominata est
Fuerunt in ea parte insulę: quę ad orientem pertinet gigantes:
Imalia quo tẽpore iouẽ ferũt expugnatis Titanis imalie nymphę amo
nimpha re captum tres ex ea suscepisse pueros. Sparteum: Saturnũ: Cytũ
Quorum ętate tradunt Venerem cũ ex cythero cyprũ peteret adi
tu prohibitam a neptuni filiis claris admodum atqꝫ animo elatis
eaqꝫ re turbatam deam eos in insaniam ab se versos adegisset:
vt matrem vi cognoscerent multisqꝫ incolas afficerent calamitati
bus. Quę neptunus perspiciens filios ob rei pudorem suffodit in
Demões terram: quos orientales demones appellant. Aliam in mare pro-
vnde iectam vocauit Leucotheam. cui immortalium honores incolæ
Leuco tribuerũt: postmodum telchinis futurũ ꝓuidentibus diluuiũ reli
thea fi- cta abierũt insula. Lycus deinceps cũ in lyciam veniisset templuꝫ
lia. lycii apollinis penes xanthũ fluuium erexit. Facto diluuio cęteri
Solis a- quidẽ aqua deleti sunt locis insulę planis ob pluuias in modum
amor . stagni redactis: pauci & in his iouis filii qui ad montes cõfuge-
Rhodos rant euasere. sol secundum fabulas rhodię amore captus insulaꝫ
aqua amota Rhodum ab ea dixit. Verum id constat cum a pri-
mordio insula referta paludibus admoduꝫ humida esset solis ca
lore arefactos humores terram fertilem reddidisse Ab eo autem
genitos septem numero qui dicti sunt heliades. Cũ alii prętera
indigentes populi insulam inhabitarent: existimatum est insulã
soli sacram esse. Rhodii quoqꝫ postmodum solem prę diis cęteris
coluerunt tanꝙ sui generis auctorem Traduntur filii. ochimus
Ochimꝰ cerchaphus macer. Actinus. tenages. Triopas Candalus filia

vna Electione quę adhuc virgo functa est vita heroicos post obtum honorea a rhodiis sortita. Cum iam viri essent heliades solē ferunt dixisse: qui mineruę primum sacrū fecissent apud eos deā futurā. Quod idē cū athenienſibus prędictum esset. aiūt ab heliadibus omisso ꝓpter festinātiā igne immolata hostia Cecropem athenienſium regem postmodum accenso igne sacrificasse. Ex quo hucusq; mons huius sacrificii solum in rhodo perseuerat: ibiq; permansit dea. Hęc de rhodiis prisci tradunt: in quis est zenon qua eius insulę gesta scripsit. Heliades peritissimi omnium: sed maxime in astrologia fuerunt: addiderunt quoq; ad nauigandi artem permulta Situm insuper terrę conscripsere. Pręstantior inter eos Tenages fuit a fratribus ob inuidiam occisus Qua re nota cędis participes a fugerunt. Mater quidam in lesbum candalus in choum. Actis ad ęgyptum transiens in patris honorem solis condidit ciuitatem. A quo ad ęgyptios astrologię noticia traducta est: postmodum gręcia diluuio oppressa cum plurimi homines periissent & litterarum quoq; monumenta deleta sunt. Ad diluuii expertes ęgyptii astrologię artem sunt ꝓsecuti. Qua ire cum gręcos ob litterarum defectum anteirent accidit vt primi ægyptii crederentur astrologię extitisse repertores. Eodem pacto cum ab athenienſibus vrbs nomine. Sai in ęgypto fuisset condita & hęc quoq; propter diluuium ex hominum memoria delapsa est. Hanc ob causam existimant multis post seculis Cadmum agenoris filium primum litteras in gręciam attulisse. Atq; ideo gręcos quadam communi ignorantia ductos litterarū inuentionem illi acceptam tribuisse. At vero triopas in cariam nauigans promontorium tenuit ab eo postmodum triopon cognominatum. Reliqui solis filii qui procul a culpa cędis erant pmansere in rhodo habitantes in illysia vbi & vrbs condita ab eis est nomine achaia. Horum ochimus natu maior regnum tenens vxorem egetoriam loci nympham duxit. ex qua genuit filiā Cydippē Cyrben postea appellatam. Qua cerchaphus frater in vxorem sumpta in regno successit. His vita functis filii tres regnū cōpere lyndius illysus Camirus: inundatione deinde aquarū secuta Cyrbe deserta cultoribus facta est. ipsi patriā inter se partiti q libet Ciuitatē sui nominis cōdidit. Post hęc danaus ex ęgypto cū filiabus aufugiēs in lyndiā Cypri appulit susceptusq; ab incolis erecto minerue tēplo statuam ingentem deę dicauit. Hoc tēpore

electiōe

tenages

Astrologię ęgyptii iuētores.

litterarū inuētor. Cadm⁹.

v

cadmus ad perquirendam europam missus vehementi iactatus tempestate in rhodum venit: ibiq; suscepto antea dum fluctibus agitarentur voto ædificauit neptuno templum. Eiusq; curã fœnicibus quibusdam ab se in isula relictis qui illy ssis permixti cum eis permansere permandauit. Ex his postmodum sacerdotes qui faciundis prœessent sacris ex successione manarũt. Cadmus & mineruã lyndiã ornauit donis: in quis olla fuit ærea admodum conspicua antiquo more fabrefacta. In ea litteris phœniceis quas aiũt primũ ex phœnicibus in græciam allatas appellataq; phœniceas inscriptum erat terrã rhodiam a serpentibus vastatum iri. Quapropter rhodii postmodum in delphos sciscitatuꝝ miserẽ. Quo pacto id aduerteretur malum responsum apollinis ꝑ cepit: vt phorbantẽ cum sociis in insulam ascisceret. Hic laphiti filius cum pluribus erat in thessalia sociis patriam ad habitandũ quærens: ac cito iuxta dei responsum phorbanti pars insulæ ad habitandũ concessa est. Cuius virtute deletis serpentibus liberata est eo timore rhodos. Fuit hic in cæteris quoq; rebus vir bonus vnde & post obitum heroum meruit honores. His actis altheme nes catarei filius cretensium regis cum oraculũ de quibusdam sciscitaretur: responsum tulit in fatis esse vt pater ab eo interficeretur euitare fata cupiens spõte cũ plurimis volũtariis abiit in eã rhodi orã: quæ camiros dicitur supraq; achabyrũ mõtem ioui qui templum constituxit chamirium appellarum. Quod & nunc quoq; supra excelsum montis cacumen positum vnde creta conspici potest præcipuo habetur cultu. Habitabat Althemenes cum his qui eum secuti erant in camiro præcipuo incolarum honore habitus. At pater Catatreus cui nulla erat alia proles mascula filii quem præcipue amabat actus desiderio profectus est is rhodum reperiendi nati eiusq; in cretam deducendi cupidus. Verum vi fatorum: quæ superari nequit vrgente cũ noctu in insulam descẽdisset orta inter suos locioq; incolas contentione ac pugna Althemenes suis auxilio accurrens iaculo inscius patrẽ occidit. Qua ex re althemenes dolore ingenti pculsus cũ tantæ vim calamitatis ferre non posset: fugiens hominũ consortia ac sermones soluseq; ꝑ deserta inuiaq; loca aberrans dolore consumptus expirauit. Cui a rhodiis postmodum honores heroũ impensi sunt pau-

Phorbas

Tlepolemus

loante troianum bellũ. Tlepolemus herculis filius ob licynii cædem ab se inscio interfecti ex agro sponte fugiens secũdũ oraculi responsum: quod super colonia deducẽda cõsuluerat cum certis

populis transcendit in rhodum: ibiq; ab incolis susceptus habitauit. Factus deinceps insulę rex & patriam omnem reddidit insignem & iuste imperauit: inde ad illum cum agamennone profectus ē regni administratiōe Buti qui ex agris cum eo fugerat permissa: is vir bello clarus in agro troiano defunctus est Quoniā rhodiensium rebus cheronesi qui locus eis oppositus est: quędam sunt immixta: haud ab re censemus & ipsa litteris tradere. Cheronesus olim vt nonnulli tradunt a natura loci qui hystmos dicitur. Vt vero scripserunt alii cheroneso: qui eis imperauit oris nomen traxit. Haud multo post huius imperium volunt Curetes quinq; ex creta eo transfretasse illorum posteros qui ab ioue & rhea orti sunt: inq; ideis montibus cretę educati: & in cheronesum haud praua classe nauigantes cares in ea habitantes expulere: omnemq; eam subactam patriam in quinq; distribuerunt partes condita a quo eorum sui nominis ciuitate Paulo vero post inachus argiuorum rex amissa Ia filia Cyraum prestantē ducem cū haud contemnenda classe ad eam inquitēdam destinans reditum absq; filia interdixit. Verum cum diutius variis peragratis orbis locis incassum quęsita esset ex carecheronesum contempta patria petiuit: deinde partim suadendo quorundam locoruꝫ rex factus est ciuitate ab eo nomine suo condita. Vtilitati publicę intentus magna gloria apud subditos vixit. Triopas deinceps contaminatus cęde fratris cum in cheronesum peruenisset: a mellisseo rege cędis purgatus in thessaliam transiit deucalionis filiis belli presidio futurus pulss. in de pelasgis agrum doteum sortitus est. Cum templum cereris euertisset: eius materia abusus est ad regię constructionem: igitur incolarum odio contracto ex thessalia fugiens cum populis q secum nauigarant in cnydiā venit: in qua & vrbem condidit sui noīs Triopiam inde profectus & cheronesum cœpit & eiēterminę plurimā carię partem. De triopę genere plures scriptores poetęq; dissentiunt. Nā tradūt qdā ipsum ex canace eoli filia neptunoq; Alii ex lapitho Appollinis Scibeq; penei ortuꝫ Est in castabo cheronesi templum sanctum Semideę. De qua cum multa varie ferantur haud silendum videtur Verum nosid quod magis increbuit quodq; consentiunt accolę referemus. Staphilo ac Crisbtheo defuisse tradunt filias tres. Molpadiam Rheam Partheniam rheam ab apolline compressam grauidam esse factam: patrē iratū tanquam ab homine corruptam filiam

Inachus Ciraus

Triopas mellisseus.

Triopia

Canace

Staphilus Molpadia. Rhea Partheenia.

In arca inclusam in mare deiecisse: quę cum in delũ appulisset:
Anius filium genuit nomine aniũ. Mulier preter opinionem salutem
assecuta infante post partum supra Apollinis altare posito deuꝫ
orauit vt ſi ex eo esset genitus puerũ salutare apolinẽ dicunt ab
scondito infante eius educandi curam cœpisse. Doctumq; dein
de diuinandi artem magno honore affecisse atvero Molpadiam
patheniamq; theę sorores patris custodientes vini amphoram
pauloante inter homines reperti somnus oppſit interim nutri
ta apud eas ſus thalamũ ingressa vini amphoram fregit. Quo
dissipato virgines patris iracundiam veritę cum ad littus cõfugis
sent e saxo se in mare pręcitauere appollo in earum fororis gra=
tiaꝫ manibus susceptas incheronesſ vrbes incolumes detulit pat
thenię in bubasto cheronesſ diuum honores habiti: & fanum
ędificatum. Molpadia in castamum accedens prędicatione
apollinis Semidea dicta apud cheronesos in honore fuit in eius
sacris propter causam: qui ex vino accidit Mellicrato libant. Tan
gentem vero: aut edentẽ porrum nequaq; fas est templũ ingredi
adeo autem postmodum semideę religio excreuit vt non incolę
solum: sed exterę quoq; gentes ad id templũ proficiscerentur sa
cris donisq; egregiis deam colentes. Quo vero maximũ habetur
Persę imperantes asię cũ omnia gręcorũ loca sacra expoliassent
solum huius semideę templum intactũ liquere latrones insuper
singula rapientes hoc solum haud quaq; muro cinctum: vt absq;
periculo spoliari queat inuiolatũ sinũt Huius rei causaꝫ tradunt
deę cõmunẽ in omnes beneficentiam. Naꝫ vt ergas per summũ
curas morborum docet & multis insuper sanitatem desperãtibus
salutem ꝓbet. Mulieres pręterea parturientes a laboribus acvitę
discrimine hęc liberat dea. Quo factũ est vt plurimorũ qui salu=
tẽ assecuti sunt donis refertum tẽplũ existat: neq; custodibus ne
q; mœniis: sed religione tutis & de rhodo: cheronesoq; hacte=
nus. Nunc ad cretam transeamus. Qui prius cretã inhabitarunt
Creta antiquissimi dicuntur etheocretę indigetes fuisse. Horum rex
Cretas rex cretas fuit plurimarum in ea insula rerum: quę ad vitam mor=
talium conferrent inuentor. Plures quoq; deorum apud eos
fabulantur extitisse: quos propter beneficia hominibus impen=
sa vt deos posteri coluerunt: de quiquis singulatim recensebi=
mus: eos imitari: qui cretensium gesta conscripsere. Primi qui
Idei da dem memorię traduntur in creta circa idem habitarunt. idei
ctili dactali appellati. Hos quidem centum fuisse numero tradunt.

Alii decem: qui eo nominevocati sunt: ob parem numerum manum digitorum: in quis est Ephorus. Volunt nonnulli Ideos dactilos ex ida: quę in phrygia extitisse: indeq; cum Migdono transcendisse in europam diuinandi quoq; arte peritos docuisse cārum initiationes ac mysteria. In Samothracia vero magnā sui admirationem prębuere incolis: quo tempore orphea ferunt ingenio ad poesim melodiamq; prestanti horum discipulum primum ad grecos initiandi morem mysteriaq; attulisse idei dactili traduntur. ignis vsum ac ęris ferriq; naturam quoq; modo fabricarentur in loco: quem berecynthum dicunt inuenisse: cum magnorum honorum generi hominum haberentur auctores immortalium honoribus donati sunt. Scribunt etiam vnum ex eis appellatum herculem: qui cum gloria excelleret olympia instituerit certamina Posteros vero nominis similitudine ductos esse opinatos ab hercule Alcmene ea certamina instituta. Horum asserunt antiquitus & nunc vsq; extare vestigia: q; fœminę plures ab hoc deo cantus quosdam summant: ac superstitiosa quędam faciant: tanq; & ipse incantator extiterit & initiationibus deditus. At hęc plurimum aliena sunt ab hercule: qui est ex alcmena ortus. Post ideos dactilos secuti sunt curetes nouem: quos quidam ex terra genitos volunt. Alii proginiem idei dactilorum. Habitasse autem in montibus ac cō uallibus arborum plenis tecta ac indumenta: quę natura preberet: nondum repertis domibus habentes. Cum prudentia eminerent multa ad vitam vtilia ab eis inuenta sunt. Nam primos omniū greges coegisse: aliquam mansuefecisse pecora. Mellis insuper & sagittandi viuandiq; modum induxisse perhibent. Hominum quoq; cętus ad communē vitę & legum disciplinam illos instituisse ferunt. Repperisse insuper ensem galeam ac cum armis certandi morem quorum strepitu permagno saturnus deceptus est aiunt ꝑterea iouem clam saturno ab Rhea matre datū ab his fuisse nutritū: de quo cū singulatim scripturi simus paulo altius narratio repetenda est. Tradunt Cretenses curetum tēpore titanas in gnosia habitasse: vbi & nunc quoq; fundamenta visuntur domus: in qua educata rhea est: atq; antiquū cupresso rū nemus. Fuisse autē sex numero viros fœmiaas quinq; ex cęlo & terra natos quidā tradūt Alii ex vna curetum matre Titera a q̄ & id nomē sūpsere Mares qdē fuere Saturnus: Hyperiō: Coeus: Iapethus: Creius postremus oceanus Horum sorores Rhea

Berecinthi.

herculeś olimpia certamina.

Curetes

Titanes cęlifilii terre filii Titera.

rhenus memoria phœbe:thetis: hi oẽs rei alicuius quę vsui ho
minum esset: inuentores honores nomenq; sempiternum ade=
pti sunt. Saturnus natu maior rex factus homines ex agresti in
cultaq; vita ad mores legesq; et humaniorem cultum deduxit
Qua ex causa cuꝫ magna esset apud omnes fama plura orbis lo
ca peragrauit:exhortans ad iusticiam singulos & animi virtutẽ
obq; eam rem subditos suos bonis moribus institutos reddi=
dit probitate fœlices imperauit maxime quę ad hesperum per=
tinent locis maximo in honore apud omnes habitus: ideo vsq;
ad posteriora tempora & a romanis carthaginensibusq; ac aliis
proximis gentibus cerimonię sacraq; precipua saturno fiunt.
Multa vero loca ab eo nomen sumpsere. Et cum legibus homi=
nes obtẽperarent:nulla iniusticia apud eos erat Sed omnes eius
imperio parentes summa cum voluptate fœlicem vitam agebãt
Horuꝫ testis ẽ poeta Hesiodus:qui eadẽ in suis carminibus affir
mat. Huiuscemodi saturni fabulę feruntur At hyperion solis ac
Hyperi on. lune aliorũq; astrorum motus horasq; primũ summa cura obser=
uationeq; ab se percepta: cęteris noscenda tradidit ideoq; ho=
rum parens nominatur veluti ipsorum nature contemplator Ex
Latona saturno ac phœbe orta latona est Ex iapetho Prometheus: quẽ
Iapeth⁹ nonnulli scriptores tradunt ignem ab diis furto sublatum homi
Prome= nibus dedisse. Sed ab eo constat illa: quibus ignis alitur reper=
theus. ta. Extitanibus vero memoriam tradunt loquendi modũ adin
Memo= uenisse ac rebus imposuisse nomina. Licet a quibusdã ea mercu
ria. rio tribuantur. Huic quoq; deę rerum memoriam aqua & no=
Themis mẽ sortita est assignãt: themin tum diuinandi artem tum sacra
cultusq; deorum introduxisse dicunt:eaq; quę ad beneuiuendũ
& pacem pertinent ostendisse: ideoq; conditores legum sacro=
Apollo rumq; custodes eos: qui deos colunt: & hominuꝫ leges seruant
dictos Apollo quidem traditur cum esset responsa daturus the=
mim consulere solitus tanq; diuinandi artis inuentricem. hi dei
quoniam in plurimis profuerũt mortalium vitę: non solum im
Saturni mortales honores adepti: sed primi olympum post obitum ha=
filii bit are existimati sunt Saturnus ac rhea vestam cererem iunonẽ
Iupiter Iouem neptunũ ac plutonẽ genuerũt Horum vesta structuram
domus inuenisse fertur iupiter postmodum apud omnes ferme
homines ob hoc beneficium honorari eam sacrisq; coli voluit.
Ceres Ceres frumenti: quod forte inter alias herbas nascebatur igno
tum cęteris prima vsum adinuenit:docuitq; homines nascendi

ſerũandiq; & ſerendi modũ. Eſt autem ab ipſa frumentum ante genitam proſerpinam repertum. Nã poſt eius a plutone raptum frumenta omnia, tum in iouis odium tum propter dolorem filię incendiſſe ferunt. Sed ea inuenta & recõciliatam eſſe ioui; & Triptolemo frumenti dediſſe ſemen: mandaſſeq; vt cũ omnibus id donum participans modus ſeminandi monſtraret. Traditur a nõ nullis illam leges quoq; dediſſe quibus homines iuſte viuere aſſueſcerẽt. Vnde & legifera dicta eſt. Et quoniã maximorum bonorum cauſa humano generi extitiſſet: ob omnibus non ſolum grȩcis ſed barbaris quoq; ad quos frumenti peruenit vſus honoribus ſacriſq; ſolemnibus ac celebritate prȩcipua colitur. Nonnulli de frumenti inuentione ſecus ſentiunt penes ſe eam primo Deam apparuiſſe frumentiq; naturam & vſum pœnes ſe repertum aſſererẽtes. Nam tradit ab ęgyptiis Cererem & Iſidẽ eandem eſſe deam primamq; in ęgyptum attuliſſe frumentum nilo ęgypti campos irrigante omniq; regione ad ferendos fructus optime ſita. Athenienſes quamuis inuentionem frumenti fateantur volunt tamen aliũde in atticam delatum locumq; qui id primũ donũ ſuſceperit eleuſinam appellant: eo q; ab aliis id ſemen ad eam oram ſit aſportatum. Siculi: cum inſula Cereri ac Proſerpinę ſacra exiſtat ęquum cenſent frumenti vſum ei primum patrię fuiſſe oſtenſum: quam imprimis amarit. Haud enim veriſimile eſt eam regionem quam vt propriam Ceres admodum fructiferam prȩſtitiſſet: poſtremam huius beneficii participem effeciſſe: prȩſertim cum in ea inſula & filię raptus contigiſſet & frugũ eſſet fertilis vbi etiam ſua ſponte: prout poeta tradit naſcãtur ordeum ac frumẽta. Sed de cerere hactenus. De diis vero aliis ex Saturno & Rhea natis neptunus ſecundum cretẽſes primus nauigandi arte inuenta claſſem inſtituit: eiuſq; prȩfectus eſt a ſaturno factus. Quapropter traditum eſt poſteris neptunum imperaſſe mari: ſacraq; ei a nauigantibus facta. Addunt etiam Neptunũ equos primũ domuiſſe artẽq; equitandi ab illo traditã ex quo ippius ſit appellatus Plutonem volunt ſepulchrorum funerũq; honorũq; qui mortuis impenduntur: vſum introduxiſſe Cũ antea nulla rerũ apud homines eſſet conſuetudo: quę cauſa extitit: vt vita functis dominari exiſtimaretur. Antiquitate illi huius curę principium tribuente. De iouis genere atq; imperio dubitatur. Nã quibuſdã placet poſtq; ſaturnus ad deos tranſiit ſuſcepiſſe regnum: nõ vi patrẽ expuliſſe: iuſteq; & legitime

triptolemus.

Leges

Ceres. Iſis. eleuſina frumẽtũ

Nauiga tio. neptunꝰ Equi. plutoniſ inuenta

regno potitum. Alii ſaturno volunt in ortu filii reſponſum fore vt ab ioue ni regno pelleretur quę res ſaturnum impulit vt filios ſępius perimeret: id egreferens Ceres cum viri animus placari non poſſet iouem in ida ab ſe editum clam enutriendum Curetibus iuxta idę montem habitantibus dedit. Hi in antrũ ad nymphas commendata illis infantis cura detulerunt. Lacte caprę: q̃ amalthea dicta eſt melleq; educatus eſt. Multa inſuper iouis: tũ generis: tum educationis aiunt in ea inſula extare veſtigia. Naz cum a curetibus infans ferretur: tradunt omphalum iuxta fluuium tritonum ceciſſe. Ex quo & ora illa ab eo: quod accidit: ideo ſacra Omphalia cognominatur: & propinquus ager eſt omphaleos appellatus: in ida antrum vbi nutritur dicitur ſacrum eſt & circa illud prata manent intacta. Verum quod de apibus mirabile dictu tradunt fabulæ minime videtur pretereundum iouem ſcilicet in ſempiternam amoris erga eas memoriam illarum colorem immutatum inq; ęris vertiſſe aurati. Quamuis autem locus is admodum excelſus aſperq; ſtuventis quoq; agitatus niuibus ſit infeſtus nullo tamen apes incomodo: aut moleſtia afficiũtur. Caprę quę eum nutriit: & alii ſunt honores impenſi: & locus eius eſt heniochus vocatus. Adoleſcentiam eſt egreſſus in ida vbi genitus eſt ciuitatem condidit: cuius poſtmodum deſtructe etiã nunc extant reliquie. Excelſit hic deus fortitudine & cęteris virtutibus omnes. Accepto enim poſt Saturnuz regno maxima plurimaq; contulit ad hominum vitam. Primus omnium iuſticiam docuit mutuo ſeruari inter mortales omni vi atq; iniuria remotis. Lites ac contentiones iudicio auferens: ſingula quę ad bene viuendum ac pacem pertinere ſumma ope procurauit: bonos ad virtutem exhortatus eſt: improbos timore coercuit ac pœnas omnem pene orbem circuiens bello impiis ac predonibus indicto equitatem ac leges introduxit per id tempus & gigantes ab eo ſublatos aiunt: in ceta quidem milinum in phrigia Typhonem: ante pugnam quę cum gigantibus in creta habita eſt iouez ſacrificaſſe dicunt ſoli: cœlo: ac terre bouem. Quę ſacra iouem fore ſuperiorem protendentes primum vires & ab hoſtibus defectionem tum finem belli futurum monſtrarunt. Muſeus quippe ab eis deſciuit: obq; id ei honores tributi: ab diis autem omnes hoſtes ceſſi ſunt. Sed & alios quoq; diis pręſidium belli tuliſſe aduerſus gigantes conſtat. Macedones quidem circa palenem ſtalos in campo quem olim a loci conflagratione phlegreum.

Amalthea.

Omphalia.

Ida

Apes

Iouis Laudes

Gigãtes

milinus

Tiphon

Muſeus

Palene

phlegre⁹ campus

postmodum Cymeum cognominarunt animaduersum esse ab ioue in gigantes ob eam causam dicunt. Ex magnitudine ac robore corporis confisi aduersiq; legibus & multa egerint in homines iniusta & propinquas gentes in seruitutem redegerint belq; his intulerint qui ob singularia in omnes nationes bñficia dei sint existimati Feruntur ab ioue non solum impii nephariiq; deleti: sed etiã dijs heroibusq; boibusq; bñmeritis honores impensi propter eius beneficentiam imperiiq; magnitudinem omnium consensu:& regnum perpetuum tributum est & habitatio in olympo sacrificia insuper illi supra cęteros statuta :postea vero quam in cœlum delatus est memoria nominis eius:animis hominum in quos beneficia contulit adeo infixa permansit: vt omnium quę in cœlo fierent velut hymbrium tonitruum ac fulminum cęterorumq; eiusmodi potens existimaretur: itaq; quod vitę causa hominibus esse videretur cum fructus terrę ad maturitatem perduceret iouem dixere. Patrem vero tũ quia singulorum susceperit summa cum beniuolentia curam: tum quia tanquam dux hominibus extiterit recte viuendi: imperator ac rex ob imperii amplitudinem. Cõsultor ac puidus propter consulendi prudentiam appellatus est. Tradunt etiam paladẽ i creta ex ioue apud fontes tritonis fluminis ortam. Ex quo tritonia dicta:& nunc quoq; apud eos fontes vbi nata est huic deę sacratũ Fabulantur pręterea nuptias iouis & iunonis in ora gnosię fluuio therino proxima vbi nunc templum est factas: sacraq; quotannis sanctę ab incolis fieri nuptias prout olim factę traduntur repręsentantibus. Ex ioue cretas volunt venerem gratias lucinam Dianam et eas quas dicunt horas Eunomiam iusticiam pacem palladem musas. Deos vero Vulcanum Martem apollinem: mercurium Horum cuilibet vt perpetua apud omnes vigeret memoria ab se inuentorum gestorumq; iupiter laudem & honorem tribuit. Veneri namq; maturam virginum ętatem aliarũq; curam rerum quę nunc etiam circa nuptiarum sacra ac fœdera in eius cultum celebrãtur dedit. Sacrificant aũt omnes ptius ioui pfectori: iunoniq; pfectrici. quoniam hi primi duces inuẽtoresq; omniũ extiterunt. Gratiis q̃ ad oris speciem ac partium corporis formam decoremq; spectant insuper beneficii & gratię retributionẽ: lucinę parietium curã officiumq; eorũ: q̃ parturientes pręfecerunt: vnde & in partus discrimine ac difficultate hãc mulieres pręcipue inuocant deam ad dianã tradunt infantium

cymeus campus

Iouis laudes

Fabula de iouis & unonis nuptiis.

Hora iouis filię

Luc ine a parietibus inuocatio

ac ciborũ quos id ętatis postulet officiũ pertinere. Qua ex causa puerorum nutricem vocari dicunt. Earum quas horas dicunt datum est suum cuiqꝫ munus ad vitę cultum & mortalium commoditatem. Nil enim est vitę hominum ad fœlicitatem comparandam vtilius: quam leges iusticię acpax. Palladi olearum oleiqꝫ

olei pallas iuentrix vestiũ ędificioruꝫ & tibię.

educendi inuentionem tribuũt. Nam ante eius deę ortũ erat hęc arbor cum aliis silvestribus immixta. Olei vsus aberat cum esset ignota. Hęc olei exprimendi modum inuenit: addunt ipsi quoqꝫ vestitũ apparatũ & ędificandi artẽ multaqꝫ ꝓterea volũt in cę teris artibus hominibus profuisse. Nam & tibiã earumqꝫ cantum & plurima instrumẽta ad varia opificia ex quibus oparia dicta est adinuenit: Musis a patre concessa est litterarũ inuentio & carminum quę poesis appellatur ratio. Nam qui dicũt phœnices a musis perceptas litteras tradidisse postmodum grękis: ii sunt qui cum cadmo in europam nauigarũt. Ex quo a grękis litterę p hœnice appellate sunt. Verum phœnices a primordio non litteras inuenisse volunt: sed earum formam tantum immutasse. eaqꝫ litterarum forma complurimi homines vterentur hoc cognomine vocatas. Vulcanum ferri ęris auri argenti omniũqꝫ quę igne fabricantur: artem inuenisse ferunt: eaqꝫ cęteros docuisse. Quapropter harũ rerũ opifices omnes vota sacraqꝫ huic deo maxime facientes ignem in ęternam memoriam suscepti beneficii Vulcanum vocant. Martem fabulę tradunt primum fabricatis armis armasse milites pugnandiqꝫ ac certandi morem induxisse eos qui diis aduersi essent interficientem. Apollinem cytharę eiusqꝫ musicę inuentorem ferunt. Medicinę insuper scientiam diuinandi arte perceptam qua olim infirmi erant morbos curare soliti primum attulisse. Arcus insuper sagittandiqꝫ extitisse repertorem. Qua ex causa cretenses prękipue arcu delectati sunt: quem scythicum nominarunt. Esculapius ex apolline atqꝫ ariadne ortus pluribus a patre in medicina perceptis chirurgiam & medelaruꝫ compositionem radicum insuper virtutes adinuenit. Adeo autẽ medicinę artem extulit: vt velut eius inuentor & auctor veneraretur. Tribuuntur ꝓterea Mercurio prękonia discidia ac fœdera: quę in bellis fiunt. Precones quoqꝫ adiiciuntur: inter nuncii esse solent ob eam rem ab hoste tuti. Vnde & ipsum communem vtriqꝫ dicunt: cum ambobus vtilitatis communis ac pacis mutuę interpres existat. Mensurã insuper ac põdus: & mercaturæ quęstum reperisse affirmant: occulteqꝫ inuicem peculan-

Vulcani inuenta

Martis inuenta.

Apollis inuenta cythara medicia

Arcus

ęsculapius.

Mercurii iuẽta

Mẽsurę põderis & mercaturę.

dimodum. Preco etiam deorum traditur: nunciusq optimus quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & interpretis nomen assumpsit. Non q nominum aut orationis vt quidam tradunt fuerit inuentor: sed quia diligentius q cęteri mandata referat. Palestram eum introduxisse: & ex testudinis forma lyram adinuenisse aiunt. Post apollinis cum marsia qui & superior fuit contentionem: postq sumptam pręter equum a victo pœnam penituisse apollinem dicunt. Cytharęq effectis cordis musica aliquandiu abstinuisse. Dionysium vitis repertorem viniq conficiendi rationem & fructuum in longiorem vsum seruando rum curam & modū docuisse scribunt. Hunc in creta ex ioue & proserpina natum orpheus tradit Inter initiationes a titanis discerptum. Plures vero fuisse dionysios iamantea scripsimus diligentius. Cretenses ea coniectura hunc deum asserunt apud se ortum q duę insulę apud eos sinus qui appelantur dydimi ab eo dionysię quod nulla alia in orbis parte fecerit sint vocatę. Herculem ex ioue genitum multis annis ante eum qui fuit ex alcmena genitus fabulantur Huius mater incerta est: hoc tantū constat illum coporis viribus prestantiorem cęteris orbem peramбulasse: delentē iniquos & feras bestias ac monstra domantem: inuictus quoq absq timore in libertatem hominesvendicauit Quibus beneficiis honores immortalium ei sunt ab hominibus impensi Qui vero posterior ex Alcmena fuit hercules quoniam prioris virtutes imitatus & immortalitatem assecutus est & propter nominis similitudinem idem qui prior creditus Ideo & superioribus gesta huic fuerunt veri inscitia ascripta Asserunt quoq superioris herculis operum impensiq honoris in ęgypto vestigia esse: ab eo conditam ciuitatem britomatrem etiam dyctinnam dicunt in creta genitam tradūt ex ioue ac a camarchide Euboli cereris filii. Hęc retia ad venandum inuenit: ex quo & dyctinna est cognominata Consuetudine dianevtebat: quod causam prębuit: vt quidā dictinnam dianamq eandem esse existimarent. Quam deam facti templisq cretenses colute. Qui vero dyctinnā a rebus piscatoris quas fugerat insequente coitus gratia mino volunt denominatam procul a vero sentiunt. Non enim credendum videtur deam in eam egestatem compulsam: vt auxilia hominum implorare: cum esset maximi deorū filia neq minoen tāte impietate culpare decet p̄sertim cū fuerit omnium consensu habitus iustus vir. & pbatę vitę.

inuētor Mercurius Quare interpretis mercurius nomē sibi vēdicat Vitis repertor Dionysius Dyonisię ilulę Hercules posteriores rex Alcmena ortus Minos vir probatevitę

Plutonem natum tradunt in tripodo cretę ex cerere & Iasone
Eius genus bifariam ferunt. Nam quidam volunt cum Iason
terram seuerit adhibita culturę diligentia adeo vberem perce-
pisse fructum vt qui id conspexerunt a messium fertilitate illum
Pluton. plutonem nominarũt. Vñ & a posteris is cui cẽsus supesset habe
Iason re plutonem existimatus est Alii tradunt cererem Iasonẽ pue-
rum genuisse appellatum plutonem. qui cultum vitę pecuniasq;
coaceruare ac in vsus custodire primus monstrauit Cum antea
parua congregandę seruandeq; pecunię fuisset cura. Hęc de
diis quos cretenses apud se natos volunt scribuntur. Sacra vero
honores mysteria cerimonias ab se hoc pacto ad alios arguunt
transmissas. Nam cerimonię quas athenienses omnium cele-
berrimas in eleusina faciunt. quęq; in samothracia atq; in thra-
cia vnde in eas orpheus sumpsisse traditur fiunt in gnoso apud
cretam prisca lege statutoq; celebrantur Quo palam est eiusmo
di cerimonias ab eis ad alias gẽtes fuisse traductus Quęq; apud
cęteros secretę traduntur: eas palam omnibus noscendi faculta
tem apud cretenses esse. Asserunt autem plures deorum ab ipis
profectos magna orbis parte ab eis peragrata beneficos in gen⁹
humanum extitisse: atq; ab se inuentorum artem vsumq; docu
isse. Nam ceres cum in atticam peruenisset inde in siciliam tran
Cereris sit. Postea in ęgyptum quibus in locis frumenti serendi cultũ
loca monstrauit Summoq; propterea in honore habita est. Venus
Veneris in sicilia commorata est circa orycẽ in cypro circa cytherum ac
loca paphum. In asia circa syriam. Ob has peregrinationes venerem
tum Ericinam: tum citheream: tum paphiam. tum syram inco
Apolli- le appellarunt Eodem modo plurimum temporis appollo circa
nis loca delum ac lyciam delphumq; versatus est. Circa ephesum pontũ
Dianę persidem & cretam Diana itaq; & a locis ac gestis eorum sum
loca ptis nominibus hunc delium ac pithium appellarunt: hanc vero
ephesiam cresiam tauropoliam quoq; ac persea cũ ambo es-
sent in creta nati. Collitur & a persis plurimum hęc dea cui my-
steria instituerunt barbari: quę ad hoc vsq; tẽpus persea dicun-
Europa tur His similia & de cęteris diis quę longum esset recensere tra-
minos duntur: longo post deorum ortuꝫ tẽpore plures heroes in creta
rhada- ferunt extitisse: quorum nobilissimi minois ac rhadamanti fue-
mantus runt ętate ex ioue ac europa agenoris: quam tauro deorum pro
uidentia aduectam in cretam tradunt geniti: minos ętate prior
regnauit in insula in qua multas vrbes inter quę eas nobiliores

tres condidit gnosiam in ea insulę parte: quę asiã respectat. Vul caniam iuxta mare meridiem versus: cydoniam in eis locis qui pelopõneso oppositi ad occidentem vergũt. Leges pręterea mul cretensibus dedit simulãs eas ab se in quadam spelunca medi= tatas. Classem insuper parauit qua plures propinquas insulas si= bi subiiciens grecorum primus est maris imperio potitus. Cum eius magnum virtutis ac iusticię nomen esset: transiit in siciliam aduersus coaclum: de quo in dedali rebus: cuius causa bellum mouit: scripsimus. Rhadamantum scribunt omnium iustissimu3 latrones quoq3 ac scelestos viros cęterosq3 improbos acri afflicis= se pœna. Multarum insularum imperio potitus magnam asię maritimam partem tenuit singulis eius imperio se sponte ob iu= sticię famam tradentibus. Is eritheo vni ex filiis: ii. erithei ab eo vocati sunt regnum permisit: inopinioni ariadnes minois fi lię chium ferunt dedisse quem nonnulli fuisse dionysium volũt: atq3 a patre vini faciundi modum didicisse. Cuilibet ex aliis si= liis aut insulam aut vrbem Rhadanm tum dedisse traditur: thoanti Lemnum. Alii cyrnum: Pamphilo præparatum E= uambio maroneam. Aleo patũ. Anioni delum. Andreo: quæ ab eo nominata est andrum propter singulare iusticię nomen il lum apud inferos bonorum ac malorum iudicem factum ac fa= bulę ferunt. Ob eandemq3 iusticiam minoẽ quoq3 pari hono= re fungi. Tertium fratrem Sarpedonem scribunt cum manu in Asiam profectum lyciam tenuisse.

Huic Euander filius in regno successit sumptaq3 vxore deida= mia bellerophontis filia Sarpedonem genuit qui cum agame= none troiano affuit bello. Et hic vt quidem tradunt iouis filius Minois fuisse filios aiunt Deucalionem ac molem. Ex deucalio= ne idomeneum ex molo Mirionem genitos cum nauibus no= naginta ad ilium cũ agamennone profectos reuersosq3 postea in patriam diem suum obiisse honorificeq3 sepultos deorum ho nores fuisse assecutos Horum sepulchra i gnoso hac ostendun= tur inscriptione. Gnosii idumenei sepulchrum. Aspice in quo ego Mirion moli filius propinquus iaceo. Hos vt nobiles hero= es cretenses colũt sacris in bellorum discrimine eorum pręsidiũ inuocantes Nunc nationes quę cretensibus immixtę sunt refe= rentur. Scripsimus antea theocrites: qui dicebantur indigetes insulam habitasse. Multis vero postmodum seculis propter bel= la ac seditiones errantes pelasgi in cretam appulsi tenuerunt

Chios
Lẽnos
Theas
Anuis
Delos
Euãder
Andros
Deida=
mia.
Deuca
lion.
Molus
Idome=
neus
Mirion

dorieẽſes Dorus.

inſulę partem Tertii dorienſes traduntur in inſulam veniſſe duce doro. Tectami nepote: huius populi pars maior ferẽ ex locis olympo propinquis ſimul conueniſſe. Pars vero quędam ex acheis qui ſunt in laconia donorum pollicitationibus allecti. Quartum genus eorum qui in creatam appulerunt fuerunt Migades barbari. qui conſuetudine grecorum lingua ex frequenti vſu percepta poſtea Minois Rhadamãthi imperio paruerunt Poſtremo poſt cicladarum deſcenſum argiui lacedęmoniiq; miſſis colonis: tum alias quaſdam: tum has inſulas occuparunt in eis nonnullas ab ſe ędificatas vrbes. de quibus alias dicetur

Migades

Leſbos.

inhabitarunt: verum haud mirum debet videri: cum plures qui geſta cretenſia ſcripſere admodum diſſentiant: nos quoq; ea quę non omnes ſentiant ſcribere eos enim ſumus ſecuti. quos vero ſimiliora tradere exiſtimauimus. Quędam ab Epimenide theologo: quędã a doſiade. Alia a Soſicrate: nonnulla a laoſchemide ſumentes: & decreta hactenus. Nunc ad leſbum tranſeamus. Hãc inſulam olim varię gentes ad eam nauigantes incoluerunt pelaſgi primum eam tenuere cum antea deſerta eſſet. Nam xanthus Triopi filius pelaſgorum qui ex argo venerant rex partem lycię tenens argis qui ſecum acceſſerant imperauit: deinde leſbum cultoribus vacuam petens agro pelaſgis diuiſo

Iſſa

inſulam quę iſſa prius dicebatur ab eis pelaſgiam vocauit deinceps ſeptima progenie ob diluuium tempore deucalionis factũ cum multis in ea interiſſent. Accidit vt aquarum inundatione deſeretur. Macareus poſtea cum in eam perueniſſet inſulę pulchritudine conſpecta in ea permanſit: is erat vt heſiodus.

macareꝰ

Aliiq; poetę nonnulli tradunt cyreneaci Iouis filius qui cum habitaret in oleno: quę patria tunc iados nunc achaia dicitur aſſumens tum ionas: tum gentes alias nauigauit in leſbum: deinde: tum virtute inſulę: tum humanitate ac iuſticia plurimum ad auctis opibus propinquas inſulas poſſedit agris qui inculti erãt diuiſis poſt hęc tempora leſbus filius lapithi qui erat ex coclo hippoti ſecundum quoddam oraculi reſponſum cum ſuis domeſticis nauigans in hanc inſulam ſumpta in vxorem macarei filia methinna nomine vna cum ea inſula permanſit. Cum vir factus clarus euaſiſſet & inſulam ab ſe & populum leſbium cognominauit. Macareo pręter alias mytilene ac methinne filię ortę ſunt: a quibus & ciuitates ſumpſere nomen. Incipiens propinquas inſulas in poteſtatem redigere colonia in

iados
Achaia
Leſbus.

Methinna.

Mythilene.

chium missa filium ei prefecit: deinde alterum destinauit in sa- Chiosi
mum nomine cydrollum: in ea regnauit. Tertiq; cęneandrum p̃ sula in
feci regem. Deinceps in Rhodum cum pluribus colonis mi sit samo
leucippum: quos accolę propter eorum infrequentiam commu Cydrol
nicatis agris libenti animo susceperunt: loca insulę opposita eo lus Leu
tempore propter diluuium magna grauiq; afficiebantur calami cippus.
tate. Nam continuis hymbribus ob corruptos terrę fructus ste-
rilitate suborta infectus aer pestem vrbibus intulit. insulę vero
ventis agitare cum aere essent salubri ac fertilis frugibus suos
incolas beatos reddire. Eo quo ob rerum vbertatem fortunatę
sunt cognominatę. Nonnulli beatas a Macareo aut Iuno: quo
rum filii in eis regnauere dictas volunt. Hę deniq; insulę om
nibus propinquis non solum priscis : sed & nostris quoq; tem-
poribus bonitate soli locorumq; amenitate tum vero salubrita-
te aeris fœlicitatęq; prestant itaq; vere dici fœlices ac beate q̃unt
Macareus vero in lesbo regnans legẽ scripsit ad cõmune vtilita
tem: quã leonem ab eius animantis virtute & robore appellauit
deinceps vero nonnullis seculis post coloniã in lesbum missam Tene-
insula tenedos hoc pacto inhabitata est Tẽnus cycni filius impe dos
rauit colonię q̃ est introade vir propter virtutẽ insignis: hic con Tẽnus
gregatis colonis patriam linquens nauigauit insulã desertam Leuco-
nomine leucophorim distributis his cum eo accesserant insulę a phoris
gris conditaq; vrbe ab se tenedon insulam vocauit is cum iustę
imperaret multis beneficiis omnibus gratus & magno vixit glo
ria: & post obitum inter deos delatus est. Nam templo illi con-
structo institutis sacris ad posteriora secula non videntur omit
tẽda: quę de eo qui vrbem tẽnum condidit apud Tenedios me
morię traduntur. Ferunt enim Cycnum patrem vxoris calũnia Cycnus
inductũ filiũ tẽnũ in arca positũ in mare deiecisse: hęc tempesta
te acta cũ in tenendũ appulisset. Tẽnus mirabili deorũ ope saltẽ
cõsecutus insulę postea imperauit. Vir p̃clarus ac iusticia virtu
tibusq; aliis honores immortalium adeptus Verũ ppter cuiusdã
tibicinis testimoniũ: cui nouercę insidiis fauerat. Legeq; sanxit
ne quis tibicẽ tẽplũ ingrederetur. Belli troiani tẽpore cum achil
les post grecorũ in tenendum excisionę vrbem Tennum deles- Cyclades
set: statuerũt postea tenedii vt nulli deinceps liceret templo re-
stituto in eo achillem nominare. Postea q̃ de insulis insignibus
rettulimus: nunc de minoribus scribemus. Cyclades insulę cum
antea vacuę cultoribus essent. Minos iouis ac europæ filius

cretenſium rex. Cuius terra: mariq; imperium potens erat plu-
rimum claſſe valuit Multaſq; ex creta colonias: maximeq; in'cy
cladas inſulas miſit Quarum plures adeptus populis diuiſit.
Aſię quoq; partem matitimam poſſedit Quapropter & nonnul
Minos lę inſulę portuſq; aſię a cretenſibus minoeq; nomen ſumpſere
Rhada Minos autem magnus imperio Rhadamentum fratem virum
māthus iuſtum rectumq; regni cōſortem in oras imperii vltimas ob in-
uidiam ablegauit. Is ad inſulas Ionię carięq; oppoſitas cum ac
ceſſiſſet Erithero ciuitatem a ſuo nomine conditam conceſſit: in
opinionem vero ariadnes filium chio prefecit: quę omnia ante
bellum troianum acta ſunt Delata troia cares opibus acti claſ-
ſeq; admodum validi. Cum cyclades inſulas ſubegiſſent: ex qui
buſdam cretenſes penitus eiecere. Nonnulli vna cum eis vt cū in
patria viſi ſunt Gręci poſtea expulſis inde caribus barbaris plu
res ex eis tenuerunt: de quibus ſuo loco ſcribetur nobis.

FINIS

¶ Vocum index ordine lit-
tera to in paucis tamen dictio
nibus diptongo obſeruata.

Et primo.

A

Abilei folio. lxv
Agriſis herba xvi
Apollodorus iiii.
Animalium creatio v
Apollo. vii
Ammon vii.
Agriculture oſiris ſtudioſ⁹ vii
Anubis viii
Apollo muſicus viii.
Aquilla promethei viii
Apis bos egiptius ix
Arma priſcorum x
Alexandria ab alexandro ma
gno condita xix
Athyrtia ſeſoris regis filia xx
Aſtronomia xxi
Amaſis rex xxii
Adulterorum pene xxviii
Actiſanes ethiopū rex xxii
Aſtrorū curſus xxv &
Aſtrorum motus xxxiii
Agricole egyptii xxix
Adulterorum pene xxvi
Aquila a thebanis culta xxviii
Aſphaltus xxx
Ammon quem ſemiramis con
ſuluit xxxviii
Aduerte ſemiramidis reſpon-
ſum xxxix
Aſſyriorum & indorum con-
flictus xl.
Aſſiriorum imperium xl
Arbaces medus xli
Arbacis victoria xlii
Arbaces regnans xlii
Angelus xliiii
Aſtrorum obſeruatio xliiii

INDEX

Astiages xliiii
Arceus medorum rex xlv
Artinus & artibanus reges. xlv
Astibara medorum rex xlv
Aresinus fluuius xlvi
Araxis fluuius xlvii
Amazone xlviii.
Arimaspe xlviii
Apollo xlix
Arabes i libertate degẽtes. xlix
Aduerte quę in arabia producũ
tur eodem
Aurum xlix
Animalium varietas l.
arabia fęlix li.
arundines lii
aethiopes primi lii
aethyopes a semiramide hercu
le & Dionisso nunq̃ victi. liii
aegiptiorum littere liii
accipiter liii
aethiopum sepultura liiii
auri effossio lv
admirandam gentis patientiã
animaduerte lvii
asa fluuius lviii
aeridophagi lix
aranearum scorpionum muriũ
& passerum multitudine regi
ones deserte lix
arabicus sinus lxii
arsinoe lxii
aphrodites eodẽ
acartarcus eodem
arborum lectí lxiii
ambrosia lxv
anochite lxvi
amazones vndę lxvii
athlas lxvii
amaltee cornu lxviii
Aristeus lxxiii
ammonẽ titanum auxilí satu r-
nus superauit eodẽ
Aristeus lxxiiii
ammonis aries eodem
agaue lxxvi
alexia lxxxi
apri caput lxxxii
augea lxxxvi
altea eodem
acholous eodem
amaltee cornu eodem
antilocus lxxxvii
astidamia eodẽ
argonaute lxxxviii
acete mors xc
amphimones xci
aries in agnum eodẽ
alcestes pietas eodẽ
atreus xciii
alcmenades xciiii
androgeus eodem
ariadnes cornua xcv
aegei mors eodem
athamantus eodem
adrastus xcvi
argia eodem
amphiaraus mortis nõ inscius
folio eodem
alcmeon eodem
aeolides xcvii
aesculapius xcviii
asopus eodem
arctos c..
authone ci
acteon eodem
arethusa ciii
auri opulentia gerion interfe-
ctus est cvi
Alesia ciuitas ab Hercule con-

dita.folio cviii
Aloeus cxv
Astrologię ęgyptii inuentores.
folio cxvi
Anii mirabilis natiuitas. cxvi
Amalthea capra Iouem nutriit.
folio cxix

B

Busiris vii
Baratron xii
Bellū notatur bactrianum.xviii
Babilonia xxi
Bochorus rex xxiii
Bochoris legumlator xxviii
Boscur honoratur xxx
Busiris ciuitas eodem
Berzannes rex xxxv
Bactra xxxvi
Babilon xxxvii
Baitigamus mons Iouis sacer.
folio xxxviii
Bellicus apparatus xl
Belesus babiloniorū dux xlii
Bactrianorū aduentus eodem
Bellum caduſium xlv
Berilli l.
Balſamum lxv
Bonorum menſura eodem
Bacchus lxxvi
Bromius eodem
Belū inter herculem & eriginuȝ
folio lxxviii
Boum veſtigia lxxxiii
Bellum troianum lxxxv
Boreades lxxxii
Bizantus rex xc
Byzantum eodem
Barea teucri regis filia xcix
Baleares cvi
Britannia cvii

Belerium cvii
Brace genus veſtis cix
Bardi cx

C

Chaos iiii
Ceres vii
Canis viii
Chemis eodem
cadmus ix
claua herculis ix
Citon genus poculi xiii
Ciea eodem
crocodilli natura eodem
Cābyſes tēplorū ęgyptiorū icen
ſor & prophanator xvii
colchis xx
ceres qui & protheus xxi
cepheus rex. xxii
Cibus infantum xxviii
Caldei eodem
crocodilli xxxi
crocodilla vrbs xxxi
Cadauerum cura eodem
Caron xxxiii
captie porte xxxv
caona ciuitas xxxviii
chaldei xlii
Cotris pręſes xliii
Chaldeorum opinio xlii
Chaldeorum virtus xliii
ciapares medorum rex xliii
Cirus xlviii
criſtallus l.
Carbūculi l.
chelemophagi lvii
Cinecorūviuēdi modus & eorū
dē cum beſtiis congreſſio.lviii.
Cynamini. lx
cinocephali lxi.
Cūctaȝ elipoſſibilia lucri cauſa

homines aggrediuntur. lxi
Cercenes lxvii.
Captiuarum in victrices subita pugna lxviii.
Cilices quare liberi eodem.
Cęli filii eodem
Cete maxima lxiii.
Charmuta portus lxiiii.
Cothonus lxiiii
Carbi lxv
Corynthus xciiii
Capaneus xcvi.
Centauri xcviii.
Ciclopum mors eodeꝫ
Corcyra a neptuno rapta. eodē
cocalus ſiciliꝫ rex. xcix.
cyrene ci.
Ceres ciii
Cyane eodem
Cyrcena cv
caſtor promontorium cviii.
Celte cx
Cimmerii eodem
cimbri eodeꝫ
celtiberi eodem
carthaginēſium opes vnde. cxii
Caſſiterides eodē
celi ſedes cxiii.
Cadmus cxv
Ceres eodem.
Cybele eodē
Corybantus eodem
Corybantes cxv
Coronis eodem
Caſia lxv.
Cyrene lxvi.
Ceraſtes lxvi.
campes fera a Dionyſio interfecta lxxiiii
Cū amazonibus herculis certamen lxxiii
Cadmus lxxv
Calliſthenes eodem
Cereris inuenta lxxvi.
Clio lxxvii.
Cercionis mors. lxxxi.
Croton lxxxiii
Colōia libertate dōata. lxxxiiii.
Coronis lxxxvii.
Criſippus eodē.
Cleopatra lxxxviii
Circe lxxxix.
Creon corynthiorum xcii.
Caſtor xciii
Ceix rex xciii

D

Deorum cultus vii
Diluuium viii.
Dionyſius xix.
Dipetes mneſtei pater athenięſium rex xl.
Delta xii
Democritus xv.
Domus ęgypti xvii.
Diodori ęras eodē
Deorum cultus eodē
Delta xix.
Darius xxii.
Dedalus eodeꝫ.
De romano felis interemptore vltio ſumpta xxix.
Diuerſa diuerię regiones adorant animalia eodeꝫ
Darii leges xxxiii
Dedalus xxxiiii
Dedali templum eodem
Democritus eodem
De ſemiramidis ortu fabula. ſo lio eodem.
Decreta in piſceni eodeꝫ

Duę babilonis regie xxxvii.
Dionyſius xlvi.
Dioniſianus ex mulieribus eſt excercitus cõſtitutus.eodeꝫ
Ditili li
Dictuꝫ animaduerte admirabile eodẽ
Diuerſus ſcribendi modus. li.
Deorum cultus liii.
Diuerſę habitationes lviii
Deorum contemptus lxv.
Duodecimus labor herc. lxxxiii
Dionyſii inuenta lxxiii.
Dionyſius lxxiiii
Dionyſius vnde lxxvi.
Dymytor eodem
Dionyſii forma duplex. lxxvii.
Dii olympiaci lxxx
Diomedis equi eodem.
Decimus labor herc. eodeꝫ
Demophoon xcv.
Deiphile xcvi
Daphne eodem
Dedalus xcix
Dedali populi eodẽ.
Dedali penne c.
Dedali traditione pactum. c.
Daphnis cii.
Diana eodem.
Danubius cviii.
Diluuia duo cxlii.
Dardanus cxv
Dryos eodem.
Dardania eodem
Dia inſula quę vapos dr̃. eodeꝫ
Demones vnde eodeꝫ

E

Eloquentię virtus. iii.
Elementa iiii.
Etheſie xv.
Eclipſis xix.
Ecbatana. xxxix.
Etheſie xliiii.
Emodes mons. xlv.
Elephantes eodeꝫ
Elephantorum natura xlvii.
Elephantes cũ ſerpentibus liiii
Elephantis ſomnus lix.
Ephorus lxxv
Europa eodem
Ebrietas lxxvi
Ericis pugna lxxxiii.
Euenus lxxxvi.
Egialeus vel ęgialus lxxxix
Euriſtei mors xciii
Europe filii xciiii.
Eriphile. xcvi
Emos c
Erix. eodem.
Erycina eodem
Eolus ci.
Echalia ciiii
Eridanus cviii.
Electrum eodeꝫ
Enſes optimi cx

F

Fruges vii.
Folia in hoſtio peluſiaco ſumptuoſa. xiii.
Faba ęgyptia eodem
Fabula de nilo in thauri formã verſo xix.
Fenus xxviii.
Furum mos eodeꝫ
Fabula de buſiride xxvi.
Faunus rex xxxv.
Furore hercules mouet lxxviii.
Fabula de capite apri vnius venatoris lxxxii

Filii Iasonis & medeę xcii
Filii œdipi xcvi.
Fabula acteonis ci
Fabula de cerere ciii.
Funde cvii.

G

Gnesactus heccoridis sapientis pater xvii.
Geometria xxv.
Greci in egypto xxxiii
Ganges fluuius xxxix
Gangarici populi xlvi
Glaciei & frigoris vis. lx.
Gasandi lxv
Gigantes lxxiii.
Galatia lxxxi.
Glaucus deus. xc
Glauca xcii.
Genealogia tectami. xciiii.
gnidiorũ &rhodiorũ decretũ cv
Gaudas insula eodem.
Gymnasię insulę cvi
Gadira cvii.
Galatia cviii.
Galares eodem.
Galacie cix.
Galate cx.
galogreci cx.

H

Homines nudi v
Homerus in egypto vi.
Hercules vii.
Hercules egyptius ix
Herodotus arguitur xiiii.
Homicide xxvii.
Hirci xxx
Homerus xxxiiii
Hortus pensilis xxxviii
Herodoti seculum xliiii
Hipanes xlvi
Hidaspes xlvi.
Herculis virtus xlvi
hippolite xlviii.
hyperborei eodem.
homines primi lii.
herculis templum eodem.
hesperidum mala lxxxiii.
hesperus eodem.
herculis cęlum lxxxiiii.
herculis morbus lxxxv.
hercules seruiens eodem.
hesione eodem.
herculis exilium eodem
hippotus lxxxv.
herculis mors eodẽ
hesione sors & liberatio. folio lxxxviii.
Hercules ad troiam xc.
herculis filii xciii.
herculide xciiii
hippolitus xcv.
helene raptus eodem
Hyppomedon xcvi.
hippotes xcvii.
Hercules cviii.
Hispanie metalla cxi.
Harmonia cxv.

I

Inferi fabulosi iii.
Isidis cornua xi.
Ignis inuentio eodẽ
Isidis sepulchrum ix
Isidis nomina x
Isis medicinę augmentatrix. folio eodem
Ichneumon xciii.
Iudicia egyptiorum xxvii
Inobedientes qua multãtur pœna xxviii.
Ibidis vtilitas xxx.

inferorum figmenta. xxxii.
in bactrianos expeditio xxxvi
iouis iunonis & opis statue. folio xxxvii.
in indiam expeditio xxxix.
indię laus eodem
indus fluuius eodem
indię situs xlv
indię bona eodem
inopie indi non vexantur. eodē
indorum agricultura xlvi
indi ab Alexandro victi præter gangaros eodęz
indorum leges xlvii
indorum tribus eodem
indorum philosophia eodem.
iambolicus mercator li.
iambolus lii.
icthiophagi pisciuz viatores. lvi
ilophagi lviii
in maraneo sperfidia garidaues vsi lxiiii.
iason lxxxviii
iasonis & Medeę conuentio. folio lxxxix.
iasonis mors xcii.
ixionis perfidia xcviii
iris regio cviii
iupiter cx
iasius cxiii.
iphimedia cxx
imalia nympha cxvi

L

Leges iii.
Librorum multitudo ingenium opprimit iiii
Luna dea vi.
Lira vii
Laurus eodęz
Ligurgus vii
Lacus ingens
Littere xlx.
Luctus in regia morte xxv.
Laudes regum xxvi.
Lupi honores eodē.
Licopolis xxxi
Leges optime eodem
Ligurgi leges xxxii
Lunę cursus eodem
Latona xliiii.
Leones xlviii.
Lingua diuisa eodem
Leonum vastitas li.
Locusta pro cibo ęthiopes vtuntur lviii
Lamites sinus lix.
Libia lxiiii
Leneus lxvi
Licinus fur eodem.
Laomedon lxxxiii.
Licinius cū herculis filiis apud argos lxxxv.
Laius xciiii
lypara ciuitas xcv.
Labyrinthus xcvii
laparus c
leges ciiii.
lypara cv.
leucee eodem
lusitani cix
luculus romanorum ditissimus. folio cxi.
ligures lxxxi.
leucippus naxi filius cxii.
cxxv.

M

Maronea ciuitas viii.
Macedonia eodęz
medeę in herculem beneficium folio xciii
Minotauri pueri xcv.

Minas hippotes xcvii
Menalippe eodem
Melampus pretidum curator. folio xcviii
Meleus neſtoris pater eodem
Modus certaminis curulis hippodamie xcix
Minerua ciii
Mirum de parentibus ꝑlio cvi
Mirrha cxiii
Memphis ix
modus ęgiptiorum viuendi tẽpore nili inundationis folio. xiiii
Meãder xvi
Mercurii inuenta xvii
menas rex ęgipti eodẽ
menas poſt deos primus ęgiptiis imperauit eodẽ
Mirum de leone xix
Menſis eodem
memphis eodem
mures xx
Maro rex aliter miris folio. xxxii
Micenus rex xxiii
maria pagus xxv
moneta xxviii
Muſica xxix
Morborum curatio eodem
medici publici eodem
Mira a canibus ceteriſq; animalibus ſacris abſtinentia. xxx
magna pro bonis ſepultura impenſa eodem
Mox ęgiptiorum pro corporibus mortuorum ſepeliendis folio. xxxii
mortuorum laus xxxiii
Minos legiſlator eodem
Moiſi leges xxxiii
Melampus xxxiiii
mendes vrbs eodem
menoes xxxvi
mira ſemiramidis ſubtilitas& audacia xxxvii
Melopolotamia xxxix
Mira ſemiramidis aſtutia xl.
mennon xlii
mennonis exercitus eodẽ
maxima arbalis in beleſeum clementia xliiii
Medorum ſermo xlv
Mandaues eodem
maſſagete xlviii.
metonus annus xlix
matris ſeuitia liii.
magnum in elephante occidendo periculum lix
mala cum bonis lxiiii
Marmaride lxvii
Mace eodem
Menes vicus lxviii
mirina amazonum regina magnas militum coegit copias folio. lxviii
meduſa a Perſeo victa. eodem
mopſus ſypili ſcithe auxilio mirinam interfecit Amazonum q̃ copias profligauit. folio. lxxiiii
Minerua tritona eodem
Mitra lxxvii
Muſici eodem
muſarum numerus lvii
megara creontis filia Herculis vxor lxxix
Minerua a quibus dei Herculẽ damnauerunt lxxx
Mors hyppoleti lxxxiiii

Meleager lxxxvi
Mercurius lxxxviii
Medee in damnatos gratia xc
Medee conuentio eodem
Medee ad preclara aduētus. xci

N

Necessitas rerum magistra v
Nisus viii
Nilus eodem
Nileus xxiii
Nini gesta xxv
Nini bustuꝫ xxxvi
Ninus filius xl
Ninus matri longe dissimilis fo
lio. xli
Nini astus eodē
Nina vrbs xliii
Nature bona xlvi
Napis xlvii
Necessitas naturam instruit lvi
Nasamones lxvi
Nisa lxxiii
Nise antrum lxxv
Natiuitas herculis lxxviii
Nonus herculis labor. lxxx
Nessus lxxxvi
Neleus nestoris pater xcvii
Napos cxv
Nisiada coronis xcvi

O

Osiris vi
Osiridis coma viii.
Ordei potus ob osiride inuen=
tus. eodem.
Osiridis cedes eodem
Osiridis partes ix
Omphale lxxxv
Oicleus eodem
Oeneus lxxxvi
Orphei yota xxxviii
Olimpie xci
Orpheus xxv
Obeliscus xxxviii.
Orontes mons xxxix
Oceanus viii
Oues fecunde xiii
Orus rex xvii
Ogdous xix
Orion cii
Ortigia ciii
Orcha in britannia cix
Olimpus cxv
Ochimus cxvi

P

Poesis iii
Palestra vii
Prometeus viii
Pharos ix
Ptolomeus lagus xii
Pueri comites xx
Pastorum cura xxvi
Patricide xxvii
Pugnantes xxxi
Pignora parentum xxxii
Policratus xxxiii
Potio ab helena inuenta. xxxiii
Pitagoras eodem
Planete xliiii
Planetarum influxus eodeꝫ
Persodes vir insignis xlv
Piramis eodem
Palicotra vrbs xlvi
Pātasilea amazonū regia. xlviii
Pardali xlviii
Pamones l.
Plitaci eodem
Piscium capture lviii
Pro elephanti interficiendo æ=
thiopum ars lxiiii
Patrie amor c.

Phebei montes lxiii
Phenicia eodem
Priapus lxxxvii
perseus Iouis & Danaes filius.
folio lxxviii
Partus acceleratio eodem
Primus herculis labor eodem
Phrigia cur ex usta lxxiii
Partus cũ nullo dolore lxxxii
Phlegreus campus eodem
Priamus lxxxv
Pilocteles lxxxvii
Pelias eodem
Pinei filii lxxxviii
phrixus & helle cũ aureo vellere
nouercales insidias euitarunt
folio lxxxix
phrixi nauis xc
priamus eodem
promacus a pelia iterfectus. xci
phedra xcv
peritous eodem
peritoi & thesei ad inferos descẽ
sus Podalirus & Macaon a=
pollinis filii xcviii
phoci mors eodez
pelopis victoria xcix
pasiphę c.
pluto ciii
proserpina ciiii
phaeton ciii
pluto eodem
pancratis eodem
pronopides homeri magr. lxxii

Q

Quid de semiramidis morte sen
tiatur aduerte cii
Quorũdã ęthiopum pediculis
alatis oppressorum ferme in
credibilis mors lix
Que de hercule dicũtur. lxxviii
Quartum certamen cum centau
ris lxxix
Quintum cer. cum serua aureis
cornibus adornata lxxx
Quare hercules multa certensi=
bus beneficia cõtulerit. lxxxi
Quare hercules serpentum ini=
micus eodem
Quare hercul. celum sustin uisse
dicitur lxxxiiii

R

Rhea soror & vxor saturni. vi
Rizophagi lviii
Rinoceros lxi
Rinocera ciuitas xxiii
Rodhope xxiii
Regum cura xxvi
Ruffi homines & boues mactati
folio xxxi
Reges xxxii
Roraftes xxxi
Rhea lxxiiii
Ramphitra eodem
Res noticia digna xciii
Rota c.

S

Spelunce v
Sol deus vi
Sol primus rex eodem
Saturnus eodem
Simiapto Iomei amicus lvii
Semele ix
Solis vrbs alio noie thebe. xvii
Simandius rex cxvii
Simandii epithaphium xix
Seforis rex xx
Solon xxv
Sacerdotum honores xxvi
Sententie modus xxvii

Sacerdotum ſatii xxvii
Satiri xxxi
Sepulchrorũ tres ſpecies eodẽ
Sooſas rex xxxiii.
Siracuſe xxxvi
Sozanes nini filia eodez
Semiramidis luxuria xxxix
Staurobates eodem
Semiramis ſaucia xl
Sardanapalus vltimus aſſiriorũ rex xli
Sardanapali epitaphium xlii
Sardanapali victoria eodem
Satramenus exercitus ſardanapali xli
Sardanapali exitus xliii
Solis virtus xliiii
Soſarmon rex xliii
Sacarũ medorũq; amicitia. xlv
Sita fluuius xlvi
Scythe xlvii
Smaragdus l.
Solis vis eodem
Sira eodem
Seniore pricipatu potiẽtes lii.
Scruto fagi lix
Siuii ethyopes eodez
Solis vis c
Spynx eodem
ſerpentum magnitudo. eodem
ſerpens ingens eodez
Serpens mira magnitudine ptolomei alexandrie regi ꝑ munere affertur cii
Sabei lxvi
Saba eodem
Solis ortus lxvi
Sebaſis eodem
Silenus eodez
Satiri lxxvii
ſilenus rex lxxiii
Secundũ certamẽ cũ idra eodẽ
Septimus labor de aula purganda lxxx
Solis ſtatii lxxxix
ſolis templum eodem
Sibaris xc
Sibila quid xcvii
Salmoneus eodem
ſircus ſtella que ſecundũ aliquos canis dicitur ci
ſicilie ſatus ciii
ſeptem eolides ciiii
ſponſa ortus cvii
Salonides cx
Solis aqua cxiii

T

Tiphon viii
Tritolemus ix
Terra mater vi
Trigemia claucopis eodem
Thebe vrbs egipti eodem
Teſtudines ingentes
Troglodile xiiii
Thales etc. eodom
Templum mirabile xviii
Thebeorum philoſophia
Tanais xx
Templa ditia xxi
Troia iuxta nilum xxi
Teledeus xxiii
Theodorus eodem
Terra cana xliiii
Trama ſacrum regina xlv
Tenuſta vrbs xlviii
Taurobolus quid eodem
Tygros xli
Tangelaphi l.
Teſtudines ingentes lvii
Troglodile et eorum mos vi

uéndi lx.
Taurus ſſlueſtris lx.
Topacius lapis eodeꝫ
Tritonis palus lxvii
Thebe lxxvi
Triumphus primus eodē.
Theſpis lxxxiii
Teſpiades lxxxv
Thebancon lxxxvi.
Tindarus eodem.
Theolephus eodeꝫ.
Tydeus lxxxvii.
Tamurica diana lxxxix
Tauri igniferi xc
Theſei geſta xciiii.
Theſei mors xcvi
Tydeos victus eodeꝫ
Tyreſias xcvi.
Thebe eodem
Thiriai ſalmonei filia xcviii
Tantali pœna xcix.
Troanis c.
Triplex ariſtei nomen ci
Trinacria ciii.
Teſpii cvi
Tyrreni cxiii.
Thuris collectio eodem.
Triphili cxiii.
Thebela ſnis cxv.
Teleſmos cxvi
Thermodon fluuius lxvii.

V

Verborum initium v.
Vulcanus vi.
Venus vii.
Verborum ordo eodē
Vites eodem.
Volgii xiiii
vſura xxviii.
Vota ęgyptiorum xxix.
Vulcani templum xxxiiii
Venus aurea xxxiii.
Vrbis nine magnitudo xxxv.
Vrbium emporia xxxviii.
Vitrum in ęthiopia xxxix
Virgo in terra xlvii
Vincitur claſſis indica xli.
Vites lxxxv.
Vini vſus lxxvi
Velleris aurei ereptio xc
Venus ci.
Vaccei cxi
Vectigalis proditio cxii
Vndecimus herculis labor. ſo-
lio lxxxviii.

X

Xerxes xxii.
xuthus imperator cv.
Xuthia a xutho prędicto nomi-
nata cv.
xerxes a naxiis relictus cxvi.

Z

zoroaſtes xxxvi.
zitus ex ordeo potus cviii.
zuthus dux cxvi
zacli vrbs cii.

Finis Tabule

¶Egidius de Maseriis Adolescentes plurime Salutis iubet esse participes.

OVandoquidem rerum nouarũ maximeq; & poeticarum/& historicarũ tota mente amplexãdarũ admodũ cupidos egregii adolescentes vos ꝑspicio:q̃ noster Diodorus de rebus ne dicam inanibus ꝓfertiz quę apud ęgyptios/siculos/ethiopes aliasue gẽtes habentur stilo haud illepido tradit obnixis ingenii viribus amplectaremini nedum vos hortarer verũetiam(si saltem ꝑcipiẽdi maior mihi potestas inesset)toto molimento iuberem. quid iuberem:imo proculdubio compellerem.Ipse enim historiarum libros.xl.mille centum triginta octo annos continentes ꝓsa haud aspernanda summo cum labore contexuit. Verum sex tantũ primos in quibus de deorum dearumq; exitu opiniones/magne vrbes/excelsi montes/& vitrei fontes habentur non contemnẽdis annotationibus insignitos hoc in opusculis imprimendos curaui.In his profecto(vt videre est)regiones situ ignote prius noscuntur clarescunt elucidantur.Quid enim historia pulchrius:qd iucundius:qd deniq; expetibilius:pręterita in memoriam reducit:pręsentia custodit:& ad futura litteris mandanda hominum animos impellit.Iuuenes incitat:viros allicit: senioq; confectos fouet/stabilit:& conseruat.quid plura:& si stantorea clamarẽ voce:sacriq; Martis ab inuicto lesi Diomede: quot argus lumina gestabat simul & linguas tot haberem non equidem meritas laudes Diodore valerem propalare tuas:sed de his hactenus.Hunc igitur historicum pręclari iuuenes non abnuite non repellite:sed perinde atq; grauem hystoricorum hystoricuz amplectimini.amplexum perlegite/& perlectum in mente memori Imprimite.

Valete.

Palladis armisone nati/cliusq; nepotes/
Et consanguinei merito prudentis vlixis:
Ac estote mei memores:Iterumq; valete.